art Klett

Florin Ioniță Florentina Leucuția Marilena Lascăr
Liliana Paicu Iulia Stînga

Teste de parcurs pentru

Evaluarea Națională 2021

Limba și literatura română clasa a VIII-a

Florin Ioniță
Florentina Leucuția
Marilena Lascăr
Liliana Paicu
Iulia Stînga

Limba și literatura română
Teste de parcurs pentru Evaluarea Națională 2021
Clasa a VIII-a

Lucrarea este în conformitate cu programa școlară pentru Evaluarea Națională 2021, disciplina limba și literatura română, aprobată prin Ordinul de ministru nr. 3472 din 10 martie 2020.

Tehnoredactare: Ioana Silvia Ceriu
Copertă: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Limba şi literatura română: teste de parcurs pentru Evaluarea Naţională 2021: clasa a VIII-a / Florin Ioniţă, Florentina Leucuţia, Marilena Lascăr, ... - Bucureşti: Art Klett, 2020

ISBN 978-606-076-013-9

I. Ioniţă, Florin
II. Leucuţia, Florentina
III. Lascăr, Marilena

811.135.1
821.135.1.09

Pentru comenzi vă puteţi adresa
Departamentului Difuzare
C.P. 12, O.P. 63, sector 1, Bucureşti
Telefoane:
0744.634.719
0751.281.774
021.796.73.83
021.796.73.80
Fax: 021.369.31.99
www.art-educational.ro

Dragi elevi,

Sunteți prima promoție care a studiat limba și literatura română după o nouă programă școlară și a utilizat manuale care o aplică. Și veți fi, de asemenea, prima promoție a cărei pregătire va fi evaluată pe baza unui nou tip de subiecte. Acest lucru n-ar trebui să fie motiv de îngrijorare. Schimbarea este normală, având în vedere că vreme de patru ani ați urmat un alt parcurs față de colegii din generațiile precedente, iar programa de examen are în vedere tocmai acest fapt.

Prin volumul pe care vi-l propunem ne dorim ca, familiarizându-vă cu noul model de subiecte, să vă fim de ajutor în pregătirea examenului care vă așteaptă la final de gimnaziu.

Cartea are două secțiuni.

Prima secțiune cuprinde *35 de teste* repartizate astfel încât să urmărească pas cu pas parcurgerea materiei predate în clasa a VIII-a. Așadar, pentru fiecare săptămână a anului școlar am pregătit câte un test pe care să-l rezolvați în cele 120 de minute cât durează proba de examen. Desigur, între noutățile săptămânii sunt de fiecare dată incluse, conform programei, conținuturi studiate în anii anteriori, astfel încât niciun test nu va cuprinde doar cunoștințe ale momentului.

Testele 1 – 7 valorifică în mare parte materia celui de al doilea semestru al *clasei a VII-a*, predată online, și care, tocmai de aceea, se recomandă a fi reluată în prima parte a noului an. Celelalte 28 de teste sunt ordonate astfel încât să fie rezolvate în continuare, săptămânal, în ritmul în care se avansează cu predarea materiei clasei a VIII-a.

A doua secțiune cuprinde soluții ale unora dintre exercițiile testelor – și ne referim aici la itemii obiectivi (cu alegere duală sau multiplă) –, dar mai ales recomandări privind „pașii" de urmat pentru rezolvarea unor cerințe mai complexe, care își propun să evalueze în primul rând abilitatea de a comunica logic și corect în limba română. Așadar, este vorba nu despre memorare în vederea reproducerii unor compuneri-tip, ci de redactarea textului scris de diverse tipuri și dimensiuni, în acord cu anumite cerințe ale programei de examen.

Mult succes!

Autorii

Cuprins

MODELUL OFICIAL DE SUBIECT PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ 2021

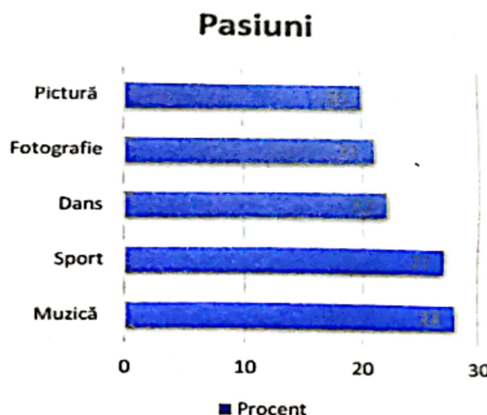
- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

PASIUNILE

Din cele mai vechi timpuri, omul a avut pasiuni dintre cele mai diverse; chiar dacă termenul *hobby*, cu sensul pe care îl cunoaștem astăzi (de ocupație preferată în afara profesiei), a câștigat teren abia la finalul secolului al XX-lea, individul a fost mereu preocupat de a-și petrece calitativ timpul. Astăzi, pasiunile cel mai des întâlnite, conform statisticilor, sunt: muzica, sportul, dansul, fotografia, pictura și călătoria.

Ilustrația 1

Deseori, în zilele noastre, pasiunile pierd în fața tentației de a evada în virtual. Dar, spre deosebire de mirajul oferit de rețelele sociale, o pasiune îl reprezintă pe om, îl ajută să se dezvolte armonios, întreține bucuria, zâmbetul pe buze, dorința de a-și face prieteni și de a avea o atitudine deschisă față de ceilalți, diminuând sau chiar alungând plictiseala sau inerția.

Cea mai populară pasiune este muzica. Unii preferă cantoul, alții – mai curajoși sau mai hotărâți – aleg să studieze un instrument, iar alții se rezumă să participe la concertele artiștilor preferați.

PASIUNI CELEBRE

1 **DIMITRI MENDELEEV** — Chimia, confecționarea geamantanelor

2 **ALBERT EINSTEIN** — Matematica, fizica, vioara

3 **CONSTANTIN BRÂNCUȘI** — Sculptura, fotografia

4 **MIHAI EMINESCU** — Literatura, fizica, matematica

Ilustrația 2

Beneficiile pe care muzica, înțeleasă ca pasiune, le aduce sunt foarte multe. S-a dovedit că participarea la un proiect precum „Cantus mundi" crește bucuria din ochii copiilor. Detalii se pot găsi pe www.cantusmundi.ro, de unde aflăm că proiectul sprijină pasiunea pentru muzică a copiilor care aparțin diverselor culturi, învățându-i să conviețuiască, să manifeste empatie prin limbaj muzical. Cu alte cuvinte, fiecare copil are șansa de a fi aproape de celălalt de vârsta lui, de creațiile compozitorilor renumiți, să asculte un sunet cu tot sufletul, să fie interactiv cultural și să demonstreze mottoul „Doar muzica ne poate uni!". Toate acestea dezvoltă curiozitatea față de mirajul unui sunet creat de cei mari și recreat de cei mici.

A doua pasiune, apropiată de muzică, dincolo de statistici, este dansul, care lărgește cercul de prieteni și provoacă emoție, dă ritm și grație.

Un alt hobby este sportul. Fie că se vorbește despre înot, tenis, fotbal sau gimnastică aerobică, acesta este apreciat pentru că susține disciplina și capacitatea de concentrare, precum și sănătatea fizică.

Pasiunile pot avea legătură cu profesia unei persoane, chiar dacă, de foarte multe ori, sunt văzute ca activități

de petrecere a timpului liber. Despre Mendeleev, de pildă, deși a rămas în memoria tuturor prin tabelul elementelor chimice, puțini știu că mai avea o pasiune: confecționarea geamantanelor. Reușita în viață este adesea legată de pasiuni și de încrederea în puterea de a șterge limitele.

Sunt oameni precum artiștii – scriitori, pictori, compozitori sau actori –, care au știut să mizeze pe ceea ce i-a pasionat, iar interesul pentru un anumit aspect i-a condus spre o carieră.

> **„Dacă nu avem o pasiune, nu avem cu ce porni la drum în viață."**
> **Lin Yutang (1895-1976)**

Pentru ei, pasiunea a avut un rol decisiv, iar un personaj precum Toto din filmul „Cinema Paradiso" poate fi un model prin bucuria de a visa, prin păstrarea unei curiozități vii. Dar un exemplu pentru fiecare poate fi și un inginer curios în fața poeziei, în fața naturii, și un avocat care deschide o carte de unde să afle despre configurația masei continentale și despre climatele contrastante, chiar dacă acestea nu țin de profesia aleasă.

Este vremea ca pasiunile să-și recâștige importanța, astfel încât să nu mai fie considerate simple capricii sau, mai grav, pierdere de vreme, ajungând să fie văzute așa cum merită: una dintre cheile spre orizonturile lumii.

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din următorul articol de dicționar, sensul din text al cuvântului „miraj".

2 puncte

MIRÁJ, *miraje*, s. n. **I. 1.** Fenomen optic produs prin refracția treptată a luminii în straturi de aer cu densități diferite, din cauza căruia, mai ales în deșert sau pe mare, apar la orizont imagini răsturnate ale unor părți din natură, ale unor obiecte îndepărtate etc., ca și cum s-ar reflecta într-o apă; *p. ext.* fata morgana. **2.** Fig. Imagine înșelătoare; închipuire, iluzie deșartă. **3.** Fig. Farmec, atracție irezistibilă. **II.** (În sintagma) *Mirajul ouălor* = operație de examinare a ouălor supuse incubației pentru a urmări dezvoltarea embrionului. [Var.: (rar) **mirágiu** s. n.] – Din fr. **mirage**.

____

____

____

____

2. Pasiunile lui Mendeleev sunt:
- **a.** chimia și confecționarea geamantanelor;
- **b.** chimia și geamantanele;
- **c.** tabelul elementelor și confecțiile;
- **d.** tabelul elementelor chimice și confecționarea geamantanelor.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Statistic, a doua pasiune preferată de oameni este:
- **a.** dansul;
- **b.** fotografia;
- **c.** muzica;
- **d.** sportul.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează într-un enunț tema textului, justificându-ți opțiunea cu două informații din text.
4 puncte

____

____

____

____

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din text. **6 puncte**

Enunț	Corect	Incorect
a. Pasiunea poate fi un hobby sau o profesie.		
b. Toți care iubesc muzica studiază un instrument.		
c. Copiii sunt curioși în fața melodiilor create de compozitori.		
d. Orice inginer este pasionat de poezie		
e. Dacă își urmează pasiunea, omul își ratează șansa de a face carieră.		
f. Pasiunile sunt considerate uneori simple capricii.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre a doua ilustrație și textul dat. **6 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

7. Ioana și Dan discută despre afirmația scriitorului Lin Yutang.

Ioana: Pleci pe drumul tău și, pe parcurs, îți găsești pasiunea.

Dan: Pleci de la o pasiune ca să îți găsești drumul.

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, care să susțină unul dintre punctele de vedere de mai sus, valorificând textul „Pasiunile”. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

schimb de cărți

From andrei@bcd.com

To mihai14@abc.com CC / BCC

schimb de cărți

Salut, Mihai!

Tocmai am terminat „Toate pânzele sus!" de Radu Tudoran. Să-ți spun: niște marinari sunt într-o călătorie spre Țara de Foc... Te poartă cu ei prin locuri unice. Crede-mă, citind cartea, mi-au plăcut mai mult ca oricând călătoriile.
Ce zici, facem un schimb de cărți în această după-masă? Poate, astfel, vom redescoperi multe dintre țările învățate la geografie. La ce oră am putea să ne vedem?
Aștept răspuns URGENT!!! Geografia nu suportă amânare!

Andrei

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:

a. tocmai, călătoriile;
b. poartă, cartea;
c. această, putea;
d. ei, Andrei.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

2. Cuvântul subliniat în secvența „vom redescoperi <u>multe</u> dintre țările învățate la geografie" este:

a. adjectiv pronominal nehotărât;
b. adjectiv propriu-zis;
c. numeral cardinal;
d. pronume nehotărât.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Modul verbului subliniat din enunțul „Tocmai am terminat *Toate pânzele sus!*" indică o acțiune:

a. dorită;
b. ipotetică;
c. posibilă;
d. reală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din răspunsul lui Mihai, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

răspuns - schimb

From **mihai14@abc.com**

To andrei@bcd.com CC / BCC

răspuns - schimb de cărți

Dragă Andrei,
M-a bucurat mesajul tău. Și eu voi citi această carte. Cred că le-________________ (*a plăcea*, condițional-optativ, prezent) și colegilor ________________(*nostru*) să descopere peisajele unei lumi ________________ (*fascinantă*) și personajele ________________ (*care*) aventuri nu le vor uita.
Mihai

5. Rescrie propoziția următoare, astfel încât complementul direct să fie exprimat printr-un clitic pronominal personal: „citind cartea, mi-au plăcut mai mult ca oricând călătoriile". **4 puncte**

____

____

6. Formulează un îndemn pentru pasionații de lectură sub forma unei fraze alcătuite din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă. **4 puncte**

____

____

7. Textul de mai jos, preluat dintr-o postare on-line, conține greșeli de punctuație.

Account Design Pages Content Preview Share

Toate pânzele sus! este un roman scris de Radu Tudoran un prozator pasionat de călătoria pe mare. Romanul este publicat în 1954 dar va fi ecranizat abia după douăzeci de ani

Corectează textul, adăugând semnele de punctuație corespunzătoare. **4 puncte**

Toate pânzele sus! este un roman scris de Radu Tudoran un prozator pasionat de călătoria pe mare. Romanul este publicat în 1954 dar va fi ecranizat abia după douăzeci de ani

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți Țara de Foc, așa cum ți-o imaginezi, utilizând minimum două adjective la grade de comparație diferite. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

Bătrânul pădurar visează parcă.
Îndrăgostit de codri ca de-o arcă*
Pe care-n timpi mai vechi ca amintirea
El a durat-o, rânduind în ea
Galop de cerbi, bârlog de urşi şi unduirea
Izvoarelor, să aibă fiarele ce bea.

Sub ochii lui, plini de senin şi zare,
Sub ochii oglindind o depărtare,
Dureri şi bucurii de-ale pădurii
S-au petrecut, şi-n suflet el le-a strâns,
Şi neschimbându-şi apa cătăturii*
În taină-a râs cu ele ori a plâns. [...]

Natura, ascultați-o, îi murmură
Cântecul ei de ger şi de căldură,
Vibrarea fină de omăt asprit,
Foşnirea moale-a frunzelor căzute
Ori şopotul de unde-năbuşit
Când vin de la izvor un pâlc de ciute*.

Nicolae Labiș, *Bătrânul pădurar* (fragmente)

**arcă* – corabie
**cătătură* – căutătură, privire
**ciute* – căprioare

În timpul unei discuții la clasă referitoare la natură, pe baza operei lui Nicolae Labiș, îți notezi următoarele cuvinte-cheie:

- iubire
- arcă, Arca lui Noe
- mit
- metaforă

În timpul discuției, au fost formulate câteva idei prezente în text :
- Pentru bătrânul pădurar natura este o arcă o Arcă a lui Noe.
- Bătrânul pădurar trăiește bucuriile și durerile naturii.
- Pădurea îi comunică bătrânului trăirile ei.

S-a formulat următoarea semnificație posibilă a textului:
- A iubi natura înseamnă a-i descoperi diversitatea, a o proteja și a o respecta.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *iubirea pentru natură*, valorificând atât textul lui Nicolae Labiș, cât și cunoștințele și experiențele tale.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta lumea descrisă în text; 4 puncte
- vei selecta două secvențe din poezie care exprimă iubirea pentru natură, explicând semnificațiile acestora; 6 puncte
- vei interpreta o figură de stil pe care o consideri sugestivă pentru iubirea de natură; 6 puncte
- vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee dintr-o altă operă artistică. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

BAREMUL DE EVALUARE ȘI DE NOTARE (MODELUL OFICIAL)

- **Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.**
- **În cazul itemilor obiectivi, alegerea de către elev a două variante de răspuns duce la anularea rezolvării exercițiului respectiv.**

SUBIECTUL I — 30 de puncte

1. transcrierea din articolul de dicționar a sensului din text al cuvântului *miraj* (farmec, atracție irezistibilă) — 2 puncte

2. a — 2 puncte

3. d — 2 puncte

4. – menționarea temei textului (de exemplu: pasiunea) — 2 puncte

– justificarea opțiunii cu oricare două informații din text (de exemplu: prezentarea pasiunilor unor oameni celebri; importanța pasiunilor în viața omului etc.) — 2 x 1 punct = 2 puncte

5. câte 1 punct pentru stabilirea corectitudinii/incorectitudinii fiecăreia dintre afirmații — 6 x 1 punct = 6 puncte

Enunț	Corect	Incorect
a. Pasiunea poate fi un hobby sau o profesie.	X	
b. Toți care iubesc muzica studiază un instrument.		X
c. Copiii sunt curioși în fața melodiilor create de compozitori.	X	
d. Orice inginer este pasionat de poezie.		X
e. Dacă își urmează pasiunea, omul își ratează șansa de a face carieră.		X
f. Pasiunile sunt considerate uneori simple capricii.	X	

6. – explicarea relației dintre a doua ilustrație și textul dat (de exemplu: *structura textului și a imaginii* – enumerarea autorilor, lista pasiunilor, prezența simbolurilor și a informațiilor explicite; elementele de conținut – temă, relația cu titlul, idei; *asemănări, deosebiri dintre imagine și text* – transmiterea aceluiași mesaj prin coduri diferite; imaginea esențializează informația, atrage atenția cititorului, impresionează receptorul prin culoare, grafică, facilitează obținerea de informații, completează enumerația din text; în imagine se regăsesc nume de personalități, în text, se precizează profesia unora – „scriitori, pictori" etc.; *elemente de detaliu* – simboluri, exemple de pasiuni etc.) — **4 puncte**

În evaluarea răspunsului se vor avea în vedere:

- → referirea la un element de structură – 1 punct; lipsa de referire la un element de structură sau informații generale despre structură, fără particularizare – 0 puncte
- → referirea la un aspect de conținut – 1 punct; absența raportării la conținutul textului sau al imaginii – 0 puncte
- → prezentarea unei asemănări sau a unei deosebiri dintre imagine și text – 1 punct; absența prezentării unei asemănări sau a unei deosebiri dintre imagine și text – 0 puncte

→ precizarea a câte un element de detaliu din text și din imagine – 1 punct; referire vagă la text și imagine, absența elementelor de detaliu – 0 puncte
– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**
– încadrarea în numărul de cuvinte indicat **1 punct**

7. susținerea punctului de vedere ales, valorificând informațiile din text: **8 puncte**
– enunțarea punctului de vedere ales – 1 punct; absența punctului de vedere – 0 puncte 1 punct
– susținerea punctului de vedere: 2 puncte
→ dezvoltare clară, cu idei convingătoare și corelate cu punctul de vedere ales, demonstrând înțelegerea completă a textului – 2 puncte;
→ abordare schematică, denotând înțelegerea secvențială a textului – 1 punct;
→ elemente disparate de argumentare, denotând lipsa de înțelegere a textului – 0 puncte
– valorificarea informației din textul dat în susținerea punctului de vedere 2 puncte
→ informația este relevantă pentru punctul de vedere ales și demonstrează înțelegerea detaliată a mesajului textului – 2 puncte;
→ enunțarea/citarea unui exemplu – 1 punct;
→ informația nu este relevantă pentru punctul de vedere ales/este vag enunțată, denotând înțelegerea incorectă a mesajului textului – 0 puncte
– respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfosintactice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct
– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct
– încadrarea în numărul de cuvinte indicat 1 punct

SUBIECTUL al II-lea 30 de puncte

1. b **2 puncte**
2. d **2 puncte**
3. d **2 puncte**
4. câte 1 punct pentru completarea cu fiecare formă corectă a cuvintelor scrise între paranteze (*ar plăcea, noștri, fascinante, ale căror*) 4 x 1 punct = 4 puncte
5. rescrierea propoziției, astfel încât complementul direct să fie exprimat printr-un clitic pronominal personal (*citind-o, mi-au plăcut mai mult ca oricând călătoriile*) **4 puncte**
6. formularea unui îndemn pentru pasionații de lectură sub forma unei fraze alcătuite din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă (de exemplu: *Citiți romanul „Toate pânzele sus!" și descoperiți aventurile personajelor!; Să citești mult și să descoperi lumile fascinante din text!*) 4 puncte
– formularea frazei, astfel încât să exprime intenția de comunicare indicată (de exemplu: utilizarea imperativului sau a conjunctivului cu valoare de imperativ) – **2 puncte**;
– construirea frazei din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă – **2 puncte**
7. câte 1 punct pentru completarea textului cu semnele de punctuație corespunzătoare: *„Toate pânzele sus!" este un roman scris de Radu Tudoran, un prozator pasionat de călătoria pe mare. Romanul a fost publicat în 1954, dar ecranizat abia după douăzeci de ani.*
4 x 1 punct = 4 puncte
8. redactarea unui text descriptiv despre Țara de Foc, utilizând minimum două adjective la grade de comparație diferite: **8 puncte**

– câte 1 punct pentru respectarea a trei convenții ale unui text descriptiv (predominanța grupului substantiv-determinant, enumerarea de trăsături/detalii, utilizarea timpurilor verbale corespunzătoare etc.); nerespectarea convențiilor, îmbinarea mai multor tipare textuale – 0 puncte 3 x 1 punct = 3 puncte

– câte 1 punct pentru utilizarea corectă a două adjective la grade de comparație diferite; utilizarea greșită a adjectivului – 0 puncte 2 x 1 punct = 2 puncte

– respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfosintactice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte 1 punct

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Conținut – 20 de puncte

- **prezentarea cu propriile cuvinte a lumii descrise în text** 4 puncte

– dezvoltarea ideilor: 2 puncte
  → dezvoltarea nuanțată a ideilor date, demonstrând înțelegerea textului – 2 puncte;
  → prezentarea schematică a ideilor date – 1 punct;
  → reluarea ideilor date sau redundanță – 0 puncte

– corelarea ideilor date cu detalii din text: 2 puncte
  → corelarea ideilor cu detalii relevante pentru sensul global al textului – 2 puncte;
  → corelarea ideilor cu detalii, dar care se îndepărtează parțial de sensul global al textului – 1 punct;
  → transcrierea versurilor, fără raportare la sensul global al textului – 0 puncte

- **câte 3 puncte pentru selectarea a două secvențe care susțin iubirea pentru natură, cu explicarea semnificațiilor acestora** 2 x 3 puncte = 6 puncte

– câte 1 punct pentru selectarea oricăror două secvențe din text relevante pentru tema dată 2 x 1 punct = 2 puncte

– câte 2 puncte pentru explicarea semnificației fiecărei secvențe selectate:
  → explicare nuanțată a semnificației unei secvențe, prin evidențierea specificului lumii descrise, a experiențelor și a stărilor bătrânului – **2 puncte**;
  → explicare vagă, parțială a unei secvențe – **1 punct**;
  → prezentare irelevantă a semnificației secvenței – 0 puncte 2 x 2 puncte = 4 puncte

- **interpretarea unei figuri de stil sugestive pentru iubirea față de natură** 6 puncte

– numirea unei figuri de stil selectate corect din text – 1 punct

– interpretarea figurii de stil selectate:
  → interpretare adecvată și nuanțată, care să conțină:
    √ sensurile multiple ale figurii – 2 puncte, prezentarea unui sens al figurii – 1 punct, parafrazarea figurii de stil – 0 puncte;
    √ emoția/sentimentul transmis și imaginea creată prin limbaj – 1 punct, lipsa de referire la emoție/sentiment sau la imaginea creată – 0 puncte;
    √ prezentarea adecvată a modului subiectiv în care autorul prezintă lumea prin limbajul figurat – 2 puncte; prezentarea parțial adecvată a modului subiectiv în care autorul prezintă lumea prin limbajul figurat – 1 punct; reluarea simplistă a ideilor din text – 0 puncte

→ interpretare irelevantă, precizarea unor semnificații decontextualizate – 0 puncte

- **corelarea unei idei/unor sensuri din textul dat cu o experiență din viață sau cu o idee dintr-o altă operă artistică** **4 puncte**

– legătura dintre exemple: 2 puncte
→ exemplul se află în legătură directă cu ideea enunțată – 2 puncte;
→ exemplul dat are legătură tangențială, parțială cu ideea enunțată – 1 punct;
→ exemplu irelevant, lipsă de corelare cu idei din alte opere artistice – 0 puncte

– compararea celor două idei, prin prezentarea unei asemănări sau a unei deosebiri: 2 puncte
→ prezentare adecvată – 2 puncte;
→ prezentare parțial adecvată – 1 punct;
→ prezentare irelevantă – 0 puncte

Organizarea ideilor și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte

- organizarea ideilor în scris **2 puncte**

→ text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente (introducere – cuprins – încheiere), în care construcția paragrafelor subliniază ideile; succesiune logică a ideilor – 2 puncte
→ text în care părțile componente pot fi recunoscute, dar nu există echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe; succesiune logică a ideilor – 1 punct
→ plan vag de structurare a textului, în care părțile componente nu sunt marcate; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată – 0 puncte

- claritatea exprimării ideilor **2 puncte**

→ exprimare clară a ideilor în enunțuri logice, corecte din punct de vedere semantic și morfosintactic, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii, varietate a lexicului – 2 puncte
→ exprimare mai puțin clară a ideilor, în enunțuri corecte din punct de vedere semantic și morfosintactic, stil parțial adecvat, vocabular restrâns, monoton – 1 punct
→ exprimare ambiguă a ideilor, în enunțuri cu greșeli semantice și morfosintactice, vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte și inadecvare semantică – 0 puncte

Redactare (criteriul formal) – 6 puncte

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

- ortografia: 0 – 1 greșeli – 3 puncte; 2 greșeli – 2 puncte; 3 greșeli – 1 punct; 4 sau mai multe greșeli – 0 puncte **3 puncte**
- respectarea normelor de punctuație: 0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte **2 puncte**
- lizibilitate – 1 punct; scris ilizibil – 0 puncte **1 punct**

NOTĂ! Nu se vor puncta următoarele aspecte: truismele, utilizarea unor idei cu caracter general, folosirea nejustificată a conceptelor de teorie literară, a citatelor și a referințelor irelevante scopului comunicării, utilizarea clișeelor lingvistice și ideatice.

VARIANTE DE SUBIECTE PROPUSE

TESTUL 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

SALAMANDRA

Amphibia (*amphi* = dublu, *bios* = viață) este o clasă de animale care au trecut la viața terestră, ocupând un loc intermediar între pești și tetrapode. Unele duc o viață acvatică, altele terestră, arboricolă sau subterană, nocturnă sau diurnă, umbrofilă. Pielea amfibienilor este subțire, lipsită de formațiuni cornoase, bogat vascularizată, permițându-i o puternică respirație cutanee. Pe lângă apărarea contra uscăciunii, secreția glandelor tegumentare servește și ca un puternic mijloc de protecție, având proprietăți toxice și iritante. Amfibienii (batracienii) au, în stare adultă, o respirație dublă, pulmonară și cutanee, iar în stare de larvă, branhială. Ochii amfibienilor au două pleoape mobile, sunt mari și sunt dispuși lateral, pentru a mări câmpul vizual și pentru a se feri de prădători.

Imaginea 1. Salamandră

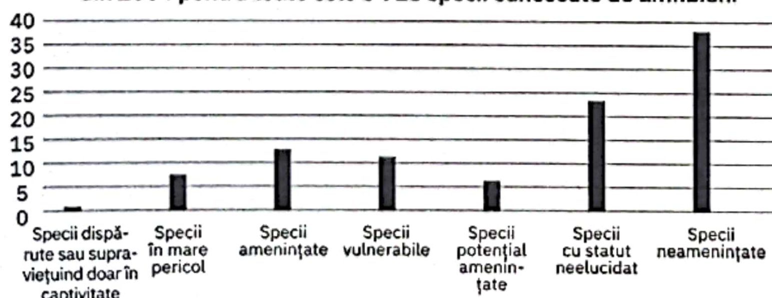
Clasa amfibienilor încadrează Ordinul Caudata – amfibieni cu coadă bine dezvoltată, turtită lateral (Triturus) sau aproape conică (Salamandra), cu membre scurte, servind la deplasarea pe uscat.

> Anticii credeau că salamandra poate trăi
> în mijlocul focului fără să fie mistuită de el.
> I se atribuie și puterea de a stinge focul.
> În mitologia medievală, salamandra
> îl reprezintă pe cel care, în mijlocul necazurilor,
> nu își pierde pacea sufletului și încrederea.

Salamandra se recunoaște după tegumentul dorsal negru-lucios, cu pete galbene până la portocaliu. Au lungimea de 18 – 28 cm, corp delicat, bot scurt și coadă bine dezvoltată, aproape conică. Pielea lor umedă le face să prefere mediile acvatice sau umede. Unice printre vertebrate, salamandrele au capacitatea să regenereze membrele pierdute sau alte părți ale corpului.

Tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*) se recunoaște după abdomenul galben sau portocaliu, pătat cu negru. În perioada de reproducere, masculul are o creastă dorsală dințată. Creasta este prezentă doar la masculi. Stă în apă între lunile martie-iunie, apoi iese pe uscat, dar rămâne în apropiere și își desfășoară activitatea pe timp de noapte. Atunci când este deranjat, secretă o substanță albicioasă toxică, cu miros caracteristic.

Evaluarea Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii din 2004 pentru toate cele 5 918 specii cunoscute de amfibieni

În urma unor studii realizate de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (UICN), s-a constatat că aproximativ 30% din

speciile de amfibieni încadrate în categoria de risc în anul 1980 au trecut în 2004 într-o categorie de risc superioară. Profesorul universitar Dan Cogălniceanu, expert în evoluția, comportamentul și conservarea amfibienilor, afirmă că aceste viețăți se dovedesc buni bioindicatori ai calității mediului, datorită faptului că sunt afectați atât de modificările suferite de ecosistemele acvatice, cât și de cele terestre. În plus, tegumentul lor semipermeabil îi face foarte vulnerabili la poluare. Din această cauză monitorizarea populațiilor de amfibieni este utilă și necesară.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Subliniază cuvântul sau sintagma care nu descrie clasa amfibienilor: *batracieni, vertebrate, ordinul Caudata, nevertebrate, respirație cutanee.* **2 puncte**

2. Amfibienii se dovedesc buni bioindicatori ai calității mediului, deoarece:
a. din Ordinul Caudata fac parte amfibieni cu coadă bine dezvoltată;
b. amfibienii au ochi mari, dispuși lateral, cu două pleoape mobile;
c. au membre scurte, servind la deplasarea pe uscat, iar în apă se folosesc de coadă;
d. sunt afectați atât de modificările suferite de ecosistemele acvatice, cât și de cele terestre.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Urmărește cifrele din graficul care însoțește textul și completează spațiile libere cu procentele aproximative potrivite. **2 puncte**
a. specii vulnerabile ______________________;
b. specii în mare pericol ______________________.

4. Explică într-un enunț în ce fel ar putea fi folosite informațiile din studiul realizat de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii din 2004, ca argumente în favoarea protejării amfibienilor și a mediului în care trăiesc aceștia. **4 puncte**

____

____

5. Scrie câte un enunț pentru a indica trei asemănări și trei deosebiri între salamandră și tritonul cu creastă. **6 puncte**
Asemănări: ____

____

____

____

Deosebiri: ____

____

____

____

6. Formulează un enunț în care să numești acea particularitate a salamandrelor care le face unice între vertebrate. **6 puncte**

____

7. În clasă, ați discutat despre trăsăturile atribuite salamandrei. Ai aflat că unele asocieri au fost făcute în legătură cu răceala pielii ei. Alte explicații vorbesc despre obiceiul salamandrelor de a se adăposti – mai ales iarna, când hibernează – în bușteni găunoși. Imaginează-ți surpriza de care aveau parte uneori oamenii atunci când, punând pe foc asemenea bucăți de lemn, vedeau ieșind din flăcări o făptură neagră, cu pete galbene, care încerca să scape de pericolul flăcărilor.

> Anticii credeau că salamandra poate trăi în mijlocul focului fără să fie mistuită de el. I se atribuie și puterea de a stinge focul.

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți exprimi un punct de vedere în legătură cu alegerea unuia dintre cele două simboluri ale salamandrei, valorificând ceea ce ai aflat.

8 puncte

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Descoperim „lumile mari" și „lumile mărunte" în literatura pentru copii, în miturile, în basmele și în legendele diferitelor popoare. Despre felul în care privim lumea viețuitoarelor mici și despre lumea în miniatură ne-a vorbit și scriitoarea Victoria Pătrașcu într-un interviu, în care a făcut câteva dezvăluiri legate de copilăria sa citadină. Autoarea mărturisește că bucăți din lumea aceasta – lumea copilăriei „cu asfaltul sub picioare" – se regăsesc și în textele pe care le scrie astăzi pentru cei mici. În același interviu, Victoria Pătrașcu vorbește despre acel tip de sensibilitate care a definit-o încă din copilărie – o manieră sensibilă și atentă de a privi lumea din jur, forfota din spatele unei frunze, lumea de sub talpa pantofului. Își aduce aminte că adulții din preajma sa au știut să nu-i strivească această sensibilitate și au hrănit felul acela diferit al copilului de a percepe lumea.

Prezentarea unui interviu luat de I.S. Victoriei Pătrașcu, Cluj-Napoca, 2017

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Descoperă în textul dat un omonim și alcătuiește o propoziție pentru a ilustra sensul acestuia (diferit de cel din text). **2 puncte**

___

___

2. În enunțul „Autoarea mărturisește că bucăți din lumea aceasta – lumea copilăriei «cu asfaltul sub picioare» – se regăsesc și în textele pe care le scrie astăzi pentru cei mici.", cuvintele subliniate sunt:

a. substantiv comun, pronume demonstrativ de apropiere, adjectiv pronominal relativ;
b. verb predicativ, adjectiv pronominal demonstrativ, pronume relativ;
c. verb predicativ, pronume demonstrativ de apropiere, pronume relativ;
d. verb auxiliar, adjectiv pronominal demonstrativ, pronume relativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Transcrie din ultimul enunț două locuțiuni, precizând felul acestora. **2 puncte**

___

___

4. Unește cuvintele subliniate în prima coloană cu funcțiile sintactice corespunzătoare, din a doua coloană. **4 puncte**

Scriitoarea Victoria Pătrașcu a acordat un interviu.	atribut verbal
Textele pentru cei mici sunt inspirate din lumea copilăriei.	complement indirect
Felul său de a percepe lumea este sensibil.	atribut substantival genitival
Scriitoarea ne-a vorbit despre lumea de sub talpa pantofului.	complement direct

5. Rescrie ultimul enunț din textul dat, astfel încât să transformi un verb predicativ într-o formă verbală nepersonală. **4 puncte**

___

___

___

6. Scrie un mesaj adresat autoarei Victoria Pătrașcu, sub forma unei fraze formate din două propoziții aflate în raport de coordonare prin joncțiune. **4 puncte**

___

___

___

7. Alege prin subliniere forma corectă din enunțurile care conțin informații despre reprezentări ale animalelor, de-a lungul timpului. **4 puncte**

a. În Egiptul antic/Antic zeii erau reprezentați având capete/capuri de animale.
b. În Evul Mediu/Evul mediu, artiștii își decorau manuscrisele medievale/Manuscrisele Medievale cu bestii mitice, care ascundeau simbolistici secrete.

8. Intenționezi să te înscrii voluntar într-o organizație care protejează amfibienii. Te numești Andrei/ Andreea Pop și ești elev/elevă la Școala Gimnazială „Emil Racoviță" din Câmpeni. Redactează pe o pagină separată o cerere adresată directorului școlii tale, prin care vei solicita eliberarea unei adeverințe din care să reiasă că ești elevul acestei școli. Vei preciza că soliciți această adeverință pentru a te înscrie voluntar în organizația „Salvați habitatul salamandrelor".

8 puncte

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Într-o zi m-am pus la taclale cu o țărancă din împrejurimile Curții de Argeș, o femeie frumoasă în costum strălucitor, sclipind tot de aur și paiete. Printre altele, am întrebat-o cum de-a căpătat îndemânarea aceea să țeasă și să toarcă, să coasă și să brodeze atât de fin și – în același timp – atât de repede. Ea zâmbi, căci ăsta-i primul răspuns al țăranilor români la orice întrebare; apoi veselă, dar cu convingere adâncă mi-a dat explicația misterului într-o limbă frumos colorată, plină de alintări, vorbire atât de melodioasă și atât de blândă în rusticitatea ei naivă, ce semăna cu veșnicul cântec de leagăn al mamei pentru copilul care doarme.

— Pentru că noi avem o taină – vezi dumneata, domnișoară, Dumnezeu să te binecuvânteze. Când suntem încă mici de tot, în leagăn, mamele noastre ne duc la câmp sau în crâng, acolo unde iarba este destul de înaltă și pe unde mișună șopârlele. Acolo se așază pe iarbă ținându-ne în brațe și pândesc șopârla; de îndată ce o zăresc, iute pun mânuțele noastre pe pământ și viețuitoarea, în fuga ei, trece pe deasupra și ne împroașcă cu răsuflarea ei.

Un țipăt întrerupse povestirea interesantă a tinerei femei. Era o cucoană nervoasă care exclamă cu un aer înspăimântat:

— Ce oroare! Și nu vă e teamă că vipera asta înfiorătoare o să vă muște?

Țăranca începu să râdă descoperind două șiruri de dinți sclipitori:

— O! Nu-i nicio primejdie, răspunse ea, șopârla aleargă ca gândul și cât ai clipi din ochi a și ajuns departe. Dacă nu-i faci niciun rău, nici ea nu-ți face nimic; și cum v-am spus, dacă a trecut peste mâinile copilei, poți fi sigur că aceasta va roboti ca o albină, va face totul repede și bine. Iată secretul nostru – adaugă romanca cea frumoasă cu zâmbetul ei blând; de-alde noi, țărănci simple ce nu știm de niciunele, așa facem și credem în lucrurile astea, care dumneavoastră vi se par prostii, dumneavoastră care sunteți învățate și ați auzit o mulțime de întâmplări frumoase.

Și se depărtă, dreaptă și zveltă ca un crin mândru, cu panerul de pere pe creștet. Și, în timp ce o priveam ducându-se pe drumul colbuit și alb, tot admirându-i cutele diafane ale maramei fluturânde și strălucirea costumului ce sclipea în soare, mă gândeam că toate credințele, chiar și cele mai naive, chiar și cele mai de necrezut, sunt – oricum – mai nimerite decât uscăciunea sceptică, și că această superstiție ridicolă, dacă vreți, a salamandrei care transmite mâinilor femeii agilitatea și finețea ei este – la drept vorbind – bună și utilă, pentru că ea dădea țărăncilor, odată cu siguranța și credința în putința lor, priceperea, îndemânarea și perseverența.

Iulia Hasdeu, *Scrieri alese. Salamandra*

În discuția inițiată de profesoara de limba română în urma lecturii textului scris de Iulia Hasdeu, colegii tăi au formulat câteva idei pe care le-ai crezut utile pentru o viitoare compunere în care să-ți exprimi punctul de vedere în legătură cu atitudinea femeii din împrejurimile Curții de Argeș:

- Femeia din Curtea de Argeș are o atitudine calmă, împăcată, care dezvăluie pace sufletească și încredere.
- Țăranca din Argeș îmbrăcată într-un costum strălucitor, sclipind tot de aur și paiete, are o înfățișare frumoasă, asemenea salamandrei.

- Unele credințe populare, chiar și cele mai naive, sunt de preferat în locul unei atitudini sceptice, pentru că le dau țărăncilor încredere în îndemânarea lor și perseverență.
- Femeia este agilă și îndemânatică, aidoma salamandrei.

Redactează o compunere*, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți exprimi *punctul de vedere în legătură cu atitudinea femeii din împrejurimile Curții de Argeș*, raportându-te la cele aflate din textul dat.

În redactarea compunerii:
- vei preciza atitudinea femeii din Curtea de Argeș, punând-o în relație cu ceea ce ai aflat din legenda spusă de ea și din ceea ce ai aflat din simbolistica salamandrei; 4 puncte
- vei ilustra două trăsături ale personajului cu exemple adecvate, selectate din textul citat; 6 puncte
- vei corela o idee referitoare la atitudinea personajului din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee din altă operă artistică; 6 puncte
- vei sublinia lecția de viață desprinsă din text. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• conținutul compunerii (caracterizarea personajului) – 20 de puncte;
• organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• redactarea textului – 6 puncte (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care caracterizarea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

* Compunerea o vei redacta pe o pagină separată, de format A4.

TESTUL 2

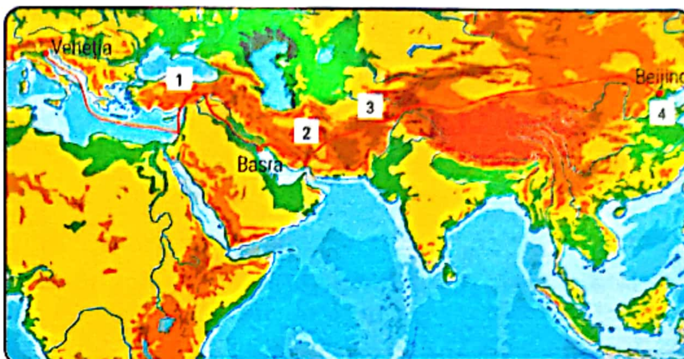
- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

CĂLĂTORII

În anul 1271, la începutul Evului Mediu, când europenii cunoşteau foarte puțin din lumea care se întindea dincolo de Marea Mediterană și de stepele uscate ale estului, Marco Polo, un tânăr de 17 ani, pornea din portul italian Veneția, împreună cu tatăl și cu unchiul său, într-o călătorie ce avea să schimbe în totalitate cunoștințele geografice despre lume!

Harta* călătoriei celor trei exploratori

Cei trei au traversat Podișul Anatoliei (1) (actualul teritoriu al Turciei) și au ajuns în Armenia. Apoi au coborât pe râul Tigru, până pe țărmul Golfului Persic, la Basra. De aici și-au continuat drumul pe uscat, prin Munții Zagros, ajungând pe malurile strâmtorii Ormuz, unde trebuiau să se îmbarce spre China, dar nu au reușit. Au înaintat pe uscat, traversând Deșertul Lut (2) și ajungând pe la poalele Munților Hindukush (3), în Pamir, au traversat acest podiș foarte înalt și au ajuns în Deșertul Takla Makan, pe care l-au ocolit prin sud. Au traversat în continuare Asia Centrală și, în cele din urmă, au ajuns în capitala Pekin (astăzi Beijing), la curtea împăratului Kubilai Han, așezată în Marea Câmpie Chineză (4).

A te orienta într-o călătorie înseamnă a ști poziția locului în care te afli, a locului în care dorești să ajungi și direcția de deplasare, față de punctele cardinale.

Elementele naturale pe care le putem folosi ca mijloace de orientare sunt:

→ Soarele – răsare dinspre **est** și apune spre **vest**;
→ Steaua Polară – noaptea, indică (în emisfera nordică) punctul cardinal **nord**;
→ mușchii și lichenii – îi observăm în păduri, crescuți pe stânci golașe sau pe trunchiurile copacilor; indică nordul;
→ intrarea în mușuroiul de furnici – este așezată spre sud, iar mușuroiul este mai abrupt spre nord și mai aplatizat spre sud.

Din dorința de a se orienta mai ușor, oamenii au inventat o serie de instrumente, precum busola și harta. Acul magnetic al busolei va indica mereu direcția nord-sud. Astăzi, folosind un telefon inteligent (smartphone) și o conexiune la internet poți afla, în câteva secunde, unde te afli și ce traseu trebuie să urmezi până la destinație. Cea mai exactă este în prezent orientarea cu ajutorul GPS (se citește „gi-pi-es" și sunt inițialele de la Global Positioning System, adică Sistem de Poziționare Globală).

După Silviu Neguț, Carmen Camelia Rădulescu, Ionuț Popa, *Geografie*, manual pentru clasa a V-a

---

* Pentru facilitarea citirii imaginilor/graficelor, am prevăzut tipărire color a subiectelor din variantele pe care le propunem. Atragem însă atenția că este posibil ca, la examen, elevii să lucreze având la dispoziție subiecte tipărite alb-negru (n. ed.).

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Completează fiecare enunț, adăugând cuvântul care lipsește. **2 puncte**

a. Marco Polo, un tânăr de numai 17 ani, a pornit din portul italian Veneția, împreună cu tatăl și unchiul său, într-o călătorie lungă până la curtea împăratului ______________________, așezată în Marea Câmpie Chineză.

b. Steaua Polară și mușchii și lichenii care cresc în păduri ori pe stânci golașe sau pe trunchiurile copacilor indică ______________________ .

2. Subliniază spațiul geografic care nu are legătură cu traseul parcurs de Marco Polo: **2 puncte**

a. Podișul Anatoliei;
b. Munții Zagros;
c. Golful Biscaya;
d. Deșertul Lut.

3. Urmărește harta călătoriei celor trei exploratori. Pentru a ajunge la Peikin (astăzi, Beijing), cei trei exploratori, Marco Polo, tatăl și unchiul său, au parcurs un drum:

a. de la est spre vest;
b. de la nord spre sud;
c. de la est spre nord;
d. de la vest spre est.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Asociază, prin săgeți, cuvintele/grupurile de cuvinte din prima coloană cu ceea ce le corespunde din a doua coloană, obținând informații prezentate în textul dat. **4 puncte**

Noaptea, Steaua Polară	în anul 1271.
Soarele	din dorința de a se orienta mai ușor.
Marco Polo pornea din portul italian Veneția	indică (în emisfera nordică) nordul.
Oamenii au inventat busola și harta	apune spre vest.

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. După ce au traversat Podișul Anatoliei, Marco, tatăl și unchiul său au ajuns în Armenia.		
b. Cei trei venețieni au străbătut deșertul Takla Makan prin nord.		
c. Curtea împăratului Kubilai Han se afla în capitala Pekin.		
d. Acul magnetic al busolei va indica mereu direcția sud-est.		
e. Mușuroiul de furnici are intrarea așezată spre vest.		
f. Dacă nu ai busolă, hartă sau GPS te poți folosi de elemente din natură ca mijloace de orientare.		

6. Prezintă, în 50 – 80 de cuvinte, o asemănare sau o deosebire dintre călătorul din Evul Mediu și călătorul din zilele noastre. **6 puncte**

7. Amelie și Victor au aflat că povestea lui Marco Polo a devenit publică în jurul anului 1300 („Călătoriile lui Marco Polo"). Cei doi discută despre felul în care a fost primită acestă carte de contemporanii săi. Copiii află și ce a spus Marco Polo înainte de a muri: „Nu am povestit nici jumătate din câte am văzut, pentru că nimeni nu m-ar fi crezut".

Din păcate, după publicarea cărții, unii oameni au numit-o „Un milion de minciuni", deoarece nu credeau că tot ce se povestea în paginile ei ar putea fi adevărat. Cred că cei care îl bănuiau că inventează au fost, de fapt, mult mai răutăcioși. Uneori, este mai bine să păstrezi doar pentru tine ceea ce ai trăit.

Victor

În cartea sa, Marco Polo a povestit despre ce a văzut în timpul călătoriei spre Orientul Îndepărtat. În trecut, aceste povești au inspirat multe generații de exploratori, iar astăzi copiii care citesc despre aventurile lui Marco visează să devină exploratori. Este foarte important să împărtășești experiențele tale cu ceilalți.

Amelie

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să susții unul dintre punctele de vedere de mai sus, valorificând ceea ce ai aflat despre Marco Polo. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Umbra înserării ne-ajunge din urmă și intrăm cu ea în satul Jitia. De-aici încep să se ridice grebenii[1] munților ce încununează partea dinspre miazănoapte a Râmnicului-Sărat.

A doua zi dimineața, o luăm în sus către strunga de zare ce se deschide printre Piatra Vânătă și țuguiul păduros al Stejicului. Ne lăsăm pe pârâul Cerbului – aceeași tăietură de maluri, același pământ scrupos[2], uscat, plesnit în toate părțile.

Abatem la stânga și urcăm pe podișuri verzi înecate de soare. Căsuțe albe, rare, încep să se ivească pe trâmba[3] de fâneață ușor înclinată pe spatele rotund al muntelui. De sus, bisericuța de lemn privește în vale peste micile gospodării împrăștiate peste întinsul tăpșan[4]. E satul Niculele, așternut în lumină, în zariște largă și în miros de flori.

Alexandru Vlahuță, *România pitorească. În Râmnicu-Sărat*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:
a. țuguiul, ivească, fâneață;
b. țuguiul, pârâul, împrăștiate;
c. dimineață, împrăștiate, Piatra;
d. Jitia, țuguiul, vale.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „A doua zi dimineața, o luăm în sus către strunga de zare ce se deschide printre Piatra Vânătă și țuguiul păduros al Stejicului." este:
a. pronume interogativ;
b. pronume relativ;
c. adjectiv pronominal nehotărât;
d. adjectiv pronominal relativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

1 *greabăn* – creastă a unui munte.
2 *scrupos* – sfărâmicios.
3 *trâmbă* – val, fâșie.
4 *tăpșan* – loc neted și ușor înclinat, coastă a unui deal, pantă.

3. Numărul substantivelor din propoziția „De sus, bisericuța de lemn privește în vale peste micile gospodării împrăștiate peste întinsul tăpșan." este:

a. șase;
b. șapte;
c. opt;
d. cinci.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

To Iulia Stinga Mihaela Griga CC / BCC

Călător prin România 2

.... mele prietene, (*Drag*, feminin, plural)

Cu vreo patru zile în urmă, am terminat de citit cartea „România pitorească". M-a împins entuziasmul direct în cea mai apropiată bibliotecă unde am răsfoit câteva .... (*atlas*, plural) geografice. Am căutat ....imagine (*același*, feminin, singular) realizată la scară mică și mijlocie, apoi am urmărit cursul ....(*pârâu*, plural, genitiv) care se varsă în Siret. Ce mai, a fost un adevărat triumf.

Vă salut.
Ștefi

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, raportat la enunțul: „E satul Niculele, așternut în lumină, în zariște largă și în miros de flori."
4 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Enunțul conține două predicate verbale.		
b. „În zariște" este circumstanțial de loc.		
c. „De flori" este atribut substantival prepozițional.		
d. „Largă" este circumstanțial de mod.		

6. Transformă enunțul următor, astfel încât să alcătuiești o propoziție interogativă: „De sus, bisericuța de lemn privește în vale peste micile gospodării împrăștiate peste întinsul tăpșan". **4 puncte**

____

____

7. Călătorul grăbit uneori a uitat să adauge și alteori a adăugat prea multe semne de punctuație. Corectează textul dat, eliminând semnele de punctuație folosite greșit și adăugându-le pe cele care lipsesc.
4 puncte

— Ce locuri grozave sunt pe-aici. M-am uitat cu luare-aminte și iată, că am zărit grebenii munților, aflați pe partea dinspre miazănoapte a Râmnicului-Sărat. Când se vor ivi zorii zilei pornim către Piatra Vânătă.

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți o casă/o bisericuță de lemn ce s-ar putea găsi în satul Niculele. În textul tău trebuie să utilizezi și două adverbe diferite, pe care le vei sublinia.
8 puncte

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Ieşim din sat şi trecem pe lângă două stânci mari ce răsar ca din senin, în mijlocul pajiştii. Sunt Pietrele Fetei. Moş Gheorghe ne arată, spre stânga, vârful înalt şi colţuros al muntelui.

— Iaca acolo şedeau şi se jucau odată doi copii de uriaş – o fată şi un băiat – şi cătând încoace, pe plaiul Niculelor, au făcut rămăşag între ei: care o azvârli mai departe. Şi-au luat fiecare câte o stâncă din ţancul muntelui, cum am lua noi o pietricică, ş-a aruncat întâi băiatul şi piatra lui... uite-o lângă râpă, iar când a azvârlit fata, a zbârnâit stânca în văzduh ca scăpată din praştie şi tocmai aici a căzut... Şi-atunci băiatul, de necaz c-a rămas de ruşine, s-a repezit de sus şi numai odată a izbit cu baltagu[1]-n piatră ş-a despicat-o în două, cum o vedeţi, iar fata s-a pus pe-un râs, de-au clocotit văile şi codrii până-n coclaurile Vrancei... Ce lume-o fi fost pe-atunci... căci tot aşa un copil de uriaş, purtându-se pe meleagurile astea, a găsit într-o vale un sat de-ale noastre şi l-a strâns cu case cu tot în poala cămăşuţii şi-a dat fuga la mă-sa bucuros: „Uite, mamă, ce-am găsit eu". Şi mă-sa,

[1] *baltag* – topor mic şi uşor, cu coadă lungă de lemn, întrebuinţat de ciobani şi de săteni ca unealtă, dar şi ca armă.

plecându-se pe micile gângănii ce furnicau în poala țâncului, s-a uitat cu luare-aminte și i-a spus: „Du-i la loc, dragul mamei, că ăștia-s oameni și ei or să stăpânească pământul." [...]

Ne ridicăm pe trepte largi de pajiște, valea se deschide din ce în ce mai mândră în urma noastră, trecem un tăpșan, apoi altul și iată-ne sus, pe vârful Muntiorului. [...] O iarbă subțire, culcată de vânturi, s-a așternut ca un covor pe largul, înaltul creștet al Muntiorului. Privirile noastre însetate de spațiu zboară peste munții a trei ținuturi. Sute de piscuri răsar de pretutindeni, se desfac unele din altele, zimțuind zarea până în albastrul depărtărilor. Numai spre răsărit, în strunga ce se deschide pe lângă Zboina Frumoasă, s-astâmpără clocotul pământului și măgurile se pleacă, dând goană vederii pe valea netedă, fumurie a Siretului.

Alexandru Vlahuță, *România pitorească. În Râmnicu-Sărat*

În urma discuției care a urmat lecturii în clasă a textului scris de Alexandru Vlahuță, ai reținut câteva idei ce ți-ar putea folosi pentru un text narativ în care să prezinți o întâmplare având ca personaje doi copii de uriași: • să stabilești o legătură între întâmplarea povestită și un loc anume (de exemplu: un munte, o apă – râu, lac etc. –, niște ruine); • pentru a pune în evidență dimensiunea enormă a personajelor, să implici și niște oameni obișnuiți. Te gândești, de asemenea, dacă întâmplarea povestită să aibă o desfășurare care să înspăimânte cititorul ori să imaginezi o situație veselă, glumeață și te hotărăști pentru cea de a doua variantă.

Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți *o întâmplare având ca personaje pe cei doi copii de uriaș*, valorificând atât textul lui Alexandru Vlahuță, cât și cunoștințele tale despre legendele românești.

În redactarea compunerii:
- vei preciza două elemente ale contextului spațio-temporal; 4 puncte
- vei relata întâmplarea, respectând succesiunea logică a faptelor; 6 puncte
- vei corela o idee din textul dat cu cerința formulată mai sus; 6 puncte
- vei formula câte două trăsături care să individualizeze personajele create. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii narative – 20 de puncte**;
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea textului narativ – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care scrisoarea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 3

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

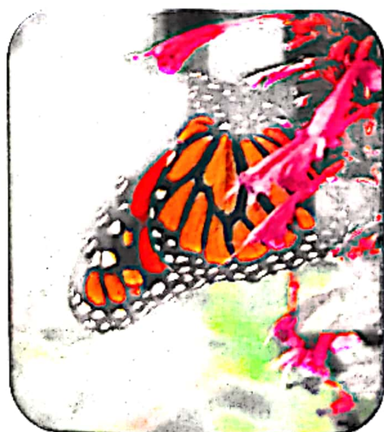
Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

DESCOPERĂ SPECTACULOASA CĂLĂTORIE A FLUTURELUI MONARH

Danaus plexippus sau *fluturele monarh* face parte din clasa *Insecta*, ordinul *Lapidoptera*. Are aripile viu colorate în portocaliu, peste care sunt trasate cu negru diferite nervuri, iar pe marginea aripilor sunt imprimate două rânduri de puncte albe. Masculul se deosebește de femelă prin curbura aripilor, care sunt arcuite în sus, pe când ale femelei sunt arcuite în jos. Aripile frumos colorate, cu o deschidere de 8 până la 12 cm, îi fac ușor de remarcat, având și o dublă funcționalitate: pe de o parte, conferă un aspect plăcut fluturelui, iar, pe de altă parte, constituie un avertisment pentru prădători. Păsările care au încercat să-i mănânce au renunțat repede la aceste „delicii", din cauza gustului de nesuportat, cunoscut fiind că în stadiul de larve monarhii se hrănesc cu alior, plantă ce conține substanțe care rămân în corpul fluturelui adult, fiind toxice pentru vertebrate. Deși nu toți membrii speciei au aceeași concentrație de toxine, păsările au învățat să evite acești fluturi.

Fluturele monarh reprezintă, probabil, cea mai cunoscută specie de fluturi din America de Nord. În 1874, Samuel H. Scudder, entomolog[1], o autoritate în privința fluturilor, fondatorul paleontologiei insectelor din America, l-a numit monarh deoarece este unul dintre cei mai mari fluturi din natură și „stăpânește" un teritoriu vast. În fapt, pentru a înțelege observația, trebuie să știi că fluturele monarh face o călătorie de mai bine de 4 000 de km, cunoscută drept cea mai mare migrație din lume a unei insecte (din America de Nord, din SUA și de la granița canadiană până în Mexic).

Înainte de sosirea toamnei, în fiecare an, fluturii monarh migrează spre zonele cu temperaturi calde, către un ținut pe care nu l-au văzut niciodată. Fiecare generație recunoaște drumul pe care trebuie să îl parcurgă și urmează traseul străbătut de generațiile anterioare, uimitor fiind faptul că se întorc la aceiași copaci. Conform studiilor, această călătorie durează nu mai puțin de două luni, iar fluturii zboară în jur de 80 de kilometri pe zi și fac mai mult de 40 de popasuri. Cei care termină

> „În niciuna dintre lucrările sale natura nu și-a arătat originalitatea mai mult decât în cazul insectelor".
>
> **Plinius cel Bătrân**

[1] *entomolog* – specialist în entomologie (ramura zoologiei care se ocupă cu studiul insectelor).

călătoria pot fi văzuți zburând în roiuri asemănătoare unor nori sau adunați în număr foarte mare în copacii oyamel, denumiți „copacii fluturilor".

Specialiștii Comisiei Naționale pentru Zonele Naturale Protejate din Mexic au constatat că habitatul „de iarnă" al acestor „flori zburătoare" este amenințat de defrișările ilegale, ceea ce duce la distrugerea acestui ecosistem. Un alt motiv de îngrijorare este legat de dispariția treptată a plantei alior, despre care se crede că ar face obiectul migratiei fluturelui monarh. Oamenii de știință și localnicii își propun să conserve locurile de iernat ale magnificului fluture monarh.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Cuvântul „autoritate", subliniat în text, înseamnă:
a. influență general acceptată a unei instituții în diferite sfere ale vieții sociale;
b. putere, drept de a emite dispoziții, de a impune ascultare;
c. persoană care se impune prin cunoștințele sale, prin prestigiul său;
d. reprezentant al puterii de stat, competent să ia măsuri și să emită dispoziții.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Enunțurile de mai jos au nevoie de completări, însă literele care compun răspunsul s-au amestecat. Ordonează literele dintre paranteze și completează răspunsul în spațiul indicat. **2 puncte**
a. Fluturele monarh face parte din ordinul Lapidoptera, (sacal ticanes) ____________________.
b. Păsările care au încercat să mănânce un fluture monarh au renunțat din cauza gustului de nesuportat, cunoscut fiind faptul că larvele fluturelui monarh se hrănesc cu o plantă ce conține substanțe toxice pentru vertebrate, numită (roial) ____________________.

3. Specialiștii Comisiei Naționale pentru Zonele Naturale Protejate din Mexic au constatat cu privire la fluturele monarh că:
a. în stadiul de larve, monarhii se hrănesc cu alior;
b. pe marginea aripilor sunt imprimate două rânduri de puncte albe;
c. păsările au învățat să evite acești fluturi;
d. habitatul fluturelui monarh este amenințat de defrișările ilegale, ceea ce duce la distrugerea acestui ecosistem.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Transcrie câte un cuvânt/o sintagmă care să reprezinte indici spațio-temporali. **4 puncte**

INDICE SPAȚIAL	INDICE TEMPORAL

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Aripile frumos colorate ale fluturelui monarh au o dublă funcționalitate: pe de o parte, conferă un aspect plăcut fluturelui, iar, pe de altă parte, constituie un avertisment pentru prădători.		

b. „Toți fluturii din această specie au corpul îmbibat cu o concentrație mare de substanțe toxice asimilate din planta numită alior.		
c. Masculul se poate deosebi de femelă prin curbura aripilor, acesta având aripile arcuite în sus, pe când cele ale femelei sunt arcuite în jos.		
d. A fost numit de entomologul Samuel Hubbard Scudder „fluture monarh", deoarece este unul dintre cei mai mari fluturi din natură și „stăpânește" un teritoriu vast.		
e. Fluturii monarh migrează spre zonele cu temperaturi calde pentru a se feri de animalele vertebrate.		
f. Fluturele monarh este cea mai cunoscută specie de fluturi din America de Nord.		

6. Redactează, în 50 – 80 de cuvinte, o însemnare de jurnal în calitate de cercetător pasionat de fluturele monarh, pornind de la cele două imagini asociate textului. **6 puncte**

7. Doi colegi de clasă, Carina și Andrei, discută despre semnificația afirmației lui Plinius cel Bătrân: „În niciuna dintre lucrările sale natura nu și-a arătat originalitatea mai mult decât în cazul insectelor." Carina crede că se referă la formele și culorile spectaculoase ale insectelor și este convinsă că natura a ales forme și culori atât de diferite pentru fluturi nu doar ca să-i facă atrăgători, ci și pentru a-i proteja. Andrei o completează, spunând că oamenii trebuie să fie mai atenți la aceste făpturi mărunte care ne bucură privirea, și ar fi indicat să le ocrotească, pentru că ne dăruiesc atâta frumusețe.
Exprimă-ți opinia, într-un text de 80 – 100 de cuvinte, în legătură cu atitudinea omului față de făpturile mărunte, valorificând atât textul și imaginile, cât și idei desprinse din discuția celor doi colegi. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Miercuri, 7 februarie

N-aveam de gând să merg într-un loc anume, voiam doar să mă plimb. Am pornit în josul străzii și [...] am ajuns la tăblița pe care scria COPACI CU FLUTURI. Am tot auzit despre copacii ăștia, pentru care fluturii monarh zboară mii de kilometri ca să-și petreacă iarna în ei. Am urmat săgețile până când am ajuns la o dumbravă de pini și eucalipți acoperiți de mușchi, pe care erau tăblițe pe care scria LINIȘTE. [...]

Locul acela era foarte tăcut, aproape ca într-o biserică, așa că am mers pe vârfuri. Dumbrava era umbroasă, și la început am crezut că toate tăblițele despre fluturi erau doar o schemă ca să păcălească turiștii, fiindcă am văzut doar trei fluturi monarh zburând pe-acolo. Apoi am descoperit că unele ramuri arătau ciudat, de parcă ar fi fost acoperite cu bețișoare maronii.

Apoi a ieșit soarele din nori. Bețișoarele au început să se miște, și-au deschis încet aripile și s-au transformat în fluturi portocaliu cu negru, fremătând cu sutele prin copaci. [...] Norii de fluturi erau atât de frumoși, încât dintr-odată m-am simțit mai bine [...]. M-am dus cu gândul la o poveste pe care mi-o citea mama, despre cum se întorcea Cenușăreasa de la bal.

Mă simțeam așa de bine, că am alergat tot drumul spre casă și în timp ce alergam mi-a venit o idee pentru povestea mea.

Beverly Clearly, *Dragă domnule Henshaw*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Sunt adverbe toate cuvintele din seria:
- **a.** anume, săgețile, (foarte) tăcut;
- **b.** pe-acolo, încet, (așa de) bine;
- **c.** săgețile, (așa de) bine, pe-acolo;
- **d.** anume, (din) nori, încet.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „Locul <u>acela</u> era foarte tăcut, aproape ca într-o biserică, așa că am mers pe vârfuri." este:

a. articol hotărât;
b. pronume nehotărât;
c. pronume demonstrativ de depărtare;
d. adjectiv pronominal demonstrativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. În enunțurile următoare: „Am urmat săgețile până când am ajuns la o dumbravă de pini și eucalipți acoperiți de mușchi [...]. Dumbrava era umbroasă, și la început am crezut că toate tăblițele despre fluturi erau doar o schemă ca să păcălească turiștii", există:

a. două adjective;
b. patru adjective;
c. trei adjective;
d. cinci adjective.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din enunțurile de mai jos, adăugând părțile de vorbire indicate între paranteze.

4 puncte

Am ajuns la tăblița ____________________ (adjectiv pronominal demonstrativ) pe care scria COPACI CU FLUTURI. Am urmat săgețile până când am ajuns la o dumbravă ____________________ (adjectiv propriu-zis). ____________________ (adverb de loc) erau tăblițe pe care se putea citi: „NU DERANJAȚI ____________________ (*fluture*, plural, caz acuzativ)!".

5. Completează enunțul de mai jos cu partea de vorbire indicată între paranteze însoțită de locuțiune prepozițională, astfel încât să adaugi un circumstanțial de cauză în cazul genitiv.

4 puncte

„Am alergat tot drumul spre casă ______________________________." (*emoție*, numărul plural)

6. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații din tabel, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, raportat la secvența: „Norii de fluturi erau atât de frumoși, încât dintr-odată m-am simțit mai bine [...]. M-am dus cu gândul la o poveste pe care mi-<u>o</u> citea mama, despre cum se întorcea Cenușăreasa de la bal." **4 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Secvența conține patru predicate verbale.		
b. Cuvântul „o" subliniat este complement indirect.		
c. Substantivul comun „de fluturi" este atribut substantival prepozițional.		
d. Adjectivul cu grad de comparație „atât de frumoși" este circumstanțial de mod.		

7. Rescrie textul elevului care a vizitat dumbrava cu fluturi, corectând greșelile de ortografie.
4 puncte

Am unsprăzece ani și sunt în clasa a cincea. Î-mi place să privesc fluturii din dumbravă. Dacă vrei să aflii mai multe despre fluturii migratori, vin-o negreșit să-i vezi!

____

____

____

____

____

8. Redactează, în 40 – 70 de cuvinte, răspunsurile pe care le-ai putea oferi unui reporter despre fluturele monarh, utilizând minimum două adjective la grade de comparație diferite, pe care le vei sublinia.
8 puncte

Reporter: Ce ai aflat despre habitatul fluturelui monarh?
Răspunsul tău:____

____

____

Reporter: Ce te-a impresionat la acești fluturi?
Răspunsul tău:____

____

____

Reporter: Ce sfat le-ai da celor care intenționează să viziteze dumbrava cu fluturi?
Răspunsul tău:____

____

____

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Mă uit la toate lucrurile
De două ori,
O dată ca să fiu vesel
Și o dată ca să fiu trist.

Copacii au un hohot de râs
În coroana de frunze
Și o lacrimă mare
În rădăcină.

Soarele e tânăr
În vârful razelor,
Dar razele lui
Sunt înfipte în noapte.

Lumea se închide perfect
Între aceste două coperți
Unde am îngrămădit toate lucrurile
Pe care le-am iubit
De două ori.

Marin Sorescu, *De două ori*

În urma lecturii poeziei lui Marin Sorescu, ți-au atras atenția în mod deosebit titlul și câteva imagini care te-au determinat să-i scrii prietenului tău Andrei/prietenei tale Andreea câteva rânduri despre un gând care nu-ți dă pace de ceva vreme, și anume despre felul în care te raportezi la lumea din jur: • „Copacii au un hohot de râs"; • „Soarele e tânăr/În vârful razelor"; • „razele lui/ Sunt înfipte în noapte". Cu deosebire ți-a plăcut că poetul își închipuie lumea ca fiind perfect închisă între două coperți, imagine pe care ai asociat-o cu titlul și ai hotărât să o explici în scrisoarea ta.

Redactează o scrisoare, de minimum 150 de cuvinte, adresată celui mai bun prieten/celei mai bune prietene în care să-i povestești *despre maniera sensibilă și atentă de a te raporta la lumea din jur*, valorificând atât textul lui Marin Sorescu, cât și cunoștințele și experiența ta.

În redactarea scrisorii:
- vei prezenta lumea descrisă în text, selectând din poezie două secvențe care exprimă maniera sensibilă de a privi lumea; 4 puncte
- vei prezenta lumea, făcând referire la universul tău familiar; 6 puncte
- vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee dintr-o altă operă artistică; 6 puncte
- vei respecta convențiile specifice unei scrisori. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul scrisorii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea scrisorii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care scrisoarea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 4

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

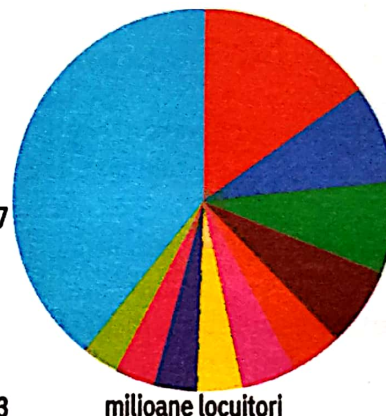
Se dă textul:

AFRICA

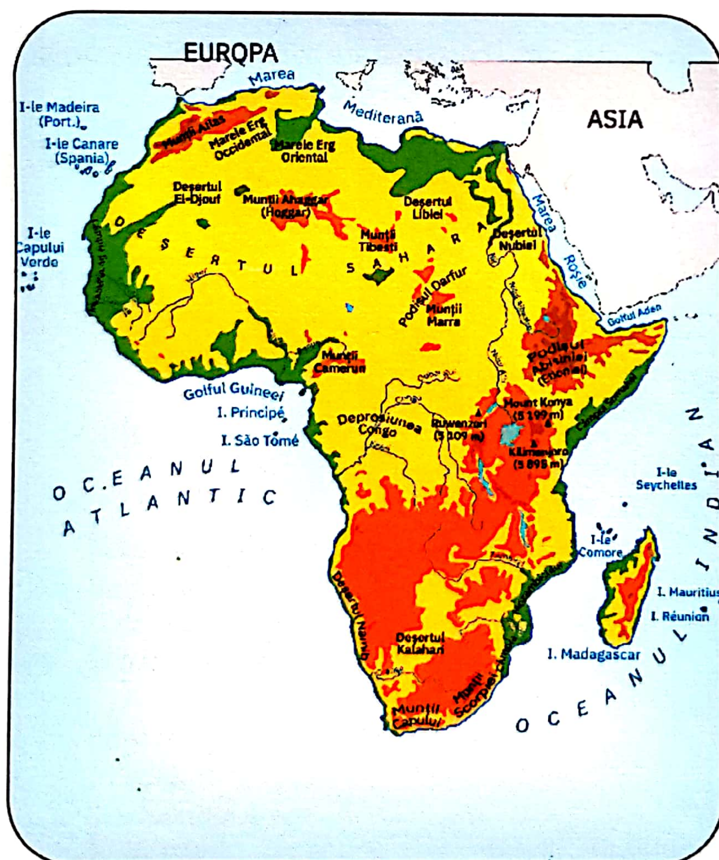
Africa, având o suprafață de 30,2 mil. km² (20,3% din suprafața planetei), este al treilea continent al Terrei ca întindere (după Asia și America). Aici se află cel mai mare deșert din lume (Sahara), cel mai lung fluviu (Nil) și cea mai întinsă savană.

Populația

Africa este al doilea continent ca populație de pe glob (1,3 mild. loc.; 13% din totalul mondial) după Asia și are cea mai rapidă rată de creștere de pe planetă, după cel de-al Doilea Război Mondial.

Imaginea 1. Cele mai populate state din Africa (cu peste 40 de milioane de locuitori)

Imaginea 2. Continentul Africa

Fluviile și lacurile Africii

În Africa se află mari fluvii ale lumii atât după lungime (Nil), cât și după volumul de apă transportată și întinderea bazinului hidrografic (Congo). [...] Continentul african are puține lacuri naturale, cele mai multe fiind de origine tectonică (Ciad, Turkana, Victoria, Albert, Edward, Kivu, Tanganyika, Malawi ș.a.).

Sahara

Deșertul Sahara ocupă o treime din suprafața Africii și se întinde pe teritoriul a zece țări (Egipt, Tunisia, Libia, Algeria, Maroc, Mauritania, Niger, Mali, Ciad, Sudan). Aspectul general de podiș relativ neted este întrerupt, pe alocuri, de munți insulari de origine vulcanică sau de depresiuni în care apele subterane ivite la suprafață favorizează prezența oazelor (Farafra, Siwa, El-Faiyum, Fezzan, Kufra etc.).

Resurse de apă

În condițiile în care însumează circa 13% din populația mondială și va depăși 25% în anul 2050, Africa deține puține resurse de apă, doar aproximativ 9% din resursele globale de apă dulce. Distribuția inegală a apelor de suprafață și prezența apelor subterane la mare adâncime au puternice implicații negative asupra agriculturii, [...] dar și asupra comunităților umane. Mare parte din populația Africii nu are acces la apă potabilă în condiții de siguranță.

După Silviu Neguț, Carmen Camelia Rădulescu, Ionuț Popa, *Geografie*, manual pentru clasa a V-a

Imaginea 3

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Cuvântul „volumul" subliniat în text are sensul de:
a. nivel de intensitate sonoră a sunetelor auditive;
b. carte (legată sau broșură);
c. masă de apă debitată de o fântână, de un izvor sau de un fluviu;
d. proporțiile unei activități.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Primele trei țări africane cu populație de peste patruzeci de milioane de locuitori sunt:
a. Algeria, Uganda, Kenya;
b. Nigeria, Egipt, Etiopia, R.D. Congo;
c. Uganda, Algeria, Sudan;
d. Nigeria, Etiopia, Egipt.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Africa are:
a. cel mai mare deșert din lume (Sahara), cel mai lung fluviu (Nil) și cea mai mare populație de pe glob;
b. cele mai multe lacuri naturale tectonice, cel mai mare desert (Sahara), cel mai lung fluviu (Congo);
c. cel mai mare deșert din lume (Sahara), cel mai lung fluviu (Nil) și cea mai întinsă savană;
d. cele mai multe lacuri sărate, cel mai mare deșert din lume (Sahara), cel mai mare fluviu după volumul de apă transportată și întinderea bazinului hidrografic (Congo).

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Privește cu atenție harta geografică asociată textului, pentru a indica două diferențe între partea de nord a continentului și sudul continentului african. **4 puncte**

____

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, raportându-te la textul dat. **6 puncte**

Afirmația	ADEVĂRAT	FALS
a. Africa deține, în prezent, 13% din totalul populației mondiale, ocupând locul doi după Asia.		
b. Tanganyika, Malawi și Kivu sunt lacuri naturale cu apă sărată.		
c. Sahara are aspect de podiș relativ neted, întrerupt, pe alocuri, de munți insulari de origine vulcanică sau de depresiuni în care apele subterane favorizează prezența oazelor		
d. Sahara se întinde pe teritoriul a zece țări (Egipt, Tunisia, Libia, Algeria, Maroc, Mauritania, Niger, Mali, Ciad, Sudan).		
e. Congo este cel mai mare fluviu din lume, după lungime.		
f. Africa deține aproximativ 9% din resursele globale de apă dulce.		

6. Precizează, în 50 – 80 de cuvinte, două dintre avantajele zonelor din Sahara unde apele subterane ivite la suprafață favorizează prezența oazelor. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să explici imaginea 3, valorificând și informațiile pe care le afli de la doi dintre colegii tăi. **8 puncte**

Pentru a avea acces la resurse de apă potabilă, locuitorii multor state africane trebuie să se deplaseze la distanțe mari față de așezările lor.

Mare parte din populația Africii nu are acces la apă potabilă în condiții de siguranță.

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

ȘTIAI CĂ?

A. Există multe cascade în Africa, unele foarte înalte [...], dar cea mai spectaculoasă este Victoria, pe fluviul Zambezi, numită de băștinași „Mosi-oa-Tunya" („cascada care fumegă și tună").

B. Capul Bunei Speranțe, deși nu este cel mai sudic punct al continentului african, rămâne cel mai semnificativ punct de reper al extremității meridionale a Africii. A fost atins pentru prima dată de navigatorul portughez Bartolomeu Diaz, în 1487, și depășit într-o călătorie spre est de compatriotul său Vasco da Gama, 11 ani mai târziu.

C. Munții Atlas din Africa de Nord-Vest reprezintă un lanț muntos lung de 2 000 km. Grecii antici l-au numit Atlas după numele regelui mitologic al Mauritaniei, care fusese pedepsit de Zeus să poarte pe umeri bolta cerească.

După Silviu Neguț, Carmen Camelia Rădulescu, Ionuț Popa, *Geografie*, manual pentru clasa a VII-a

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Subliniază cuvântul care nu s-a format prin derivare: *spectaculoasă, sudic, deși, african, călătorie, cerească.* **2 puncte**

2. În textul dat, cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a. substantiv comun, verb predicativ, adjectiv propriu-zis, pronume nehotărât;
b. substantiv propriu, verb predicativ, adjectiv propriu-zis, pronume relativ;
c. substantiv propriu, formă verbală nepersonală, adjectiv participial, adjectiv pronominal relativ;
d. substantiv propriu, formă verbală nepersonală, adjectiv propriu-zis, pronume relativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Timpul verbului subliniat în enunțul „fusese pedepsit de Zeus să poarte pe umeri bolta cerească." este:
a. viitor literar;
b. viitor popular;
c. perfect;
d. prezent.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Rescrie propoziția, adăugând substantivul „cascadă", astfel încât să obții un subiect multiplu. **4 puncte**

Fluviul african este spectaculos.

___

5. Alcătuiește o frază formată din două propoziții coordonate adversativ, în care să apară numeralul ordinal din textul dat. **4 puncte**

___

___

6. Indică funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în enunțul „Deși există multe cascade în Africa, unele foarte înalte [...] cea mai spectaculoasă este Victoria, pe fluviul Zambezi, numită de băștinași «Mosi-oa-Tunya»". **4 puncte**

a. ___
b. ___
c. ___
d. ___

7. Corectează, prin rescriere, greșelile de ortografie din însemnarea unui elev care pregătește un proiect despre Africa. **4 puncte**

Mă întreb ce-or fii spus grecii când au călcat pe continentul african. Deșii munții din Africa de Nord-Vest nu sunt cei mai înalți, grecii iau numit Munții Atlas după numele regelui pedepsit de Zeus să poarte pe umeri săi bolta cerească.

___

___

___

___

8. Redactează un text de 40 – 70 de cuvinte, în care să descrii cascada Victoria, cea mai spectaculoasă din Africa, numită de băștinași „Mosi-oa-Tunya" („cascada care fumegă și tună"), așa cum ți-o imaginezi. **8 puncte**

Subiectul al III-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

În ajun, când au început să se petreacă faptele descrise, nu e greu să ne amintim că „Speranța" se afla la sud de Canare [...] Anton Lupan îi urmărea îngrijorat cum stăteau pe punte posomorâți [...] Partea proastă era că el însuși se simțea apăsat și nu găsea în suflet destul îndemn ca să purceadă la o faptă, la un gest sau să găsescă măcar o vorbă cu care să-și învioreze echipajul pleoștit. Și asta era abia un început; la ecuator asemenea zile aveau să se țină șir! [...]

Pe la ceasurile două după prânz, dinspre sud-vest se ridică un tunet atât de îndepărtat, încât nu făcu să tresară pe nimeni la bordul „Speranței". Mai târziu, în aceeași direcție se zăriră nori neclari, care multă vreme semănară cu fumul unui vapor. Abia după un ceas își arătară conturul precis, ridicându-se domol pe cer, și atunci cu toată încetineala lor, nimeni nu se mai îndoi că pregăteau izbucnirea vântului. Fața oceanului se învioră și chipurile oamenilor la fel. Câteva fulgere brăzdară oceanul la orizont. Căpitanul răsuflă ușurat: decât acalmie[1], mai bine uragan! [...]

Oamenii care așteptau vântul cu fața la sud simțiră toți în aceeași clipă că se întâmplă ceva ciudat și, când întoarseră capul, sub îndemnul unei neliniști de nedefinit, din partea cealaltă văzură apropiindu-se repede un fel de ceață albicioasă, cuprinsă de pâlpâiri care acoperea întreg orizontul spre nord-est.

— Armatanul! strigă fără voia lui Anton Lupan, izbind furios cu pumnul în parapet. [...]

[1] *acalmie* – potolire sau încetare temporară a mișcării (vânturilor sau valurilor).

În clipa când pânzele „Speranței" începură să fluture sub primele adieri, pe punte se răspândi deodată o boare fierbinte, uscată și înecăcioasă, de parcă deasupra s-ar fi deschis gura unui uriaș cuptor încins.

— Asta ce-o mai fi, domnule? întrebă Gherasim, cuprins de mirare dacă nu și de vreo teamă, cu toate că umblase pe multe mări și trecuse prin toate încercările lor.

— E armatanul, Gherasime! Pune mâna pe cârmă – și dacă ne-a prins, barem să ne folosim de el, că de pacostea lui tot nu scăpăm.

Geografii și navigatorii amintesc rar de acest vânt, dar băștinașii din vestul Africii îl cunosc prea bine pe însăși pielea lor, arsă și scorojită ca de foc. Din fericire, acest pustiitor armatan nu suflă decât de trei-patru ori pe an, în răstimpul din iulie până în octombrie [...] El poartă dinspre Sahara nisipul mărunt al deșertului, sub chipul unei cețe alburii-roșcate, prin care lumina soarelui nu mai poate răzbate decât slab. [...] Totuși, la căderea serii, goeleta care își reluase grăbită drumul spre sud-vest avea puntea și catargele albite, parcă date cu var.

Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*

La ora de limba română, colegii discută, pornind de la textul lui Radu Tudoran, despre felul în care autorul valorifică tema exotică a aventurii pe mare, spre alte spații geografice. Îți notezi următoarele cuvinte-cheie: *călătorie pe mare, pericol, curaj.* În timpul discuției au fost formulate câteva idei care ți-ar fi utile în redactarea unei pagini de jurnal în care să prezinți o aventură pe mare: • În apropiere de țărmul Africii, în lipsa vântului, goeleta „Speranța" nu poate înainta. • Când soarta pare să le surâdă, Anton Lupan, căpitanul, constată că vântul pustiitor care pune în mișcare goeleta este armatanul. • Căpitanul îi îndeamnă pe mateloți să se folosească de armatan, chiar dacă acest vânt fierbinte și înecăcios este nemilos cu oamenii.

Raportându-te la textul dat, redactează o pagină de jurnal, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți, la persoana I, *o aventură pe mare din care ai ieșit învingător*, chiar dacă șansa nu părea să fie de partea ta.

În redactarea notei de jurnal:
- vei adecva textul la situația de comunicare (precizarea datei, coordonatele geografice, o formulă de început, mărci ale subiectivității etc.); 4 puncte
- vei prezenta nuanțat întâmplarea petrecută pe mare și semnificațiile acesteia din perspectivă personală; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață, surprinzând emoțiile și stările trăite; 6 puncte
- vei prezenta două elemente ale contextului spațio-temporal. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 5

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

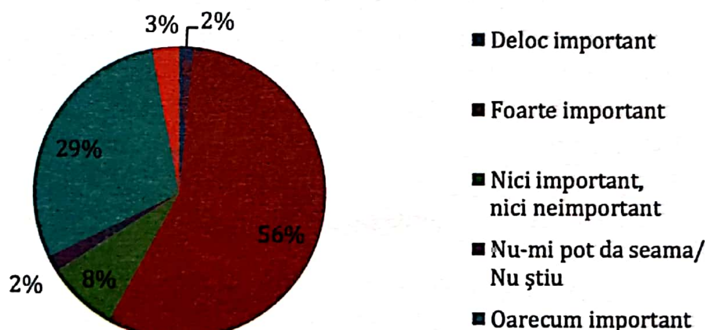
Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

DIALOG CU TINERII

Iată câteva dintre propunerile legate de implicarea în protejarea mediului, pe care le-au făcut tinerii care au răspuns la chestionarul online *România. Ciclul al VI-lea al procesului de Dialog Structurat cu Tinerii*:

- Tinerii, prin implicarea lor și puterea exemplului, pot fi motorul unei generații mult mai atente cu mediul înconjurător.
- Încă din primii ani de școală, tinerii trebuie educați în spirit ecologic, pentru a proteja mediul.
- Tinerii pot fi un exemplu pentru comunitate, inițiind, în grupuri informale, individual sau alături de organizații neguvernamentale, campanii de colectare selectivă sau de plantare a copacilor.

- Sunt necesare resurse de informare cu privire la ecologie și protecția mediului, în format atractiv pentru tineri (infografice, clipuri video etc.).
- Este importantă derularea de campanii pentru informarea tinerilor și nu numai despre efectele nocive ale poluării sau ale încălzirii globale.
- Pentru a evita poluarea mediului, tinerii ar trebui încurajați să folosească mijloace de transport „verzi" (bicicletă, skateboard, trotinetă, mașină electrică etc.), prin posibilitatea de a utiliza gratuit astfel de mijloace sau prin posibilitatea de a accesa vouchere pentru achiziționarea unor astfel de mijloace de transport.

„Criza climatică trebuie gestionată ca o criză! Clima este cea mai importantă problemă electorală."

Greta Thunberg,
tânără activistă pentru mediu din Suedia,
11 septembrie 2018

- Tinerii ar trebui încurajați să utilizeze ambajale ecologice sau să înlocuiască pungile de plastic cu pungi reutilizabile.

Măsuri ce ar trebui luate de autorități

- încurajarea utilizării energiilor alternative și informarea tinerilor despre riscurile risipei resurselor epuizabile;

- dezvoltarea conceptului de „școală verde"/„școală zero deșeuri" și alocarea de resurse pentru ca majoritatea unităților de învățământ să respecte aceste criterii;
- colectarea la sursă, de către fiecare consumator casnic, a deșeurilor pe cel puțin patru fracții (aluminiu, plastic, hârtie, deșeu umed);
- implementarea la nivel național a unor concepte de tip „plătești pentru cât arunci";
- stimularea agriculturii bio;
- stimularea industriilor ce au la bază materiale reciclate.

După http://mts.ro/wp-content/uploads/2018/05/Raport-National-Dialog-Structurat.pdf

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie din următorul articol de dicționar explicația care corespunde sensului din text al cuvântului „campanie".

2 puncte

CAMPÁNIE, *CAMPANII, s. f.* **1.** Totalitatea operațiilor executate de forțele armate ale unei țări sau de o parte a lor, pe un câmp de luptă, într-o anumită perioadă de timp, cu scopuri strategice parțiale. ◊ Loc. adj. *De campanie* = destinat să fie folosit pe front. *Pat de campanie* = pat care se poate strânge pentru a nu ocupa loc în timpul zilei sau pentru a fi mai ușor transportat. **2.** Acțiune organizată după un anumit plan, în vederea realizării unor sarcini politice, sociale etc., într-o anumită perioadă de timp; *p. ext.* timpul cât durează această acțiune. *Campanie electorală. Campanie agricolă.* ◊ *Campanie de presă* = mobilizare a opiniei publice prin articole publicate în presă, în favoarea sau împotriva unei situații, unei cauze, unei persoane etc. – Din fr. **campagne,** rus. **kampaniia.**

2. Sunt mijloace de transport „verzi":

a. mașina electrică, motocicleta, bicicleta;
b. motocicleta, mașina electrică, tricicleta, skateboardul;
c. trotineta, autobuzul, skateboardul, bicicleta;
d. bicicleta, trotineta, mașina electrică, skateboardul.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Statistic, dintre tinerii chestionați, consideră că este foarte important să se implice în activități care îmbunătățesc mediul: **2 puncte**

a. 56%;
b. 29%;
c. 8%;
d. 2%.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Transcrie, din text, câte o secvență care reflectă informațiile prezentate în prima coloană.
4 puncte

a. Pentru a se implica în activități de protejare a mediului, tinerii au nevoie să fie informați.	
b. Autoritățile locale trebuie să încurajeze școlile să respecte mediul.	

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă.
6 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Tinerii ar trebui încurajați să utilizeze ambalaje ecologice și pungi reutilizabile.		
b. Tinerii au propus organizarea de campanii de informare destinate adulților despre efectele încălzirii globale.		
c. Pentru a proteja mediul, trebuie stimulată agricultura bio.		
d. Oamenii trebuie încurajați să colecteze deșeurile pe cel puțin patru fracții (aluminiu, plastic, hârtie, deșeu umed).		
e. Pentru a evita poluarea mediului, tinerii ar trebui să primească vouchere pentru achiziționarea unei mașini personale.		
f. Tinerii pot fi un exemplu pentru comunitate, inițiind campanii de colectare selectivă sau de plantare a copacilor.		

6. Explică, în 50–70 de cuvinte, relația dintre a doua ilustrație și textul dat. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte în care să-ți exprimi punctul de vedere despre afirmația Gretei Thunberg: „Criza climatică trebuie gestionată ca o criză! Clima este cea mai importantă problemă electorală.“ **8 puncte**

Subiectul al II-lea **30 de puncte**

Greta Thunberg este o activistă de mediu suedeză care militează pentru oprirea încălzirii globale și a schimbărilor climatice. În august 2018, a devenit o figură proeminentă prin organizarea primei greve școlare pentru climă, în fața clădirii Parlamentului suedez. La 20 august 2018, Thunberg, elevă pe atunci în clasa a IX-a, a decis să nu meargă la școală până la alegerile generale din Suedia din 9 septembrie 2018, după valuri de căldură și incendii în Suedia. Ea solicita ca guvernul suedez să reducă emisiile de carbon în conformitate cu Acordul de la Paris.

După https://ro.wikipedia.org/wiki/Greta_Thunberg

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din textul dat, două cuvinte care conțin vocale în hiat. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din secvența „guvernul suedez să reducă emisiile“ este:
a. substantiv comun;
b. adverb de mod;
c. adjectiv propriu-zis;
d. adjectiv participial.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. În propoziția „În august 2018, a devenit o figură proeminentă prin organizarea primei greve școlare pentru climă, în fața clădirii Parlamentului suedez.“, predicatul este:
a. a devenit;
b. a devenit o figură;
c. a devenit proeminentă;
d. a devenit o figură proeminentă.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Rescrie enunțul „Thunberg, elevă în clasa a IX-a, a decis să nu meargă la școală până la alegerile generale din Suedia“, înlocuind un verb predicativ cu o locuțiune verbală sinonimă.
4 puncte

____

____

5. Completează enunțul de mai jos, adăugând un circumstanțial de scop. **4 puncte**
Greta Thunberg protestează în fața guvernului suedez ____________________ emisiile de carbon în conformitate cu Acordul de la Paris.

6. Formulează două întrebări pe care să i le adresezi Gretei Thunberg, folosind următoarele patru semne de punctuație: linia de dialog, virgula, semnul întrebării și semnul exclamării. **4 puncte**

____

____

____

____

7. Alege forma corectă din enunțurile următoare: **4 puncte**
a. La ora doisprezece/douăsprezece mai mulți tineri au protestat în fața guvernului.
b. Al o sutelea/Al o sutălea tânăr intervievat a declarat că nu este importantă protejarea mediului.
c. Cele câteva zeci de tineri/Cei câțiva zeci de tineri au încurajat-o pe Greta.
d. În 25 Decembrie/În 25 decembrie tinerii nu au mai protestat.

8. Gândindu-te la efectele nocive ale poluării și ale încălzirii globale, redactează un text de 40 – 70 de cuvinte, în care să formulezi patru sfaturi cu privire la protejarea mediului înconjurător adresate elevilor din școala unde înveți. În textul tău vei folosi două verbe la modul imperativ, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Cu un pix roșu, și el abia cumpărat, mama-mare a scris pe toate carnetele *Societatea SIL 5.* [...]. Pe ceea ce aș numi azi forzat[1] sunt trecute scopurile societății în general (pentru că erau și scopuri particulare). 1. sănătate, 2. bună purtare, 3. bună învățătură, 4. îndreptarea lumii. Toate scopurile sunt pe viață. Scopurile particulare erau cu apropo: să nu ne certăm unii cu alții, să vorbim politicos cu oamenii mari, să fim foarte ordonați. Aici mama-mare ne-a detaliat: când venim acasă să nu ne „aruncăm paltonul, sweaterul[2], fularul, mănușile peste tot, să avem un loc unde să le punem, mereu același. În privința sănătății erau expuse regulile de igienă și un fel de reguli sportive și medicale pentru a obține un trup sănătos. Mama-mare era nevastă de medic și, în plus, făcuse studii pedagogice. La pagina I mai erau înșirate patru lucruri, pe-atunci de neînțeles, numite „Virtuțile mele": cumpătare, curaj, prudență, dreptate. [...]

Scopul ultim, îndreptarea lumii, era grozav pentru toți. Ne-am hotărât s-o facem de îndată. Zile întregi am tot căutat pe cine sau ce am putea îndrepta.

Ioana Pârvulescu, *Inocenții*

La ora de limba română, în urma lecturii fragmentului scris de Ioana Pârvulescu, s-au formulat câteva idei pe care le-ai crezut utile pentru o viitoare compunere narativă în care să imaginezi o întâmplare despre unul dintre scopurile SIL:

- Mama-mare (bunica) inventează societatea secretă SIL (Societatea de Îndreptat Lumea) pentru a-i învăța pe copii să prețuiască igiena, să fie politicoși, să învețe bine și să corecteze greșelile celor din jur.
- Copiii învață într-o manieră diferită cumpătarea, curajul, prudența și dreptatea.

Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să imaginezi *o întâmplare despre unul dintre scopurile SIL* (1. sănătate, 2. buna purtare, 3. buna învățătură, 4. îndreptarea lumii). În compunerea ta vei valorifica atât textul Ioanei Pârvulescu, cât și cunoștințele și experiența ta.

În redactare compunerii:
- vei preciza două elemente ale contextului spațio-temporal; 4 puncte
- vei relata întâmplarea, respectând succesiunea logică a faptelor; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață și vei sublinia lecția de viață învățată; 6 puncte
- vei formula câte două trăsături care să individualizeze personajele create. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii narative – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea textului narativ – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea ta are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

[1] *forzaț* – liberă de hârtie, albă sau colorată, cu ajutorul căreia se face legătura între carte și coperte.
[2] *sweater* – (în română, sveter) pulover gros.

TESTUL 6

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

CĂRȚILE MICULUI GENIU

Introducere

Bună dimineața, tinerii mei prieteni! Sunt profesorul Jennings, un expert autorizat în orice și, din fericire pentru voi, ghidul vostru personal pe drumul către statutul de mic geniu. Oricine poate ajunge mic geniu dacă este interesat de lumea din jurul său, *Semper quaerens*, acesta este mottoul[1] nostru: *Veșnic curios.*

Învățături selenare

În data de 20 iulie 1960, 600 de milioane de oameni stăteau lipiți de ecranele televizoarelor – o audiență mai mare decât oricând. Toți priveau imaginile alb-negru, cu purici, în care doi bărbați coborau foarte încet o scară. Poate că nu vi se pare o emisiune prea reușită, dar a fost unul dintre cele mai importante momente din istorie. Era întâia data când omul punea piciorul pe suprafața unui alt corp ceresc: Luna, satelitul natural al Pământului.

Dar misiunea *a fost* un succes! Bocancii lui Armstrong s-au afundat în praful de pe suprafața Lunii, iar el a spus

Cei care îl ascultau de pe Pământ nu l-au auzit spunând „un", fie din pricina bruiajului, fie pentru că Armstrong s-a încurcat. Citatul nu prea avea sens, dar toată lumea a înțeles ideea.

Imaginea 1. Extras din Ken Jennings, *Cărțile micului geniu. Spațiul cosmic*

Doi astronauți americani, Neil Armstrong și Buzz Aldrin, coborâseră de pe orbita lunară într-o micuță capsulă spațială numită Eagle („Vulturul"). [...]

E ușor să uităm cât de <u>riscantă</u> a fost misiunea Apollo 11, mici genii. După standardele de azi, tehnologia programului Apollo era incredibil de rudimentară. Computerul de la bordul lui Eagle era cam la fel de puternic ca un ceas de mână digital modern. Capacitatea totală a computerelor din Centrul de Comandă al misiunii, aflat în Huston, nu o depășea pe cea unui laptop din zilele noastre. Astronauții navigau folosind hărți de hârtie, iar, când un întrerupător de circuit s-a rupt în momentul aterizării, Buzz Aldrin a rezolvat problema băgând un pix în panou. [...]

Dar misiunea a fost un succes! Bocancii lui Armstrong s-au scufundat în praful de pe suprafața Lunii [...]

În 1865, romanul lui Jules Verne „De la Pământ la Lună" <u>a prevăzut</u> cu multă acuratețe că o rachetă lunară americană va fi lansată din Florida, doar că în carte racheta e lansată dintr-un turn gigantic!

Informație bonus

NASA lansează navetele spațiale din însorita Florida, fiindcă Pământul se rotește mai repede în apropierea Ecuatorului și astfel le dă rachetelor un impuls suplimentar. Clădirea de la Centrul Spațial Kennedy, unde se construiesc rachetele, este cea mai mare construcție cu un etaj din lume. Este așa de uriașă, că are propria vreme, inclusiv nori de ploaie care se pot forma înăuntrul ei!

Imaginea 2. Extras din Ken Jennings, *Cărțile micului geniu. Spațiul cosmic*

---

[1] *motto* – citat luat, de obicei, dintr-o operă consacrată sau semnată de un autor celebru, pus la începutul unei lucrări, al unui capitol.

Incredibila mișcare a Lunii

Dacă ați avea o mașină a timpului care să vă transporte miliarde de ani în trecut, să vedeți Luna nou-născută, pe dată ați observa un lucru: era uriașă! Ea, probabil, s-a format la doar 24 000 de kilometri depărtare, adică la o distanță de numai câteva raze de cerc de-ale Pământului. În prezent, Luna este de aproximativ cincisprezece ori mai departe de noi: la 380 000 de kilometri depărtare, mai mult sau mai puțin, și, pe zi ce trece, se îndepărtează tot mai tare. Da, Luna se îndepărtează de Pământ cu aproape 4 centimetri pe an, adică aproximativ un sfert din viteza cu care crește părul vostru.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Subliniază cuvântul care nu face parte din seria sinonimică. 2 puncte
a. riscantă, primejdioasă, prudentă, periculoasă;
b. a prevăzut, s-a orientat, a intuit, a dedus.

2. Luna se îndepărtează de Pământ:
a. cu 24 000 de kilometri pe an;
b. cu aproape 4 centimetri pe an;
c. cu câteva raze de cerc ale Pământului;
d. cu aproape 15 centimetri.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

3. Precizează mottoul profesorului Jennings. 2 puncte

____

4. Menționează, într-un enunț, tema textului, justificându-ți opțiunea cu două informații din fragment. 4 puncte

____
____
____
____
____

5. Notează „X" în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili valoarea de adevăr a afirmațiilor, bazându-te pe informațiile din text. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Cei doi astronauți americani au coborât de pe orbita lunară într-o micuță capsulă spațială numită Eagle („Vulturul").		
b. În data de 20 iulie 1960 misiunea Apollo 11 a eșuat.		
c. Pământul se rotește mai repede în apropierea Ecuatorului, de aceea NASA lansează rachetele spațiale din Florida pentru a da rachetelor un impuls suplimentar.		
d. În 1865 a fost lansată prima rachetă dintr-un turn gigantic din Florida.		

e. Luna se află la aproape 380 000 de kilometri distanță de Pământ și, pe zi ce trece, se îndepărtează tot mai tare.		
f. Clădirea de la Centrul Spațial Kennedy este cea mai mare construcție cu un etaj din lume.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre imaginea 1 și informațiile prezentate în text.
6 puncte

____

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți exprimi punctul de vedere în legătură cu importanța misiunii Apollo 11, valorificând cel puțin o informație din text. **8 puncte**

____

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Acum poți să fii și tu un mic geniu datorită seriei scrise de Ken Jennings!

Citind această carte vei deveni un expert în spațiul cosmic și îți vei uimi prietenii și profesorii. Știai că pe Marte există un vulcan mai întins ca statul Arizona? Sau că există o stea al cărei centru e, de fapt, un diamant mai mare ca Luna noastră?

În *Spațiul cosmic* vei găsi ilustrații minunate, informații interesante și jocuri amuzante care îți vor testa cunoștințele și te vor ajuta să dezlegi unele dintre cele mai adânci mistere ale universului.

Prezentarea volumului *Cărțile micului geniu. Spațiul cosmic* de Ken Jennings,
www.editura-arthur.ro

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Seria în care apar doar cuvinte ce conțin diftong este:
a. geniu, știai, diamant;
b. stea, spațiul, universului;
c. spațiu, prietenii, jocuri;
d. universului, stea, adânci.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din structura „Luna <u>noastră</u>“ este:
a. adverb de mod;
b. pronume nehotărât;
c. adjectiv pronominal posesiv;
d. adjectiv pronominal de întărire.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. În enunțul „<u>Știai</u> că pe Marte există un vulcan mai întins ca statul Arizona?“, verbul subliniat se află la modul:
a. imperativ;
b. condițional-optativ;
c. conjunctiv;
d. indicativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Rescrie enunțul „Știai că există o stea al cărei centru e, de fapt, un diamant mai mare ca Luna noastră?“, astfel încât să folosești adjectivul propriu-zis la alt grad de comparație, pe care îl vei preciza. **4 puncte**

____

____

5. Rescrie fraza „Acum poți să fii și tu un mic geniu datorită seriei scrise de Ken Jennings.“, astfel încât să obții o propoziție dezvoltată în care complementul direct să fie exprimat printr-o formă verbală la infinitiv. **4 puncte**

____

____

____

6. Alege, dintre paranteze, cuvintele corecte, astfel încât să eviți greșelile de ortografie și de exprimare. **4 puncte**

______________ (*Nu-ți fă griji/Nu-ți face griji*), micule geniu!

______________ firii tale curioase, ai fost ales în clubul „Micul geniu". (*Datorită / Din cauza*)

Citind volumele din seria „Cărțile micului geniu", ______________ un expert al spațiului cosmic. (*vei devenii/vei deveni*).

La concursul despre spațiul cosmic ai obținut ______________ (*cel mai optim timp/ un timp optim*)

7. Scrie-i un mesaj domnului Jennings, folosind patru semne de punctuație diferite. **4 puncte**

____

____

____

8. Redactează, în 40 – 70 de cuvinte, un text descriptiv în care să prezinți primele impresii ale astronauților ajunși pe Lună, utilizând două predicate nominale diferite, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Odată m-am urcat cu Anton pe bloc ca să vedem eclipsa totală de Lună. Nu mă urcasem niciodată pe bloc până atunci. Și nici nu ajunsesem într-un bloc atât de înalt din București. [...]

Eu și Anton eram singurii de pe bloc. Îmi imaginasem că va fi aici o mică mulțime de locatari care va aștepta, ca și noi, eclipsa. [...]

Pe terasă era destul de întuneric și, dacă nu m-ar fi ținut Anton de mână, mi-ar fi fost frică. [...] Pașii noștri scârțâiau pe pietriș. Am ajuns la un metru de balustrada de ciment, care chiar și mie îmi ajungea doar până la mijloc. [...]

Eclipsa tot n-avea de gând să înceapă și luna stălucea la fel de palid ca un felinar de pe Calea Moșilor. [...] Ici-colo, luminițe răzbăteau prin beznă și alcătuiau mici insule, continente [...] Între ele, spații goale, nesfârșite și pustii care se întindeau pe ani-lumină. [...]

Eu și Anton eram doi exploratori, la o distanță atât de mare de Pământ!

— Gata, acum începe!

S-a uitat la ceas.

— E 9 jumate.

Și dintr-odată, Luna a început să dispară. Un bec care se stinge încetul cu încetul, făcând ca bezna din jur să fie și mai prezentă. [...] Ne-am așezat pe jos, pe pietrișul de pe terasă și ne-am uitat numai la Lună. Cum trece ea prin cele patruzeci de minute de întuneric și cum revine la viață. Cum își pierde și cum își recapătă lumina.

Și Anton mi-a povestit cum au ajuns primii oameni pe Lună. Cum s-a transmis în direct la televizor, [...] despre cum au ieșit oamenii din casele lor pe străzi și cum s-au holbat la Lună, așteptând să-l vadă acolo, mic de tot, pe Armstrong și să-i facă cu mâna. [...] Și de atunci Luna a devenit un loc care ne aparține tuturor celor care locuim pe planeta Pământ, chiar și nouă, celor de pe Calea Moșilor, că doar și noi eram omenirea. M-am simțit mândră de asta.

— Gata, s-a terminat!

Luna, întreagă, parcă se uita și ea la noi ca să vadă ce facem acolo sus pe bloc, un tată tânăr și un copil. Eu aș fi vrut să mai stau, dar Anton a zis că ne așteaptă mama. Îmi părea rău că nu fusese și Dia și că pierduse eclipsa.

Adina Popescu, *Eclipsa*, în volumul *8 povestiri de pe Calea Moșilor*

Ai participat, împreună cu doi colegi de clasă, la o discuție despre fragmentul citit din povestirea Adinei Popescu, în care a fost prezentată o eclipsă totală de Lună. Ai considerat a fi utile următoarele idei pentru o viitoare compunere narativ-descriptivă, în care să prezinți un fenomen din natură observat într-o noapte de vară: • descrierea locului de unde observi fenomenul: de la fereastra camerei tale, din grădina casei de la munte, de la marginea unei păduri etc.; • observarea detaliilor fenomenului prezentat: o eclipsă de lună, o ploaie de vară, o ploaie de stele; • sentimente: bucurie, emoție, nerăbdare etc. prezentate în progresia lor.

Scrie o compunere narativ-descriptivă, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți *un fenomen din natură observat într-o noapte de vară*, valorificând atât textul Adinei Popescu, cât și cunoștințele și experiența ta de viață.

În redactarea compunerii:

- vei prezenta locul de unde observi fenomenul; 4 puncte
- vei folosi tehnica înlănțuirii detaliilor pentru a prezenta aspecte semnificative legate de fenomenul din natură observat, numind două emoții/stări pe care le consideri semnificative; 6 puncte
- vei integra în descriere două dintre următoarele figuri de stil: epitet, comparație, personificare, hiperbolă; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață; 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**

• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);

• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 7

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

PRIMELE TIMBRE

Mărcile poștale (denumite și ***timbre poștale***) sunt imprimate emise sau acceptate de administrația poștală a unui stat, adesea dantelate și de dimensiuni mici, care servesc drept plată anticipată a unui serviciu poștal, denumită francare.[...] Mărcile poștale au un format diferit, de regulă dreptunghiular, uneori însă au și format triunghiular, pătrat, rotund, oval, hexagonal, romboidal sau chiar neregulat. Sunt tipărite în una sau mai multe culori, pot fi prevăzute cu adeziv sau acesta poate să lipsească. Pot fi aplicate direct sau imprimate pe plicuri poștale, mandate, cărți poștale.

„Penny Black",
emisă în Marea Britanie
(6 mai 1840)

Prima marcă poștală din lume

Mărcile poștale au apărut din necesitatea simplificării operațiunilor de plată a prestațiilor poștale. Prima emisiune poștală adezivă din lume a intrat în istorie sub denumirea de „Penny Black" și a fost emisă în Marea Britanie la data de 6 mai 1840. Pe timbru apare profilul Reginei Victoria.

„Cap de bour",
prima marcă poștală
românească

Capul de bour a fost ales pentru a fi imprimat pe prima marcă poștală românească datorită simbolisticii sale.

Legenda spune că Dragoș, un român deștept și voinic din Maramureș, plecat la vânătoare alături de câinii săi, urmărește un bour (zimbru), fiară puternică și fioroasă. În urma luptei, cățeaua voievodului, Molda, moare lângă o apă, iar Dragoș, după ce ucide bourul, se face stăpân peste acel ținut, numindu-l Moldova după numele cățelușei sale. Capul de bour devine, astfel, semnul domniei lui Dragoș-Vodă și al urmașilor săi în Moldova.

Prima emisiune de mărci poștale românești, intitulată „Cap de bour", a fost tipărită la 15 iulie 1858 și a intrat în circulație la 22 iulie 1858 la biroul poștal din Iași și la 8 august 1858 la celelalte birouri poștale moldovene, iar la 31 octombrie 1858 a fost retrasă. Emisiunea a fost tipărită la Iași la tipografia Atelia Timbrului. [...] Timbrul a fost creat după model austriac și au fost folosite matrițe

Desen de Paul Dumitru

de oțel pentru tipărirea sa. [...] Timbrul reproducea într-un cerc capul de bour, semn heraldic[1] de pe stema Principatului Moldovei, o goarnă poștală, o stea în cinci colțuri, legenda „porto scrisori" scrisă cu litere chirilice[2] și valoarea nominală a timbrului, amplasată în interiorul buclei de formă eliptică a goarnei poștale.

Prima serie de mărci poștale din spațiul românesc avea patru valori: 27, 54, 81 și 108 parale.

Adaptare după articolele
Marca poștală și *Cap de bour*,
https://ro.wikipedia.org

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț în care cuvântul subliniat în text să aibă un sens diferit de cel cu care este folosit acolo, valorificând explicațiile din următorul articol de dicționar.

2 puncte

EMISIÚNE, *emisiuni,* s. f. **1.** (În forma *emisie*) Creare și punere în circulație a semnelor bănești de către banca centrală a unui stat; emitere. ♦ Punere în circulație a unei noi serii de mărci poștale sau retipărirea la o anumită dată a unei serii mai vechi. **2.** (În forma *emisie*) Producere, de către un corp sau un dispozitiv, a unor gaze, a unor unde etc. care se pot propaga în mediul înconjurător. **3.** Program transmis prin radio sau prin televiziune într-o ordine dinainte stabilită. [Pr.: *-si-u-*. – Var.: **emísie** s. f.] – Din fr. **émission,** lat. **emissio, -onis.**

____

____

____

2. Pe prima marcă poștală românească apar:

a. legenda „porto scrisori" scrisă cu caractere din alfabetul latin, o goarnă poștală, o stea în cinci colțuri și valoarea timbrului;

b. semnul heraldic de pe stema Principatului Moldovei într-un cerc, legenda „porto scrisori" scrisă cu litere chirilice, o goarnă poștală, o stea în cinci colțuri și valoarea timbrului;

c. o stea în cinci colțuri, valoarea timbrului (40 de parale) și semnul heraldic de pe stema Principatului Moldovei într-un cerc;

d. valorile: 54, 81 și 108 parale, stema Principatului Moldovei, o goarnă poștală și o stea în cinci colțuri.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐**.** **2 puncte**

[1] *heraldică* – disciplină auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul stemelor statelor, cu blazoanele caselor domnitoare, familiilor nobiliare, orașelor etc.

[2] *litere chirilice/alfabet chirilic* – vechi alfabet slav, creat în sec. al IX-lea și întrebuințat și în țările române până la 1860.

3. Mărcile poștale au formă:
   a. dreptunghiulară, triunghiulară și pătrată;
   b. pătrată, triunghiulară și neregulată;
   c. dreptunghiulară, uneori însă au și format triunghiular, pătrat, rotund, oval, hexagonal;
   d. dreptunghiulară, uneori însă au și format triunghiular, pătrat, rotund, oval, hexagonal, romboidal sau chiar neregulat.

   Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Recitește textul și privește imaginile asociate acestuia, pentru a menționa o asemănare și o deosebire între „Penny Black", timbrul apărut în Marea Britanie, și „Cap de bour", primul timbru românesc. **4 puncte**

____
____
____
____
____
____
____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, raportându-te la textul dat. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. „Penny Black" a fost primul timbru emis în Marea Britanie, la 6 mai 1840.		
b. În 15 iulie, „Capul de bour" a intrat în circulație la toate birourile poștale moldovene.		
c. „Penny Black" era inscripționat cu portretul Reginei Elisabeta.		
d. „Cap de bour" a fost prima marcă poștală românească tipărită la Iași, în tipografia „Atelia Timbrului".		
e. Primele mărci poștale românești au fost realizate după un model de timbru austriac.		
f. Prima emisiune de timbre românești „Cap de bour" a fost retrasă din circulație în 22 iulie 1858.		

6. Explică, în 40 – 70 de cuvinte, de ce a fost ales capul de bour pentru a fi imprimat pe primul timbru românesc. Justifică răspunsul dat cu un exemplu din text. **6 puncte**

____
____
____
____

7. Ilinca și Alex, doi colegi pasionați de filatelie, discută despre primele mărci poștale tipărite la Iași.

Mărcile poștale din prima emisiune au circulat doar câteva luni, pentru că ulterior a fost schimbat tariful poștal. Din prima emisiune au fost vândute 11 752 de timbre, iar cele rămase nevândute au fost retrase de pe piață la 31 octombrie 1858 și distruse. Se estimează că pe piața filatelică mai sunt doar 750 de piese.

Ilinca

Un exemplar al ziarului „Zimbrulu si Vulturulu", apărut la Iași, a fost francat cu opt mărci „Cap de bour", din a doua emisiune din 1858, pentru că poștașul a lipit timbrele pentru opt ziare pe un singur ziar, expediate unui cititor din Galați. Acest exemplar a fost vândut pentru o sumă foarte mare unui colecționar, la o licitație organizată în decembrie 2006 la Geneva.

Alex

Redactează un text de 50 – 70 de cuvinte, în care să explici replica bourului din desenul lui de Paul Dumitru, făcând corelații între ce se spune și interesul pe care primele mărci poștale îl exercită pentru colecționari. **8 puncte**

Subiectul al II-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

Înainte de apariția mărcii poștale, costurile livrării scrisorilor erau achitate de destinatar. Realizarea primelor mărci poștale a revoluționat serviciile poștale, deoarece funcția de bază a timbrelor o reprezintă plata în avans a unui serviciu poștal. De-a lungul timpului, această funcție s-a diversificat, dar se bazează pe același principiu simplu.

Mărcile poștale îndeplinesc trei roluri principale: chitanță cu o anumită valoare pentru o plată în avans a unui serviciu poștal, mijloc de celebrare și de promovare a patrimoniului național și piesă de colecție. Dar, mai presus de orice, marca poștală este un veritabil ambasador al istoriei, culturii și civilizației umane, deoarece forma și funcția sa îi conferă libertate de mișcare și posibilitatea de a transmite informații în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii.

După http://www.romfilatelia.ro/ro/despre-filatelie/

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Cuvintele „timbru", „marcă", „serviciu" sunt:
- **a.** polisemantice;
- **b.** omonime;
- **c.** sinonime;
- **d.** paronime.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cele patru cuvinte subliniate sunt corect identificate în seria:
- **a.** locuțiune prepozițională, conjuncție coordonatoare, prepoziție compusă, adverb de loc;
- **b.** locuțiune conjuncțională, conjuncție coordonatoare, substantiv comun, prepoziție simplă;
- **c.** conjuncție coordonatoare, adverb de mod, locuțiune prepozițională, conjuncție;
- **d.** locuțiune prepozițională, conjuncție subordonatoare, locuțiune prepozițională, prepoziție simplă.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Subliniază două adjective care nu pot avea grade de comparație din seria de cuvinte de mai jos: *livrării, primelor, simplu, principal, (de) celebrare, veritabil, culturii, îndepărtate.* **2 puncte**

4. Transcrie părțile de propoziție din fraza următoare, conform indicațiilor de mai jos: „Dar, mai presus de orice, marca poștală este un veritabil ambasador al istoriei, culturii și civilizației umane, deoarece forma și funcția sa îi conferă libertate de mișcare și posibilitatea de a transmite informații în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii." **4 puncte**
- **a.** predicat nominal ______________________________
- **b.** subiect multiplu ______________________________
- **c.** atribut substantival genitival ______________________________
- **d.** circumstanțial de loc ______________________________

5. Alcătuiește o propoziție în care pronumele demonstrativ „acela", în calitate de adjunct, să facă parte dintr-un grup nominal, având funcția sintactică de atribut pronominal prepozițional.
4 puncte

____

6. Formulează o frază alcătuită din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă prin care îți exprimi admirația/prețuirea față de o persoană care colecționează și studiază mărci poștale.
4 puncte

____

____

7. Rescrie enunțurile pe care le-ai descoperit într-un text despre mărci poștale, corectând greșelile indiferent de tipul lor. **4 puncte**

După apariția primelor timbre, costurile care le implică trimiterea unei scrisorii s-au plătit în avans. În plus, marca poștală a devenit un foarte veritabil ambasador al istoriei, culturi și civilizației umane.

8. Redactează, în 40 – 70 de cuvinte, o însemnare dintr-o pagină de jurnal în care să scrii despre vizita pe care ai făcut-o la Clubul filateliștilor din orașul tău, cu ocazia Zilei naționale a mărcii poștale. Exprimă-ți uimirea/fascinația față de colecțiile impresionante de timbre vechi, folosind două interjecții diferite, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

Subiectul al III-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

De acolo, din fața Poștei, s-a uitat încă o dată în colțul cel mai de sus al vitrinei, la plicurile filatelice. Pe bilete albe erau scrise prețurile, dar el le știa și fără să le vadă: un plic mic, cu timbre românești, costa patru lei, iar unul mare cu timbre românești și străine, nouă lei. [...]

S-a tras un pic la umbră și s-a gândit ce să facă. Să se oprească? Să se mulțumească cu un plic filatelic de patru lei, din acela cu timbre românești, în care riscă să dea iarăși de aceleași timbre care

se repetau [...] – ah, cât de mult îi trebuia cockerul, era singurul care-i lipsea din serie – sau să meargă mai departe, să încerce să adune banii pentru un plic mare, cum nu-și mai cumpărase niciodată, dar cum văzuse la Laurențiu, cu timbre străine, unde sigur, sigur-sigur, dădea și de cocker? [...]

În țărâna de la marginea vitrinei, Mădălin a văzut ceva scânteind. Un ciob. Un bănuț. S-a aplecat și l-a ridicat. L-a șters de fundul pantalonilor. [...] Nouă lei!

A pornit înapoi [...] obosit, întrebându-se de ce nu e cupris de bucuria pe care se aștepta să o simtă? Poate că atunci când o să aibă plicul filatelic în mână, când o să-i taie marginea cu grijă, când o să întindă toate timbrele pe biroul lui mic, când o să vadă cockerul auriu și cine știe ce timbre străine grozave?

Însă acum, că are toți banii, parcă nu se mai îndură să se despartă de ei. [...]

Apoi a început să se gândească:

„Oare câți pui poți să iei cu nouă lei? Oare poți să iei măcar unul din ăla mic?" [...] Mădălin se uita la ceas, se uita la ușa închisă și se uita în spate, spre intarea în curte, unde oamenii veneau, fâlfâind din sacoșele goale, și se așezau plini de speranță la coadă. [...] Uite, a venit până și cățeaua cartierului, Laica [...] Mădălin se uita la ea, cum dă roată curții cu mersul ei legănat, cum adulmecă pe la ușa închisă, cum e alungată și se trage într-o parte, la umbră, unde se așază lângă o lădiță goală și oftează, punând botul pe labe. Mutrița ei neagră se ivește prin rama de lemn a lădiței. Cățelușa stă nemișcată și îi privește de acolo, cu ochii ei blânzi. Ca dintr-un timbru.

Veronica D. Niculescu, *Timbrul*, în vol. *Mică istorie a unui secol mare*

La ora de limba română, în timpul unei discuții referitoare la fragmentul din povestirea „Timbrul" scrisă de Veronica D. Niculescu, elevii au pornit de la trei cuvinte-cheie (*pasiune, colecție, renunțare*) pentru a formula câteva idei care ar fi utile într-o viitoare compunere narativă în care să fie relatată povestea reală sau imaginară a unui timbru vechi:

- Mădălin este pasionat de mărci poștale și și-ar dori singurul timbru care îi lipsește din serie, timbrul cu un cocker.
- Băiatul tânjește după un plic cu mărci poștale străine, convins că va găsi timbrul visat, dar nu are suficienți bani.
- Când, în sfârșit, are cei nouă lei pentru a cumpăra plicul dorit, începe să aibă îndoieli și renunță la timbru pentru a cumpăra mâncare.
- Chiar dacă decide să nu cumpere plicul, gândul băiatului este tot la timbrul care îi lipsește.

Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să relatezi *povestea reală sau imaginară a unui timbru vechi primit de la bunicii tăi.*

În redactarea compunerii:

- vei preciza două elemente ale contextului spațio-temporal; 4 puncte
- vei respecta convențiile unui text narativ, adăugând idei creative adecvate cerinței; 6 puncte
- vei respecta relația dintre temă și conținut, punând în evidență obiectul (un timbru vechi) în jurul căruia vei construi textul; 6 puncte
- vei preciza o trăsătură a personajului principal, valorificând o idee din textul dat. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii narative – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea textului narativ – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea ta are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 8

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I 30 de puncte

Se dă textul:

ALBINELE

Albinele sunt insecte zburătoare, clasificate în cadrul superfamiliei Apoidea, din subordinul Apocrita, care mai conține viespile și furnicile, care se hrănesc cu nectarul florilor (ca sursă de energie, grație conținutului de zaharuri) și cu polen (ca sursă de proteine, folosit mai mult la hrănirea larvelor), activitate ce se soldează cu polenizarea florilor și, în unele cazuri, cu producerea mierii și a cerii.

Astfel, polenul pe care în mod inevitabil îl pierd în deplasarea lor de la o floare la alta este important pentru plante, deoarece o parte din polen cade pe pistilul (structura reproductivă) altor flori din aceeași specie, ducând la polenizarea încrucișată. Albinele sunt, de fapt, cele mai importante insecte polenizatoare și interdependența între ele și plante face din acestea un excelent exemplu al unui tip de simbioză cunoscută sub numele de „mutualism", o asociere între organisme diferite care este avantajoasă pentru ambele părți.

Figura 1

Figura 2

Figura 3

Cele mai multe albine au trupul negru cu dungi galben-verzui, aripile de o culoare gri-semitransparentă, iar capul este negru în totalitate. Albinele au antene compuse (aproape la toate speciile) din douăsprezece segmente la femele și treisprezece la masculi. De asemenea, au câte două perechi de aripi (perechea anterioară fiind mai mare). Unele caste pot avea aripi mai mici (nefuncționale), dar nicio specie nu este lipsită de aripi.

Durata de viață a albinei lucrătoare depinde de gradul de uzură ca urmare a activităților intense desfășurate de aceasta. Astfel, albinele eclozate[1] în sezonul activ (din martie, până vara, în jurul lunii august) trăiesc numai 40 de zile, pe când albinele eclozate toamna trăiesc până în primăvara viitoare, când se face schimbul de generații (6 – 9 luni). Cel mai mare număr de albine într-un stup îl constituie albinele lucrătoare, numărul acestora într-o familie fiind de 15 000 – 20 000 primăvara, ca vara să ajungă la 40 000 – 60 000. Iarna, numărul acestora scade la 20 000 – 30 000. Se disting prin dimensiuni mai mici, corpul oval, prevăzut cu ac; organele de înmulțire sunt nedezvoltate.

> „Ce nu-i place roiului
> nu-i place nici albinei."
>
> **Marc Aureliu (121 – 180), împărat al Imperiului Roman și filosof**

Matca este cea mai longevivă dintre membrii familiei de albine, putând trăi până la 8 ani (este însă eficientă economic doar un an – doi, după care trebuie schimbată), este activă pe toată perioada vieții, putând depune

[1] *eclozat* – ieșit din găoace.

1 500 – 2 500 și chiar 3 000 de ouă în 24 de ore, în luna iunie. În această perioadă regina este atent îngrijită și bine hrănită de albinele din suita sa. În familiile de albine care mor iarna din cauza lipsei hranei, matca este ultima care moare, fiind hrănită cu ultima picătură de miere.

Matca este unică în cadrul familiei, fiind singura care depune ouăle, din care pot ieși toate tipurile de albine. Se distinge de restul albinelor prin faptul că are corpul mai lung (20 – 25 mm), capul mai mic, iar abdomenul alungit și subțire.

Masculii de albină sunt de un singur fel. Ei au o viață scurtă, nu au responsabilități legate de hrănirea puilor, de colectarea polenului, de îngrijirea sau de apărarea stupului. Din această cauză au fost numiți în popor trântori sau bărbătuși ai albinelor. Totuși, rolul lor este foarte important, trântorii fecundează matca, contribuind la perpetuarea speciei. Se deosebesc de albinele lucrătoare prin mărimea și prin forma capului, care este mult mai mare, iar din față apare aproape circular.

Albinele lucrătoare realizează munca principală în stup: culeg nectarul și polenul (motiv pentru care sunt dotate cu un fel de rezervoare speciale pe membre), depozitează și prelucrează produsele culesului, hrănesc și îngrijesc puietul, protejează matca și stupul, asigură curățenia și ventilarea stupului.

După articolul *Albina*, ro.wikipedia.org

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Sensul cuvântului „lucrătoare" din expresia subliniată în text corespunde în articolul de dicționar citat mai jos explicației:

a. I. 1.
b. I. 2.
c. I. 3.
d. II.

LUCRĂTÓR, -OÁRE, *lucrători, -oare,* adj., s. m. și f. I. Adj. **1.** Care lucrează, care muncește. **2.** (Despre zile) în care se lucrează, de lucru. **3.** (înv.; despre plantațiile de vie) Care dă rod. ♦ (Despre mine) Care poate fi exploatat, care este în activitate. **II.** S. m. și f. Persoană care muncește (într-un anumit domeniu); *p. gener.* orice om care muncește. – **Lucra** + suf. *-ător*

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Într-o familie de albine, matca:

a. culege nectarul;
b. depune ouă;
c. hrănește puietul;
d. are capul circular.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Transcrie o secvență de maximum zece cuvinte în care sunt enumerate cel puțin trei activități desfășurate în stupul de albine. **2 puncte**

___

4. Succesiunea corectă în text a ideilor formulate mai jos este:

a. 1. importanța albinelor pentru reproducerea plantelor; 2. descrierea albinelor; 3. rolul mătcii în stup; 4. rolul albinelor lucrătoare în stup;
b. 1. descrierea albinelor; 2. importanța albinelor pentru plante; 3. rolul mătcii în stup; 4. rolul albinelor lucrătoare în stup;

c. 1. rolul albinelor lucrătoare în stup; 2. importanța albinelor pentru plante; 3. descrierea albinelor; 4. rolul mătcii în stup;
d. 1. importanța albinelor pentru plante; 2. descrierea albinelor; 3. rolul albinelor lucrătoare în stup; 4. rolul mătcii în stup.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **4 puncte**

5. Identifică în seria de mai jos cele trei afirmații corecte, pe baza informațiilor din text.
a. Nectarul conține zaharuri, iar polenul conține proteine.
b. „Mutualismul" este un fenomen dăunător.
c. Numărul secvențelor din antenele albinelor este mai mare la femele.
d. Cele mai longevive albine lucrătoare sunt eclozate toamna.
e. Trupul albinelor este galben cu dungi negre.
f. Cel mai mic număr de albine lucrătoare în stup se înregistrează primăvara.

Cele trei litere corespunzătoare afirmațiilor corecte sunt ☐. **6 puncte**

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, cum te ajută informațiile din text să recunoști în cele trei imagini oferite albina lucrătoare, matca și trântorul. **6 puncte**

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

7. La ora de limba latină, în clasa a VII-a, elevii discută despre maxima lui Marc Aureliu.
Unii înclină să fie de acord cu afirmația filosofului, susținând că mediul în care trăim ne influențează modul de a evalua situații, idei, atitudini etc.
Alții resping ideea, spunând că fiecare om are propriile criterii și vede lucrurile în felul său.

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să prezinți propriul punct de vedere în legătură cu ideea sugerată în afirmația lui Marc Aureliu despre relația dintre individ și colectivitatea din care face parte. **8 puncte**

____
____
____
____

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Despre chimia naturii întrepătrunsă de cea a oamenilor vorbește *Istoria albinelor*, o nouă carte din categoria celor care se ocupă de efectele acțiunii umane asupra mediului înconjurător și care poartă numele de „cli-fi" – „climate fiction". În spatele titlului nu este o istorie a insectelor, ci o explorare a unui viitor fără ele.

Hai să vedem despre ce e vorba în *Istoria albinelor*. Suntem în Sichuan, China, iar anul este 2098; în capitolul al doilea, cititorul este purtat în Anglia secolului al XIX-lea; al treilea capitol își derulează acțiunea în SUA, în anul 2007. Apoi autoarea stabilește reperele fixe, tot mai tulburătoare pe măsură ce lectura avansează. Personajele principale ale celor trei părți poartă cititorul în perioada inventării industriei stupilor, apoi la epoca în care coloniile de albine au intrat în colaps, în sfârșit, într-un viitor sumbru în care, în disperare de cauză, oamenii înșiși sunt angajați ca polenizatori, după ce au exterminat lumea insectelor. Tao, personajul uneia dintre părțile cărții, nu vrea să-și vadă băiatul de trei ani făcând același lucru în viitor.

Din nefericire, Beijingul apocaliptic nu dă mari șanse unui astfel de vis. Perii prețioși care sunt polenizați cu grijă, floare cu floare, sunt mult mai valoroși decât oamenii care îi „slujesc".

După Roxana Ichim Istudor,
Recenzie la cartea „Istoria albinelor" de Maja Lunde, www.bookuria.info

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin semivocală toate cuvintele din seria:
a. oamenilor, mediului, viitor;
b. doilea, treilea, cauză;
c. uneia, băiatul, coloniile;
d. trei, unui, îi.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Verbul din structura „Hai să vedem" exprimă:
a. o constatare;
b. un îndemn;
c. un sfat;
d. o dorință.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. În textul de mai sus, verbul „a fi" este copulativ:
a. în toate structurile subliniate;
b. în trei structuri subliniate;
c. în două structuri subliniate;
d. într-o singură structură subliniată.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Transformă următoarele structuri în construcții pasive: **4 puncte**
„Apoi autoarea stabilește reperele fixe".

___

„Personajele principale ale celor trei părți poartă cititorul..."

___

5. Formulează o recomandare pentru consumul de miere, sub forma unei propoziții în care să existe un circumstanțial de scop. **4 puncte**

___

___

6. Completează spațiile libere din fragmentul dat, care continuă recenzia citată mai sus, cu forma corectă a cuvintelor indicate între paranteze. **4 puncte**

„În fine, al treilea personaj principal, George, are un fiu ________ (*care*, cazul dativ) vrea să-i demonstreze ceva. Tânărul nu este interesat de afacerea cu stupi ________ (*al/a/ai/ale*) familiei – vrea să devină jurnalist. După ce ________ (*colonie*) de albine au intrat în colaps, întreaga sa viață deraiază – de la menirea ________ (*care/pe care*) știa sigur că o avea, până la relația cu fiul înstrăinat."

7. Maria îi scrie grăbită un SMS bunicii ei. Corectează toate greșelile pe care le observi în textul Mariei. **4 puncte**

Bunică trimite-mi repede rețeta aceia de prăjitură cu miere care ai făcuto tu de Crăciun.

___

___

8. Continuă, în 60 – 80 de cuvinte și în cel puțin patru replici, dialogul telefonic dintre Maria și bunica ei, inițiat prin replicile de mai jos, folosind verbe la două moduri diferite. **8 puncte**

(*Țrrrr*)
— Alo?
— Sărut-mâna, bunico! Ajută-mă, te rog! Din rețeta pe care mi-ai trimis-o, nu am înțeles câtă făină și câtă miere trebuie să folosesc.

___

___

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

[...] iară Harap-Alb, îngrijit de ce i s-ar mai putea întâmpla în urmă, mergea tot înainte prin locuri pustii și cu greu de străbătut.

Și când să treacă un pod peste o apă mare, iaca o nuntă de furnici trecea și ea tocmai atunci podul. Ce să facă Harap-Alb? Stă el oleacă și se sfătuiește cu gândul: „Să trec peste dânsele, am să omor o mulțime; să dau prin apă, mă tem că m-oi îneca, cu cal cu tot. Dar tot mai bine să dau prin apă, cum a da Dumnezeu, decât să curm viața atâtor gâzulițe nevinovate". Și zicând Doamne-ajută, se aruncă cu calul în apă, o trece înot dincolo, la cela mal, fără primejdie și apoi își ia drumul înainte. Și cum mergea el, numai iaca i se înfățișază o furnică zburătoare zicând:

— Harap-Alb, fiindcă ești așa de bun, de ți-a fost milă de viața noastră, când treceam pe pod, și nu ne-ai stricat veselia, vreau să-ți fac și eu un bine: na-ți aripa asta, și când îi avea vrodată nevoie de mine, să dai foc aripei, și atunci eu împreună cu tot neamul meu avem să-ți venim în ajutor.

Harap-Alb, strângând aripa cu îngrijire, mulțumește furnicii pentru ajutorul făgăduit și apoi pornește tot înainte.

Și mai merge el cât merge, și numai iaca ce aude o bâzâitură înădușită. Se uită el în dreapta, nu vede nimica; se uită în stânga, nici atâta; și când se uită în sus, ce să vadă? Un roi de albine se învârtea în zbor pe deasupra capului său și umblau bezmetice de colo până colo, neavând loc unde să se așeze. Harap-Alb, văzându-le așa, i se face milă de dânsele și, luându-și pălăria din cap, o pune pe iarbă la pământ, cu gura-n sus, și apoi el se dă într-o parte. Atunci, bucuria albinelor; se lasă jos cu toatele și se adună ciotcă[1] în pălărie. Harap-Alb, aflându-se cu părere de bine despre asta, aleargă în dreapta și în stânga și nu se lasă până ce găsește-un buștihan[2] putregăios, îl scobește cu ce poate și-i face urdiniș[3]; după aceea așază niște țepuși într-însul, îl freacă pe dinăuntru cu cătușnică, cu sulcină, cu mătăciune, cu poala sântă-Măriei[4] și cu alte buruiene mirositoare și prielnice albinelor și apoi, luându-l pe umăr, se duce la roi, răstoarnă albinele frumușel din pălărie în buștihan, îl întoarce binișor cu gura în jos, îi pune deasupra niște captălani[5], ca să nu răzbată soarele și ploaia înlăuntru, și apoi, lăsându-l acolo pe câmp, între flori, își caută de drum.

[1] *ciotcă* – grămadă, mulțime de ființe adunate laolaltă.
[2] *buștihan* – buștean, partea trunchiului unui copac rămasă în pământ după tăiere.
[3] *urdiniș* – deschizătură îngustă într-un stup, pe unde ies și intră albinele.
[4] *cătușnică, sulcină, mătăciune, poala sântă-Măriei* – plante aromatice, cu miros plăcut.
[5] *căptălan* – plantă cu frunze mari și late, folosite pentru a acoperi stupii.

Și cum mergea el, mulțumit în sine pentru această facere de bine, numai iaca i se înfățișază înainte crăiasa albinelor, zicându-i:

— Harap-Alb, pentru că ești așa de bun și te-ai ostenit de ne-ai făcut adăpost, vreau să-ți fac și eu un bine în viața mea: na-ți aripa asta și, când îi avea vreodată nevoie de mine, aprinde-o, și eu îndată am să-ți vin întru ajutor.

Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*

Citind textul, identifici și notezi următoarele structuri semnificative: • „mă tem că m-oi îneca"; • „viața atâtor gâzulițe nevinovate"; • „i se face milă"; • „să-ți venim în ajutor"; • „mulțumit de sine"; • „facere de bine"; • „te-ai ostenit".

Observi și notezi câteva trăsături ale personajelor prezente în text: • Harap-Alb – altruist, ingenios, îndemânatic, dinamic, grijuliu, duce lucrurile până la capăt; • insectele năzdrăvane – recunoscătoare.

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *importanța protejării animalelor*, în care să valorifici aspecte din textul citat, sugestii oferite de observațiile pe care le-ai notat, precum și cunoștințele și experiența ta de viață.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta lecția de viață desprinsă din text; 4 puncte
- vei comenta două secvențe pe care le consideri semnificative privind comportamentul corect față de alte viețuitoare; 6 puncte
- vei ilustra două trăsături de caracter evidențiate prin comportamentul lui Harap-Alb la întâlnirea cu furnicile și cu albinele; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață sau cu aspecte din alte creații literare și artistice.4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• conținutul compunerii – 20 de puncte;
• organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• redactarea compunerii – 6 puncte (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – **2 puncte**; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 9

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Subiectul I 30 de puncte

Se dă textul:

ZEII

Iuppiter (la greci, **Zeus**)
Zeu suprem al romanilor, era adorat cu titlurile de *optimus*, „foarte bun“, și *maximus*, „foarte mare“. Divinitate a cerului și a luminii, el stăpânea trăsnetul, tunetul și fulgerul. Animalul preferat era acvila, care devine și simbolul armatei romane. Îl asociem cu sceptrul, tronul și fulgerul.

Iuno (la greci, **Hera**)
Fiică a lui Saturnus, era soția lui Iuppiter și mama lui Mars și a lui Vulcanus. Era un model de virtute și fidelitate, dar foarte geloasă. Proteja femeile și nașterile acestora. Ca protectoare a puterii romane, era numită *regina*, „regină“. O asociem cu floarea de crin, cu vaca, gâsca și păunul, animalele ei sacre.

Minerva (la greci, **Atena**)
Se spune că se născuse complet înarmată, din capul lui Iuppiter (Zeus). Era în primul rând zeița înțelepciunii, dar patrona de asemenea medicina, știința, arta și războiul. Simboliza forța însoțită de înțelepciune. Era înfățișată cu coif, lance și scut. Animalul ei preferat era bufnița. O asociem și cu măslinul.

Mars (Marte; la greci, **Ares**)
Era zeul războiului. Cultul său este legat și de agricultură, și de venirea primăverii – pentru că atunci puteau reîncepe războaiele. Este îndrumătorul tinerilor. Romanii îl considerau protectorul lor, căci era tatăl lui Romulus. Era reprezentat ca un bărbat înarmat cu coif, scut, sabie și suliță. Îl mai asociem și cu vulturul.

Venus (la greci, **Afrodita**)
Era zeița iubirii, a frumuseții și a fertilității. Căsătorită cu Vulcanus (Hephaistos), ea îl iubea însă pe Marte. Era considerată străbuna romanilor, căci era mama lui Aeneas. Păsările ei favorite erau porumbeii, lebedele și vrăbiile. Îndrăgea trandafirii și mirtul.

Apollo (la greci, **Apollon**)
Zeu al soarelui, fiu al lui Zeus și al lui Leto, Apollo era protectorul artelor, al muzicii și al poeziei, fiind adesea înconjurat de Muze. Putea fi însă și războinic, trimițându-și săgețile până departe. Avea darul profeției, de cultul său fiind legată apariția oracolelor. Era înfățișat ca un tânăr frumos și impunător, ținând uneori o liră, simbol al artelor. Planta care îl definea era laurul.

Mercurius (la greci, **Hermes**) Era fiul, dar și mesagerul lui Iuppiter. Îi proteja pe negustori, fiind și un zeu al comerțului. Îi călăuzea pe drumeți, statuile sale fiind așezate la răspântii. Avea ca simboluri caduceul (o nuia de aur cu două aripioare la vârf), pălăria cu boruri largi, sandalele înaripate și o pungă, simbol al câștigurilor obținute din comerț.

Neptunus (la greci, **Poseidon**) Fratele lui Jupiter, era zeul care stăpânea mările. Purta cu el un trident și conducea un car tras de animale monstruoase, jumătate cai, jumătate șerpi. Stătea în puterea lui să declanșeze cutremure. Îl asociem cu tridentul, calul și peștele.

După Alexandru Dudău, Simona Georgescu,Theodor Georgescu,
Elemente de limbă latină și de cultură romanică, manual pentru clasa a VII-a

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Explică, pe baza textului dat, de ce adjectivele *optim* și *maxim* nu au grade de comparație în limba română. **2 puncte**

____

____

2. Precizează două detalii comune care apar în reprezentarea Minervei și a lui Marte. **2 puncte**

____

3. Dintre cei prezentați mai sus, sunt copiii lui Juppiter (Zeus):

a. toți;
b. doar șase;
c. doar cinci;
d. doar patru.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Transcrie din text două secvențe prin care două personaje mitologice prezentate mai sus sunt asociate cu originile poporului roman. **4 puncte**

____

____

5. Scrie alături *da* sau *nu*, pentru a stabili dacă, potrivit textului dat: **6 puncte**

a. Juppiter și Iuno au avut împreună copii. ____________
b. Venus s-a căsătorit din dragoste. ____________
c. Doar două dintre zeițele prezentate mai sus nu sunt fiicele lui Juppiter. ____________
d. Neptunus este unchiul lui Mercurius. ____________
e. Doar unul dintre zeii prezentați mai sus nu este fiul lui Iuppiter. ____________
f. Doi dintre zeii prezentați mai sus sunt asociați cu o pasăre de pradă. ____________

6. Descrie, în 60 – 80 de cuvinte, statuia unui personaj mitologic prezentat mai sus, referindu-te la cel puțin două detalii care nu sunt menționate în textul de prezentare. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să prezinți felul în care se îmbină, în prezentările de mai sus, trăsăturile umane ale zeilor cu elementele supranaturale. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Cine nu a auzit de Acropola din Atena, unul dintre cele mai faimoase monumente din Europa? De-a lungul timpului, Acropola a stârnit admirația a milioane de oameni, fiind cea mai importantă atracție turistică din Atena. O plimbare prin centrul istoric al Atenei, unde se află Plaka, Thission și Psyri[1], magazine de lux, restaurante moderne și taverne tradiționale, demonstrează că toate pot coexista armonios în secolul vitezei.

https://www.infoturism.ro/ghid/atena/

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Comparând cuvintele *cea* și *lux*, observi că:
a. au același număr de sunete;
b. primul cuvânt are mai mult cu un sunet;
c. al doilea cuvânt are mai mult cu un sunet;
d. al doilea cuvânt are mai mult cu două sunete.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Precizează gradul de comparație al primului adjectiv din text.

2 puncte

___

3. În text există:
a. trei verbe la forme nepersonale;
b. două verbe la forme nepersonale;
c. un verb la formă nepersonală;
d. alt număr de verbe la formă nepersonală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Transcrie din text un subiect multiplu.

4 puncte

___

5. Scrie două enunțuri imperative care să redea mesajul transmis vizitatorilor unui obiectiv turistic de cele două semne convenționale.

4 puncte

___

___

[1] Plaka, Thission și Psyri – cartiere ale Atenei

6. Completează spațiile libere cu formele corecte ale cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

Colina Capitolului __________ (*a fi*, indicativ imperfect) inima religioasă a ______________ (*vechi*) Rome, iar astăzi găzduiește un muzeu ______________________________ (*frumos*, superlativ absolut de superioritate). Cele mai importante ______________ (*atracție*) ale muzeului sunt: scara ușor înclinată proiectată de Michelangelo, brațul întins al împăratului Marcus Aurelius, Palazzo Nuovo și Palazzo dei Conservatori, Venus Capitolina și statuia ecvestră a lui Marcus Aurelius.

https://www.infoturism.ro/ghid/roma/obiective-turistice

7. Explică schimbarea de sens produsă de prezența virgulei în al doilea enunț de mai jos.

4 puncte

Matei a trimis fotografiile din excursie prietenilor colegului său și părinților.
Matei a trimis fotografiile din excursie prietenilor, colegului său și părinților.

____

____

____

____

____

____

8. Scrie, în 40 – 70 de cuvinte, o scrisoare electronică adresată unui prieten, în care îi recomanzi să viziteze un obiectiv turistic, folosind verbe la trei timpuri compuse diferite.

8 puncte

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Cu sacu-i plin de banalități s-a prezentat
și anul ăsta zâna primăvara,
cu toate-acestea noi ne-am bucurat
de parcă-ar fi venit întâia oară. [...]

Copacii goi mi s-au părut încântători –
Parcă-aș fi vrut să-i strâng în brațe să-i sărut
(trecusem până-atunci de-atâtea ori
pe lângă ei și nici nu i-am văzut) [...]

Pe urmă-am dat de toporași lângă-un stejar
erau așa de-albaștri, delicați –
ca niște firmituri lăsate-n dar
de primăvară, printre pomi-ntunecați.

M-am aplecat cu inima bătând,
dar când era să-i rup, nici eu nu știu
de ce și cum, dar mi-a venit în gând
că pentru ei paharu-i un sicriu.

Și m-am întors spre casă mai agale,
c-o oboseală fericită-n pași,
iar dacă mâinile-mi erau la fel de goale,
în schimb aveam în suflet toporași.

Magda Isanos, *Toporași*

Reflectând pe marginea versurilor, observi următoarele:
- prezența unor temeni din câmpul lexical al naturii;
- prezența unor termeni și imagini care exprimă emoții, sentimente puternice;
- imagini și figuri de stil care exprimă admirația față de frumusețea naturii;
- mesajul din final – un îndemn la prețuirea și ocrotirea naturii.

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *relația oamenilor cu natura din jur*, valorificând fragmentul dat, observațiile notate pe marginea lui și propria experiență.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta tema poeziei; 4 puncte
- vei comenta două secvențe pe care le consideri semnificative pentru mesajul poeziei; 6 puncte
- vei interpreta două figuri de stil semnificative; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau cu o idee din alte opere literare. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 10

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

PIAȚA DE CARTE DIN ROMÂNIA

8.4. Domeniile de publicare

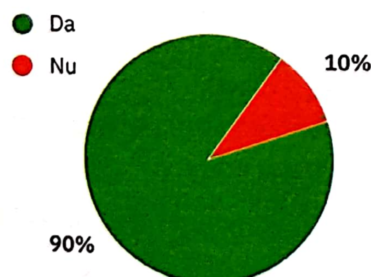
În decursul timpului, cartea, ca bun cultural, a avut diferite scopuri: educaționale, de formare, recreaționale, de informare etc. Primele cărți tipărite în țara noastră au avut un conținut religios și reprezentau un bun la care puțini oameni aveau acces. Cu timpul, cărțile și-au diversificat temele, oamenii de rând au căpătat dreptul la educație, tipografiile s-au perfecționat. Astăzi asistăm la o „explozie a informației", iar cartea este un vector important. Cartea acționează ca o „instituție a democratizării culturale", care face posibilă creșterea consumului de bunuri culturale și determină o anumită dinamică a cerințelor, gusturilor, aspirațiilor, atitudinilor și opiniilor oamenilor.

În ultima perioadă, și domeniile de publicare au suferit modificări și repoziționări. În graficul 1 putem urmări care sunt procentele pentru fiecare domeniu în parte. Cărțile destinate copiilor și adolescenților sunt bine reprezentate în ierarhia domeniilor de publicare. Datele indică faptul că domeniul „benzi desenate" este cel mai puțin reprezentat, cele mai multe fiind produse în SUA. În România încă nu putem vorbi despre o cultură a benzilor desenate, deși în ultimii ani a fost înregistrat un interes în creștere pentru acest tip de produs.

Cel mai publicat domeniu este lingvistică, literatură și studii literare, ficțiune, biografii. Științele umaniste sunt mai bine reprezentate din punctul de vedere al publicării, în comparație cu științele exacte sau din sfera cărții dedicate unor categorii profesionale specifice (drept, medicină etc.). Obligativitatea publicării de cărți/reviste de către cadrele didactice din învățământ, în scopul evaluării profesionale, a dus la o creștere semnificativă a interesului de publicare la nivelul acestei categorii profesionale specifice. Domeniile de editare în acest caz sunt în strânsă legătură cu programa școlară, dar tirajul este adesea foarte mic.

Graficul 1. Domeniile de publicare ale editurilor

Graficul 2. Ponderea cărților de autori români pentru editurile din eșantionul analizat

Conform graficului 2, cele mai multe edituri au declarat că publică proponderent lucrări de autori români. Aici vorbim despre două efecte: unul pozitiv, încurajarea producției naționale și încurajarea autorilor români, și unul negativ, limitarea accesului consumatorilor la anumite tipuri sau domenii de carte.

După Ioana Ceobanu, George Cristian Dinu, Tatiana Cristea,
Studiu privind piața de carte din România, 2016, www.culturadata.ro

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Alcătuiește un enunț cu una dintre locuțiunile/expresiile/îmbinările de cuvinte din următorul articol de dicționar, pe care o consideri a avea legătură cu sensul din text al cuvântului *carte*.

2 puncte

CÁRTE, *cărți,* s. f. **I. 1.** Scriere cu un anumit subiect, tipărită și legată sau broșată în volum. ◊ *Carte albastră* (sau *albă, neagră* etc.) = publicație oficială a unui guvern care conține documente justificative privitoare la o problemă politică. ◊ Expr. *A vorbi* (sau *a spune*) *ca la* (sau *ca din*) *carte* = a vorbi ca un om învățat; a vorbi așa cum trebuie; a face caz de erudiția sa, a fi pedant. *A se pune pe carte* = a se apuca serios de învățat. *Cum scrie la carte* = așa cum trebuie, cum se cere. *Om de carte* = persoană care citește, studiază mult; cărturar. ♦ Diviziune mai mare decât un capitol a unei scrieri de proporții mari. **2.** Fig. Cunoștințe de scriere și de citire; învățătură, știință, cultură. *Ai carte, ai parte.*

____

____

____

____

2. Combinația de domenii cu cele mai profitabile investiții pentru o editură, în situația actuală a pieței de carte, este:

a. 1. Lingvistică, literatură și studii literare, ficțiune, biografii; 2. Economie, finanțe, management;
b. 1. Cărți pentru copii și adolescenți; 2. Lifestyle, hobby;
c. 1. Istorie și arheologie; 2. Educație, pedagogie;
d. 1. Lingvistică, literatură și studii literare, ficțiune, biografii; 2. Cărți pentru copii și adolescenți.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Un dezavantaj al ponderii de 10% a cărților de autori străini pe piața românească ar putea fi:

a. dispariția concurenței pe piața de carte;
b. insuficienta promovare a benzilor desenate;
c. promovarea exagerată a autorilor români de literatură pentru copii;
d. limitarea accesului consumatorilor români la noutățile apărute în anumite domenii pe piața de carte străină.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează două cuvinte-cheie pentru tema textului, justificându-ți opțiunea. **4 puncte**

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă.
6 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Primele cărți tipărite în țara noastră au avut un conținut religios.		
b. „Explozia informației" nu este provocată de publicarea cărților.		
c. În România încă nu putem vorbi despre o cultură a benzilor desenate.		
d. Cărțile destinate copiilor și adolescenților sunt pe primul loc în ierarhia domeniilor de publicare.		
e. Cărțile dedicate unor categorii profesionale specifice (drept, medicină etc.) acoperă un procent de publicare mic.		
f. Publicarea de cărți/reviste de către cadrele didactice din învățământ a crescut semnificativ, iar tirajul este mare.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, un motiv pentru poziționarea în graficul 1 a unui domeniu de publicare, la alegere.
6 puncte

7. După ce au vizitat Târgul de carte „Gaudeamus", doi vizitatori se contrazic:
Andreea: Cu adevărat utile sunt editurile care încurajează cărțile și autorii români.
Andrei: Cu adevărat utile sunt editurile care permit accesul cititorilor la domeniile și la noutățile de pe piața de carte străină.

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte care să susțină unul dintre punctele de vedere de mai sus, valorificând textul-suport.
8 puncte

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Niciunul dintre membrii familiei Mazal nu se pricepe prea bine să socializeze, și asta în ciuda faptului că sunt numeroși. De fapt, nici nu sunt interesați de asta. Toți cei șase petrec mai tot timpul cu nasul în cărți: Berenice și Aurore sunt ocupate cu tezele lor de doctorat și Leonard cu cea de masterat, Jeremie cântă într-o orchestră simfonică, iar Simone a sărit deja peste câteva clase și visează la cariera ei de scriitoare. Între ei, Isidore (sau Dory), mezinul, e singurul care nu se remarcă academic, deși dorește să devină profesor de germană. Tot Dory e cel care îi observă, atent, pe frații săi și cel care încearcă de mai multe ori să fugă de acasă, căutând... nici el nu știe ce anume. Cum vor reacționa toți în momentul în care o tragedie se abate asupra familiei lor?

Prezentarea cărții *Cum să te porți într-o familie mare* de Camille Bordas, www.editura-youngart.ro

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. În seria de cuvinte *membrii, scriitoare, socializeze, nici, familiei,* au două vocale *i*:
a. toate cuvintele;
b. trei cuvinte;
c. două cuvinte;
d. un singur cuvânt;

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Seria care conține doar cuvinte din câmpul lexical al termenului *carte* (obiect cultural) sunt:
a. doctorat, profesor, scriitoare;
b. doctorat, clase, familie;
c. masterat, teze, germană;
d. masterat, academic, mezin;

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Seria de cuvinte *niciunul (dintre membrii),* (*tezele*) *lor, câteva* (*clase*), (*frații*) *săi* conține:
a. patru pronume;
b. trei pronume;
c. două pronume;
d. un pronume;

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din jurnalul de lectură al unui băiat de 14 ani, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

Nu știu dacă ________________(*vreunul*, masculin, plural, caz dativ) dintre cititorii de 14 ani le-a plăcut cartea ________________(*al/a/ai/ale cărui/cărei/căror*) întâmplări sunt povestite, cu umor și inocență, chiar de protagonist, un băiat de unsprezece ani ________________(*al/a/ai/ale cărui/cărei/căror*) frați mai mari ________________(*însuși*) îi oferă un model de devenire într-o carieră, dar nu prea socializează.

5. Rescrie enunțul „e singurul care nu se remarcă academic", astfel încât, eliminând cliticul reflexiv, să transformi verbul respectiv într-o construcție pasivă cu verbul *a fi*. **4 puncte**

____

____

____

6. Transformă apoziția simplă din enunțul „Între ei, Isidore (sau Dory), mezinul, e singurul care nu se remarcă academic" în propoziție apozitivă și precizează câte propoziții are enunțul nou-obținut. **4 puncte**

____

____

____

7. Subliniază forma corectă a cuvintelor din următoarea postare de pe un blog de călătorii: **4 puncte**

La cursurile de diving din Grecia, am cunoscut doi scafandri/scafandrii prietenoși. Scafandri/Scafandrii aveau un câine lup/câine-lup, cum am și eu, ceea ce m-a convins să-i aleg ca instructori. Ei m-au învățat cum să respir sub apă, dar niciunul/nici unul/nici unu nu mi-a spus cum să mă ridic la suprafață.

____

____

____

____

____

____

8. Imaginează-ți că ai găsit jurnalul lui Dory, în care el mărturisește ce caută când vrea să fugă de acasă. „Transcrie" din jurnal un text de 40 – 70 de cuvinte, cu acest conținut. **8 puncte**

____

____

____

____

Subiectul al III-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

Patru ore mai târziu, Haia ridică ochii din culegerea de povestiri medievale germane. Căutase o informație pe care sperase că ar fi putut s-o găsească într-una dintre ele. Venise, după un ocol, la Biblioteca Academiei, încă avea acces la fondul de carte rară.

Ieși afară, în curtea bibliotecii, să se gândească... Simți că o ia amețeala și avu câteva minute senzația că s-ar afla în altă parte, într-o cameră mică și luminată vag. Interiorul era albastru-marin, de la culoarea draperiilor și a covoarelor. [...] Patul, o noptieră, masa, un scaun, un dulap încastrat în peretele de la intrare. Înapoi, pe noptieră, în loc de lampă de noapte, Haia văzu un borcan fosforescent. Deschise ușa de la dulap, era un singur umeraș și pe el se afla o rochie lungă de culoare albastru-marin, „I have no dress except the one I wear every day", auzi în cap.

Haia visa cu ochii deschiși și se întreba în același timp cum era posibil să își închipuie toate astea. Poate pentru că și le imaginase pe toate când le citise cu câteva zile în urmă.

Ohara Donovetsky, *Casting pentru ursitoare*

Citind textul, ai identificat câteva posibile cuvinte și structuri semnificative - „culegere de povestiri medievale germane", „Biblioteca Academiei", „fondul de carte rară", „visa cu ochii deschiși", „și le imaginase", „citise" – și ți-ai pus câteva întrebări ale căror răspunsuri le consideri utile pentru o viitoare compunere despre magia lecturii: Unde se întâmplă totul? Ce tip uman este personajul Haia? Ce o pasionează? Experiența din camera mică este reală sau fantastică? Cum m-aș simți dacă mi s-ar întâmpla mie?

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *magia lecturii*, valorificând atât textul citat, cât și lecturile și experiențele tale.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta succint situația (scena narativă, timpul, spațiul) în care se află personajul; 4 puncte
- vei comenta o secvență semnificativă privind magia lecturii, felul în care lectura îl poate scoate pe cititor din viața reală; 6 puncte
- vei caracteriza personajul, precizând o trăsătură a sa și o secvență ilustrativă; 6 puncte
- vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee dintr-o altă operă artistică. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 11

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I 30 de puncte

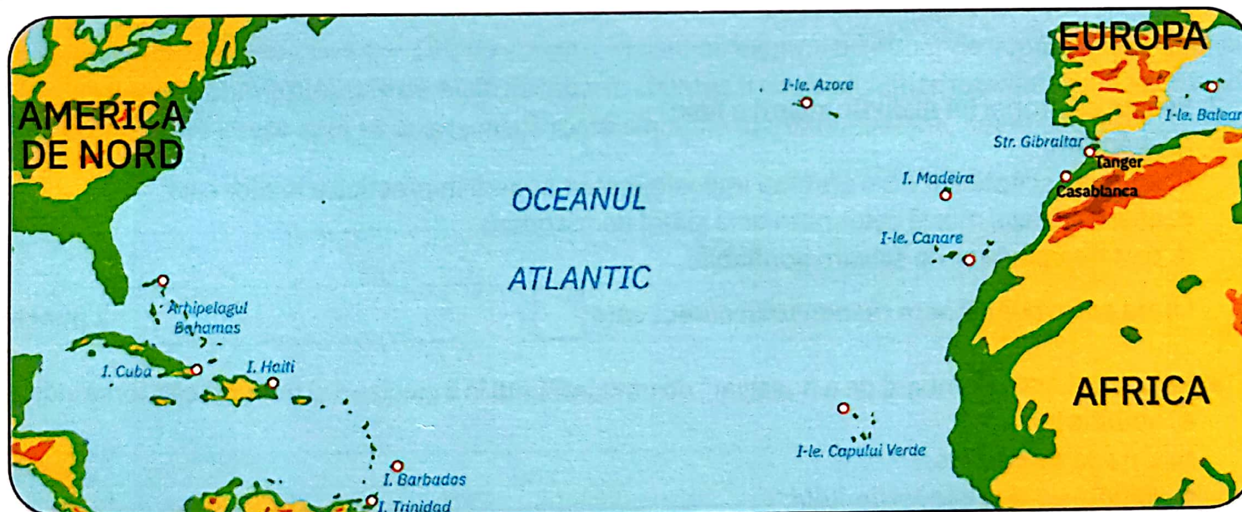
Se dă textul:

UIMITOAREA AVENTURĂ A LUI ALAIN BOMBARD

În toamna anului 1952, un tânăr francez de 28 de ani, specializat în medicină și biologie marină, Alain Bombard, uimea lumea printr-un proiect temerar.

Cu un an în urmă, Franța fusese zguduită de moartea tragică a patruzeci și trei de pescari, în urma unui naufragiu, iar Alain voia să înțeleagă cum a fost posibil așa ceva când nava se afla „la o zvârlitură de piatră" de țărm. Convingerea lui era că se poate supraviețui dincolo de limitele acceptate în mod obișnuit, dacă îți învingi teama de moarte. „Mintea trebuie să refuze fatalitatea și să comande corpul, care poate apoi să depășească toate situațiile extreme, foamea, setea sau frigul", afirma el. Nu mai rămânea decât să demonstreze că are dreptate, iar expediția plănuită urma să constituie dovada.

Aventura lui a început la 20 octombrie, fiind prefațată de o călătorie de probă în Oceanul Atlantic, de la Tanger la Casablanca (Maroc) și de acolo în Insulele Canare (Spania). De aici a început ceea ce „aventurierul științific" – cum a rămas cunoscut Alain Bombard în presa timpului – va numi „naufragiul meu voluntar", traversarea Oceanului Atlantic.

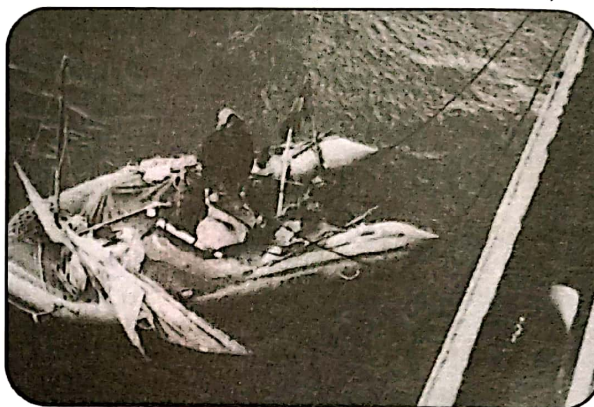
A folosit o barcă de cauciuc de tipul plutelor de salvare gonflabile aflate în dotarea navelor de pescuit, de 4,5 m lungime și 3,5 m lățime, echipată cu pânze și cu două vâsle. A mai luat câteva instrumente de navigație, un cuțit, o plasă pentru pescuit plancton, o presă pentru a extrage sucul din pește și câteva undițe. Fără provizii de hrană și fără apă! Scopul: experimentarea și validarea teoriilor sale despre supraviețuirea pe mare, conform cărora, dacă moralul lui este bun, un bărbat poate rezista pe o barcă fără apă sau mâncare timp de câteva săptămâni, folosindu-se doar de resursele mării. Și, pentru a-i sfida pe scepticii care afirmau imposibilitatea punerii în practică a ideilor sale, și-a botezat barca „l'Hérétique" („Ereticul").

Cel mai mare dușman al său, în majoritatea timpului, va mărturisi Alain Bombard, n-a fost setea, cum ar fi crezut mulți, ci marele pește-spadă „care are un temperament foarte rău" și, în mai multe rânduri, i-a străpuns barca de cauciuc, punându-l în pericol.

Și „ereticul" a reușit. La 23 decembrie, după ce a navigat aproape 5 000 de kilometri, a ajuns în Insulele Barbados, din Marea Caraibelor. Pierduse 25 de kilograme, supraviețuind cu plancton și cu pește, folosit atât ca sursă de hrană, cât și de apă dulce, și bând apă de ploaie, dar și o cantitate limitată de apă de mare. O dovadă a tăriei de caracter a fost și refuzul de a se lăsa „salvat" de către o navă întâlnită în a cincizeci și treia zi a călătoriei, când se afla la aproape 1 000 de kilometri de țintă.

A demonstrat astfel că este posibilă supraviețuirea în condiții extreme, „dacă nu ne scufundăm în deznădejde, prima cauză de deces în rândul persoanelor naufragiate, înainte de foame și sete".

Naufragiat de bunăvoie, cartea în care își povestește aventura, a devenit un bestseller.

Alain Bombard, decembrie 1952

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din următorul articol de dicționar, sensul din text al cuvântului „eretic". **2 puncte**

ERETIC, *s. m.* și *f.*, *adj.* **1.** (Persoană) care este adept(a) unei erezii. **2.** Care nu ține seama de ordinea stabilită. **3.** Care nu respectă legea. **4.** Care susține o opinie contrară ideilor unanim admise (Sinonim: *nonconformist*). **5.** (Rar) Care nu se conformează normelor.

____

____

2. Scopul călătoriei lui Alain Bombard a fost:

a. aventura;

b. sfidarea scepticilor care afirmau imposibilitatea punerii în practică a ideilor sale;

c. aflarea cauzei morții celor patruzeci și trei de marinari;

d. testarea plutelor de salvare gonflabile.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Refuzul lui Alain Bombard de a fi „salvat" de nava întâlnită în a cincizeci și treia zi a călătoriei indică:

a. ambiția lui;

b. tăria sa de caracter;

d. dorința de a-și depăși limitele;

c. teama că va fi considerat un impostor.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Precizează, cu propriile cuvinte, motivul pentru care Bombard „naufragiază voluntar" în Oceanul Atlantic. **4 puncte**

____

____

____

____

5. Trasează pe harta asociată textului, cu o linie, drumul parcurs de Alain Bombard și „l'Hérétique" în Oceanul Atlantic.
6 puncte

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, dacă fotografia ce însoțește textul ți-a fost folositoare pentru a înțelege dificultatea călătoriei lui Alain Bombard.
6 puncte

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să exprimi un punct de vedere despre sensul următoarei afirmații făcute de Alain Bombard: „Mintea trebuie să refuze fatalitatea și să comande corpul, care poate apoi să depășească toate situațiile extreme, foamea, setea sau frigul."
8 puncte

Subiectul al II-lea

Se dă textul:

Goeleta este un vas cu pânze cu două sau trei catarge. A fost folosită de către navigatorii olandezi, fiind ulterior perfecționată de englezi și de americani, care au inovat în felul în care au fost dispuse pânzele pe catarge. De aici a rezultat și marele avantaj al goeletei față de alte vase cu pânze ale timpului: capacitatea de a naviga rapid, indiferent de direcția din care bătea vântul. În plus, nu era necesar un echipaj numeros, ceea ce o făcea eficientă pentru comerț. Se povestesc multe despre modul în care negustorii pricepuți profitau de aceste calități ale navei. În țările române, prima goeletă a fost construită în anul 1834, în șantierul naval din Brăila, la comanda domnitorului Bibescu, fiind botezată „Marița", după numele soției sale.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Numărul cuvintelor care conțin diftong din propoziția „În țările române, prima goeletă a fost construită în anul 1834, în șantierul naval din Brăila, la comanda domnitorului Bibescu, fiind botezată «Marița», după numele soției sale" este:

a. 1; **c.** 3;
b. 2; **d.** 4.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Indică seria în care conjugarea verbului „a povesti" la perfect simplu este corectă:

a. eu povesti, tu povestiși, el/ea povesti, noi povestim, voi povestiți, ei/ele povestiră;
b. eu povestii, tu povestii, el/ea povestii, noi povestim, voi povestiți, ei/ele povestiră;
c. eu povesti, tu povesti, el/ea povestii, noi povestirăm, voi povestirăți, ei/ele povesteau;
d. eu povestii, tu povestiși, el/ea povesti, noi povestirăm, voi povestirăți, ei/ele povestiră.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „A fost folosită de către navigatorii olandezi, fiind ulterior perfecționată de englezi și de americani, care au inovat în felul în care au fost dispuse pânzele pe catarge."

a. verb auxiliar, prepoziție, adjectiv, verb predicativ, locuțiune substantivală;
b. verb auxiliar, prepoziție compusă, adverb de timp, verb predicativ, substantiv cu prepoziție;
c. verb, prepoziție, adverb, verb, substantiv;
d. verb, locuțiune prepozițională, adjectiv, predicat verbal, substantiv cu prepoziție.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din discursul în care Bibescu-Vodă botează goeleta, cu forma potrivită a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

„__________________ (*a se numi*, modul conjunctiv) «Marița», __________________ (*a fi*, modul conjunctiv) curajoasă și __________________ (*a colinda*, modul conjunctiv) apele, __________________ (*a duce*, gerunziu) pretutindeni numele prea-iubitei mele Doamne."

5. Transformă construcțiile personale în construcții impersonale. **4 puncte**

Marinarii englezi și americani au inovat în felul în care au fost dispuse pânzele pe catargele goeletelor.

Goeleta poate fi manevrată de un echipaj puțin numeros.
Studenții de la Academia Navală din Constanța învață tainele navigației pe bricul „Mircea".
Eu și colegii mei vom organiza o expoziție de fotografii având ca temă vasele cu pânze.

6. Transformă enunțul într-o frază formată din două propoziții principale aflate în relație de coordonare copulativă: „În țările române, prima goeletă a fost construită în anul 1834, în șantierul naval din Brăila, la comanda domnitorului Bibescu, fiind botezată «Marița», după numele soției sale.". **4 puncte**

7. Corectează următorul enunț, tradus de un translator automat: „Goeleta este un vas care merge pe mare și folosește pânze montate pe catarguri pentru a valorifica puterea de vânt." **4 puncte**

8. Imaginează-ți și descrie, în 40 – 70 de cuvinte, momentul în care goeleta este botezată de voievod și apoi este lansată la apă. **8 puncte**

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Goeleta „Speranța" se pregătea de plecare. [...] Echipajul dezlega pânzele. Haralamb și Ieremia se pregăteau să ridice ancora. Adnana păși pe punte și îi îmbrățișă pe fiecare, apoi se îndreptă spre scară. Negrilă, câinele, îi ținea calea. Fata se aplecă și îi cuprinse grumazul în brațe.

— Și tu pleci la capul lumii? Să n-o uiți pe Adnana, viteazul, dragul meu Negrilă!

Lanțul ancorei începu să zornăie. Pânzele zburară în sus, pe catarg.

Adnana se întoarse spre căpitanul „Speranței". [...] Un timp stătură așa, față-n față, la un pas unul de altul, privindu-se fără să se vadă, ascultând zornăitul lanțului.

De unde să știe cel care rămâne zbuciumul celui care pleacă? Iar cel ce pleacă de unde să știe deznădejdea din inima cealaltă?

Adnana întrebă, stăpânindu-și lacrimile:

— Dar dacă...

Ar fi vrut să spună cea mai sfioasă, cea mai modestă întrebare: „Dar dacă are să-mi fie dor de voi? Dar dacă am să sufăr în lipsa voastră?"

Cuvintele se topiră, nu le găsi, nu putu să le rostească.

El răspunse:

— Atunci...

— Ancora sus! strigă Haralambie.

Era clipa în care niciun căpitan nu și-ar mai fi putut spune gândul până la capăt.

— Rămâi cu bine, Adnana!

Ea înclină din cap.

— Drum bun „Speranței"!

Căpitanul apucă repede cârma. Corabia se rotea, căutându-și drumul printre vapoare. El nu mai putea întoarce capul să se uite în urmă.

Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*

În urma lecturii fragmentului dat, ți-ai notat câteva idei utile pentru o compunere în care să descrii momentul emoționant al despărțirii de cineva care pleacă într-o călătorie. Cea mai importantă o consideri a fi diferența dintre atitudinea celui care pleacă și a celui care rămâne: agitația călătorului și atitudinea mult mai rezervată a celui care rămâne. Ai mai remarcat și faptul că atitudinea celor doi este diferită: Adnana vrea să-i spună căpitanului „Speranței" ce simte în acele momente, iar el aproape că o ignoră.

Descrie din perspectiva celui care rămâne, **într-o compunere de minimum 150 de cuvinte,** momentul emoționant al despărțirii de cel/cei care pleacă într-o călătorie, **valorificând atât textul lui Radu Tudoran, cât și experiența personală.**

În redactarea compunerii:
- vei preciza cine pleacă; 4 puncte
- vei prezenta circumstanțele călătoriei: loc, timp, scop etc.; 6 puncte
- vei comenta două reacții pe care le consideri semnificative pentru comportamentul persoanelor implicate, raportându-le la reacții comparabile din textul dat; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață sau cu o idee dintr-o creație literară. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 12

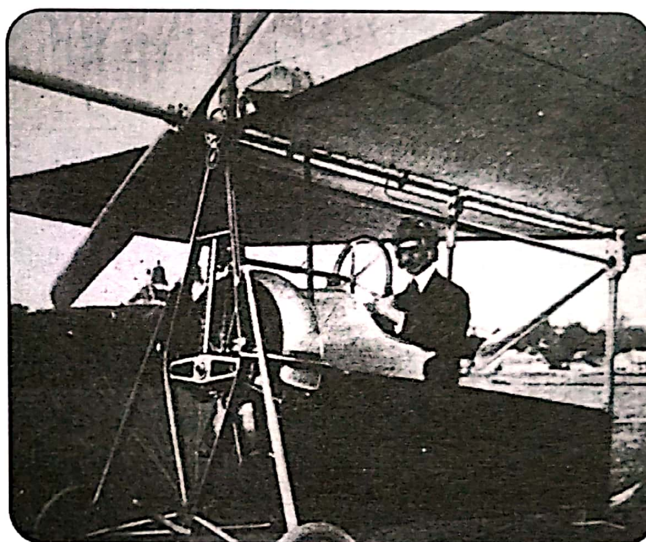
- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I 30 de puncte

Se dă textul:

AUREL VLAICU

Aurel Vlaicu s-a născut în 1882, la Binținți, lângă Orăștie, județul Hunedoara. A fost un inginer român, inventator și pionier al aviației române și mondiale, al cărui vis era să realizeze un aparat cu care să zboare. Pentru Vlaicu nimic nu era imposibil de realizat, iar deviza lui era: „Dacă te pasionează ceva, muncești, experimentezi, perseverezi și până la urmă reușești."

Aurel Vlaicu, în aparatul de zbor „Vlaicu II"

Cu toate că dispunea de posibilități materiale foarte modeste, Aurel Vlaicu a dorit nespus să studieze pentru a se perfecționa în vederea construirii unui aparat de zbor, mai întâi la Universitatea Tehnică din Budapesta, iar apoi la Școala Politehnică Regală din München, unde a obținut diploma de inginer în 1907.

După absolvire, a lucrat la uzinele Opel în Rüsselsheim. Deși fabricantul german era interesat să-l sprijine în realizarea mașinii zburătoare, cu condiția să-i cedeze toate drepturile, inginerul român s-a întors la Binținți în 1908, unde a construit un planor cu care a efectuat un număr de zboruri în 1909.

În toamna anului 1909, s-a mutat în București și a început construcția primului său avion, „Vlaicu I", la Arsenalul Armatei. Avionul a zburat fără modificări (lucru unic pentru începuturile aviației mondiale) în iunie 1910, iar România a devenit a treia țară din lume, după Statele Unite ale Americii și Franța, pe teritoriul căreia s-a zburat cu un aparat original.

Monumentul lui Aurel Vlaicu de la Bănești

Apoi, inventatorul a luat lecții de pilotaj, pentru a cunoaște mai bine posibilitățile aparatului său și, treptat, zborurile efectuate au devenit tot mai lungi și la o înălțime tot mai mare.

În anul 1911, Aurel Vlaicu a construit un al doilea avion, „Vlaicu II", o variantă îmbunătățită a primului aparat, cu care a cucerit inimile românilor la serbările aniversare de la Blaj, dar și prestigiul internațional în 1912, când a obținut cinci premii memorabile (un premiu I și patru premii II) la mitingul aerian de la Aspern, Austria. Prezentat în expoziția premergătoare concursului, aeroplanul românesc a făcut senzație prin simplitatea construcției și ușurința manevrării sale.

Asemenea miticului Icar, <u>zborul</u> cutezătorului inventator s-a frânt în septembrie 1913, când s-a prăbușit în localitatea Bănești, din județul Prahova, după încercarea de a stabili o punte aeriană între românii de pe ambele părți ale Munților Carpați. În acel loc, se înalță astăzi un monument ce înfățișează un vultur (simbolul aviației) cu aripile întinse spre Carpați, în direcția în care dorea Aurel Vlaicu să zboare către frații din Transilvania.

Portretul lui Aurel Vlaicu pe o bancnotă cu valoarea nominală de 50 lei, emisă în anul 2005

Monedă de 50 de bani „Aurel Vlaicu", emisiune 2010

Pentru a omagia performanțele inginerului român, s-a decis ca portretul său și primul aparat de <u>zbor</u> „Vlaicu I" să fie reprezentate pe bancnota de 50 de lei, emisă din 2005. În 2010, la împlinirea a 100 de ani de la primul zbor cu un aparat de construcție proprie al lui Aurel Vlaicu, Banca Națională a emis și un număr limitat de monede sărbătorind acest centenar.

După articolul *Aurel Vlaicu*, ro.wikipedia.org

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din următoarea listă, câte un sinonim potrivit pentru fiecare dintre sensurile cuvântului „zbor" din secvențele de mai jos.

2 puncte

ZBOR s. n. adunare, avânt, bâlci, elan, entuziasm, fugă, gloată, goană, iarmaroc, înflăcărare, pasiune, planare, plutire, pornire, sfat, strânsură, târg, viteză.

a. „aparat de zbor": ______________________

b. „Asemenea miticului Icar, zborul cutezătorului inventator s-a frânt în septembrie 1913": ______________________

2. Localitățile unde a zburat Aurel Vlaicu sunt:

a. Orăștie, București, Blaj, Aspern;
b. București, Blaj, Aspern, Rüsselsheim;
c. Binținți, București, Blaj, Aspern;
d. Binținți, București, Blaj, Orăștie.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐.

2 puncte

3. Monumentul de la Bănești înfățișează un vultur orientat spre:

a. cerul pe care l-a cucerit Aurel Vlaicu în aparatele sale de zbor;
b. pământul unde s-a prăbușit în mod tragic;
c. Capitală, unde a obținut prima performanță mondială;
d. Transilvania, direcția în care dorea Aurel Vlaicu să zboare.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐.

2 puncte

4. Menționează într-un enunț o trăsătură a inginerului român Aurel Vlaicu, justificând-o cu o secvență din text. **4 puncte**

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă este adevărată sau falsă, bazându-te pe informațiile din text. **6 puncte**

Afirmația	**Adevărat**	**Fals**
a. Pentru a învăța cum să construiască un aparat de zbor, Aurel Vlaicu a studiat la universități tehnice din Budapesta, München și Berlin.		
b. După absolvirea facultății, Aurel Vlaicu a lucrat la uzinele Opel, al cărui proprietar l-a ajutat financiar să construiască un aparat de zbor.		
c. Primul aparat cu care a zburat Aurel Vlaicu a fost un planor, în satul său natal.		
d. Primul avion românesc, „Vlaicu I", a zburat în 1909.		
e. Ca să cunoască mai bine posibilitățile tehnice ale aparatului său, inginerul Aurel Vlaicu a luat lecții de pilotaj.		
f. Performanțele aparatului de zbor românesc au fost recunoscute în plan internațional în 1912, când „Vlaicu II" a obținut cinci premii la mitingul aerian de la Aspern, Austria.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, semnificația unuia dintre cele trei simboluri grafice de pe bancnotă (floarea-de-colț, elicea, capul de vultur), având în vedere și informațiile din textul despre Aurel Vlaicu. **6 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

7. Redactează o scrisoare de 60 – 100 de cuvinte, adresată unui coleg pasionat de tehnică, în care să-l încurajezi să-și urmeze visul de inventator. Vei porni de la informațiile din textul dat. **8 puncte**

____

____

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

În mitologia greacă, Icar este fiul lui Dedal, arhitect și sculptor care a proiectat celebrul labirint la porunca lui Minos, regele Cretei, pentru a-l închide pe Minotaur. Însă atât Dedal, cât și Icar ajung mai târziu să fie închiși de Minos în labirint. Ca să poată scăpa, ingeniosul Dedal făurește două perechi de aripi din pene, lipite cu ceară, pentru el și fiul său, care ar fi trebuit să îi salveze. Icar, fascinat de frumusețea zborului și a înălțimilor, se apropie însă prea mult de soare. Zeul Helios (Soarele), mânios pe faptul că oamenii au descoperit secretul zborului, topește cu căldura sa aripile lui Icar, care se prăbușește în apele Mării Egee, în apropierea unei insule, și moare. Insula îi poartă acum numele, Icaria.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin vocale în hiat toate cuvintele din seria:
a. mitologia, proiectat;
b. zeul, mânios;
c. apropierea, unei;
d. două, Icaria.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. — **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din secvența „arhitect și sculptor <u>care</u> a proiectat celebrul labirint" este:
a. pronume relativ;
b. pronume nehotărât;
c. pronume interogativ;
d. adjectiv pronominal relativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. — **2 puncte**

3. Cazurile la care stau cuvintele subliniate din enunțul „<u>crudul</u> rege îi părăsește în labirint pe arhitect și pe fiul <u>acestuia</u>, <u>Icar</u>" sunt, în ordine:
a. acuzativ, genitiv, acuzativ;
b. nominativ, acuzativ, acuzativ;
c. acuzativ, genitiv, nominativ;
d. nominativ, genitiv, nominativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. — **2 puncte**

4. Transformă fragmentul de mai jos, trecând la mai-mult-ca-perfect verbele dintre paranteze. Rezultatul va fi un fragment din „Povestea pescărușului albastru" de Ioana Bot. **4 puncte**

Martin-pescărușul __________________ (*a încremeni*) de-a binelea, după ce cu o clipă înainte ____________________ (*a îndrăzni*) să își întindă o aripă, era-n regulă, ____________________ (*a nu păți*) nimic! Dar pisica tocmai îi __________________ (*a promite*) darul cel mai minunat...

5. Înlocuiește cuvântul dintre paranteze cu un pronume care nu schimbă înțelesul enunțului, dar având funcția de atribut pronominal genitival. **4 puncte**

Zeul Helios, mânios pe faptul că oamenii au descoperit secretul zborului, topește cu căldura __________________ (*sa*) aripile lui Icar.

6. Formulează sfaturile/avertizările pe care crezi că Dedal i le-ar fi putut da fiului său când i-a încredințat perechea lui de aripi, sub forma unei fraze alcătuite din două propoziții aflate în raport de coordonare adversativă. **4 puncte**

____

____

____

7. Rescrie enunțul de mai jos, preluat dintr-o postare on-line, corectând greșelile de orice fel. **4 puncte**

Vă rooog dau coroana la cine mă ajută! Ce i-a spus Dedal lui Icar înainte de să zboare? Vreau decât acest răspuns, repede!!

____

____

____

____

8. Redactează un text argumentativ, de 40 – 70 de cuvinte, în care să răspunzi la întrebarea „Cine e vinovat pentru moartea lui Icar?", utilizând și două circumstanțiale de cauză (sau realizări propoziționale ale acestora), pe care să le subliniezi. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Mai întâi îți strângi umerii,
mai apoi te înalți pe vârful picioarelor,
închizi ochii
refuzi auzul.
Îți spui în sine:
acum voi zbura.
Apoi zici:
Zbor
Și acesta e zborul.
Îți strângi umerii
cum se strâng râurile într-un singur fluviu.
Îți închizi ochii
cum închid norii câmpia.
Te-nalți pe vârful picioarelor
cum se înalță piramida pe nisip.
Refuzi auzul,
auzul unui singur secol,
și-apoi îți spui în sinea ta:
acum voi zbura
de la naștere spre moarte.
După aceea zici:
Zbor
Și acesta e timpul. [...]

Nichita Sănescu, *Lecția de zbor* (fragment)

În discuția care a urmat lecturii poeziei de către profesorul de română, s-au enunțat mai multe opinii despre ce a vrut să exprime autorul. Câțiva colegi au vorbit despre zbor ca ideal, alții au amintit de mitul lui Icar, iar alții au considerat că este vorba despre analogia dintre zbor și viață, pe baza expresiei „timpul zboară". Pentru că ți-au plăcut poezia și discuția, ai hotărât să-ți exprimi punctul de vedere, raportându-te și la cele discutate în clasă.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți *impresia produsă de lectura poeziei „Lecția de zbor"* de Nichita Sănescu.

În redactarea compunerii:
- vei preciza tema poeziei, punând-o în relație cu titlul; 4 puncte
- vei selecta două secvențe pe care le consideri relevante din punctul de vedere al temei, motivându-ți alegerea; 6 puncte
- vei comenta două figuri de stil pe care le consideri sugestive pentru temă; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de lectură sau de viață. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte**;
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 13

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

FIZICA POVESTITĂ

Am văzut în secțiunile precedente cum Aristotel a dedus în mod corect că Pământul este rotund și cum Eratostene i-a calculat raza. [...]

În continuare vom vorbi despre determinarea aproximativă a proprietăților sistemului Pământ-Soare-Lună, folosind alte câteva exemple-cheie din istoria astronomiei. [...]

Dacă privim bolta cerească în timpul nopții, vom vedea cum obiectele de pe firmament[1] (Soarele, Luna și celelalte stele fixate pe el ca pe o cortină) se mișcă încontinuu. Pornind de la premisa că Pământul este rotund și fix, vom deduce că această mișcare este de rotație în jurul Pământului. [...]

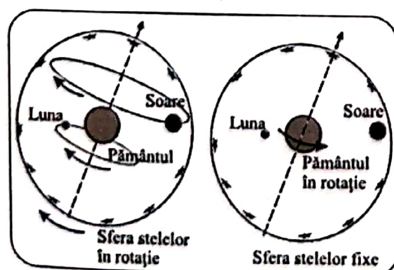
Situația este oarecum surprinzătoare. Avem trei tipuri de obiecte celeste (Soarele, Luna și stelele), care se învârt sincron[2] în jurul Pământului. De ce însă s-ar învârti sincron? Și de ce în jurul aceleiași axe, orientate înspre Steaua Polară? De ce aceste *coincidențe*?

Răspunsul pare natural astăzi. Astfel, este mult mai ușor să presupunem că Pământul se rotește zilnic *în jurul axei sale*, și atunci mișcarea zilnică a bolții cerești este doar relativă[3] (vezi imaginea 2). Pentru vechii greci însă, mobilitatea Pământului era o problemă serioasă de filosofie, așa încât ei n-au acceptat răspunsul atât de ușor.

Cuprins

Imaginea 1. Fragment din cuprinsul cărții *Fizica povestită*

La urma urmei, să ne imaginăm și noi că Pământul cu o rază de 6 000 km se rotește zilnic. Atunci, un corp de pe suprafața sa străbate în 24 de ore aproximativ 40 000 km, cam cât este circumferința Pământului. Aceasta înseamnă că viteza la suprafața Pământului este de ordinul a o mie și jumătate de kilometri pe oră. Simțim noi aceste viteze amețitoare? Nu! În plus, dacă lăsăm o piatră să cadă de la o înălțime de câțiva metri, ea ar trebui să rămână în urmă, pentru că Pământul se învârte *între timp* sub piatră. Lăsată să cadă de la 20 de metri, piatra ar atinge Pământul după aproximativ două secunde. În acest timp suprafața Pământului se deplasează cu aproximativ un kilometru și deci piatra ar atinge Pământul la un kilometru mai departe. Absurd, așa ceva nu se observă! [...]

Imaginea 2

[1] *firmament* – cer, bolta cerească.
[2] *sincron* – în același timp, simultan.
[3] *mișcare relativă* – mișcare aparentă, care nu are loc cu adevărat.

Remarcați că acest din urmă argument este *fizic* și el se numără printre cele care au ținut Pământul imobil în modelele astronomilor mai mult de o mie de ani. [...]

A trebuit să vină Galileo Galilei (1564 – 1642) să afirme că totuși Pământul se învârte în jurul axei sale. Soluția lui spune că piatra, odată lăsată să cadă liber de la câțiva metri înălțime, primește un impuls suplimentar în direcția de rotație a Pământului. Aceasta face ca piatra să pornească având viteză mare într-o mișcare paralelă cu Pământul, perfect *sincron* cu el, în așa fel încât nouă să nu ni se pară că ea rămâne în urmă în timpul căderii.

Impulsul imprimat de Pământ pietrei este folosit în prezent pentru lansarea rachetelor de pe Pământ, care se face în locuri cât mai aproape de Ecuator (un exemplu este Cape Canaveral, care se află în Florida, în sudul Americii[1]), în așa fel încât viteza imprimată de Pământ să fie cât mai mare. Iar noi, pe suprafața Pământului, ne deplasăm *într-adevăr* cu o mie de kilometri pe oră odată cu rotația Pământului, fără să simțim însă incredibila rapiditate a acestei mișcări.

Cristian Presură, *Fizica povestită*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț în care cuvântul subliniat în text să aibă un sens diferit, valorificând explicațiile din următorul articol de dicționar.

2 puncte

SOLÚȚIE, *soluții,* s. f. **1.** Amestec omogen compus din două sau mai multe substanțe chimice (dintre care una este de obicei lichidă) dispersate la scară moleculară în diverse proporții. **2.** Modalitate de a rezolva o dificultate, o problemă, de a ieși dintr-un impas etc. ◊ Răspuns la o problemă. **3.** (În sintagma) *Soluție de continuitate* = întrerupere a continuității; separare a părților care mai înainte erau legate între ele sau continue. [Var.: (înv.) **soluțiúne** s. f.] – Din fr. **solution,** lat. **solutio, -onis.**

____

____

____

____

2. Galileo Galilei este savantul care:
a. a susținut primul că Pământul este rotund;
b. a calculat primul raza Pământului;
c. a demonstrat primul orientarea axei Pământului spre Steaua Polară;
d. a susținut că Pământul nu este imobil.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Viteza mișcării de rotație a Pământului, exprimată în kilometri pe oră, este de ordinul:
a. zecilor;
b. sutelor;
c. miilor;
d. zecilor de mii.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

[1] Referire la Statele Unite ale Americii.

4. Menționează, referindu-te la imaginea 1, din care secțiune crezi că face parte fragmentul dat, justificându-ți opțiunea cu două informații din text.

4 puncte

____

____

____

____

5. Stabilește, pe baza informațiilor din text, valoarea de adevăr a afirmațiilor de mai jos, notând alături *adevărat* sau *fals*. **6 puncte**

a. Axa Pământului e orientată spre Soare. ____________

b. O rotație completă a Pământului în jurul axei sale durează 24 de ore. ____________

c. Circumferința Pământului este de aproximativ 6 000 de kilometri. ____________

d. Vechii greci au demonstrat că Pământul este mobil. ____________

e. Galileo Galilei a fost un savant din Grecia antică. ____________

f. Viteza de rotație a Pământului este mai mare la Ecuator. ____________

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre imaginea 2 și informațiile prezentate în text.

6 puncte

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte în care să-ți exprimi punctul de vedere privind importanța cercetării și a cunoașterii fenomenelor cosmice, valorificând cel puțin o informație din text. **8 puncte**

____

____

____

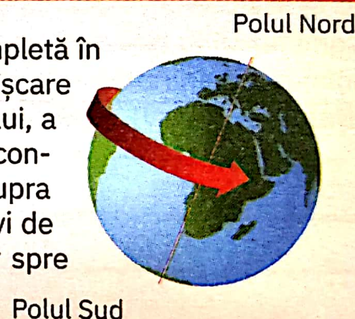
____

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Înțeleg și rețin

În aproximativ 24 de ore, Pământul efectuează o rotație completă în jurul propriei axe, numită *mișcare de rotație*. Direcția de mișcare este de la vest la est, adică invers mișcării aparente a Soarelui, a Lunii și a stelelor pe bolta cerească. Direcția de rotație este contrară mișcării acelor de ceas dacă am privi planeta de deasupra Polului Nord și în sensul mișcării acelor de ceas dacă am privi de deasupra Polului Sud. Viteza de rotație scade de la Ecuator spre poli.

Silviu Neguț, Carmen Camelia Rădulescu, Ionuț Popa, *Geografie*, manual pentru clasa a V-a

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Cuvântul subliniat din structura „acelor de ceas" este format, în ordine, din următoarele sunete:
a. consoană, vocală, consoană;
b. consoană, semivocală, vocală, consoană;
c. consoană, vocală, vocală, consoană;
d. consoană, vocală, semivocală, consoană.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din structura „mișcării acelor de ceas" este:
a. substantiv comun;
b. pronume demonstrativ;
c. adjectiv pronominal demonstrativ;
d. articol demonstrativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Modul verbului subliniat în structura „dacă <u>am privi</u> planeta" exprimă:
a. o acțiune reală;
b. o dorință;
c. o condiție;
d. un îndemn.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Rescrie structura „pe bolta <u>cerească</u>", astfel încât atributul subliniat să fie realizat printr-un substantiv, precizând cazul substantivului. **4 puncte**

____

____

____

5. Pe baza informațiilor din text, scrie o frază alcătuită din două propoziții care să fie o definiție a mișcării de rotație a Pământului. **4 puncte**

____

____

6. Completează textul știrii publicate pe site-ul *descoperă.ro* cu formele potrivite ale cuvintelor indicate între paranteze. **4 puncte**

„Fizica lui Moș Crăciun" este subiectul ____________________ (*conferință*) ____________________ (*organizat*) de Universitatea din București, la Sala Media ____________________ (*al/a/ai/ale*) Teatrului Național București, în prezentarea ____________________ (*fizician*) Cristian Presură.

7. Pune semnele de punctuație corespunzătoare, pentru ca textele de mai jos să devină un enunț asertiv, respectiv un enunț imperativ.

Matei repetă definiția mișcării de rotație a Pământului - enunț asertiv
Matei repetă definiția mișcării de rotație a Pământului - enunț imperativ

8. Descrie, în 40 – 70 de cuvinte, imaginea reprodusă din manualul de geografie, utilizând două circumstanțiale diferite. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Budulea cel bătrân a venit însă la mine și era trist și nu zâmbea când vorbeam cu el.

Voiam să știu ce-l pune așa pe gânduri și l-am întrebat. El a răspuns că, iacă, nimic, numai fiindcă Huțu[1] învață franțuzește și nu-i vine deloc la socoteală, deoarece mai ales maică-sa e cam pusă pe gânduri văzându-l că stă mereu pe carte și vorbește singur, încât nimeni nu înțelege ce zice, dar mai ales se teme ca nu cumva învățătura cea multă să-i fie de oarecare greutate la minte [...]

Pe când mi le spunea aceste, Budulea era foarte trist. El suspină dar și urmă încă și mai trist:

— Noi avem șase capre și un țap. Ieri seară, Huțu umbla pe dinaintea casei și privea la stele. Maică-sa, fiind pusă pe gânduri, l-a întrebat ce caută. El a răspuns că cornul de capră. Atunci ea a venit speriată la mine și mi-a spus că Huțu caută cornul de capră prin văzduh. I-am zis să nu se sperie, fiindcă este un fel de stea care se cheamă Corn de Capră și pe aceea o caută Huțu.

Știam însă că nu prea e bine când omul caută, ca solomonarii[2], stelele pe cer; am ieșit și am zis: „Huțule, dragul taichii! ce cauți tu? caprele sunt legate de gard". Le legasem ca să nu facă pagubă prin grădină, căci, fără doar și poate, capra e chipul diavolului. Huțu a tresărit, apoi a râs și a zis că e pe cer un corn de capră, prin care trece pământul, și ar voi să-l afle în care parte a cerului stă. Adicătelea, precum vezi, vorbea într-aiurea, deși-ți părea om în toată firea. Am zis dar: „Huțule, dragul taichii, ce vorbești? nu vezi tu că lumea e mare și că pământul stă locului!" El a venit apoi ș-a început să ne spună că pământul se învârte ca prâsnelul[3] și dă mereu ocoale împrejurul soarelui, că soarele e mai mare decât luna, că luna e mai mică decât stelele: noi le lăsam toate pe voia lui, fiindcă vedeam că n-avem ce să-i facem. Ne spunea că toate aceste sunt prin cărți; noi ziceam că-l credem, deși știam că una ca asta nu se poate; dar ți-e milă când îl vezi pe om la nevoie[4].

L-am lăsat pe Budulea cel bătrân să vorbească, deoarece era cu totul trist și nu mă înduram să-l supăr; în urmă i-am spus apoi că așa este cum zice Huțu, așa stă în cărți, afară de cornul de capră, despre care nu știam nimic.

Budulea s-a uitat atunci lung la mine, și se vede că nu știa: să mă creadă ori să râdă de mine?

Ioan Slavici, *Budulea Taichii*

Citind fragmentul de mai sus, observi și notezi următoarele:
– personajele despre care se vorbește în text: Budulea cel bătrân, soția sa, Huțu (fiul lor) și personajul narator;
– părinții sunt îngrijorați pentru „învățătura cea multă" a fiului;
– apar două concepții diferite despre univers;
– părinții nu renunță la convingerile lor, nu au încredere în ce spun cărțile.

[1] *Huțu* – fiul lui Budulea.
[2] *solomonar* – cititor în stele, magician.
[3] *prâsnel* – titirez.
[4] *la nevoie* – într-o situație grea, în dificultate.

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *rolul educației în înțelegerea lumii în care trăim*, valorificând fragmentul dat, observațiile notate pe marginea lui și propria experiență.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta succint situația narată în text; 4 puncte
- vei evidenția, comentând două secvențe din text, diferența dintre mentalitatea fiului și cea a părinților; 6 puncte
- vei motiva îngrijorarea și refuzul părinților de a accepta explicațiile fiului; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau cu o idee din alte opere literare. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
  Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 14

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

TULCEA, UN MOZAIC CULTURAL

Orașul-port Tulcea înseamnă pentru cei mai mulți poarta de acces spre Delta Dunării, loc unic în țară, și chiar în lume, care atrage numeroși turiști.

Cunoscut în vechime drept așezare grecească (*Aegyssus*, secolul VIII î.H.), apoi ca port și oraș roman în secolele I - II d. H., orașul a devenit de-a lungul timpului un impresionant mozaic de etnii datorită popoarelor care au trecut pe-aici și au învățat să trăiască în bună înțelegere. Cele paisprezece comunități care compun acest mozaic etnic, deși vin, fiecare, cu propria zestre culturală, își armonizează tradiția cu elemente preluate de la celelalte etnii, formând un tot original.

RECENSĂMÂNTUL POPULAȚIEI ȘI AL LOCUINȚELOR 2011
- REZULTATE DEFINITIVE -

JUDEȚUL TULCEA PE MUNICIPII, ORAȘE

JUDEȚUL MUNICIPII și ORAȘE COMUNE	POPULAȚIA STABILĂ TOTAL	ETNIA Români	Maghiari	Romi	Ucraineni	Germani	Turci	Ruși Lipoveni	Tătari	Sârbi	Slovaci	Bulgari
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
JUDEȚUL TULCEA	213083	189436	79	3422	1083	22	1674	10342	119	4	4	23
A. MUNICIPII ȘI ORAȘE	99581	82246	48	2698	428	20	1583	2159	112	3	4	17
MUNICIPIUL TULCEA	73707	61451	40	953	378	15	619	1788	101	3	4	15
ORAȘ BABADAG	8940	6250	4	1319	*	*	395	31	9	-	-	*
ORAȘ ISACCEA	5026	4573	*	194	5	-	91	-	*	-	-	*
ORAȘ MACIN	8245	6971	*	821	*	*	194	38	-	-	-	-
ORAȘ SULINA	3663	3001	*	3	45	-	4	362	*	-	-	-

Greci, tătari, lipoveni, bulgari, armeni – aproximativ 20% din populația totală a orașului este dată de minorități. Tradițiile și obiceiurile tuturor se regăsesc, într-o îmbinare spectaculoasă, în Muzeul de Etnografie, un obiectiv turistic care nu trebuie ratat.

Călătorul care dorește să ia pulsul orașului poate să pornească pe străduțele înguste, pietruite, ca să coboare lin către port, pe faleza bătută de vânt și scăldată de soare. Pe drum, nu poate să nu observe multitudinea de lăcașuri de cult diferite, aflate uneori chiar pe aceeași stradă.

1. Catedrala Sfânul Nicolae
2. Geamia Azzizie
3. Muzeul de Etnografie și artă populară
4. Centrul Muzeal Ecoturistic „Delta Dunării"
5. Muzeul de Artă
6. Faleza

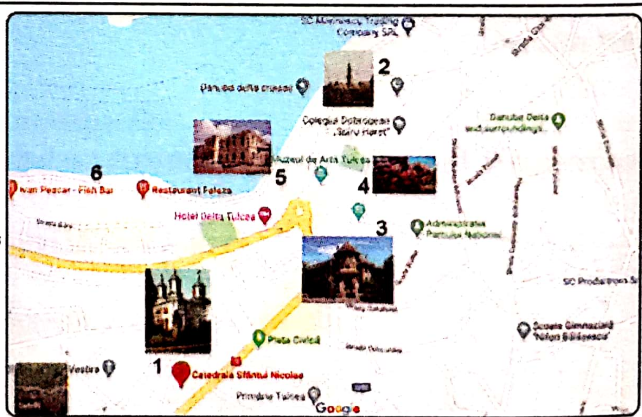

Figura 1

În total sunt 22, din care 15 biserici ortodoxe (4 de rit vechi), o biserică romano-catolică, una baptistă, una adventistă, două case de rugăciune, o sinagogă și o moschee. Însă localnicii, pentru care, adesea, nici nu contează la ce biserică merg de Paște sau de Crăciun, le numesc: templul evreiesc, biserica grecească, rusească, armenească, bulgarească etc.

Nu de puține ori copiii români sunt botezați la micuța biserică rusească sau, împreună cu familiile lor, merg de Paște la biserica grecească, aflată la o aruncătură de băț de Catedrala Sf. Nicolae, ridicată în anul 1865, în timpul stăpânirii otomane.

Exotică pentru turiști este geamia Azzizie, lăcașul de cult al comunității musulmane. Alte locuri care merită vizitate sunt biserica armenească, așa cum o știu tulcenii (după denumirea ei, parohia Sf. Grigorie Luminătorul), și Biserica cu Ceas, cum i se spune bisericii bulgărești (Biserica Sf. Gheorghe).

„Unitate în diversitate" pare a fi secretul conviețuirii tulcenilor, care, de-a lungul timpului, au învățat să-și respecte tradițiile, obiceiurile și limba.

Geamia Azzizie

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Alcătuiește un enunț cu sensul propriu al cuvântului „mozaic", așa cum apare în următorul articol de dicționar. **2 puncte**

MOZAÍC, *mozaicuri, s. n.* **1.** Lucrare de tehnică decorativă, care constă în asamblarea artistică a unor bucăți mici de marmură, de ceramică, de sticlă, de smalț etc. de diferite culori, lipite între ele cu mortar sau cu mastic. **2.** Fig. Amestec de elemente eterogene. **3.** Viroză a plantelor, manifestată prin apariția unor pete decolorate pe frunze, care alternează cu porțiuni colorate normal, având aspectul de mozaic (**1**). Din fr. **mosaïque,** it. **mosaico.**

____

____

2. Te afli în Tulcea, în vacanță. Obiectivele turistice pe care le poți vizita, parcurgând cel mai scurt drum de la catedrala „Sf. Nicolae" (1) la geamia Azzizie (2), sunt notate pe hartă cu cifrele:

a. 3 și 6;
b. 4 și 5;
c. 5 și 6;
d. 3 și 4.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Consultă tabelul cu recensământul populației din 2011. Cea mai numeroasă populație minoritară în orașul Tulcea este reprezentată de:

a. turci;
b. maghiari;
c. ruși lipoveni;
d. rromi.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează într-un enunț tema fragmentului, justificându-ți opțiunea prin două structuri din text.
4 puncte

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă.
6 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Așezarea din secolul al VIII-lea î.H., situată pe locul actualului oraș Tulcea, era o citadelă turcească.		
b. Aproximativ 20% din populația totală a orașului este dată de minorități: greci, tătari, lipoveni, ucraineni, bulgari, sârbi etc.		
c. În Tulcea trăiesc în bună înțelegere 14 minorități, alături de populația majoritară, și există 22 de lăcașe de cult.		
d. Religiile cel mai bine reprezentate în oraș sunt cea ortodoxă, musulmană, mozaică și greco-catolică.		
e. Biserica armenească din Tulcea se numește Biserica Sf. Gheorghe.		
f. Tulcenii îi spun bisericii bulgărești Biserica cu Ceas.		

6. Prezintă comparativ, în 50 – 80 de cuvinte, componența etnică a populației din municipiul Tulcea și din orașul Sulina, pe baza datelor din tabel.
6 puncte

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

7. Înainte de a vizita orașul Tulcea cu clasa, pentru documentare în cadrul unui proiect despre interculturalitate, cu titlul *Unitate în diversitate*, doi colegi se contrazic:
Crina: „Unitate în diversitate" este doar un slogan: multe etnii înseamnă multe neînțelegeri.
Alin: „Unitate în diversitate" este un mod de viață, din care fiecare are de câștigat.

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să susții unul dintre punctele de vedere de mai sus, valorificând textul-suport.

8 puncte

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Am regăsit aceeași scriitură fluidă, capabilă să înduioșeze sau să stârnească râsul, și o narațiune complexă, întinsă pe mai multe planuri urmărite alternativ, am cunoscut personaje noi și m-am bucurat să le reîntâlnesc pe câteva din primul volum (Pricoliciul! ♥), am avut parte de o minunată incursiune în istoria basmului și am călătorit în tot felul de locuri neobișnuite, ajungând, spre final, chiar pe Tărâmul Celălalt.

Iar cât privește umorul, ironia și comentariile mai mult sau mai puțin subtile la adresa unor aspecte politice și sociale din România contemporană, mi se pare că Adina Popescu s-a întrecut pe sine.

Ema Cojocaru, fragment din recenzia *Cartea fetiței-vampir* de Adina Popescu, postată pe http://lecturile-emei.blogspot.com/

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Subliniază, din lista următoare, cuvintele care nu conțin hiat: „aceeași“, „scriitură“, „fluidă“, „să înduioșeze“, „narațiune“, „reîntâlnesc“, „incursiune“.

2 puncte

2. Seria în care toate cuvintele sunt pronume reflexive este:

a. le, mi-, s-, se;
b. le, mi-, să, se;
c. m-, s-, se, pe sine;
d. mi-, s-, se, pe sine.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐.

2 puncte

3. Pronumele subliniate în primul paragraf sunt, în ordine:
a. pronume demonstrativ, pronume reflexiv, pronume personal, adjectiv pronominal nehotărât;
b. pronume demonstrativ, pronume personal, pronume personal, pronume nehotărât;
c. adjectiv pronominal demonstrativ, pronume reflexiv, pronume personal, pronume nehotărât;
d. adjectiv pronominal demonstrativ, pronume reflexiv, pronume personal, adjectiv pronominal nehotărât.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐ . **2 puncte**

4. Anunță-le pe Adina Popescu și Ema Cojocaru că și tu apreciezi *Cartea fetiței-vampir*, într-un comentariu pe blogul celei din urmă. Completează spațiile libere cu formele corecte ale cuvintelor notate în paranteze.

____________________ (*dragă*, feminin plural) mele,

Vă anunț cu mare entuziasm că ____________________ (*a se îndrăgosti*, perfect compus) de Pricolici ♥ și de romanele fantasy, așa cum le ____________________ (*a scrie*, indicativ, prezent) tu, Adina, iar *Cartea fetiței-vampir* îmi dovedește că literatura contemporană pentru copii ____________________(*a se așeza*, indicativ, prezent) pe drumul cel bun. **4 puncte**

5. Transformă cele două adjective participiale din secvența de mai jos în realizările propoziționale corespunzătoare, precizând felul subordonatelor obținute.
„o narațiune complexă, întinsă pe mai multe planuri urmărite alternativ“ **4 puncte**

____

____

6. Notează „X“ în dreptul fiecărei afirmații despre enunțul „Am regăsit aceeași scriitură fluidă, capabilă să înduioșeze sau să stârnească râsul...“, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Enunțul conține două predicate verbale exprimate prin verbe la modul conjunctiv.		
b. Enunțul cuprinde trei propoziții subordonate și o principală.		
c. Propozițiile subordonate sunt coordonate adversativ.		
d. Prin contragerea propozițiilor subordonate se obțin complemente prepoziționale.		

7. Alege, prin subliniere, forma corectă a cuvintelor din enunțurile de mai jos. **4 puncte**
a. Mecanicul asambla/ansambla motorul.
b. Am înțeles că nu îți făcusei/făcuseși tema.
c. Nu dispera/despera, nota la test va/v-a fi mare!

8. Redactează un text narativ-descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să imaginezi o călătorie a Pricoliciului pe Tărâmul Celălalt, folosind o construcție condițională și un adverb de loc, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

____

____

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

De undeva de deasupra sa, a auzit glasul fetei:

— N-are rost să te ascunzi. Nu vreau să-ți fac niciun rău!

Iar glasul ei i s-a părut aproape prietenos și atunci, fără să-și dea seama, a făcut o mișcare greșită. În loc să stea unde era și să aștepte să plece fata, s-a împins într-un fotoliu mare aflat chiar la baza stivei, iar întreaga grămadă s-a surpat.

Fata a țipat, apoi s-a rostogolit de-a valma. [...]

Pricoliciul[1] ieșise la timp de sub grămadă și acum o privea pe fată zăcând palidă, întinsă pe spate, cu ochii închiși. [...]

— Trezește-te! Trezește-te! a strigat el, cu glasul lui răgușit.

A încercat să o ridice, ea s-a prăbușit înapoi inertă. A aruncat priviri disperate în jur, dar în curtea interioară nu era nimeni care ar fi putut să le vină în ajutor. [...]

Fata a clipit aproape insesizabil din pleoape. A deschis ochii și s-a uitat lung la Pricolici. Acesta s-a retras cu sfială, pe undeva era bucuros că fata își revenise, dar tot simțea nevoia să se ascundă.

— Nu mi-e frică de tine, a repetat ea, deși nu părea să-și amintească ce se petrecuse mai devreme. Curând o să fiu o zână puternică care o să fie în stare... o să fie în stare...

Todosia s-a ridicat de jos, și-a scuturat rochia plină de praf, a verificat dacă formularul de înscriere la școala de zâne era la locul lui, în gentuța pe care o purta peste piept. Apoi și-a recuperat chiar și sacoșa cu morcovi pe care o lăsase undeva în curte, înainte să apuce să se cațere pe stiva de scaune.

Abia după aceea s-a uitat la Pricolici de parcă l-ar fi văzut prima oară. Era slab, plin de zgârieturi și foarte murdar. S-a dat câțiva pași în spate și s-a lipit de un perete zgrunțuros și umed, nu mai avea de gând să fugă nicăieri.

— Ai unde să te duci? a întrebat fata.

— Să mă duc? s-a întrebat pe sine Pricoliciul.

— Unde să stai, să mănânci, să dormi..., a insistat Teodosia.

Pricoliciul se muta de pe un picior pe altul.

[1] *pricolici* – (în superstiții) duh rău în care se presupune că se transformă unii oameni (mai ales după moarte) și care ia înfățișarea unor animale; (p. gener.) strigoi; (fig.) epitet dat unui copil neastâmpărat.

— Nu, a spus într-un târziu.

— Atunci hai cu mine acasă! a mai zis veselă fata.

El o privea descumpănit.

— Tu ești o zână puternică? a întrebat-o într-un târziu.

— A, nu! A râs fata. Mama mea e o zână... sau habar n-am... n-are importanță. Eu îți pot oferi doar un adăpost, pentru o vreme...

Adina Popescu, *O istorie secretă a Țării Vampirilor. Cartea fetiței-vampir*

Citind textul, îți notezi câteva dintre emoțiile trăite de personaje și următoarele cuvinte-cheie: „prietenie", „frică", „acasă", „inocență", „compasiune". În jurnalul de lectură, îți notezi câteva idei și o posibilă semnificație a textului utilă pentru o compunere despre prietenie: • Întâlnirea celor doi nu a început bine. • Pricoliciul trăiește stări contradictorii. • Fetița nu se ia după aparențe, ea „citește" în sufletul lui. • Dorința de a-i ajuta pe ceilalți nu depinde de chipul, vârsta sau aspectul lor.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *prietenie*, valorificând atât textul dat, cât și cunoștințele și experiențele tale.

În redactarea compunerii:

- vei rezuma scena narativă la care participă personajele; 4 puncte
- vei comenta două secvențe semnificative privind nașterea prieteniei dintre cei doi, într-o situație dificilă; 6 puncte
- vei caracteriza succint personajele, precizând câte o trăsătură a fiecăruia și o secvență ilustrativă; 6 puncte
- vei susține sau vei combate ideea din text că dorința de a-i ajuta pe ceilalți nu depinde de chipul, vârsta sau aspectul lor, referindu-te la o experiență din viața ta sau la o idee dintr-o altă operă artistică. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

• **conținutul compunerii – 20 de puncte**;

• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);

• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 15

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I 30 de puncte

Se dă textul:

CONSTELAȚII

Înainte de a porni în explorarea Sistemului Solar și a Universului, așa cum se întâmplă în zilele noastre, omul și-a îndreptat mai întâi atenția asupra corpurilor cerești pe care le putea observa cu ochiul liber: Soarele, Luna și stelele de pe cerul nopții. Așa au apărut, încă din Antichitate, primii astronomi și primele teorii referitoare la corpurile cerești.

Pe măsură ce tehnicile și metodele de observare au avansat, cunoașterea stelelor și a planetelor a devenit tot mai exactă.

Unul dintre momentele de cotitură în domeniul astronomiei l-a reprezentat Antichitatea, când au fost numite și descrise primele constelații și au fost desenate primele hărți ale cerului.

De-a lungul istoriei, diferite civilizații au redesenat hărțile cerești și au adăugat noi și noi constelații. În anul 1930, astronomii au decis să împartă cerul în 88 de regiuni, care și astăzi reprezintă constelațiile „oficiale". 48 dintre acestea datează încă din secolul al II-lea î.H.

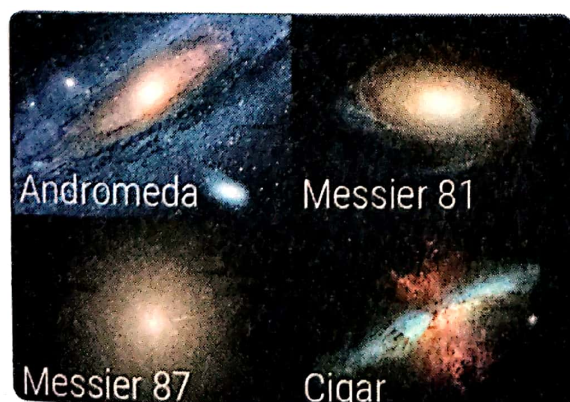
Cele mai cunoscute și mai ușor de observat constelații au primit diferite denumiri, după conturul lor asemănător unor obiecte, animale sau personaje mitologice.

Imaginea 1 înfățișează două dintre cele mai cunoscute constelații vizibile din emisfera nordică: Ursa-Mare și Ursa-Mică, în cadrul cărora vei recunoaște Carul-Mare, Carul-Mic și Steaua Polară, cea care indică întotdeauna nordul. Constelațiile zodiacale sunt în număr de 12 și sunt traversate de diverse planete, de Soare și de Lună.

Imaginea 1

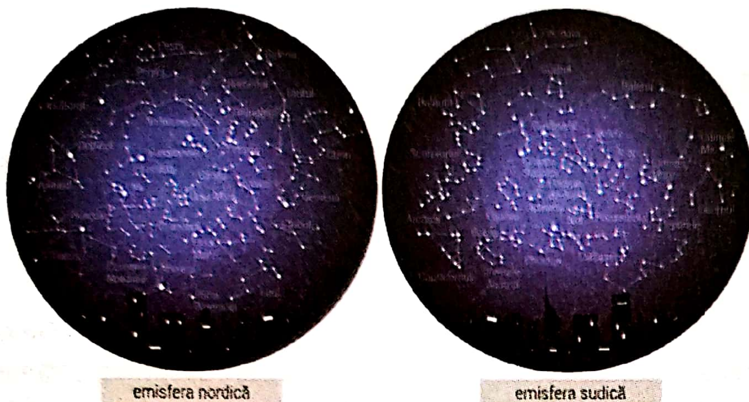
Chiar dacă Soarele și planetele sunt cunoscute de astronomi de foarte mult timp, explorarea lor cu mijloace moderne a început abia în anii '60 ai secolului XX. La început, a fost o întrecere „în doi" pentru cucerirea spațiului cosmic, Statele Unite ale Americii și fosta Uniune Sovietică lansând zeci de misiuni spațiale către planetele Sistemului Solar și către Lună.

Imaginea 2. Galaxii

Dacă ai putea depăși granițele Sistemului Solar, ai călători prin Calea Lactee, printre miliarde de stele. Mai departe, ai părăsi galaxia noastră și ți-ai continua călătoria către alte și alte galaxii, cu forme și culori dintre cele mai interesante, cu stele mai mici sau de mii

de ori mai mari decât Soarele. La rândul lor, stelele care alcătuiesc galaxiile sunt de vârste, forme și culori dintre cele mai diverse.

Imaginea 3

Nimeni nu poate vedea toate constelațiile în același timp. Dacă observi cerul din emisfera nordică, vei vedea anumite constelații, iar dacă o faci din emisfera sudică, vei vedea altele!

Silviu Neguț, Carmen Camelia Rădulescu, Ionuț Popa, *Geografie*, manual pentru clasa a V-a

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț în care cuvântul subliniat în text să aibă un sens diferit, valorificând explicațiile din următorul articol de dicționar. **2 puncte**

EXPLORARE, *explorări, s. f.* **– 1.** Acțiunea de *a explora* și rezultatul ei; explorație. **2.** Complex de cercetări geologice care, în funcție de obiectul studiat și obiectivul urmărit, are drept scop stabilirea limitelor, a condițiilor de zăcământ, precizarea structurii, a calității unui corp de substanță minerală utilă etc. **3.** Examen clinic sau de laborator efectuat pentru stabilirea diagnosticului unei boli. – V. **explora.**

____

2. Steaua Polară indică întotdeauna:
a. sudul;
b. nordul;
c. estul;
d. vestul.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Imaginea 3 prezintă:
a. constelațiile aflate pe cer;
b. constelațiile zodiacale;
c. constelațiile văzute din emisfera sudică, respectiv din emisfera nordică.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Formulează o idee principală și una secundară pentru primul paragraf din text. **4 puncte**

____

____

____

5. Stabilește, pe baza informațiilor din text, valoarea de adevăr a afirmațiilor de mai jos, notând în spațiul rezervat *adevărat* sau *fals*.
6 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Primii astronomi și primele teorii referitoare la corpurile cerești au apărut încă din Antichitate.		
b. În anul 1930, astronomii au decis să împartă cerul în 48 de regiuni.		
c. Cele mai cunoscute și mai ușor de observat constelații au primit diferite denumiri, după conturul lor asemănător unor obiecte, animale sau personaje mitologice.		
d. Constelațiile zodiacale sunt în număr de 12.		
e. Constelațiile zodiacale sunt traversate doar de Soare.		
f. Dincolo de granițele Sistemului Solar se află Calea Lactee.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre prima imagine și informațiile prezentate în text.
6 puncte

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți exprimi punctul de vedere privind importanța cercetării și a cunoașterii spațiului cosmic, valorificând cel puțin o informație din text.
8 puncte

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Asteroizii sunt corpuri cerești solide, de dimensiuni mai mici decât planetele, care se deplasează pe orbite proprii în jurul Soarelui. Cel mai mare asteroid cunoscut astăzi este Ceres, cu o circumferință de 975 km.

În jurul Soarelui, pe orbite alungite, se rotesc și *cometele*. Sunt alcătuite dintr-un *nucleu* de pulberi solide, înghețate, înconjurat de o coamă din pulberi fine și gaze. Împreună, formează *capul cometei*. Pe măsura apropierii de Soare devine vizibilă și strălucitoare *coada*, formată din pulberi și gaze.

Silviu Neguț, Carmen Camelia Rădulescu, Ionuț Popa,
Geografie, manual pentru clasa a V-a

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Lista care conține doar cuvinte formate prin compunere este:
a. ceresc, decât, astăzi;
b. decât; astăzi; din;
c. decât; împreună; strălucitoare;
d. asteroizi, alungit, din.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din structura „*Asteroizii* sunt corpuri cerești solide, de dimensiuni mai mici decât planetele, care se deplasează pe orbite proprii în jurul Soarelui." este:
a. pronume demonstrativ;
b. pronume nehotărât;
c. pronume relativ;
d. pronume interogativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Verbul subliniat din enunțul „Pe măsura apropierii de Soare <u>devine</u> vizibilă și strălucitoare *coada*, formată din pulberi și gaze." este:
a. predicativ;
b. copulativ;
c. auxiliar.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Rescrie structura „corpuri <u>cerești</u>", astfel încât atributul subliniat să fie realizat printr-un substantiv, precizând cazul substantivului. **4 puncte**

____

____

5. Pe baza informațiilor din text, scrie o frază alcătuită din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă, care să reprezinte o definiție a asteroizilor. **4 puncte**

____

____

6. Transformă propoziția următoare într-o frază alcătuită dintr-o principală și o atributivă: „Cel mai mare asteroid cunoscut astăzi este Ceres, cu un diametru de 975 km." **4 puncte**

____

____

____

____

7. Explică ce schimbare de sens produce prezența virgulei în enunțul **b**, în raport cu enunțul **a.** **4 puncte**

a. Andrei le-a povestit despre asteroizi prietenilor colegului său și părinților.
b. Andrei le-a povestit despre asteroizi prietenilor, colegului său și părinților.

____

____

8. Redactează un text de 40 – 70 de cuvinte, în care să descrii o cometă pentru un proiect școlar – „Dicționarul spațiului cosmic" –, folosind două adjective la grade de comparație diferite, pe care să le subliniezi. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

ACTUL II, SCENA III

NECUNOSCUTA (*Începe să-i fie de-a binelea frică*): Mie mi-e somn. Vreau să dorm.
PROFESORUL: Nu. Acuma nu. Acuma trebuie să vorbesc. Acuma trebuie să spun. Uite (*o apucă de mână*): vino cu mine. (*O duce cu el la fereastră*): Vezi Ursa-Mare?
NECUNOSCUTA: Nu văd nimic. Mi-e somn. Lasă. Mi-o arăți mâine-dimineață.
PROFESORUL: Cum mâine-dimineață? Mâine-dimineață nu se vede.
NECUNOSCUTA: Ce-are a face? Mi-o arăți pe hârtie.
PROFESORUL: Nu, nu. Stai aici, lângă mine. Uite (*arătând cu degetul*): Sunt șapte stele... Le vezi?
NECUNOSCUTA (*Ezitând*): Nu.
PROFESORUL (*Febril, nervos, aproape răstit*): Cum nu. Sunt patru și trei. Ultimele trei sunt coada ursoaicei.
NECUNOSCUTA: Ce ursoaică?
PROFESORUL: Te uiți prea jos, de asta n-o vezi. Acolo unde privești, e capul dragonului.
NECUNOSCUTA: Ce dragon?
PROFESORUL: Dragonul. Balaurul.
NECUNOSCUTA: Ce balaur? (*E foarte speriată. Se desprinde ușor de lângă el și face cu multă precauție un pas spre ușa din dreapta. Ar vrea să fugă.*)
PROFESORUL (*Întorcându-se brusc*): Unde te duci?
NECUNOSCUTA: Mă... mă duc până în curte... Vreau să mă plimb.
PROFESORUL: Să te plimbi?
NECUNOSCUTA: Mi-e... mi-e sete. Vreau să iau apă de la fântână. Nu spuneai că e o fântână? (*Profesorul face un pas spre ea, ceea ce o sperie și mai mult*): Să... să nu te iei după mine, că strig!

Mihail Sebastian, *Steaua fără nume*

În urma lecturii textului, ți-ai notat două idei pe care le-ai crezut utile pentru o viitoare compunere: • cele două personaje reacționează diferit (necunoscuta este înfricoșată de insistența profesorului, profesorul nu înțelege că purtarea lui o înspăimântă); • pasiunea pentru stele/absența acestei pasiuni dictează comportamentul celor doi (rugăminte – fermitate imperativă).

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *modul diferit în care oamenii percep harta cerului*, pornind de la comportamentul celor două personaje din fragmentul dat și valorificând atât textul, cât și cunoștințele și experiența ta de viață sau de lectură.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta succint conținutul dialogului, subliniind atitudinea diferită față de Univers a celor doi; 4 puncte
- vei comenta câte o replică semnificativă a fiecărui personaj; 6 puncte
- vei prezenta două secvențe care evidențiază percepția diferită a fiecărui personaj asupra Universului; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau cu o idee dintr-o altă operă literară. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 16

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I 30 de puncte

Se dă textul:

INVENȚIA CARE A ÎNVINS DISTANȚA: TELEFONUL

Telefonul este una dintre acele invenții care au deschis noi ere, care au schimbat radical ritmul vieții și percepția asupra timpului și a spațiului.

Alexander Graham Bell, născut la Edinburgh, în Scoția, în 1848 și profesor de fiziologie a vocii la Universitatea din Boston, a făcut o serie de experimente asupra undelor de sunet, fiind convins că este posibil să se transmită o convorbire printr-un sistem de tipul telegrafului. A fost ajutat de un mecanic de renume, Thomas Watson, pentru a perfecționa acest aparat care era folosit pentru transmiterea la distanță a unor semnale, cu ajutorul undelor electromagnetice. La început, telefonul inventat de Bell avea microfonul și receptorul separate, fiecare fiind ținute în câte o mână.

Tipuri de telefoane

La 14 februarie 1876, ideea unui dispozitiv capabil să transmită sunetul prin intermediul electricității a fost înscrisă la Oficiul american pentru brevete de două ori, în aceeași zi, la distanță de patru ore, pe numele a două persoane: Alexander Graham Bell și Elisha Gray, dar Bell a fost primul. După numeroase procese, Bell a primit cel mai valoros brevet din istoria americană, în 1878.

Cum compania Western Union, care deținea monopolul serviciilor de telegrafie din America, a refuzat să cumpere brevetul pentru telefon spunând „Ce ar putea face compania asta cu o jucărie electrică?", în 1877, Hubbard (socrul lui Bell), Sanders și Bell au pus bazele Companiei de Telefonie Bell. La mijlocul anului 1878, compania deja avea 10 000 de utilizatori, iar la începutul lui 1881 controla deja 132 692 de telefoane.

În 1894, când brevetele companiei Bell au expirat, industria telefoniei a devenit, brusc, populată de numeroase companii, care au adus un suflu nou, cu servicii și tehnologie îmbunătățite: în 1894 existau deja 87 de companii independente în America, iar în 1902, peste 6 000.

Valul modernizator ce a urmat, timid, Primului Război Mondial, și mai viguros, celui de-al Doilea Război Mondial, a influențat și sistemul de telefonie. În 1983 a apărut Motorola DynaTAC, primul telefon mobil atestat de către o autoritate competentă pentru a fi comercializat la scară largă, adică destinat utilizatorilor obișnuiți. Aparatul cântărea aproape un kilogram, iar timpul de încărcare a acumulatorului era de până la 10 ore.

Astăzi, telefonul fix a fost înlocuit în mare măsură de telefoanele mobile inteligente – *smartphones*, dispozitive

Pictograme pentru telefon:

 Telefon; receptor telefonic; apel

 înaintea unui număr de telefon

multifuncționale cu care poți face aproape orice, poți filma sau fotografia, poți asculta muzică sau urmări filme, te poți orienta cu ajutorul sistemului de navigație. Telefoanele au devenit o extensie a omului modern, au schimbat societatea și modul de comunicare, din toate punctele de vedere.

Adaptare după Mădălina Kadar, *Istoria telefonului: de la fix la smartphone*
și Alexandra Șerban, *Scurtă istorie a telefonului: invenția care a învins distanța*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Alcătuiește un enunț pentru a ilustra polisemantismul cuvântului „undă", alegând din următorul articol de dicționar alt sens decât în text.

2 puncte

ÚNDĂ, *unde,* s. f. **I. 1.** Cantitate dintr-o masă de apă care face o mișcare ritmică ușoară de ridicare și coborâre formând ondulații la suprafața apei. ♦ Șuvoi, torent. **2.** Masă de aer care se mișcă ușor. **3.** Mișcare de vibrație (ușoară); zgomot (ușor). **II.** (Fiz.) Propagare din aproape în aproape a unei oscilații, cu viteză finită și printr-o variație spațială. *Undă electromagnetică* = câmp electromagnetic variabil care se propagă în urma interacțiunilor dintre variațiile câmpului electric și ale celui magnetic. Lat. **unda** (pentru sensul **II,** după fr. *onde*).

____

____

____

2. Primul aparat telefonic era alcătuit din:
a. receptor, microfon, tijă-suport, fir;
b. receptor, disc cu cifre, carcasă, difuzor;
c. receptor, microfon, carcasă, butoane;
d. carcasă, baterie, microfon, căști.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Anul apariției primei companii de telefoane din lume este:
a. 1878;
b. 1876;
c. 1877;
d. 1894.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Formulează o idee principală și una secundară despre originea telefonului.

4 puncte

Idee principală:

____

Idee secundară:

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă.
6 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Alexander Graham Bell s-a născut la Boston și era profesor de fizică la Universitate.		
b. Bell împreună cu Thomas Watson au inventat un aparat pentru transmiterea la distanță a unor semnale, cu ajutorul undelor electromagnetice.		
c. Prima linie telefonică din România a fost instalată la București.		
d. O convorbire telefonică este astăzi simbolizată prin pictograma ☎.		
e. Primul telefon mobil cântărea aproape un kilogram.		
f. Telefoanele mobile inteligente – *smartphones* – pot înlocui mai multe aparate: radio, televizor, GPS – dispozitiv de navigație și altele.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre ilustrație și textul dat. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți prezinți opinia despre întrebarea celor de la compania Western Union, „Ce ar putea face compania asta cu o jucărie electrică?", când au refuzat să cumpere brevetul pentru telefon. Vei valorifica atât fragmentul reprodus, cât și experiența ta de viață.
8 puncte

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Alex@123

Dragă Ana,

Am văzut ieri filmul „Și soarele e o stea", o ecranizare a bestsellerului scriitoarei Nicola Yoon. Frumos, bine realizat, actori buni. Ar merita să-l vezi!!

Cam despre ce-i vorba? (Îți spun doar cât să te fac curioasă!):

Romanticul Daniel Bae (Charles Melton) și pragmatica Natasha Kingsley (Yara Shahidi) se întâlnesc și se îndrăgostesc într-o zi, pe străzile aglomerate din New York. Natasha crede că în viață totul trebuie condus de logică și de rațiune, în vreme ce Daniel mizează pe emoție și pe întâmplare. Două contraste care se atrag.

Natasha tocmai a aflat că familia ei urmează să fie deportată din America peste 12 ore, pentru că fuseseră descoperiți de un funcționar zelos că erau imigranți fără forme legale. Daniel, visător incurabil, are un interviu care îi va hotărî viitorul. Pentru niciunul dintre ei nu e momentul să se îndrăgostească. Și totuși, așa se întâmplă în cele câteva ore pe care le petrec împreună.

A fost un film emoționant, dar dacă îl compari cu romanul, vei fi puțin dezamăgită!

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:
a. stea, emoționant, ei;
b. urmează, interviu, viitorul;
c. stea, scriitoarei, interviu;
d. povestea, îndrăgostească, împreună.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

2. Cuvântul subliniat din enunțul „Natasha crede că în viață totul trebuie condus de logică și de rațiune" este:
a. substantiv comun;
b. pronume nehotărât;
c. adverb de mod;
d. adjectiv pronominal nehotărât.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

3. Transcrie, din textul dat:
2 puncte

o construcție pasivă ____________________
o construcție impersonală cu pronume reflexiv ____________________

4. Completează spațiile libere cu cliticul pronumelor reflexive și personale cerute. Vei obține un fragment din romanul *Orbitor* de Mircea Cărtărescu. **4 puncte**

„______ (*complement posesiv exprimat prin pronume reflexiv, persoana I, numărul singular*) număr banii în acea lumină himerică, ______ (*complement direct exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, numărul plural*) sclipesc în pumn, dar nu reușesc să-___ (*complement direct exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, numărul plural*) socotesc și încep să plâng, căci nu știu dacă-______ (*complement indirect exprimat prin pronume personal, persoana I, singular*) ajung să cumpăr o pâine."

5. Alcătuiește un enunț în care verbul impersonal „urmează", din text, să fie folosit cu valoare personală. **4 puncte**

____
____
____

6. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, cu privire la enunțul „Daniel, un visător incurabil, are un interviu care îi va hotărî viitorul. Pentru niciunul dintre ei nu e momentul să se îndrăgostească.". **4 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. În enunțul dat sunt cinci predicate verbale și patru pronume.		
b. Cuvântul „care" este atribut adjectival.		
c. Pronumele „îi" este complement posesiv.		
d. Pronumele negativ „pentru niciunul" este complement prepozițional.		

7. Subliniază forma corectă a cuvintelor date mai jos în mai multe variante. **4 puncte**

Fără lacăte!
Pe site-ul/siteul/saitul nostru puteți afla despre trend-ul/trendul actual pe piața gadgeturilor/gadget-urilor. Vă oferim dispozitive care pot fi blocate cu ajutorul telefonului sau al amprentei utilizatorului. În curând nici nu veți mai avea nevoie de lacăt, ca niște adevărați supermeni/supermani ai zilelor noastre!

8. Redactează un text argumentativ, de 40 – 70 de cuvinte, în care să răspunzi la întrebarea „Ce preferi: cartea sau filmul?", utilizând două circumstanțiale diferite (sau realizări propoziționale ale acestora).
8 puncte

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Fata Fără Nume se oprește la o trecere de pietoni din fața mea. Jur că n-o urmăresc. Pur și simplu mergem în aceeași direcție. Are căștile super-roz pe urechi și se leagănă iar în ritmul muzicii. Nu-i văd fața, dar bănuiesc că-și ține ochii închiși. Dacă se întoarce, o să creadă sigur că o urmăresc. Semaforul pentru mașini se face roșu și ea coboară de pe bordură.

Nu-i suficient de atentă ca să-și dea seama că un individ într-un BMW alb e gata să treacă pe roșu. Dar eu sunt suficient de aproape.

O smucesc de braț înapoi. Ne împiedicăm. Ne ciocnim unul de altul și cădem pe trotuar. [...] Telefonul ei se izbește de asfalt.

Vreo două persoane ne întreabă dacă am pățit ceva, dar majoritatea trec pe lângă noi ca pe lângă un alt obstacol în cursa pe care o reprezintă orașul New York.

Fata Fără Nume se ridică și se uită la telefon. Are ecranul crăpat în câteva locuri.

— Ce naiba? zice ea, dar e mai degrabă un protest, nu o întrebare.

— Ești bine?

— Tipul ăla a fost cât pe ce să mă omoare.

Mă uit și văd că mașina a oprit în fața clădirii de după intersecție. M-aș duce la șofer, dar nu vreau s-o las singură. [...]

— N-ai fi murit. Doar te-ar fi schilodit puțin.

Încerc s-o fac să râdă, dar fără succes. Ochii i se umplu de lacrimi.

— Am cea mai oribilă zi cu putință, zice ea.

Nicola Yoon, *Și soarele e o stea*, fragment din capitolul „Daniel"

Citind textul, îți notezi emoțiile trăite de personaje (teamă, enervare, supărare) și câteva idei utile despre compunerea cu tema *relația adolescenților cu lumea din jur*: • Adolescenții sunt visători. • Unele întâmplări aparent neînsemnate pot avea urmări semnificative. • Cine este atent poate să-i ajute pe cei din jurul său. • Relația cu ceilalți ne definește ca oameni.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *relația adolescenților cu lumea din jurul lor*, valorificând atât textul citat, cât și cunoștințele și experiențele tale de lectură.

În redactarea compunerii:
- vei rezuma scena narativă la care participă personajele; 4 puncte
- vei comenta două secvențe pe care le consideri semnificative privind relația adolescenților cu lumea din jurul lor; 6 puncte
- vei caracteriza succint personajele, precizând câte o trăsătură pe care să o ilustrezi; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de lectură sau de viață. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte**;
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 17

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

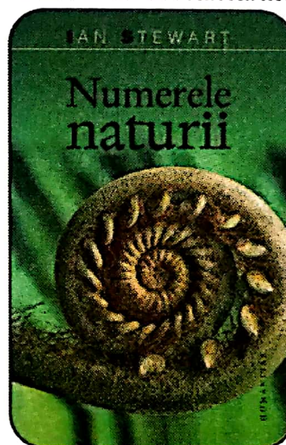
Se dă textul:

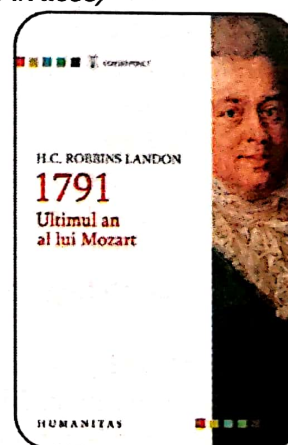
CONCURS DE CULTURĂ GENERALĂ

(fragmente din Regulamentul de organizare și desfășurare a celei de-a treia ediții a Concursului Humanitas în licee)

ORGANIZATORI

Concursul este organizat de Grupul Humanitas împreună cu cele 30 de licee înscrise în competiție.

PARTICIPANȚI

În competiție s-au înscris 30 de licee din 11 orașe [...].

COMPONENȚA ECHIPELOR

Echipele înscrise în concurs sunt formate din câte trei elevi.

Echipele își pot schimba componența de la o etapă la alta, dar acest lucru va trebui anunțat cel mai târziu cu o săptămână înaintea următoarei etape.

DESFĂȘURAREA CONCURSULUI

1. Locul desfășurării competiției

Concursul va fi cu public și se va desfășura în sălile festive ale liceelor participante. [...]
Pentru primele trei etape, rolul de gazdă va reveni alternativ celor două licee.
Finala, cea de-a patra etapă, va avea loc la București.

2. Publicul

Echipele pot fi însoțite de susținători (colegi, părinți, prieteni).

3. Etapele concursului

Concursul Humanitas între licee are patru etape. Toate liceele vor participa la primele trei etape.

La cea de-a patra etapă, finala, vor participa doar două licee, cele care au acumulat cel mai mare număr de puncte pe durata primelor trei etape.

Fiecare etapă are o temă: *Cele mai frumoase povestiri din Biblie, Numerele naturii, Mozart, În fața unei picturi.*

Prima etapă va avea loc în 9 noiembrie 2013, la ora 10:00. [...]

1 februarie – *Numerele naturii*
12 aprilie – *Mozart*
7 iunie – *În fața unei picturi* (finala)

> „Ai atâtea vieți
> câte cărți ai citit."
> **Constantin Noica (1909 – 1987), filosof român**

4. Bibliografie

Cărțile Humanitas necesare pregătirii fiecărei etape vor fi oferite echipelor la finalul fiecărei etape de concurs, pentru etapa următoare. [...]

5. Întrebări și jurizare

Vor fi puse câte 12 întrebări fiecărei echipe în parte, pe rând.

Moderatorul primește de la editură întrebările și răspunsurile într-un plic sigilat [...] Le citește clar, pentru a putea fi urmărite și înțelese de concurenți.

Fiecare dintre cele 12 întrebări are un punctaj maxim de 2 puncte, care se primește dacă concurenții dau răspunsul corect după citirea a primei jumătăți a întrebării.

Timpul de gândire pentru fiecare răspuns este de 15 secunde.

[...]

Anexa 2. Modele de întrebări

Întrebările vor fi de forma *Cine sunt?, Ce sunt?*

Din cartea *Amintiri din Junimea*

1. CINE SUNT?

• Sunt un membru al societății Junimea, sunt cel care își începea discursurile de la banchetele aniversare cu vorbele: „Originea «Junimii» se pierde în noaptea timpurilor.“ [...]

SUNT?...

(Răspuns: Iacob Negruzzi)

2. CE SUNT?

• Timp de o săptămână am purtat numele de Ulpia sau chiar de Ulpia Traiană, apoi însă cei care m-au botezat astfel mi-au schimbat numele [...]

SUNT?...

(Răspuns: Junimea)

https://humanitasconcurs.ro/category/regulamentul-concursului/

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie două enunțuri în care să folosești omonimele cuvintelor subliniate din secvența: „cele <u>care</u> au acumulat cel mai <u>mare</u> număr de puncte pe durata primelor trei etape“. **2 puncte**

____

____

2. La a treia ediție a *Concursului Humanitas* în licee au participat

a. 60 de elevi la fiecare dintre primele trei etape și 2 elevi în finală;
b. 90 de elevi la fiecare dintre primele trei etape și 6 elevi în finală;
c. 30 de elevi la fiecare dintre primele trei etape și 6 elevi în finală;
d. 60 de elevi la fiecare dintre primele trei etape și 6 elevi în finală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Completează, pe baza informațiilor din text, următoarea frază: **2 puncte**

Prima etapă va avea loc pe 9 noiembrie 2013, la ora 10:00, și va avea ca temă ____________

____

4. Stabilește, pe baza informațiilor din text, valoarea de adevăr a afirmațiilor de mai jos, notând alături *adevărat* sau *fals*. **4 puncte**

a. Concurenții își achiziționează cărțile necesare pregătirii pentru concurs la finalul fiecărei etape, pentru etapa următoare. ____________________

b. Concurenții primesc cărțile necesare pregătirii pentru concurs la finalul fiecărei etape, pentru etapa următoare. ____________________

c. Punctajul maxim care poate fi obținut de o echipă la fiecare etapă este de 24 de puncte. ____________________

d. Punctajul maxim care poate fi obținut de o echipă la fiecare etapă este de 12 puncte. ____________________

5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, relația dintre textul regulamentului și imaginile asociate acestuia. **6 puncte**

____
____
____
____
____

6. Răspunde la întrebarea dacă ai dori să participi la acest concurs, ca viitor licean, justificându-ți opțiunea în 50 – 80 de cuvinte. **6 puncte**

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

7. Redactează, în 60 – 100 de cuvinte, un text argumentativ în care să-ți exprimi opinia despre importanța lecturii, valorificând și sugestiile oferite de afirmația lui Constantin Noica. **8 puncte**

____
____
____
____

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Concursul Humanitas in licee
8 iunie 2014 ·

Finala celei de-a treia ediții a concursului dintre Colegiul Național Loga din Timișoara și Colegiul Național Meșotă din Brașov a fost câștigată de către echipa bănățeană cu cel mai strâns scor de până acum: 23,5 la 23.
Revenim în curând cu fotografii, imagini și detalii de la finala de ieri. Până atunci, felicitări ambelor echipe pentru întregul parcurs de-a lungul acestei a treia ediții.

 6

1 comentariu 1 distribuire

https://www.facebook.com/pages/category/Literary-Editor/Concursul-Humanitas-in-licee

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. În seria de cuvinte *mai, strâns, scor, ieri,* au o singură vocală:
a. toate cuvintele;
b. trei cuvinte;
c. două cuvinte;
d. un singur cuvânt.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. — 2 puncte

2. Notează două cuvinte din câmpul lexical al cuvântului *concurs*. — 2 puncte

3. Subliniază adjectivele pe care le identifici în secvența „pentru întregul parcurs de-a lungul acestei a treia ediții“. — 2 puncte

4. În propoziția „Revenim în curând cu fotografii, imagini și detalii de la finala de ieri", există:
a. trei circumstanțiale;
b. un singur complement prepozițional;
c. un singur atribut;
d. două atribute.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **4 puncte**

5. Transcrie din text o construcție (propoziție) eliptică. **4 puncte**

___

6. Din textul reprodus mai jos sunt șterse câteva semne de punctuație. Adaugă semnele de punctuație care lipsesc. **4 puncte**

Cine sunt? Ce sunt? este cartea *Concursului Humanitas în licee* un concurs de cultură generală. Capitolele acestui volum sunt temele etapelor primei ediții a *Concursului Humanitas în licee; Secolul 19; Darwnismul; Grecia antică; Nașterea universului; Istoria românilor.*
Autori Ioana Pârvulescu, Vlad Zografi, Andrei Cornea și Cătălin Strat.

https://humanitas.ro/humanitas-multimedia/carte/cine-sunt-ce-sunt

7. Completează spațiile libere din fragmentul citat mai jos cu forma corectă a cuvintelor indicate între paranteze.
4 puncte

Sâmbătă, 7 iunie 2014, la Biblioteca Națională a României va avea loc, de la ora 10.00, finala concursului *Humanitas în licee*, proiect ________________ (*al/a/ai/ale*) Editurii Humanitas, ajuns la a treia ediție.
În etapa finală a prezentei ________________ (*ediție*) se vor înfrunta echipa Colegiului Național „Dr. I. Meșotă" din Brașov și echipa Colegiului Național „C.D. Loga" din Timișoara. [...]
Și ________________ (*ediție*) anterioare ________________ (*al/a/ai/ale*) concursului *Humanitas în licee* au avut loc la Biblioteca Națională a României.

http://www.bibnat.ro/Evenimente-culturale-s108-ev198-ro.htm

8. Redactează, în 60 – 80 de cuvinte, textul unei scrisori electronice adresate unui profesor, în care îți exprimi dorința de a reprezenta școala la un concurs literar, folosind cel puțin o dată următoarele semne de punctuație: virgulă, două puncte, ghilimele, semnul întrebării. **8 puncte**

___
___
___
___
___
___
___
___
___

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

SCENA X
ȘEFUL[1] — PROFESORUL

Profesorul a rămas lângă fereastră cu totul cufundat în carte. Nu aude nimic, nu vede pe nimeni. Lumina a scăzut și mai mult. Șeful îl privește în tăcere câteva secunde, pe urmă se apropie de el.

ȘEFUL (*Încet, cum ar trezi pe cineva din somn, îl bate pe umăr*): Dom' Profesor? Să-ți aprind lampa.
PROFESORUL (*Tresărind, năuc*): Cum?
ȘEFUL: Zic, să-ți aprind lampa. S-a întunecat.
PROFESORUL: Nu, că mă duc.
ȘEFUL: Dar de ce? Stai aici liniștit.
PROFESORUL (*Strângând în mâini cartea, cu oarecare neliniște*): Am de lucru... Am de citit...
ȘEFUL: Tocmai d-asta zic și eu. Îți aprind lampa... și nu te turbură nimeni. (*Aprinzând o lampă de petrol, cu abat-jour de pe birou*) Mergem împreună mai târziu... Te duc eu în oraș. Ei, ia șezi... șezi.
PROFESORUL (*Puțin năucit, ezită... parcă ar pleca, dar cercul galben de lumină al lămpii îl atrage, deschide cartea din nou, o răsfoiește înfrigurat.*) [...]
ȘEFUL: Zic, frumoasă cartea pe care-o citești?
PROFESORUL (*Evaziv*): O carte veche.
ȘEFUL: De! Cărțile, ca vinul. Cu cât îs mai vechi, cu atât îs mai ale dracului... Aveam și eu una mai demult, cu poze. Tu! ce poze!... A d-tale are poze?
PROFESORUL: Da. Adică nu... Niște planșe, niște hărți.
ȘEFUL (*Schimbare de ton*): Dom' Profesor! Să nu te superi că te-ntreb. E adevărat?
PROFESORUL: Ce?
ȘEFUL: 22 000 ai dat pe ea?
PROFESORUL: De unde știi?
ȘEFUL: Păi dacă n-oi ști eu, cine să știe? Nu stau toată ziua aici la gară? 22?
PROFESORUL (*Simplu*): Da.
ȘEFUL: Păi nu e mult?
PROFESORUL: Este... dar... ce era să fac ? Aveam nevoie de ea...
ȘEFUL: Ce-o să spuie lumea în târg?
PROFESORUL: Ce să spuie?
ȘEFUL: Păi de! 22 de mii sunt bani. Și, ca omu, te întrebi? de unde?
PROFESORUL: Am strâns. Economii, lecții particulare... de ani de zile aștept... (*Puțin jenat*) și m-am și împrumutat.
ȘEFUL: (*Dojenitor*) Păi vezi!
PROFESORUL: Dar mâine e întâiu... iau leafa de la liceu... și plătesc.
ȘEFUL: Patimă mare, dom' Profesor...

Mihail Sebastian, *Steaua fără nume*

[1] șeful gării.

Citind fragmentul de mai sus, observi și notezi următoarele:
- tema dialogului: cartea profesorului;
- șeful inițiază și menține dialogul prin enunțuri interogative, profesorul răspunde scurt;
- întrebările se referă la aspectul și la prețul cărții;
- prezența elementelor de limbaj popular și colocvial în replicile șefului;
- frecvența punctelor de suspensie, mai ales în replicile profesorului;
- dialogul este însoțit de o serie de indicații scenice, cele mai semnificative se referă la atitudinea profesorului: *cufundat, tresărind, năuc, înfrigurat, jenat.*

Cauți în DEX sensurile cuvântului *patimă* și reții:
PÁTIMĂ, *patimi,* s. f. **1.** Sentiment puternic și violent care copleșește pe om, întunecându-i adesea dreapta judecată; *p. ext.* pasiune, iubire excesivă pentru ceva, pornire nestăpânită; suferință morală.

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *valoarea cărților,* pornind de la fragmentul dat, de la observațiile notate pe marginea acestuia și de la propria experiență.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta succint conținutul dialogului, subliniind atitudinea diferită față de carte a celor doi; 4 puncte
- vei comenta câte o replică semnificativă a fiecărui personaj; 6 puncte
- vei comenta două indicații scenice semnificative; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau cu o idee din alte opere literare. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 18

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

„LOCUIEȘTE ÎN POVESTE!"

Tema concursului – Salt în poveste

Dragii noștri,

Imaginați-vă că pentru câteva clipe puteți intra într-o poveste care vă place sau care, dimpotrivă, v-a dezamăgit. Aveți puterea să schimbați perspectiva din care e narată acea poveste, să deveniți un personaj, să inventați noi întâmplări sau dialoguri, să creați un personaj nou etc. Dați frâu liber imaginației și faceți în așa fel încât povestea să devină a voastră.

Secțiunea de **SCRIERE CREATIVĂ**

Alegeți un roman publicat la editura organizatoare, scrieți un text de maximum 6 000 de semne cu spații (aproximativ 3 pagini în Word) pornind de la tema prezentată mai sus și înscrieți-l până la data de 15 august 2020.

Atenție!

Vă rugăm ca textele voastre să respecte următoarele cerințe:
- Să fie scrise în Word, cu TIMES NEW ROMAN, corp 12, interlinie de 1,5 puncte.
- Să fie scrise cu DIACRITICE.

Secțiunea de **ILUSTRAȚIE**

Ilustrațiile trebuie să pornească de la un roman publicat la editura organizatoare și să respecte tema „Salt în poveste". Puteți propune o reinterpretare a unor romane deja ilustrate sau să propuneți ilustrații la romane care nu au ilustrații. Ilustrațiile pot fi realizate în orice tehnică (acuarelă, ulei, tempera, tabletă grafică etc.) și vor fi încărcate online. Un concurent poate trimite maximum 4 ilustrații.

🏆Premiile oferite fiecărui câștigător în cadrul Campaniei constau în:
- participarea la tabăra de creație *Locuiește în poveste!*
- publicarea textelor și a ilustrațiilor câștigătoare în volumul *Salt în poveste. Juniorii.*

📎Participarea la concurs se face prin completarea unui FORMULAR DE ÎNSCRIERE aici: https://bit.ly/Locuieste-in-Poveste, până la data de 15 august 2020.

■ Vă rugăm să citiți Regulamentul Oficial al Concursului pe blogul https://bit.ly/Regulament-Locuieste-in-Poveste

Fragment din regulamentul Concursului „Locuiește în poveste!",
https://www.editura-arthur.ro/info/blogitem/regulament-locuieste-in-poveste-editia-a-ix-a

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Lista care conține doar cuvinte din câmpul lexical al termenului „poveste", selectate din primul paragraf, este:
a. perspectiva, frâu, clipe;
b. personaj, dialog, roman;
c. personaj, întâmplări, puterea;
d. perspectiva, personaj, întâmplări.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Textul care îndeplinește condițiile pentru a participa la secțiunea de scriere creativă a concursului:
a. se referă la un roman, 5 650 de semne, scris cu diacritice;
b. are maximum 3 pagini în Word, TIMES NEW ROMAN, corp 11;
c. pornește de la un roman publicat la editura organizatoare, scris în Word, corp 12, fără diacritice;
d. pornește de la un roman publicat la editura organizatoare, scris cu diacritice, maximum 6 000 de semne cu spații.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Menționează într-un enunț două reguli de realizare a ilustrațiilor trimise la concurs, așa cum sunt precizate în text. **2 puncte**

____

____

4. Motivează într-un enunț rolul simbolurilor grafice incluse în text, alegând din listă pe cel mai apropiat de părerea ta:
a. sunt inutile;
b. distrag atenția;
c. semnalizează un anumit conținut;
d. completează textul cu informații noi.

4 puncte

____

____

____

____

5. Notează „X“ în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acesteia, bazându-te pe informațiile din text. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Concursul se adresează adolescenților pasionați de lectură, pictură și muzică.		
b. Participanților li se cere să devină personaje în povestea preferată.		
c. Pentru a participa la concurs, candidații trebuie să aibă imaginație, dragoste pentru lectură și să respecte toate regulile impuse.		
d. Candidații la secțiunea de scriere creativă au mai puține constrângeri formale decât ilustratorii.		
e. Ilustratorii nu pot alege una dintre tehnicile: acuarelă, ulei, tempera, tabletă grafică.		
f. Formularul de înscriere se trimite până la un termen limită.		

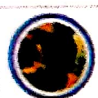
6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre ilustrație și textul afișului concursului. **6 puncte**

7. Doi colegi se contrazic cu privire la tema concursului de scriere creativă *Salt în poveste*:
Ioan: Titlul este imposibil, nu-mi spune nimic!
Ioana: Titlul este foarte sugestiv, îmi spune exact ce am de făcut!

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte care să susțină unul dintre punctele de vedere exprimate mai sus, valorificând textul dat. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Editura
6z ·

De marți până vineri, vă invităm la o plimbare virtuală prin Cluj cu Alex Moldovan. #staytuned

„Mi-am petrecut toată viața în Cluj, locuind la numai două adrese, aflate la câteva sute de metri una de cealaltă. Călătoresc destul de rar și în general mă feresc de drumuri care presupun eforturi prea mari. Așa că, plăcându-mi de mic să scriu câte-n lună și-n stele – chiar dacă mi-au trebuit treizeci și ceva de ani ca să și public – am zis c-ar fi păcat să ratez ocazia de a recupera măcar pe calea literaturii distanțele pe care nu le-am parcurs niciodată."

- Alex Moldovan, prezentare din „Lumea-n gamă marțiană. Seniorii)"

#Caravana #ClujNapoca #scriitoriromâni #scriitori #AlexMoldovan Olguța și un bunic de milioane Băiețelul care se putea mușca de nas

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:
- **a.** toată, viața, prea;
- **b.** toată, locuind, numai;
- **c.** două, cealaltă, prea;
- **d.** viața, scriu, chiar.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

2. În text există:
a. două numerale cardinale compuse, la genul masculin;
b. un numeral cardinal compus cu valoare substantivală;
c. două numerale cardinale simple cu valoare adjectivală;
d. trei numerale cardinale cu valoare substantivală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Forma verbală nepersonală subliniată în enunțul „Mi-am petrecut toată viața în Cluj, locuind la numai două adrese, aflate la câteva sute de metri una de cealaltă" denumește o acțiune:
a. terminată;
b. posibilă;
c. discontinuă;
d. continuă.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din îndemnul de mai jos, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

– ____________________(*a face*, mod imperativ, persoana a II-a singular, formă negativă, însoțit de pronumele -*ți*) griji! ____________________(*a lua*, mod imperativ, persoana a II-a singular, formă afirmativă, însoțit de pronumele -*ți*) rucsacul pe umăr, ____________________(*adidas*) cei noi în picioare și pornește la drum prin orașul ____________________(*care*) îl iubești!

5. Transformă verbul la modul conjunctiv, din fraza următoare, în verb la infinitiv, precizându-i funcția sintactică: „Așa că, plăcându-mi de mic să scriu câte-n lună și-n stele [...], am zis...". **4 puncte**

____

____

6. Scrie o întrebare despre intenția scriitorului, așa cum rezultă din fragmentul „am zis c-ar fi păcat să ratez ocazia de a recupera măcar pe calea literaturii distanțele pe care nu le-am parcurs niciodată.", sub forma unei fraze formate dintr-o propoziție principală și o subordonată atributivă. **4 puncte**

____

____

____

7. Rescrie textul, înainte de a fi postat pe forumul școlii, corectând greșelile de acord. **4 puncte**

Premierea lucrării cea mai bună despre o carte grea de procurat îi bucură pe elevii noi veniți la cercul despre literatura și cultura engleze.

____

____

____

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți un loc dintr-o poveste unde ți-ar plăcea să călătorești, folosind două atribute adjectivale diferite. **8 puncte**

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Actul II

SCENA VII

Aceiași, PEPELEA (*se arată sub arcade*)

PEPELEA: Stăi, fiară de pe ceea lume!... un pas mai mult, ești mort.
ZMEUL: Ce?... tu, piticule, îmi poruncești mie?
PEPELEA: Pieri, pieri îți zic.
ZMEUL (*ridică buzduganul*): Se vede că vrei să legi frăție de moarte cu buzduganul meu?
PEPELEA: Și tu cu fluierașul meu. (*Sună din fluier.*)
ZMEUL (*rămâne încremenit, vra să-nainteze, dar nu poate; vra să ridice buzduganul, și-i cade brațul fără putere*): Păcătosule!... așteaptă... Ce-am pățit?... nu pot face un pas înainte... nu pot purta buzduganul, sunt fărmecat... fluierul acesta mă-nvinge... (*Se tot retrage îndărăt, împins de-o putere misterioasă, în sunetul fluierului Pepelea-l urmărește, amândoi dispar în grădină.*)
SÂNZIANA (*trezindu-se din buimăceală*): Am visat?... Era să mă răpească un zmeu?... Și m-a scăpat de el?... Cine m-a scăpat?... Poate că era Făt-Frumos.
Făt-Frumos, o, dulce mire,
Te aștept, vin' cu grăbire...
Vino de mă ia... etc.
(*Iese prin stânga cântând...*)

Vasile Alecsandri, *Sânziana și Pepelea*

În timpul unei discuții la clasă referitoare la eroii din basmele copilăriei, care apar în mod neașteptat într-un text dramatic de Vasile Alecsandri, ți-ai notat câteva idei pe care le-ai considerat utile într-o compunere despre eroii preferați: • Eroul salvator apelează la magie. • Sânziana tânjește după iubire. • În dialogul dramatic, personajele își comunică direct sentimentele. • Indicațiile scenice dirijează jocul actorilor.

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *eroii preferați*, valorificând atât textul citat, cât și cunoștințele și experiențele tale.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta lumea basmelor reconstituită cu ajutorul mijloacelor textului dramatic; 4 puncte
- vei comenta două secvențe care evidențiază modele comportamentale specifice personajelor de basm; 6 puncte
- vei prezenta succint personajele, precizând câte o modalitate de caracterizare specifică textului dramatic; 6 puncte
- vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee dintr-o altă operă artistică. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 19

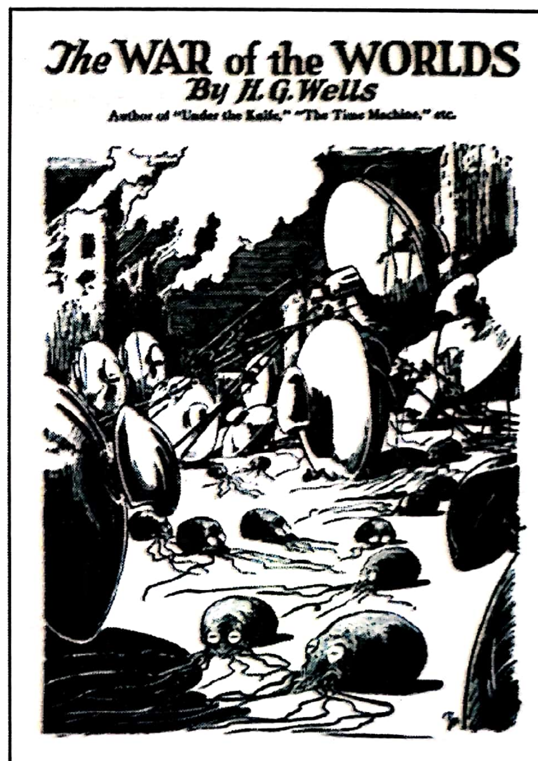
- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

MARȚIENII ATACĂ?

Controlul informațional este cea mai puternică și cea mai des folosită modalitate de a manipula o colectivitate, un grup social sau doar o persoană.

Un caz celebru de control informațional, cunoscut sub numele de „Războiul lumilor", a avut loc în Statele Unite, în 1938, în seara de Halloween. În seara respectivă, un program de radio care transmitea muzică spaniolă a fost întrerupt de un buletin de știri în cadrul căruia se anunța observarea unor explozii neobișnuite pe planeta Marte. Programul de muzică a continuat, dar puțin mai târziu, a urmat o nouă întrerupere, prilejuită de transmiterea „în direct" a unui reportaj dintr-o micuță localitate din statul american New Jersey, unde „un cilindru uriaș" a lovit pământul cu o forță extraordinară. În momentul respectiv, aproximativ un milion de americani ascultau emisiunea. Ascultătorii au intrat în panică atunci când reporterul, părând speriat, a afirmat că vede cum se deschide capătul exterior al cilindrului și din interiorul mașinăriei apar „niște creaturi uriașe, sclipitoare, cu tentacule imense și ochi ca de șarpe." Pe măsură ce continua „reportajul de la fața locului", panica s-a răspândit printre ascultători. Înfricoșați, reporterii relatau cum „această avangardă a invadatorilor de pe Marte" a atacat New Jersey, ucigând oamenii și îndreptându-se spre New York. În cadrul emisiunii, autoritățile interveneau din ce în ce mai des, adresându-se populației, pentru evacuarea unor zone întregi. Sute de mii de oameni au intrat în panică și mulți dintre ei și-au părăsit locuințele, pentru a scăpa de invazia marțienilor. „Reportajul în direct" era o adaptare radiofonică a celebrului roman științifico-fantastic *Războiul lumilor* scris de H.G. Wells, publicat pentru întâia oară în volum în 1898 și reeditat în SUA, în 1927, în revista *Amazing Stories*.

Numărul posturilor de radio în SUA	Ani					
	1935	1936	1937	1938	1939	1940
	585	616	646	689	722	765

Radioul reprezenta, în anii '30, o sursă de informare extrem de populară și mult mai la îndemână decât presa, pentru că față de aceasta avea avantajul că „îți intra direct în casă". Tocmai de aceea farsa de Halloween a stârnit atâta panică printre ascultătorii creduli. De altfel, în același an al transmisiunii buclucașe, președintele american Franklin Delano Roosevelt afirma, în legătură cu modul în care

mass-media, în special radioul, manipula oamenii, fără ca aceștia să-și dea seama: „Radioul este ca un vizitator care îți intră în casă".

După *Competență în mass-media, manual pentru curs opțional de liceu,* sub coordonarea lui Mircea Toma

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Explică semnificația folosirii ghilimelelor în fraza: Pe măsură ce continua „reportajul de la fața locului", panica se răspândea printre ascultători. **2 puncte**

____

____

2. Romanul lui H.G. Wells a fost reeditat în anul:
a. 1898;
b. 1927;
c. 1938.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Ascultătorii au intrat în panică:
a. din cauza neatenției;
b. din cauză că nu se mai transmitea muzică spaniolă;
c. din cauză că era seara de Halloween;
d. din cauza intervenției autorităților care cereau evacuarea populației.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează tema, justificându-ți opțiunea cu două informații din text. **4 puncte**

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații referitoare la textul dat, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Romanul *Războiul lumilor* a fost scris de H.G. Wells.		
b. Transmisiunea adaptării radiofonice după romanul *Războiul lumilor* de H.G. Wells a avut loc în seara de Halloween a anului 1938.		
c. Orașul „invadat" de marțieni inițial este New York.		
d. Romanul *Războiul lumilor* nu este științifico-fantastic.		
e. Aproximativ un milion de americani ascultau emisiunea.		
f. Adaptarea radiofonică a avut intenția de a face lucrurile cât mai credibile.		

6. Explică rolul tabelului care însoțește textul dat. **6 puncte**

____

____

____

____

7. Având în vedere textul dat, exprimă-ți, într-un text de 60 – 100 de cuvinte, punctul de vedere despre afirmația președintelui Roosevelt, „Radioul este ca un vizitator care îți intră în casă."
8 puncte

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al II-lea

Se dă textul:

„Marțian" este o denominație generică. Pe vremea lui Jules Verne sau a lui H.G. Wells ar fi fost probabil preferat „selenit", locuitor al astrului ce luminează, când și când, nopțile pământenilor. Cel dintâi a imaginat, în 1865, cum s-ar putea desfășura o călătorie *De la Pământ la Lună*; cel de al doilea a prefigurat întâlnirea pământenilor cu seleniții în romanul său științifico-fantastic *Primii oameni în Lună*, din 1901.

Acum 50 de ani însă, misiunea Apollo 11, cea care a reușit să-i ducă pe cosmonauți pe solul lunar, s-a întors cu laurii unei fapte eroice a umanității și, totodată, cu fascinația și misterul satelitului natural al Terrei făcute zdrențe. Adio „seleniți"!

Azi știm prea bine că nici pe Marte nu avem cu cine sta de vorbă, dar, mai mult ca sigur, până ce proiectele noastre de colonizare a universului ăstuia de încăpățânată muțenie se vor înfăptui – se zvonește că din 2050 vom avea primii coloniști pe planeta înghețată –, „marțianul" va rămâne candidatul preferat pentru poziția de dirijor al orchestrei ce intonează simfonia universului.

Liviu Papadima, *Cuvânt-înainte* la volumul *Lumea-n gamă marțiană*

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din lista următoare, toate cuvintele în care există diftong: *denominație, lui, locuitor, să-i, cosmonauți, înfăptui.* **2 puncte**

____

2. Cuvântul subliniat din enunțul: „«marțianul» va rămâne candidatul preferat pentru poziția de dirijor al orchestrei ce intonează simfonia universului." este:
a. pronume interogativ;
b. pronume relativ;
c. adjectiv pronominal interogativ;
d. adjectiv pronominal relativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Modul verbului subliniat din enunțul: „Azi știm prea bine că nici pe Marte nu avem cu cine sta de vorbă" indică o acțiune:
a. dorită;
b. ipotetică;
c. posibilă;
d. reală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Anunță-i prietenului tău Mihai vestea că niște cosmonauți au descoperit noi forme de viață pe planeta Marte. Completează spațiile libere cu formele corecte ale cuvintelor notate între paranteze.

________________ (*Mihai*, vocativ), tocmai ________________ (*a se întoarce*, indicativ, perfect compus) cosmonauții care ________________ (*a plecat*, indicativ, perfect compus) anul trecut pe Marte și despre care nu se mai știa nimic. Au descoperit, se pare, că pe Marte ________________ (*a exista*, condițional-optativ, prezent) viață. Ce zici de asta? **4 puncte**

5. Completează propoziția. *„Marțian" este o denominație generică.* cu o subordonată atributivă. **4 puncte**

____

____

____

6. Scrie o frază în care să înlocuiești cuvântul subliniat cu subordonata corespunzătoare funcției lui sintactice, pe care apoi să o numești: „.Azi știm prea bine că nici pe Marte nu avem cu cine sta de vorbă". **4 puncte**

____

____

____

____

7. Subliniază forma corectă din enunțurile:
a. Vom merge doar/decât pe Marte.
b. Mai vom/Vom mai încerca să ajungem pe Marte?
c. Nava spațială era cu ferestrele largi/larg deschise.
d. Vom călători prin spațiu maximum/maxim două luni.

4 puncte

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți planeta Marte, așa cum ți-o imaginezi, utilizând două adjective la grade de comparație diferite. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea

Se dă textul:

Când am invadat Pământul, o galaxie întreagă și-a pus mâna-n șold și s-a crucit. Ce specie serioasă se apucă să cucerească o planetă cu o reputație atât de dubioasă? Sunt un marțian respectabil și tot nu mi-am dat seama ce naiba căutăm noi acolo. E Pământul, frate! Și e Plasticland! Și e cald ca naiba! Tot mai cald. Ce să facem cu el? Poate îmi scapă mie ceva, dar sunt slabe șanse să te simți fericit pe o planetă suprapopulată, distrusă și acoperită în proporție de 71% de apă. Numai dacă îți place apa foarte, foarte mult. Și dacă nu-ți place? În fine. Singura chestie mai mișto e culoarea, că-i albastră. Nu pentru mult timp, la cum arată lucrurile.

Sincer, povestea cu invazia mi-a mirosit a cheltuire nesăbuită a banului public. Ăsta-i și motivul pentru care am aplicat la un job de observator terestru, ca să mă lămuresc ce se întâmplă acolo. Spre surprinderea mea, deși am fost 356 pe un loc, am fost acceptat și trimis chiar a doua zi.

Principala noastră misiune, aveam să aflu la instructaj, era de a-i testa pe locuitori pentru a vedea cum rezistă, în condiții de stres, ca să hotărâm dacă mai merită să locuiască acolo sau trebuie trimiși pe o planetă inferioară, dacă e posibil, înainte s-o strice pe asta de tot. Eu i-aș fi retrogradat fără să stau prea mult pe gânduri. Nu mult, pentru vreo zece – douăzeci de mii de ani. Le-aș fi repartizat o planetă mai mică, cu mai puține dotări. Fără munți, ape și alte forme de viață animală. Sau vegetală. Să vadă cum e când trebuie să te descurci fără niciun fel de resuse, la -350 de grade Celsius. În plus, nu cred c-ar mai fi așa de cu nasul pe sus dacă ar fi bidimensionali, de exemplu. Dar am zis să le dau o șansă și să văd cu ochii mei care-i situația pe teren.

Am avut nevoie de trei zile ca să mă edific. Nu știu cum să zic, la început mi s-a părut mai tragic decât în cele mai sumbre estimări. Până să-i vizitez, eram și eu de părere c-ar fi fost elegant din partea noastră să-i anunțăm că au fost cuceriți. Să le dăm un semn, că să le cerem voie nu se mai punea problema. M-am convins repede că-i mult mai bine așa.

La cât sunt de bățoși, numai probleme ne-ar fi făcut.

Știam despre ei ce știe toată lumea: că pământenii sunt fraierii ăia care au uitat căldura pornită, până și-au dat seama că li s-a stricat centrala și n-o mai pot repara. Încălzire globală, așa-i zic ei. Prostie curată cred că-i o definiție mai precisă. Și-au dat foc la păduri ca să construiască drumuri și blocuri. Nu s-au mulțumit să-și umple sticlele de plastic cu apă – și-au umplut și apele cu sticle de plastic. Îmbuteliază aer curat și îl vând! Și câte și mai câte lucruri! [...]

Pe de altă parte, au și chestii care-mi plac. Cumva, mai multe decât credeam. Și mai mișto decât mă așteptam. Îmi place că-s creativi și știu să se distreze. Muzee, cafenele, cluburi, biblioteci – n-apuci să te plictisești decât dacă vrei neapărat. Apoi, poți vorbi cu străinii pe stradă. Serios! Știu cum sună, dar te poți apropia de cineva pe care nu l-ai văzut în viața ta fără să te raporteze și fără puncte de penalizare.

Alex Moldovan, *Războiul lumilor*, în volumul *Lumea-n gamă marțiană*

Din discuția cu doi dintre colegi, urmare a lecturii fragmentului de mai sus, în care este prezentată invazia Pământului, din perspectiva unui marțian trimis ca observator, ai considerat că ți-ar fi utile cel puțin următoarele idei pentru o compunere în care să prezinți relația pământenilor cu propria planetă din perspectiva unui locuitor de pe altă planetă: • aspectele pozitive și aspectele negative ale Pământului; • trăsăturile definitorii ale pământenilor; • stările și sentimentele observatorului față de planeta pe care ajunge și față de locuitorii ei; • folosirea unor cuvinte și structuri lexicale precum „cred că", „este posibil (să)", „sunt convins/ă", „în primul rând", „fără îndoială", pentru a reda percepția observatorului marțian asupra Pământului.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să imaginezi *modul în care ar putea fi percepută planeta Pământ de către un călător extraterestru*, valorificând atât textul lui Alex Moldovan, cât și cunoștințele și experiența ta cinematografică/de lectură.

În redactarea compunerii:
- vei descrie circumstanțele care generează situația descrisă; 4 puncte
- vei comenta două reacții pe care le consideri semnificative pentru comportamentul pământenilor, raportându-le la reacții comparabile din textul dat; 6 puncte
- vei integra în descriere două imagini artistice diferite; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de lectură/cinematografică. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

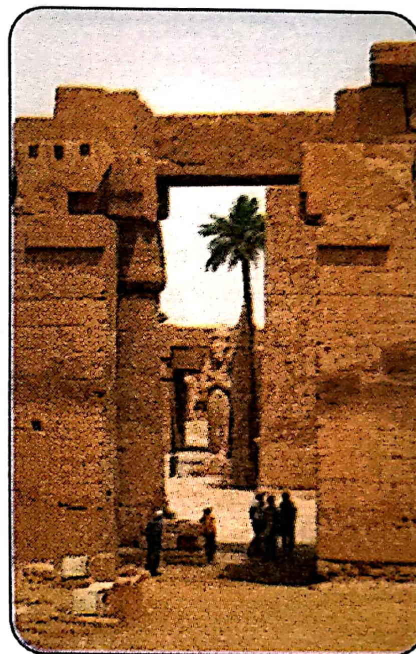
TESTUL 20

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

CHAMPOLLION

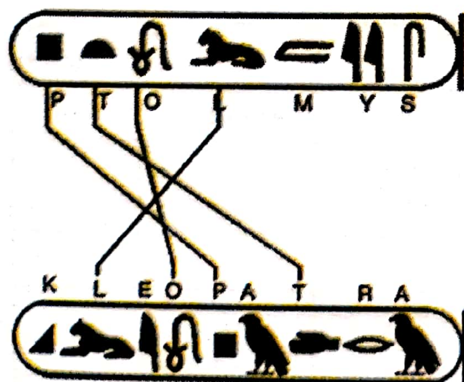

Imaginea 1. Karnak

În anul 1801, fizicianul francez Joseph Fourier, vizitând o școală dintr-un orășel de provincie, a întâlnit un băiat de unsprezece ani ale cărui inteligență și pricepere în limbile orientale l-au uimit într-atât, încât l-a invitat acasă pentru o discuție. Băiatul a fost fascinat de colecția de obiecte egiptene din casa gazdei, strânse în timpul unei expediții inițiate de Napoleon. Inscripțiile hieroglifice[1] l-au atras cu deosebire și și-a întrebat gazda ce înseamnă. Răspunsul a fost „Nimeni nu știe".

Numele băiatului era Jean-François Champollion. Atras de misterul unei limbi pe care nimeni nu o putea citi, a hotărât să o descifreze. Nu i-a fost ușor, dar dorința arzătoare de cunoaștere l-a susținut. A citit tot ce s-a scris în epocă despre expediția egipteană, a studiat planșe înfățișând inscripții, a vizitat muzee și, în cele din urmă, în 1828, a ajuns în țara visurilor sale, Egipt.

„Am ajuns la Karnac în seara de 16, nota Champollion în jurnalul său. Era un clar de lună nemaipomenit și ne aflam la numai o oră de Temple. Puteam rezista tentației? Am plecat imediat, fără călăuze, dar înarmați până în dinți, am traversat câmpurile și, până la urmă, ne-a apărut înaintea ochilor Templul. Poate fi măsurat foarte bine, dar este cu neputință să exprimi impresia pe care ți-o lasă. Este cea mai înaltă mărturie a contopirii grației cu măreția. În Europa nu suntem decât niște pitici și nu există vreun popor vechi sau modern care să fi conceput arta arhitecturii într-un stil atât de măreț și impunător cum au făcut-o vechii egipteni. Au rânduit lucrurile astfel încât să fie făcute în slujba unor oameni de treizeci de metri înălțime."

Imaginea 2. Hieroglife

Champollion a constatat cu emoție că poate citi aproape fără efort inscripțiile de pe pereții și coloanele templului din Karnac. Îi trebuiseră însă aproape treizeci de ani de muncă neîntreruptă pentru a reuși ceea ce nimeni nu izbutise până atunci. Iar „cheile" au fost două inscripții aflate pe o lespede și pe un obelisc ce i-au permis să identifice mai întâi numele unui rege și al unei regine: Ptolemeu și Cleopatra. Ce bucurie trebuie să-i fi provocat deschiderea acestei punți de comunicare cu o civilizație care amuțise de atâtea milenii și care putea acum să vorbească despre propria istorie!

---

[1] *hieroglifă* – semn sau caracter din scrierea vechilor egipteni, care reprezenta noțiunile prin figuri stilizate de ființe și de obiecte.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț care să includă un sinonim pentru sensul din text al verbului „a atrage", alegând din lista următoare.

ATRÁGE, vb. III. Tranz. **1.** A exercita o atracție **(1)**; a trage spre sine. *Magnetul atrage fierul.* ◊ Refl. recipr. *Electricitățile de sens contrar se atrag.* ♦ A determina (adesea prin vicleșuguri) pe cineva să vină sau să se ducă undeva. ♦ Expr. *A atrage atenția* (cuiva) = **a)** a face ca atenția (cuiva) să se îndrepte într-o anumită direcție; **b)** a avertiza, a preveni. **2.** A exercita sau a simți o atracție **(2)**. ♦ Fig. A fermeca, a ademeni, a ispiti, a tenta. **3.** A avea drept consecință; a determina. [Perf. s. *atrăsei*, part. *atras*] – **A³ + trage** (după fr. *attirer*). **2 puncte**

____

____

2. Dorința arzătoare a copilului a fost:
a. să viziteze Egiptul;
b. să colecționeze obiecte de artă din Egiptul antic;
c. să descifreze hieroglifele;
d. să obțină cât mai multe informații despre expediția la care participase Fourier.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Descifrarea scrierii hieroglifice îi provoacă lui Champollion:
a. mândrie;
b. bucurie;
c. încântare;
d. emoție.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează o idee identificată în ultimul paragraf al textului. **4 puncte**

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații, pentru a stabili dacă aceasta este *adevărată* sau *falsă*.
6 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Fourier l-a invitat acasă pe Champollion, pentru că dorea să-l cunoască mai bine.		
b. Răspunsul lui Fourier, „Nimeni nu știe", l-a întristat pe băiat.		
c. Champollion a învățat să citească inscripțiile hieroglifice încă înainte de a călători în Egipt.		
d. Primele două inscripții descifrate fuseseră gravate pe un obelisc.		
e. Călătoria la Templu nu era lipsită de primejdii.		
f. Inscripțiile reproduse în imaginea 2 l-au ajutat pe Champollion să descifreze hieroglifele.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre imaginea 2 și textul dat. **6 puncte**

7. Doi colegi, Elena și Emil, discută despre semnificația afirmației lui Champollion: [egiptenii] „au rânduit lucrurile astfel încât să fie făcute în slujba unor oameni de treizeci de metri înălțime". Elena crede că se referă la măreția construcțiilor ridicate astfel încât să dăinuie în timp. Emil o completează, spunând că afirmația poate fi înțeleasă și ca parte a unei antiteze ce subliniază stilul artistic măreț și impunător al construcțiilor ridicate de „uriașii" acelor timpuri în fața cărora noi, europenii, „nu suntem decât niște pitici".

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți prezinți punctul de vedere despre afirmația lui Champollion, valorificând atât textul reprodus, cât și idei desprinse din discuția celor doi colegi. **8 puncte**

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Robinson Crusoe este un roman al englezului Daniel Defoe. Ideea de a-l scrie i-a venit după ce a aflat de aventura reală a unui marinar scoțian, Alexander Selkirk, care, în anul 1704, l-a însoțit pe William Dampier, un celebru navigator al acelor timpuri, într-o călătorie în Mările Sudului. În urma unui conflict, Selkirk a cerut să fie debarcat pe țărmul unei insule pustii, Juan Fernandez, aflate în largul coastei Americii de Sud. A rămas acolo patru ani și a fost salvat de un vas al Marinei Regale engleze. Personajul lui Defoe rămâne douăzeci și opt de ani pe insula sa nenumită, aflată undeva în dreptul gurilor fluviului Orinoco, aproape de Venezuela, de insula Trinidad și de Arhipelagul Antilelor.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin vocale în hiat toate cuvintele din seria:
a. fie, unui;
b. reală, Crusoe;
c. scoțian, aproape;
d. două, pustii.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. — **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „Personajul <u>lui</u> Defoe rămâne pe insula sa" este:
a. articol hotărât;
b. pronume personal;
c. pronume posesiv;
d. adjectiv pronominal posesiv.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. — **2 puncte**

3. Numărul substantivelor din ultima frază a textului este:
a. șase;
b. opt;
c. zece;
d. douăsprezece.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. — **2 puncte**

4. Notează în spațiile libere din jurnalul lui Robinson Crusoe formele potrivite ale cuvintelor scrise între paranteze.

4 puncte

30 septembrie 1659

Eu, sărmanul Robinson Crusoe, ______________________ (*a naufragia*) în timpul unei furtuni îngrozitoare în preajma unei ______________________ (*coastă*) care se zărea în apropiere, am fost adus pe țărmul acestei insule blestemate și pustii, pe care am numit-o Insula Deznădejdii, căci toți tovarășii mei ______________________ (*a se îneca*), iar eu însumi nu am fost departe de moarte. Am petrecut restul acestei zile amărându-mă din pricina ______________________ (*soartă*) mele triste.

5. Completează enunțul de mai jos cu partea de vorbire indicată între paranteze, astfel încât să obții un complement prepozițional. **4 puncte**

Povestind aventura lui Robinson Crusoe, Daniel Defoe a vrut să arate că depășirea dificultăților depinde doar ______________________. (pronume personal, persoana a II-a, singular)

6. Transformă propoziția următoare într-o frază alcătuită dintr-o principală și o atributivă: „Personajul lui Defoe rămâne douăzeci și opt de ani pe insula sa nenumită, aflată undeva în dreptul gurilor fluviului Orinoco, aproape de Venezuela, de insula Trinidad și de Arhipelagul Antilelor". **4 puncte**

____

____

____

7. Robinson este un marinar naufragiat pe o insulă pustie, iar în jurnalul său este mai atent la consemnarea evenimentelor decât la corectitudinea expimării. Rescrie textul, corectând, acolo unde consideri că este necesar, formele verbale utilizate incorect. **4 puncte**

1 octombrie
În dimineața acestei zile am văzut cu uimire că fluxul despotmoli corabia și valurile o târâseră aproape de insulă. Se oprea aici pe nisip. Îmbărbătat că nu este nimicită, după cum mă așteptai, caut să ajung la ea și să găsesc ceva hrană și lucruri necesare pentru a trăi. Din fericire, am reușit.

____

____

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți Insula Deznădejdii, utilizând și două adjective la gradul superlativ relativ și superlativ absolut, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

Aurora[1] se transformase într-un semn al groazei în dimineața aceea. Cerul se umplu de mânie și trimise asupra pământului o vijelie înspăimântătoare. [...] Copacul fusese retezat de lampa aprinsă a unui trăsnet și prefăcut în cărbune. Un trunchi jalnic, carbonizat, atât mai rămăsese din copacul care-i salvase și-i îmbogățise în ajun.

Ursu nu mai pierdu nicio clipă. Intră imediat în cort:

— Trebuie să plecăm de aici numaidecât! Am devenit singura țintă a trăsnetelor pe tot povârnișul.

Ieșiră și ceilalți afară, pentru a vedea ravagiile furtunii.

— Norii n-au de gând să plece! se înfurie Dan.

— Numai nori de ploaie și de vijelie, spuse Lucia, învăluind cu privirile zarea. Și nici urmă de geană de lumină, niciun sâmbure de albastru...

— O întindem? întrebă Dan cam speriat.

— Ursu are dreptate! se hotărî Lucia. Cortul nostru a devenit singura țintă a trăsnetelor... Doamne! Cât de ușor ne-am putea schimba compoziția chimică... Ai văzut fagul?... Plecăm!

Când se întoarseră din călcâie nu mai văzură cortul. Ursu smulsese ancorele, încolăcise funiile, împăturise pânza. Totul devenise un pachet care înconjura ca o potcoavă uriașa raniță[2] din spatele vlăjganului[3]. [...]

— Nu mai putem pierde nicio secundă, se scuză el. Gata! Plecăm! Direcția: cabana! După mine!

Constantin Chiriță, *Cireșarii*

Din discuția care a urmat lecturii textului, ai considerat a fi utile următoarele idei pentru o viitoare compunere în care să prezinți o întâmplare neobișnuită petrecută în timpul unei drumeții alături de părinți sau de colegi:

- violența furtunii îi surprinde pe excursioniști;
- excursioniștii reacționează diferit: teamă (Dan), putere de a glumi chiar dacă pericolul este mare (Lucia), sânge rece și calități de lider (Ursu);
- text narativ-descriptiv.

---

[1] *Aurora* – 1. Mit. zeița zorilor care, „cu degetele-i trandafirii", deschidea Soarelui porțile Răsăritului. 2. Interval de timp, înainte de răsăritul Soarelui, când există o lumină difuză în atmosferă.

[2] *raniță* – rucsac.

[3] *vlăjgan* – tânăr înalt și robust.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți *o întâmplare neobișnuită petrecută în timpul unei drumeții alături de părinți sau de colegi*, valorificând atât aspecte/situații din textul citat și din experiența personală, cât și idei notate de tine.

În redactarea compunerii:
- vei descrie situația care generează întâmplarea narată; 4 puncte
- vei comenta două reacții pe care le consideri semnificative pentru comportamentul excursioniștilor în situația dată; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață; 6 puncte
- vei sublinia lecția de viață desprinsă din text sau dintr-o situație asemănătoare la care ai participat. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 21

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

INTERVIU

– Dar haideți să începem cu amintirile legate de școală, de stradă, de acea Timișoara de altădată.

– Timișoara de altădată era împărțită în mai multe cartiere. Eu m-am născut în Elisabetin, acesta este cartierul de dincolo de Bega. Dacă treci peste Podul Mihai Viteazul, vezi biserica din Piața Bălcescu, biserica catolică din Elisabetin. De podul acesta de peste Bega îmi aduc bine aminte pentru că se leagă de una din primele pedepse pe care mi le-a aplicat tata. Pe atunci nu aveam plăcere mai mare decât să mă duc cu tricicleta spre pod și să mă las de acolo în jos fără să dau din pedale. Mi-a plăcut așa de mult treaba asta, încât am uitat că se făcuse ora 12, 12 și jumătate, iar la ora 1 ai mei mă așteptau la masă. Până la urmă m-a dibuit tata, iar consecințele... [...]

– Ați terminat „Loga"...

– Da, am terminat „Loga". Am terminat un liceu care, când am intrat eu în clasa I de liceu, era încă pe sistemul vechi, se numea Colegiul Național „Constantin Diaconovici Loga". Acolo erau niște reguli stricte. Aveam un curs inferior, de la clasa I până la a IV-a, și un curs superior, de la a V-a până la a VIII-a[1], cei din cursul superior aveau pe șapcă o bentiță aurie și noi trebuia să îi salutăm. Vă dați seama, așa erau vremurile alea! Dacă era unul cu un an mai mare, trebuia să-i dăm locul în tramvai, cam asta a fost disciplina când am intrat eu în liceul „Loga". [...]

– Dar școala era școală... Era încă acel vechi sistem de învățământ, acea veche exigență, dar erau și șotiile, mai era și o viață de elev mai firească, poate...

> **Art. 22**
>
> (1) Exmatricularea constă în eliminarea elevului din unitatea de învățământ preuniversitar în care acesta a fost înscris, până la sfârșitul anului școlar.
>
> *Statutul elevului*, 2020

[1] Cursul inferior corespunde ciclului gimnazial actual (clasele V – VIII), iar cursul superior corespunde liceului actual (clasele IX – XII).

– Bineînțeles. Trebuie să știți că un liceu de băieți [...] se caracterizează și printr-un spirit deosebit, șotiile pe care le făceam noi erau de altă natură decât cele pe care le făceau fetele de la Liceul „Carmen Sylva", vecin cu noi. Acum câteva zile am fost într-un cerc de prieteni, foști prieteni de școală, și ne-am adus aminte de multe lucruri. [...] În timpul lui Mioc[1] s-a întâmplat prostia cu vaca, pe care o mai știe toată generația mea, că făcuse furori la Timișoara. Săraca vacă... era cumsecade [...] până când bandiții din clasele a VII-a și a VIII-a, care erau inițiatorii tuturor șotiilor, s-au gândit într-o bună zi, era cam pe la ora 7 și jumătate dimineața, „hai să ducem vaca în școală!" [...]

Noi, ăștia mici, ne aciuaserăm pe lângă ei, mai să îi imităm, mai să fim solidari cu ei. Și când am auzit că vine Mioc, „Vine domn' director! Vine domn' director!", au întins-o toți, s-au ascuns, am rămas doi, trei ca să îi ajutăm pe Marpozan și pe Stelian Olariu să coboare vaca, noi o împingeam din spate și ăia trăgeau vaca de coarne. Pe urmă a venit Mioc. „Cine a fost? Ce a fost?". Au încercat o explicație: „Păi... cutare și cutare". Directorul, furios: „Două săptămâni eliminare!". Către mine: „Și tu ce ai făcut?". Eu: „Nimic". Îl privesc nevinovat. „Ba, a împins vaca", m-a pârât cineva. Directorul: „O săptămână eliminare!".

Interviu acordat de maestrul Alexandru Șumski lui Vasile Bogdan pentru TVR Timișoara, text reprodus în volumul *Noi, cei de la „Loga", în oglinda veacului*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț în care să folosești un antonim al substantivului subliniat din structura: „asta a fost <u>disciplina</u>". **2 puncte**

____

2. Stabilește, prin corelație cu informațiile din text, dacă școala la care a învățat maestrul Alexandru Șumski se află pe harta de mai sus în punctul:

a. 1;
b. 2;
c. 3;
d. 4.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Numește cursul de apă care traversează orașul Timișoara și peste care e construit Podul Mihai Viteazul. **2 puncte**

____

4. Subliniază în enunțurile de mai jos varianta corectă.

a. Prima amintire povestită în text este legată de o recompensă/pedeapsă.
b. Cei care „aveau pe șapcă o bentiță aurie" erau elevi în ciclul inferior/superior.

4 puncte

5. Explică, în 40 – 70 de cuvinte, cum se raportează măsurile disciplinare stabilite de directorul liceului la articolul 22 din actualul „Statut al elevului". **6 puncte**

____

____

____

[1] Vasile Mioc, directorul liceului „C.D. Loga" între anii 1941 și 1948.

6. Răspunde la întrebarea dacă ai dori să înveți într-o școală de fete/de băieți, justificându-ți opțiunea în 50 – 80 de cuvinte.

6 puncte

7. Redactează, în 60 – 100 de cuvinte, un text argumentativ în care să-ți exprimi opinia despre rolul pedepsei în educarea copiilor, valorificând și sugestiile oferite de textul dat.

8 puncte

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Colegiul Național "C. D. Loga"

ACASA | PREZENTARE | OFERTĂ EDUCAȚIONALĂ | INFORMAȚII PENTRU ELEVI

Cartea de Onoare a școlii

Am întâlnit cu plăcere și interes elevii și conducerea Colegiului Național *C. D. Loga* în cadrul unei prezentări legate de viitorul explorării spațiului cosmic.

Curiozitatea și maturitatea în gândire și abordare a problematicii cosmice de către elevi m-au impresionat în mod deosebit.

Succes și cariere importante celor care absolvă această instituție de învățământ!

(Cosmonaut Dumitru Prunariu)

http://cdloga.ro/cartea-de-onoare-a-scolii/

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. În prima frază din textul de mai sus hiatul apare:
a. într-un singur cuvânt;
b. în două cuvinte;
c. în trei cuvinte;
d. în patru cuvinte.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Scrie un enunț în care să folosești un cuvânt din familia lexicală a substantivului subliniat din structura „viitorul <u>explorării</u> spațiului". **2 puncte**

____

____

3. Transcrie două substantive însoțite de articole diferite. **2 puncte**

____

4. Explică folosirea la plural a predicatului în a doua propoziție din text. **4 puncte**

____

5. Rescrie îndemnul din finalul textului, transformând subordonata în partea de propoziție corespunzătoare. **4 puncte**

____

____

____

6. Adaugă în textul mesajului de mai jos structurile potrivite. **4 puncte**

Program "Şcoala altfel"

Clasa a VIII-a B

Program "Şcoala altfel"

Dragii mei,
Vă trimit ca document ataşat programul activităţilor pe care _______ stabilit împreună pentru săptămâna *Şcoala altfel*. Vă rog _______ informaţi şi pe părinţi în legatură cu acest program. Dacă ___________ face plăcere, ____________ bucura să participe la unele activităţi alături de noi.
Spor la teme!
Doamna dirigintă

7. Scrie, în maximum 40 de cuvinte, un răspuns la mesajul de mai sus, în care să soliciți o clarificare, folosind patru semne de punctuație diferite. **4 puncte**

____
____
____
____
____
____

8. Redactează un text de 60 – 80 de cuvinte în care să relatezi desfășurarea unei activități din săptămâna „Școala altfel" la care ai participat, folosind cel puțin două forme verbale nepersonale. **8 puncte**

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

În colțișorul ei, stăpână
Pe-un vraf de jucării stricate,
Din cărți de joc, din hârtioare
Ea-și face parcuri și palate;

Vorbește, râde cu păpușa...
Ce fericite-s amândouă
Că s-a putut, din vechi nimicuri,
Zidi o-mpărăție nouă!

Păpușa n-are nas, e cheală,
Ș-un braț din umăr îi lipsește,
Dar Mimi-o vede tot frumoasă:
Căci ea e mamă, ș-o iubește. [...]

Într-un pantof i-așterne cârpe,
Îi face loc ș-o cuibărește:
Închide ochii și fă nani.
Păpușii nu-i e somn... scâncește...

E răsfățată, vrea să-i cânte
Și basme de-ale ei să-i spună...
O, e un chin pân' s-o adoarmă.
Noroc că-i Mimi mamă bună! [...]

Alexandru Vlahuță, *Prima lecție* (fragment)

Reflectând pe marginea versurilor, observi următoarele:
• prezența substantivului „jucării" în prima strofă;
• repetarea cuvântului „păpușă";
• prezența diminutivelor din prima strofă;
• câteva opoziții: „hârtioare" – „palate"; „nimicuri" – „împărăție"; „n-are nas, e cheală" – „frumoasă";
• secvențele care exprimă sau sugerează sentimentele fetiței;
• ideea transformării (transfigurării) realității prin imaginație;
Te întrebi, de asemenea, care este tâlcul din titlul poeziei.

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *rolul jocului în viața copiilor*, valorificând fragmentul dat, observațiile notate pe marginea lui și propria experiență.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta pe scurt elementele din poezie care evidențiază tema jocului; 4 puncte
- vei comenta două secvențe pe care le consideri semnificative pentru mesajul poeziei; 6 puncte
- vei interpreta două figuri de stil semnificative; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau cu o idee din alte opere literare. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 22

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

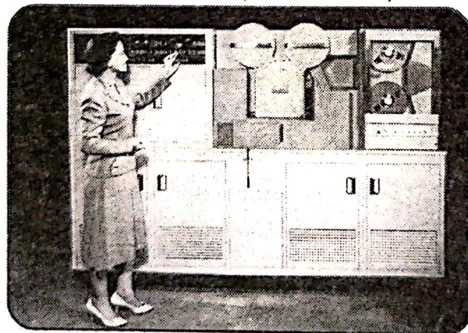
Se dă textul:

MAȘINI DE CALCUL

Nume calculator	Anul punerii în funcțiune	Programare
Zuse Z3 (Germania)	1941	Programabil prin film perforat
Calculatorul Atanasoff–Berry (SUA)	1942	Neprogramabil
Colossus Mark 1 (Regatul Unit)	1944	Programabil cu cabluri și comutatoare
Harvard Mark I – IBM ASCC (SUA)	1944	Programabil prin bandă perforată
Colossus Mark 2 (Regatul Unit)	1944	Programabil cu cabluri și comutatoare
ENIAC (SUA)	1946	Programabil prin cabluri și comutatoare

Caracteristicile de bază ale unora dintre primele calculatoare numerice din anii 1940

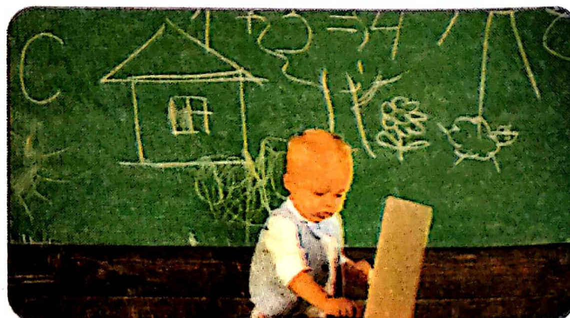
Bazele calculatoarelor moderne s-au pus în preajma celui de-al Doilea Război Mondial. Informaticianul britanic Alan Turing (1912 – 1954) a creat în 1936 un model matematic care astăzi îi poartă numele și care explică funcționarea unei mașini de calcul programabile. Aproape toate calculatoarele moderne sunt construite din circuite logice care implementează modelul perfecționat de Turing. Pe baza acestui model, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, britanicii au construit primele mașini care puteau calcula traiectoriile teribilelor rachete balistice germane V1 și V2, folosite pentru bombardarea Londrei, în încercarea de a fi doborâte de avioanele britanice. Același model matematic a fost folosit și pentru construcția unei mașini de calcul capabile să decripteze comunicațiile inamice. Este vorba despre celebrele mașini de criptare germane „Enigma" cu ajutorul cărora se puteau realiza 10^{17} combinații (100 000 000 000 000 000!), folosite pentru comunicații militare și pe care Alan Turing a reușit să le „învingă". Mașinile de decriptare create de Turing, considerate a fi printre cele mai puternice „arme" folosite în al Doilea Război Mondial, au fost numite de premierul britanic Winston Churchill „gâștele care fac ouă de aur și nu cotcodăcesc niciodată". Se estimează că mașinile Turing au scurtat războiul din Europa cu doi până la patru ani.

Desigur, în anii '40 au mai fost încercări de construire a unor mașini programabile, dar niciuna nu a fost atât de eficientă și de utilă ca mașina lui Turing.

Aceștia au fost primii pași. Ce a urmat știm cu toții.

După articolul *Istoria mașinilor de calcul*, ro.wikipedia.org

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Explică, într-un enunț, sensul secvenței „în preajma celui de-al Doilea Război Mondial". **2 puncte**

____

____

____

2. Anul punerii în funcțiune a calculatorului Zuse Z3 a fost:
a. 1941;
b. 1942;
c. 1943;
d. 1944.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Folosirea mașinilor de calcul a scurtat al Doilea Război Mondial:
a. cu unul până la trei ani;
b. cu doi până la patru ani;
c. cu trei până la cinci ani;

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Precizează numele informaticianului care a pus bazele calculatoarelor moderne. **4 puncte**

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații referitoare la textul dat, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Mașinile de criptare germane se numeau „Enigma".		
b. Mașinile de calcul au fost considerate printre cele mai slabe arme folosite în al Doilea Război Mondial.		
c. Mașina de calcul construită de Turing nu a fost eficientă.		
d. Premierul britanic Winston Churchill a apreciat mașinile de calcul.		
e. Modelul matematic al lui Turing explică funcționarea mașinilor de calcul.		
f. În anii '40, nu au mai fost alte încercări de construire a unei mașini de calcul, în afară de cea a lui Turing.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre cele două fotografii și textul dat. **6 puncte**

____

____

____

7. Prezintă-ți, în 60 – 100 de cuvinte, punctul de vedere despre afirmația lui Winston Churchill, „[Mașinile de decriptare create de Turing sunt] gâștele care fac ouă de aur și nu cotcodăcesc niciodată“, valorificând textul dat. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la Bletchley Park (la 64 km nord de Londra) britanicii au repurtat mai multe succese în descifrarea comunicațiilor militare criptate ale Germaniei, inclusiv a celor ale spionilor naziști, considerate imposibil de decriptat. Mașina germană de criptare, „Enigma“, a fost atacată cu ajutorul unor mașini electromecanice denumite *Bombe*. Acestea eliminau o parte dintre setările posibile ale mașinii „Enigma“ efectuând deducții logice care ajutau la decriptarea comunicațiilor. Activitatea decriptorilor de coduri de la Bletchley Park a rămas secretă mulți ani după război, dar în prezent este cunoscută pe larg și se dovedește fascinantă.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin vocale în hiat toate cuvintele din seria:
a. celui, de-al;
b. au, mai;
c. mondial, efectuând;
d. comunicațiilor, puteau.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „Activitatea decriptorilor de coduri de la Bletchley Park a rămas secretă <u>mulți</u> ani după război, dar în prezent este cunoscută pe larg și se dovedește fascinantă." este:
a. adjectiv pronominal nehotărât;
b. adjectiv propriu-zis;
c. numeral cardinal;
d. pronume nehotărât.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Modul verbului subliniat din enunțul: „În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la Bletchley Park (la 64 km nord de Londra) britanicii <u>au repurtat</u> mai multe succese în descifrarea comunicațiilor militare criptate ale Germaniei" indică o acțiune:
a. dorită;
b. ipotetică;
c. posibilă;
d. reală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din jurnalul unui decriptor de coduri britanic cu formele potrivite ale cuvintelor scrise în paranteze.

4 puncte

30 iulie 1942
Azi ________________ (*a fi*) o zi infernală, dar încep ________________ (*a crede*) că, în cele din urmă, îi vom nimici pe nemți. ____________________ (*A intercepta*) foarte multe mesaje și treptat ni se alătură oameni din ce în ce mai tineri și mai inteligenți. Cu ajutorul lor, sper ca războiul să se sfârșească mai repede, la fel ca și ororile naziștilor. Avem informații că războiul este pe deplin justificat și că Hitler ____________________ (*a trebui*) oprit.

____
____
____
____
____
____
____

5. Transformă construcția activă din propoziție în construcție pasivă: „În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la Bletchley Park britanicii au repurtat mai multe succese în descifrarea comunicațiilor militare criptate ale Germaniei, inclusiv a celor ale spionilor naziști, considerate imposibil de decriptat". **4 puncte**

6. Realizează expansiunea secvenței subliniate din enunțul următor, menționând felul propoziției subordonate obținute: „În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la Bletchley Park britanicii au repurtat mai multe succese în descifrarea comunicațiilor militare criptate ale Germaniei".
4 puncte

7. Corectează enunțurile date.
a. A fost trimis ca și spion, în Anglia.
b. Știrea a apărut pe toate televiziunile.
c. Am discutat mult pe problema codurilor.
d. El a fost ales ca și conducător al echipei. **4 puncte**

8. Continuă, într-un text dialogat de patru replici, în care să folosești două interjecții pe care le vei sublinia, discuția dintre Miruna, Bogdan și David, începută astfel:

— Hai, Bogdan, spune-mi dacă ți-ar plăcea să fii spion! **8 puncte**

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Înaintea gadgeturilor digitale, au fost cele mecanice. Prin anii '70, o revistă franțuzească de benzi desenate s-a gândit să-și sigileze conținutul într-un ambalaj transparent și, sub el, să pună cadou o mică jucărie de plastic sau de cauciuc, pe care copiii s-o monteze singuri sau ajutați de părinți. Revista se numea *Pif Gadget* și, dacă e să ne luăm după poveștile bătrânilor, numele jucăriei îl împrumuta pe cel al unui artist turnător de fier, Émile Gaget. Nu vă spune nimic numele? Ei bine, Gaget a construit împreună cu niște colegi Statuia Libertății din New York. În 1886, când a fost inaugurată statuia, Gaget ar fi comercializat cu mare succes niște reproduceri ale acesteia; de aici și asocierea: micile obiecte ale lui Gaget au devenit... primele gadgeturi.

Pif-ul copilăriei mele nu semăna deloc nici cu un *ipad*, nici cu un *Kindle*. N-avea nici *touch screen*, nici butoane extraplate și nu puteai să umbli la litere sau la luminozitate, să-l vezi tu mai bine noaptea, sub plapumă, după ce-a adormit toată lumea. Dar mirosul de cerneală colorată era mai proaspăt ca prăjitura cu vișine a bunicii, iar paginile fâșâiau de-adevăratelea, nu mișcate monoton de-o aplicație. Îți lipeai nasul de coperta roșie cu stea galbenă, după care plonjai în aventurile desenate, să sari împreună cu motanul Hercule de pe acoperiș și să aterizezi în capul câinelui Pif, într-un roi de stele verzi.

Dar nu despre eroii *Pif*-ului voiam să povestesc aici. Deliciul absolut, cum vă puteți imagina, era să-i găsești gadgetului cele mai trăsnite întrebuințări. Cu *arbaleta medievală*, am fugărit prin curte pisicile vecinului. În *cuptorul solar*, am prăjit zeci de furnici nevinovate. [...]

Când am mai crescut, mi-am dat seama că nu toate gadgeturile servesc farselor și distracției copilărești și că unele dintre ele, cele mai pretențioase și mai dificil de montat, îți asigură o instrucție solidă. *Luneta astronomică* mi-a permis să mă urc pe acoperișul blocului și să studiez craterele de pe Lună. *Microscopul veritabil* m-a ajutat să pătrund în lumea gângăniilor de pe frunze, dar și a timbrelor din clasoarele familiei. [...] Majoritatea acestor dispozitive funcționau cu ajutorul unor elastice sau al unor creneluri de plastic; metode aparent primitive de asamblare, dar rezistente și plăcute ochiului: le descopereai cu încântare cu fiecare pas al montajului. (Prin comparație, imaginați-vă cum ar fi astăzi să vă montați singuri *mp-3 playerul* sau *iphone-ul*; și nu mă refer la carcase...). [...]

Astăzi, gadgeturile arată altfel. Tehnologia digitală a înlocuit mecanica manufacturieră. Plăcerea descoperirii a fost înlocuită de cea a utilizării. Nu mai e nimic de montat, pentru că totul e deja instalat. Trebuie doar să consumăm minute, SMS, MB. Ne lipim telefonul mobil de creier și ieșim cu el la școală, pe stradă, oriunde.

Ion Manolescu, *Gadgeturi de ieri și de azi*, în volumul *Cui i-e frică de computer?*

În urma unei discuții cu un coleg, vrei să-i adresezi o scrisoare autorului, în care să-i prezinți impresia lăsată de cele povestite în textul său și stabilești următoarele:

a. o formulă de adresare potrivită ar fi „Stimate domnule Ion Manolescu", urmată de folosirea persoanei a doua plural, iar semnătura să conțină atât numele, cât și prenumele;

b. înainte de a dezvolta tema indicată, să începi prin a te prezenta.

Exprimă-ți, sub forma unei scrisori electronice de minimum 150 de cuvinte adresate autorului, *opinia despre diferența dintre „ieri" și „azi"*, din punctul de vedere al relației adolescenților cu tehnologia.

În redactarea compunerii:
- vei respecta structura unui astfel de tip de text; 4 puncte
- te vei referi la două situații din text care te-au impresionat, explicându-ți alegerea; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață; 6 puncte
- vei sublinia ideea centrală desprinsă din text sau dintr-o situație comparabilă pe care o cunoști. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 23

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

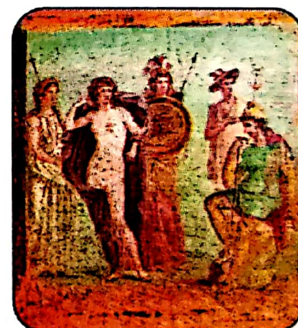
JUDECATA LUI PARIS

Zeii sărbătoreau, în Olimp, nunta lui Peleus cu Thetis printr-un mare banchet. Apollo cânta din liră, zeițele Athena, Artemis și Afrodita străluceau de frumusețe, prinzându-se în dans alături de Hermes, vestitorul zeilor, și de Ares, zeul războiului, care dăduse uitării luptele cele crude.

Toți se bucurau și se ospătau în veselie. Doar Eris, zeița discordiei, nu fusese invitată. Jignită, Eris a hotărât să se răzbune. A luat un măr de aur din grădina Hesperidelor, pe care a scris următoarele cuvinte: „Celei mai frumoase". S-a strecurat apoi în sala în care avea loc banchetul și a aruncat mărul pe masa la care ședeau zeii. Dar oare care zeiță era cea mai frumoasă?

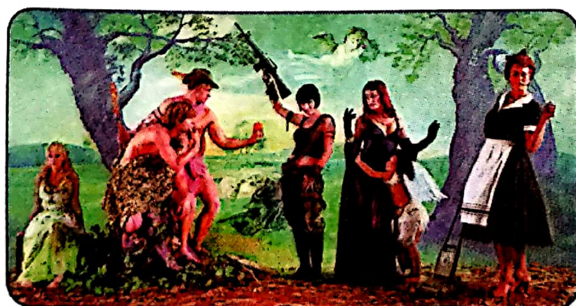
Imediat a început o ceartă între Hera, soția lui Zeus, Atena, zeița înțelepciunii, dar și a războiului, și Afrodita, zeița dragostei. Fiecare dintre ele considera că mărul i se cuvine. Cum nu cădeau la înțelegere, l-au rugat pe Zeus să fie arbitru.

Acesta însă nu a vrut să decidă cine este cea mai frumoasă. I-a dat mărul lui Hermes și l-a trimis pe muntele de lângă marea cetate Troia, acolo unde păstorul Paris, fiul cel mic al regelui Priam, regele Troiei, își ducea la păscut turmele. El urma să judece cine este cea mai frumoasă zeiță. Paris ajunsese păstor pentru că mama sa, Hecuba, visase la nașterea lui că el va aduce pieirea Troiei. De aceea fusese abandonat pe munte, unde însă fusese găsit și crescut de un slujitor al lui Priam.

Judecata lui Paris, **secolul I d.H., frescă din Pompei**

Cum Paris nu se putea hotărî, fiecare zeiță i-a făcut câte o promisiune în schimbul alegerii: Hera i-a făgăduit că îi va da în stăpânire întreaga Asie; Atena i-a promis glorie în războaie, iar Afrodita – că-i va da în căsătorie pe cea mai frumoasă dintre muritoare, pe Elena din Sparta. Atras de frumusețe, tânărul Paris i-a dat Afroditei mărul de aur. Alegerea lui Paris va reprezenta cauza declanșării războiului dintre greci și troieni care se va termina cu distrugerea cetății și cu moartea multora dintre războinicii care s-au înfruntat: Ahile, Patrocle, Hector, fratele lui Paris, dar și Paris însuși.

Eleanor Antin, Judecata lui Paris (2007)

După Alexandru Dudău, Simona Georgescu, Theodor Georgescu, *Elemente de limbă latină și de cultură romanică*, manual pentru clasa a VII-a

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din următorul articol de dicționar, sensul din text al cuvântului subliniat. **2 puncte**

CĂDEÁ, *cad*, vb. II. **I.** Intranz. **1.** A se deplasa de sus în jos datorită greutății, a se lăsa în jos; a pica. ♦ Fig. (Despre iarnă, ger, seară etc.) A se lăsa, a veni. **2.** (Despre dinți, păr, fulgi, frunze etc.)

A se desprinde din locul unde era fixat. **3.** A se răsturna, a se prăvăli; a se dărâma, a se surpa. ◊ Expr. *A cădea (bolnav) la pat* = a se îmbolnăvi. *A cădea în picioare* = a ieși cu abilitate dintr-o situație grea. ♦ **II.** Intranz. Fig. **1.** A pieri, a muri (în luptă). **2.** (Despre orașe, poziții strategice etc.) A ajunge în mâna adversarului, a fi cucerit. **3.** A avea un insucces, a nu reuși. *A căzut la examen.* **4.** (Despre guverne, legi etc.) A-și înceta existența, a nu mai fi în vigoare. **5.** A nimeri din întâmplare, pe neașteptate într-un loc sau într-o situație. ♦ Expr. A-i cădea cuiva (cu) drag (sau la inimă) = a stârni dragostea cuiva, a-i deveni drag. **6.** A intra în... (sau sub...), a fi cuprins de.... *A căzut în extaz.* ♦ Expr. *A cădea pe gânduri* = a deveni îngândurat. *A-i cădea bine* = a-i plăcea, a-i prii. *A-i cădea rău* = a nu-i conveni, a nu-i plăcea. **7.** (În expr.) *A cădea la învoială* (sau *de acord*) = a ajunge la o înțelegere. **III.** Refl. unipers. *A reveni cuiva, a se cuveni. Partea aceasta mi se cade mie.* ♦ – Lat. **cadere**.

____

____

2. Zeița discordiei este:
a. Artemis;
b. Afrodita;
c. Eris;
d. Atena.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Paris este fiul cel mic al lui:
a. Zeus;
b. Peleus;
c. Priam;
d. Hermes.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează într-un enunț tema textului, justificându-ți opțiunea cu două informații din text. **4 puncte**

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații referitoare la textul dat, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. În Olimp, zeii sărbătoreau nunta lui Peleus cu Thetis printr-un mare banchet.		
b. Doar două zeițe nu luau parte la nuntă.		
c. Paris era păstor.		
d. Priam era regele Troiei.		

e. Mama lui Paris visase că el va aduce pieirea Troiei.		
f. Paris îi dă Atenei mărul.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, care dintre cele două imagini asociate textului ți se pare mai potrivită pentru a-l ilustra. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să exprimi argumentat acordul sau dezacordul cu alegerea lui Paris. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Percy Jackson are doisprezece ani și într-o bună zi se trezește prins într-un joc periculos despre care credea că există doar în legende. Însoțit de noii săi prieteni, un satir și o fiică a zeiței Atena, tânărul care descoperă că este fiul lui Poseidon pornește într-o aventură spectaculoasă pentru a recupera una dintre cele mai puternice arme ale Olimpului: fulgerul lui Zeus.

Prezentarea cărții *Hoțul fulgerului* de Rick Riordan,
https://www.editura-art.ro/info/carte/hotul-fulgerului-cartile-de-aur-ale-copilariei

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin vocale în hiat toate cuvintele din seria:
a. credea; mai
b. prieteni; Zeus;
c. doar; spectaculoasă;
d. săi, fiică.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „Percy Jackson are doisprezece ani și într-o bună zi se trezește prins într-un joc periculos despre care credea că există doar în legende." este:
a. pronume relativ;
b. pronume nehotărât;
c. pronume interogativ;
d. adjectiv pronominal relativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Cazurile cuvintelor subliniate din enunțul „Însoțit de noii săi prieteni, un satir și o fiică a zeiței Atena, tânărul care descoperă că este fiul lui Poseidon pornește într-o aventură spectaculoasă pentru a recupera una dintre cele mai puternice arme ale Olimpului: fulgerul lui Zeus." sunt, în ordine:
a. acuzativ, genitiv;
b. nominativ, acuzativ;
c. acuzativ, dativ;
d. nominativ, genitiv.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează enunțul de mai jos cu partea de vorbire indicată în paranteză însoțită de prepoziția dată, astfel încât acesta să aibă funcția de complement prepozițional. **4 puncte**

Rick Riordan a scris o carte _______________ curajos. (substantiv însoțit de prepoziția „despre")

5. Scrie o frază în care să înlocuiești cuvântul subliniat cu subordonata corespunzătoare funcției lui sintactice, pe care apoi să o numești: „Pornește într-o aventură spectaculoasă pentru a recupera una dintre cele mai puternice arme ale Olimpului: fulgerul lui Zeus." **4 puncte**

____

____

6. Formulează sfaturile/avertizările cele mai potrivite pe care crezi că mama băiatului ar fi putut să i le dea fiului său, înainte ca acesta să plece în căutarea fulgerului lui Zeus, sub forma unei fraze alcătuite din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă.

4 puncte

7. Pune semnele de punctuație corespunzătoare pentru ca textele de mai jos să devină un enunț asertiv (a), respectiv un enunț interogativ (b). **4 puncte**

a. Percy repetă ce are de făcut
b. Percy repetă ce are de făcut

8. Descrie, în 40 – 70 de cuvinte, locul în care îți imaginezi că ajunge Percy, în căutarea fulgerului, folosind două adjective la grade de comparație diferite, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Mă întâlnesc cu Dia în spatele blocului, fix la ora patru, când o lasă pe ea bunică-sa să iasă afară. Am adus cu mine și cărțile – *Legendele Olimpului* –, *Zeii* și *Eroii*. Le-am citit amândouă – eu din scoarță în scoarță, Dia mai pe sărite, la insistențele mele. [...] Ne plac zeii, pentru că huzuresc în Olimp și pot să facă ce îi taie capul. Eu îi știu pe toți zeii pe de rost. „E mișto să fii zeiță", i-am zis Diei într-o zi și ea a fost de acord cu mine. Așa a început jocul de-a zeițele.

— Cine vrei să fii? o întreb.

Dia se codește. Pentru că sunt generoasă, o las să aleagă prima.

— Hmm, poate Artemis? îndrăznește ea.

— Artemis e prea băiețoasă, zic eu. N-are rochii, fuste, cununi în păr, n-are decât un arc și toată ziua e la vânătoare... [...]

— Atunci Pallas Atena? șoptește ea sfios.

Chiar de asta mă temeam. Acum a spus-o și simt deja că-mi ies din minți. Cum s-o conving să nu fie Pallas Atena? Abia am convins-o să joace jocul... Dar nu poate fi Pallas Atena, chiar nu! Pentru că Pallas Atena, zeița înțelepciunii, cea care le-a dăruit locuitorilor unui mare oraș ce urma să-i poarte numele o ramură de măslin, sunt EU, de multă vreme. Toată lumea știe asta! Și părinții mei, mama și Anton, și verișoarele mele de la Cluj, că doar nu degeaba mă îmbrac eu în fiecare seară în furourile mamei-mamă și-mi vântur sulița, adică sucitorul pentru prăjituri, prin casă... ca să le arăt tuturor că sunt Pallas Atena, cea mai grozavă zeiță din lume.

— Pallas Atena?! mă mir eu, încercând să rămân calmă și să nu mă dau de gol. Dar... e urâtă! Uită-te la poza din carte (de fapt, e o statuie). Și ea e băiețoasă mai ceva ca Artemis, n-are sâni, are scut pe cap. Ce, vrei să porți tot timpul un scut pe cap?

Dia se uită lung la statuie și admite, în cele din urmă că, într-adevăr, Atena e urâtă.

— N-ai vrea cumva să fii Afrodita? rânjesc eu și dau repede paginile, ca să-i arăt o altă statuie cu o femeie goală, albă și cam grasă. În fond, e zeița frumuseții... ce poate fi mai mișto decât să fii cea mai frumoasă?

Dia o studiază și, spre bucuria mea, o tentează rolul.

— Chiar e cea mai frumoasă? zice ea și flutură cochet din gene.

— Sigur! spun eu cu convingere. Toți zeii și eroii se închină frumuseții ei... [...]

Sunt fericită – am reușit să fiu Pallas Atena, așa cum îmi doream, și i-am pasat-o Diei pe proasta de Afrodita.

Adina Popescu, *Pallas Atena, Shōgun și Scarlett O' Hara*, în volumul *Selfie*

Citind textul, îți notezi emoțiile trăite de personaje și câteva cuvinte-cheie: *prietenie, aparență, esență, înțelepciune, frumusețe*. În jurnalul de lectură, îți notezi câteva idei: • naratoarea este pasionată de *Legendele Olimpului*; • cele două fetițe sunt prietene și vor să se joace de-a zeii; • naratoarea este atrasă de înțelepciunea zeiței Atena și o disprețuiește pe Afrodita; și următoarea semnificație posibilă a textului: • Înțelepciunea este uneori mai interesantă decât frumusețea.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *înțelepciune*, valorificând atât textul dat, cât și experiența ta de viață.

În redactarea compunerii:

- vei rezuma scena narativă la care participă personajele; 4 puncte
- vei prezenta argumentat propriul punct de vedere despre alegerea naratoarei de a o întruchipa pe zeița Atena; 6 puncte
- vei caracteriza succint personajele, precizând câte o trăsătură a fiecăruia și o secvență ilustrativă; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață/de lectură. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**

• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);

• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 24

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

PREMIUL NOBEL

Premiile Nobel au fost create de omul afaceri suedez Alfred Nobel (1833 – 1896). El a înființat o fundație care urma să ofere anual distincții celor ce „au adus cele mai mari servicii umanității". Primele astfel de distincții au fost acordate în anul 1901.

Premiile Nobel sunt decernate de:
- Academia Regală Suedeză de Științe, pentru Fizică, Chimie, Economie;
- Institutul Karolinska din Stockholm, pentru Medicină;
- Academia Suedeză, pentru Literatură;
- Parlamentul Norvegiei, pentru Pace.

Număr de laureați Nobel pe țări (selecție)

Țară	Număr de laureați (Număr de premii)
Statele Unite	383 (385) [Nota 1]
Marea Britanie	132 (133) [Nota 2]
Germania	108
Franța	69 (70) [Nota 3]
Suedia	32
Rusia / URSS	31
Japonia	28
Italia	20
Polonia	18 (19) [Nota 3]
România	4 [Nota 4]

1. John Bardeen, premiat de două ori pentru Fizică. Linus C. Pauling, premiat pentru Chimie și pentru Pace.
2. Frederick Sanger, premiat de două ori pentru Chimie.
3. Marie Curie, premiată pentru Fizică și pentru Chimie.
4. Țara este menționată doar ca loc de naștere al laureatului.

Săptămâna premiilor Nobel 2020 a debutat în 5 octombrie la Stockholm, cu Nobelul pentru Medicină. În ziua următoare, a fost anunțat laureatul pentru Fizică, iar premiul pentru Chimie a fost atribuit în 7 octombrie. Premiul Nobel pentru Literatură a fost anunțat în 8 octombrie, iar Nobelul pentru Pace, la 9 octombrie în orașul Oslo, capitala Norvegiei. Este premiul cu cea mai mare vizibilitate, mai ales după ce în ultimii ani s-au extins mult ariile de activitate ale laureaților, prin adăugarea unor domenii noi precum protejarea mediului sau lupta împotriva încălzirii globale.

Merită menționat că la această categorie figurează și cel mai tânăr laureat din istoria premiilor, pakistaneza Malala Yousafzai, care avea 17 ani în 2014, când i s-a decernat. Pro babil cel mai emoționant moment a fost când laureata a afirmat, în discursul său, că premiul îl consideră a fi pentru nu doar pentru ea, ci pentru toți cei care i-au fost alături în lupta pentru dreptul la educație al copiilor, afirmând: „Eu sunt mulți".

De-a lungul timpului, au fost premiate și patru personalități de origine română: George Emil Palade – Medicină (1974), Elie Wiesel – Pace (1986), Herta Müller – Literatură (2009), Stefan W. Hell – Chimie (2014).

Desigur, decernarea premiului aduce o imensă notorietate laureaților, încât unele situații inedite legate de anunțarea câștigătorilor au rămas celebre.

Americanul Louis Ignarro a aflat în avion că a obținut, în anul 1998, Nobelul pentru Medicină. Se pare că legătura telefonică s-a întrerupt imediat, încât până la aterizare a fost convins că prietenii i-au făcut o farsă.

Laureatul pentru Literatură din 1999, Günther Grass, se afla în sala de așteptare a unui cabinet stomatologic când a aflat vestea, dar nu și-a anulat programarea. Americanul Martin Chalfie (Chimie, 2008) a fost sunat în miez de noapte pentru a i se anunța vestea, dar nu a răspuns la telefon.

„M-am trezit abia la șase dimineața, povestește el, mi-am amintit că la ora asta s-o fi acordat deja premiul pentru Chimie și mi-am spus: «Ia să vedem ce papagal a câștigat anul ăsta!». M-am așezat la calculator și, surpriză!: papagalul eram eu".

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Sensul din text al substantivului „vizibilitate" este:

a. însușirea de a fi vizibil;

b. distanța maximă până la care un obiect, luat ca punct de reper, rămâne vizibil în condiții atmosferice date; stare de claritate a atmosferei, care permite să se vadă obiectele până la o anumită distanță;

c. stare de claritate a atmosferei.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Justifică prezența României în lista țărilor din tabel, pe baza informațiilor din textul dat. **2 puncte**

____

____

____

____

3. Suedia decernează Premiul Nobel pentru:

a. Medicină, Literatură;

b. Fizică, Chimie, Economie;

c. Economie, Medicină, Literatură, Pace;

d. Fizică, Chimie, Economie, Medicină, Literatură.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează una dintre urmările acordării Premiilor Nobel pentru laureați, exemplificând cu ajutorul textului dat. **4 puncte**

____

____

____

____

____

5. Notează cu „X" în dreptul fiecărui enunț, optând între informație sigură și informație posibilă.
6 puncte

INFORMAȚIE	SIGURĂ	POSIBILĂ
a. Săptămâna premiilor Nobel 2020 a debutat în 5 octombrie la Stockholm, cu Nobelul pentru Medicină.		
b. De-a lungul timpului, au fost premiate și patru personalități de origine română: George Emil Palade – Medicină (1974), Elie Wiesel – Pace (1986), Herta Muller – Literatură (2009), Stefan W. Hell – Chimie (2014).		
c. Probabil cel mai emoționant moment a fost când Malala a afirmat, în discursul său, că premiul îl consideră a fi nu doar pentru pentru ea, ci pentru toți cei care i-au fost alături în lupta pentru dreptul la educație al copiilor.		
d. Merită menționat că la această categorie figurează și cel mai tânăr laureat din istoria premiilor, pakistaneza Malala Yousafzai, care avea 17 ani în 2014, când i s-a decernat.		
e. Desigur, decernarea premiului aduce o imensă notorietate laureaților, încât unele situații inedite legate de anunțarea câștigătorilor au rămas celebre.		
f. Se pare că legătura telefonică s-a întrerupt imediat, încât până la aterizare a fost convins că prietenii i-au făcut o farsă.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre a doua ilustrație și textul dat. **6 puncte**

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți prezinți punctul de vedere referitor la semnificația afirmației tinerei Malala Yousafzai, din discursul susținut cu prilejul acordării Premiului Nobel 2014: „Eu sunt mulți". **8 puncte**

____
____
____
____
____

Subiectul al II-lea

Citește textul:

Malala Yousafzai s-a născut în Pakistan. A fost un copil „norocos", pentru că, trăind într-o țară și într-o zonă de război în care numeroși copii nu frecventau școala din cauza sărăciei, ea a putut totuși să învețe la școala particulară unde tatăl său era profesor. Blogul pe care l-a scris la vârsta de unsprezece ani, în care povestește despre viața ei, dar și a copiilor de aceeași vârstă cu ea, a făcut-o celebră. Curând a devenit o activistă cunoscută care milita „pentru dreptul copiilor și al tinerilor la educație" și în mod special pentru dreptul fetelor la educație. A fost în mai multe rânduri amenințată cu moartea pentru activitatea sa curajoasă. Avea paisprezece ani când, în 2012, a avut loc un atentat la viața ei. Grav rănită, s-a recuperat cu greu într-un spital din Marea Britanie. Și-a continuat activitatea, iar doi ani mai târziu i s-a decernat Premiul Nobel pentru Pace. În prezent, conduce Fundația Malala al cărei scop este „să înlăture barierele care împiedică 130 de milioane de fete din întreaga lume să meargă la școală".

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Indică seria în care cuvintele sunt corect ordonate alfabetic.
a. a avea, acel, aceeași, activistă, activitate, amenințat;
b. întreaga, în, a învăța, a înlătura, împiedică, într-o;
c. taliban, tată, târziu, tineri, totuși, a trăi;
d. Pakistan, paisprezece, particular, premiu, a putea, prezent.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Enunțul „Blogul pe care l-a scris la vârsta de unsprezece ani, în care povestește despre viața ei, dar și a copiilor de aceeași vârstă cu ea din acei ani, a făcut-o celebră." conține:
a. două pronume;
b. patru pronume;
c. șase pronume;
d. opt pronume.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. În fraza „A fost un copil «norocos», pentru că, trăind într-o țară și într-o zonă de război în care numeroși copii nu frecventau școala din cauza sărăciei, ea a putut totuși să învețe la școala particulară unde tatăl său era profesor.", sunt: **2 puncte**
a. două verbe la forme nepersonale, patru verbe la moduri personale;
b. două verbe la forme nepersonale, patru verbe la moduri personale;
c. un verb o formă nepersonală, cinci verbe la moduri personale;
d. un verb o formă nepersonală, patru verbe la moduri personale.

4. Rescrie propoziția următoare, astfel încât construcția personală să devină construcție impersonală: „Voi ajunge în curând la examenul de studii pakistaneze." **4 puncte**

____

____

5. Transformă construcția activă din propoziție în construcție pasivă. **4 puncte**

În prezent, Malala conduce fundația care îi poartă numele.

____

____

6. Realizează expansiunea cuvântului subliniat din enunțul următor, menționând felul propoziției subordonate obținute: „Curând a devenit o activistă cunoscută care milita «pentru dreptul copiilor și al tinerilor la educație»". **4 puncte**

____

____

7. Subliniază formula de adresare potrivită într-o scrisoare de felicitare adresată Malalei Yousafzai cu prilejul decernării Premiului Nobel pentru Pace. **4 puncte**

a. Dragă domnișoară Yousafzai;
b. Stimată domnișoară Malala Yousafzai;
c. Stimată Yousafzai Malala;
d. Dragă domnișoară Yousafzai Malala.

8. Descrie, în 40 – 70 de cuvinte, atmosfera din clasa ta în pauza dinaintea tezei la limba și literatura română, folosind un adjectiv la gradul superlativ relativ și unul la comparativ de inferioritate, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea

Se dă textul:

Drumul până la școală e scurt – cinci minute de-a lungul râului, pe stradă. Am ajuns la timp și ziua de examen a trecut așa cum trecea de fiecare dată. La sfârșitul zilei eram obosită, dar bucuroasă; știam că mă descurcasem bine la test. Când a venit autobuzul, am coborât treptele. [...] Ne-am înghesuit înăuntru, douăzeci de fete și doi profesori, pe cele trei rânduri de scaune care se întindeau dintr-un capăt în altul al autobuzului. Era cald și murdar, fără ferestre, doar cu o folie galbenă de plastic care se lovea de o parte a mașinii în timp ce mergeam la ora de vârf pe străzile aglomerate din Mingora.

Strada era o îngrămădeală de ricșe[1] în culori țipătoare, femei în robe lungi, bărbați pe scutere, claxonând și făcându-și loc prin trafic. Am trecut pe lângă un negustor care tăia găini. Un băiat vindea înghețată la cornet. O reclamă pentru Institutul de Transplant de păr al doctorului Humayun. Discutam aprins cu Moniba. Aveam mai mulți amici, dar ea era prietena de suflet, cea cu care împărtășeam totul. În timp ce noi vorbeam despre cine avea să ia cele mai bune note semestrul acela, una dintre fete a început să cânte și ne-am alăturat toate.

De îndată ce-am trecut de fabrica de snacksúri, camioneta a oprit. Afară se lăsase o liniște ciudată.

— Ce liniște e azi, am spus. Unde or fi toți oamenii?

Din acel moment nu-mi mai amintesc nimic, dar iată povestea care mi-a fost spusă mie:

Doi bărbați în robe albe au ieșit în fața mașinii.

— Ăsta e autobuzul Școlii Khushal? a întrebat unul dintre ei.

Șoferul a râs. Numele școlii era scris cu litere negre pe o parte a autobuzului. Celălalt tânăr a sărit pe pragul din spate și s-a aplecat înăuntru.

— Cine e Malala? a întrebat.

Nimeni n-a spus nimic, dar câteva fete s-au uitat spre mine. Altele au țipat și eu am strâns-o pe Moniba de mână.

Malala Yousafzai, *Eu sunt Malala*

Dintr-o discuție purtată cu prietenul și colegul tău de bancă, Alin, ai considerat a fi utile următoarele idei pentru o scrisoare adresată Malalei Yousafzai, în care să-i prezinți impresia lăsată de activitea ei.

Alin crede că „Dragă Malala" ar fi cea mai bună formulă de adresare și că, în continuare, ar trebui să folosești persoana a doua singular, pentru că diferența de vârstă dintre voi nu este foarte mare.

Tu l-ai completat, spunând că, în acest caz, formula finală ar trebui să fie și ea mai puțin oficială, iar ca semnătură să folosești doar prenumele. Ai considerat că ar trebui să începi scrisoarea prin a-i spune Malalei cu ce ocazie ai aflat de ea și abia apoi să-i vorbești despre impresia lăsată de activitatea ei.

Exprimă-ți, sub forma unei scrisori electronice de minimum 150 de cuvinte adresate Malalei Yousafzai, impresia pe care ți-a lăsat-o activitatea ei „pentru dreptul copiilor și al tinerilor la educație".

În redactarea compunerii:
- vei respecta structura unui astfel de tip de text; 4 puncte
- te vei referi la două situații din viața ei care te-au impresionat, explicându-ți alegerea; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață; 6 puncte
- vei sublinia lecția de viață desprinsă din text sau dintr-o situație comparabilă despre care ai aflat. 4 puncte

[1] *ricșă* – trăsurică având două roți, trasă de un om, folosită în unele țări din Orient.

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 25

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

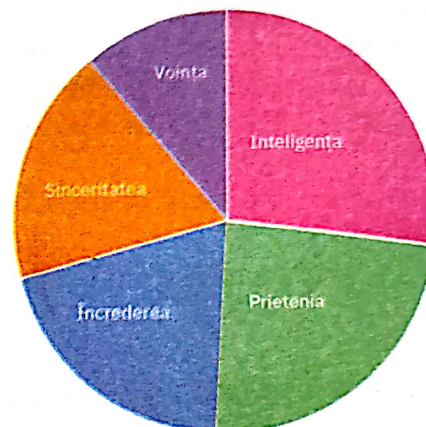
Se dă textul:

CE TIP DE ELEV ESTE APRECIAT DE COLEGI

Elevul apreciat de colegi este definit de trei calități: prietenia, încrederea și inteligența. Inteligența a fost menționată de foarte mulți dintre cei intervievați. Unii o consideră cea mai importantă calitate, deoarece îți permite să te adaptezi contextelor, să știi cum să te porți cu profesorii și colegii.

Sunt foarte apreciați elevii care învață bine și sunt populari, care stabilesc un echilibru între calitățile dorite de profesori (să învețe, să aibă rezultate bune) și de colegi (să fie un bun prieten, să nu fie ipocrit, să fie descurcăreț, să știe să se distreze, să poți avea încredere în el, să nu trădeze).

Iată și câteva păreri despre „portretul" elevului fi apreciat de grup:

Graficul 1.
Criterii de apreciere

„Elevii silitori, care învață, totuși și prietenoși, care nu se închid și nu vorbesc cu nimeni."

„Serios, dar nici prea serios, să mai știe să glumească și să fie bun prieten."

„Adică să știe fără să învețe prea mult... ori înțelege din clasă... este mai atent și știe fără să învețe toată ziua... poate citește o dată lecția și deja o știe și este apreciat pentru asta."

„Sincer... cred că elevii ar dori să aibă un prieten care nu este ipocrit, pentru că foarte ușor ne dăm seama când un coleg este ipocrit... și asta ne deranjează cel mai mult. Ar trebui să fie sincer și foarte apropiat de colegi, cum spunem noi, de treabă."

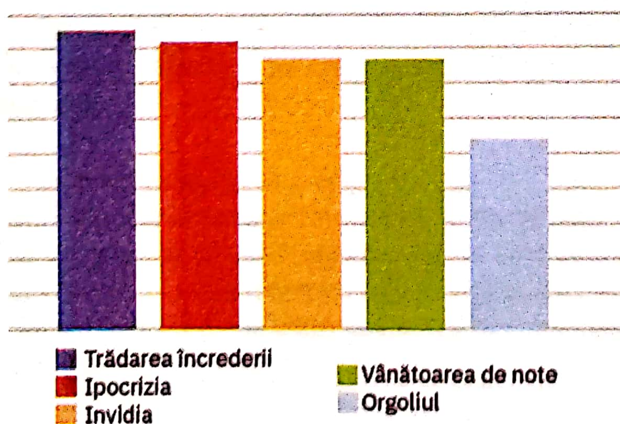
Ceea ce îi unește pe elevi este prietenia, care se bazează pe încredere, pe păstrarea unui secret. Mulți elevi consideră că prietenia este, de fapt, și motivul pentru care vin cu plăcere la școală. Ceea ce îi desparte, evident, este pâra și invidia. Conflictele dintre elevi apar din cauza utilizării unor cuvinte jignitoare, din orgoliu, pentru că se pârăsc, au caractere diferite, sunt intoleranți unii cu alții. „Vânătorii de note" nu sunt nici ei bine văzuți de colegi. Notele, din acest motiv, devin foarte des motiv de conflict între elevi, dar și între elevi și profesori.

Sunt și elevii care afirmă că, dacă ar vrea, ar putea avea rezultate mai bune, dar de fapt nu vor sau așteaptă să fie împinși de la spate.

„Să mi se spună să învăț. Să fiu împinsă de la spate. Și nu numai eu sunt așa, mai mulți copii au nevoie să fie împinși de la spate."

Există însă și părerea contrară: „Dacă tu nu vrei să înveți, degeaba!"

După Mihaela Ionescu, *Elevul de azi prin ochii elevilor*, în volumul *Școala așa cum este*

Graficul 2. Criterii de dezaprobare

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț prin care să ilustrezi sensul din text al verbului „a se închide" („elevi care nu se închid"). **2 puncte**

____

2. Calitatea apreciată în cel mai înalt grad de către elevi este, statistic:

a. inteligența;
b. încrederea;
c. prietenia;
d. voința.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. A fi „de treabă" („Ar trebui să fie sincer și foarte apropiat de ei, cum spunem noi, de treabă.") înseamnă:

a. a fi conștiincios;
b. a fi de folos;
c. a fi cinstit;
d. a fi cumsecade.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează aprecierea care ocupă, din punctul tău de vedere, un loc nemeritat în graficul 1, motivându-ți alegerea prin două argumente. **4 puncte**

____

____

____

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, raportându-te la textul dat. **6 puncte**

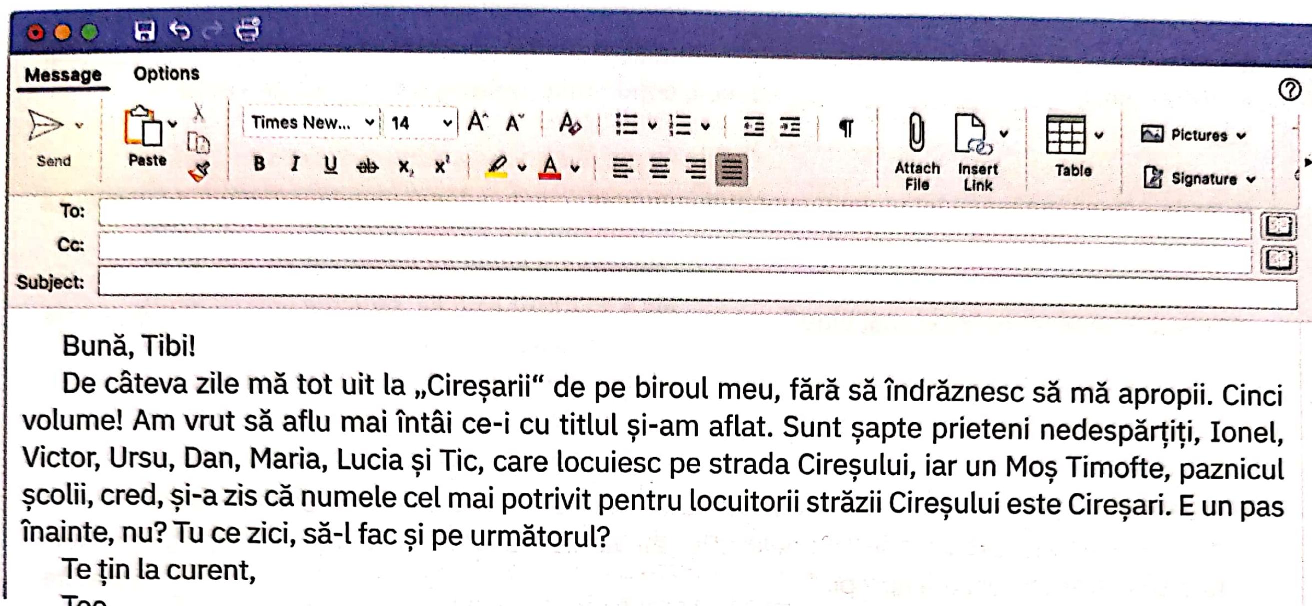
Afirmația	Adevărat	Fals
a. Conflictele dintre elevi sunt provocate numai de utilizarea unor cuvinte jignitoare.		
b. Unii elevi afirmă că ar putea învăța mai bine dacă ar fi împinși de la spate.		
c. Notele sunt rareori motiv de conflict între elevi și profesori.		
d. Toți cei intervievați consideră că inteligența este cea mai importantă calitate a unui elev.		
e. Trădarea încrederii este cea mai importantă cauză a dezaprobării.		
f. Inteligența îți permite să te adaptezi contextelor.		

6. Cele două grafice ți-au ușurat înțelegerea textului? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 80 de cuvinte, indiferent dacă este afirmativ sau negativ. **6 puncte**

7. O participată la sondajul despre tipul de elev apreciat de colegi consideră că trebuie „Să mi se spună să învăț. Să fiu împinsă de la spate. Și nu numai eu sunt așa, mai mulți copii au nevoie să fie împinși de la spate." Pornind de la afirmația „Dacă tu nu vrei să înveți, degeaba!", adresează-i un îndemn pentru schimbarea modul în care gândește, prin intermediul unei scrisori de 60 – 100 de cuvinte. **8 puncte**

Subiectul al II-lea

Se dă textul:

Bună, Tibi!

De câteva zile mă tot uit la „Cireșarii" de pe biroul meu, fără să îndrăznesc să mă apropii. Cinci volume! Am vrut să aflu mai întâi ce-i cu titlul și-am aflat. Sunt șapte prieteni nedespărțiți, Ionel, Victor, Ursu, Dan, Maria, Lucia și Tic, care locuiesc pe strada Cireșului, iar un Moș Timofte, paznicul școlii, cred, și-a zis că numele cel mai potrivit pentru locuitorii străzii Cireșului este Cireșari. E un pas înainte, nu? Tu ce zici, să-l fac și pe următorul?

Te țin la curent,

Teo

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Sunt corect ordonate alfabetic numele colegilor de clasă ai lui Tibi și Teo din seria:

a. Balaș I. Bogdan, Ban L. Laura, Bănulescu C. Costin, Bănică D. Ion, Birică C. Alexandru, Bâră C. Anca;

b. Paul Z. Alexandru, Pârvu I. Ileana, Pârvan I. Ileana, Păun A. Anton, Pintea A. Matei, Puiu B. Anica;

c. Ștefan C. Andrei, Ștefan A. Codruț, Ștefan A. C. Petre, Ștefan C. Codin, Ștefan D. Daniel, Ștefan A. Paul;

d. Toader A. Ana, Toader A. Antoaneta, Toader A. Aura, Toader A. Aurel, Toader A. Aurica, Toader A. Aurora.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cele patru cuvinte subliniate în text sunt corect identificate în seria:

a. conjuncție, conjuncție, pronume, conjuncție;

b. conjuncție, conjuncție, pronume, adverb;

c. conjuncție, conjuncție, conjuncție, conjuncție;

d. pronume, conjuncție, conjuncție, adverb.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Transcrie, din textul dat, două adjective la grade de comparație diferite, pe care să le precizezi. **2 puncte**

____

____

4. Completează spațiile libere din răspunsul lui Tibi, conform precizărilor scrise între paranteze.
4 puncte

Curaj, Teo!
„Cireșarii“ este un roman ____________________ (adjectiv, gradul superlativ absolut). Îți ____________________ (*a plăcea*, viitor) mult. Eu l-am dat gata în fix ____________________ (18, în litere) zile. L-____________________ (*a recti*, condițional-optativ, perfect) în vara asta.
Tibi

5. Scrie o frază în care să înlocuiești cuvântul subliniat cu subordonata corespunzătoare funcției lui sintactice, pe care să o precizezi.

„Numele li se potrivește <u>cel mai bine</u>.“ **4 puncte**

____

____

6. Transformă ultima propoziție subordonată din fraza următoare în partea de propoziție corespunzătoare, precizându-i numele: „De câteva zile mă tot uit la «Cireșarii» de pe biroul meu, fără să îndrăznesc să mă apropii.“ **4 puncte**

____

____

7. Este corect din punct de vedere gramatical enunțul:
a. O colegă de-ale mele a citit „Cireșarii“ într-o săptămână.
b. Colegii mei, îndată ce au intrat în biblioteca, i-a surprins plăcut oferta de carte.
c. Este de la sine înțeles că oricine are voință reușește în viață.
d. Ana, alături de Teo, îl tot rugau pe Tibi să le dea mai multe informații despre romanul „Cireșarii“.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **4 puncte**

8. Continuă, într-un text dialogat de șase replici, discuția dintre Ana, Teo și Tibi, început astfel:
— Hai, Tibi, spune-mi măcar dacă ți-a plăcut „Cireșarii“! **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea

Se dă textul:

Doi prieteni împreună la un drum călătorind,
Un urs le ieși-nainte, cu groază spre ei viind.
Unul dintr-înșii, de frică, văzând ursul furios,
Se sui și se ascunse sus într-un copaci stufos;
Cellalt, într-acest pericol singur dacă s-a văzut,
S-a-ntins la pământ îndată și în mort s-a prefăcut.
Ursul dar totdeodată asupra lui cum sosi,
Pe la nas, pe la ureche se plecă a-l mirosi;
Iar el își ținu suflarea, să nu-l simță că e viu,
Că ursul mort nu mănâncă, după cum zic cei ce știu;
Și așa, de mort gândindu-l, cum sta nesuflând lungit,
Nicidecum neatingându-l, l-a lăsat și a fugit;
Iar prietenul său, care sta în copaciul stufos,
După ce se duse ursul, l-a-ntrebat, dându-se jos:
— Ia spune-mi, măi frățioare, ursul ce lucru-ți șopti
Când se puse la urechea-ți? (și-ncepu a hohoti.)
— Mi-a poruncit – el răspunse – să țin minte să păzesc
Și c-un prieten ca tine să nu mai călătoresc.

Anton Pann, *Povestea vorbii*

Trei colegi au citit împreună textul, dar nu s-au înțeles asupra semnificației sale.

ALEXANDRU: Nu cred că întâmplarea are o semnificație deosebită. De fapt, ce s-a întâmplat? Călătorii s-au speriat de un urs, iar unul ei a fugit. Ce altceva putea să facă? Ursul era prea puternic. Dacă aș fi fost în acea situație, nu cred că m-aș fi purtat altfel.

ELEONORA: Nu sunt de acord cu tine, Alexandru. Anton Pann a vrut să arate că un prieten tocmai la nevoie se cunoaște. Poate n-ai remarcat, dar în final, după ce primejdia trecuse, lașul a mai și râs de cel pe care-l părăsise. Mi-a plăcut că acesta i-a răspuns pe măsură, ironizându-l.

ANCA: Eu cred că a greșit scriitorului, pentru că exemplul este nepotrivit. Dacă unul dintre ei ar fi suferit un accident, iar celălalt l-ar fi părăsit, atunci sigur nu putea fi numit prieten. Dar întâmplarea mi se pare improbabilă. De aceea, nu cred că se poate discuta despre prietenie pornind de la un exemplu rău ales.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți exprimi *acordul sau dezacordul cu opinia unuia dintre cei trei colegi despre semnificația povestirii lui Anton Pann.*

În redactarea compunerii:

- vei preciza pe care dintre cei trei colegi l-ai ales, motivându-ți opțiunea; 4 puncte
- vei discuta textul, aprobându-i sau dezaprobându-i argumentele; 6 puncte
- vei prezenta argumentat propriul punct de vedere despre întâmplare; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață; 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

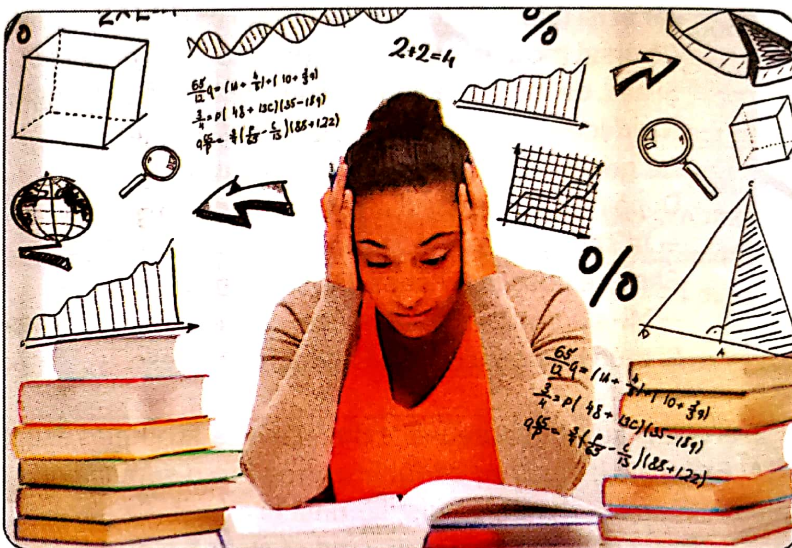
TESTUL 26

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

TIMP LIBER, RECREERE ȘI ACTIVITĂȚI CULTURALE

Un studiu despre bugetul de timp al elevilor, realizat de Asociația „Salvați Copiii", a evidențiat fenomenul de supraîncărcare a acestora cu sarcini școlare, atât din partea cadrelor didactice, cât și din partea părinților. Cauzat de o programă școlară încărcată (care dă naștere nevoii de a aloca mult timp pregătirii temelor, dar și de a apela la meditații), acest fenomen este de natură să afecteze semnificativ timpului liber al copiilor.

În plus, în ceea ce privește infrastructura și facilitățile destinate special copiilor pentru petrecerea timpului liber, sesizăm disparități semnificative între mediul urban și cel rural. Astfel, din cele 4 689 săli de sport, doar 1 896 se aflau în mediul rural, din cele 44 de bazine de înot, doar 10 se aflau în mediul rural, dar niciunul nu era acoperit, o situație mai echilibrată fiind înregistrată doar cu privire la terenurile de sport (unde jumătate se află în mediul rural). În ceea ce privește oferta televiziunilor sub aspectul emisiunilor speciale pentru copii, observăm că aceasta este foarte redusă, copiii nereprezentând un public-țintă pentru care societățile de televiziune consideră că merită să facă eforturi prea mari.

Emisiuni de televiziune	Ani					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Ore					
Total ore de emisie	56.050	50.400	52.560	46.472	43.800	52.560
Emisiuni pentru copii	376	487	295	176	191	291

Mai echilibrată este oferta de carte. Din datele oferite de Institutul Național de Statistică, în anul 2017 existau 6 769 de biblioteci școlare, din care aproximativ 45% se aflau în mediul rural sau în orașe mici. În total, acestea aveau un patrimoniu de aproape 62 000 000 de volume și un număr de 1 642 000 de cititori activi care au împrumutat circa 13 000 000 de volume. Timpul liber rămâne, totuși, o problemă, iar declarația unei fete de 15 ani este în acest sens semnificativă: „În viața mea de elevă, în timpul săptămânii, am doar o oră de timp liber pe zi."

În aceste condiții, gestionarea eficientă a timpului devine esențială.

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la texul dat.

1. Explică, într-un enunț, sensul structurii „buget de timp". **2 puncte**

____

____

2. Cel mai mic număr de ore alocate emisiunilor pentru copii a fost în anul:

a. 2014;
b. 2015;
c. 2016;
d. 2017.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Conform Institutul Național de Statistică, în anul 2017:

a. existau 6 769 de biblioteci școlare în mediul rural;
b. bibliotecile aveau un patrimoniu de circa 13 000 000 de volume;
c. 1 642 000 de cititori erau activi;
d. 45% dintre cititori trăiau în mediul rural.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Precizează cele două surse ale informațiilor din textul dat. **4 puncte**

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații referitoare la textul dat, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Oferta de carte urban – rural este echilibrată.		
b. Producerea de emisiuni TV destinate copiilor este nerentabilă economic pentru societățile de televiziune.		
c. Terenurile de sport sunt repartizate egal între oraș și sat.		
d. Oricât de bogată ar fi oferta de recreere, aceasta este zădărnicită de absența timpului liber.		
e. Supraîncărcarea cu sarcini școlare se datorează exclusiv cadrelor didactice.		
f. Gestionarea eficientă a timpului este foarte importantă.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, ce încearcă să transmită privitorului ilustrația care însoțește textul dat. **6 puncte**

____

____

____

7. Exprimă, într-un text de 60 – 100 de cuvinte, un punct de vedere în legătură cu afirmația fetei de 15 ani: „În viața mea de elevă, în timpul săptămânii, am doar o oră de timp liber pe zi.“ **8 puncte**

Subiectul al II-lea

Se dă textul:

La ce sunt bune cărțile? Îmi vine să răspund: la totul și la nimic. Milioane de oameni n-au deschis niciodată o carte. A vrea să le explici ce pierd e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart. În ce mă privește, mă număr printre cei ce nu pot trăi fără cărți. Am nevoie să citesc așa cum am nevoie să mănânc și să beau. Hrana pe care mi-o oferă lectura îmi este la fel de indispensabilă ca și cea materială. Nu mă pot închipui fără să țin o carte în mână.

Nicolae Manolescu, *Cititul și scrisul*

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din text aflate în seria:
a. în-chi-pu-i, ex-pli-ca, răs-pund, mi-li-oa-ne;
b. în-chi-pui, in-dis-pen-sa-bi-lă, ex-pli-ca;

c. ne-vo-ie, căr-ți-le, le-ctu-ra, ma-te-ri-a-lă;
d. lec-tu-ra, ne-vo-ie, in-di-spen-sa-bi-lă, tot-una.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

2. Enunțul „Nu mă pot închipui fără să țin o carte în mână." este:
a. asertiv;
b. imperativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

3. Cuvântul „lui" (lui Mozart) este:
a. pronume personal;
b. pronume posesiv;
c. adjectiv pronominal posesiv;
d. articol hotărât.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

4. Scrie, în spațiul rezervat, forma corectă a cuvintelor cu valoare de complement indirect. 4 puncte

a. I-am împrumutat o carte ______________________. (*Maria*)
b. Au adus multe cadouri ______________________. (*părinți*)
c. Spune __________ ce cărți ai mai citit în vacanță. (*mie*)
d. __________ am trimis un SMS. (*ție*)

5. Completează fraza cu propoziția regentă pentru circumstanțiala de scop. 4 puncte
Ca timpul liber să nu mai fie o problemă pentru tine, ______________________

____

6. Scrie o frază în care să înlocuiești secvența subliniată cu subordonata corespunzătoare funcției sale sintactice, pe care să o precizezi.
„În ce mă privește, mă număr printre cei ce nu pot trăi <u>fără cărți</u>." 4 puncte

____

____

7. Rescrie cele nouă cuvinte în exact aceeași ordine în care sunt date, astfel încât să rezulte o frază formată din două propoziții care să exprime mai întâi reușita la examen, iar apoi nereușita. Atenție! Pentru a obține sensurile cerute, trebuie să folosești punctuația adecvată și, de asemenea, să respecți normele ortografice.
• te • vei • descurca • la • examen • nu • vei • avea • probleme 4 puncte

reușită: ____
nereușită: ____

8. Scrie un răspuns, în 40 – 70 de cuvinte, la întrebarea „La ce sunt bune cărțile?". 8 puncte

____

____

____

Subiectul al III-lea

Se dă textul:

Doi și cu doi fac patru,
patru și cu patru fac opt,
opt și cu opt fac șaisprezece...
— Repetați! spune profesorul.
Doi și cu doi fac patru,
patru și cu patru fac opt,
opt și cu opt fac șaisprezece...
Dar iată pe cer
pasărea-liră.
Copilul o vede,
copilul o aude,
copilul o roagă:
— Pasăre, scapă-mă,
pasăre dragă,
joacă-te cu mine!
Atunci pasărea coboară
și copilul și pasărea încep să se joace.
— Repetați! spune profesorul
și copilul se joacă,
pasărea se joacă cu el...
Patru și cu patru fac opt,
opt și cu opt fac șaisprezece.
Dar șaisprezece și cu șaisprezece ce-or fi făcând?
Șaisprezece și cu șaisprezece nu fac nimic
și mai ales n-au niciun chef să facă treizeci și doi
și-o șterg afară cât pot mai curând.
Și copilul se joacă cu pasărea
în pupitru
și toți copiii o aud cântând,
și toți copiii aud muzica,
și opt și cu opt o șterg afară binișor,
patru și cu patru, doi și cu doi
o șterg frumos la rândul lor,
și unu și cu unu nu mai fac nici unu, nici doi,
ci fug și nu se mai uită înapoi.
Și pasărea-liră cântă,
și copilul cântă,
și profesorul strigă:
— Termină, termină! Nu trăncăni degeaba!
Dar toți ceilalți copii ascultă muzica
pe când pereții clasei se prăbușesc încet,
și geamurile redevin nisip,
cerneala redevine apă,
și creta, stâncă lângă mare,
băncile se prefac în copaci,
iar penițele, în păsări călătoare.

Jacques Prévert, *Ora de dictare*

În discuția care a urmat lecturii poeziei, s-au exprimat mai multe opinii despre ce a vrut să exprime autorul. Câțiva colegi au vorbit despre visul care te ajută să evadezi din cotidian, alții au considerat că este vorba despre orele plictisitoare petrecute la școală, sau despre lipsa de înțelegere a profesorilor, sau despre rutina vieții de elev. Cu unii ai fost de acord, cu alții nu, așa că ai hotărât să-ți exprimi punctul de vedere, raportându-te și la cele discutate în clasă.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să descrii impresia pe care ți-a produs-o lectura **poeziei** Ora de dictare **de Jacques Prévert.**

În redactarea compunerii:
- vei preciza tema poeziei, punând-o în relație cu titlul; 4 puncte
- vei selecta două secvențe pe care le consideri relevante din punctul de vedere al temei, motivându-ți alegerea; 6 puncte
- vei corela tema poeziei cu propria experiență de elev; 6 puncte
- vei sublinia lecția de viață desprinsă din text. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 27

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

CARAVANA TEATRULUI

Săptămâna trecută, în 2 – 4 iunie, în Ungaria și Serbia au avut loc reprezentații de teatru și ateliere de improvizație și interpretare destinate copiilor din comunitățile românești, cu ocazia Zilei Copilului. Proiectul a fost organizat de Institutul Cultural Român, prin Direcția Românii din Afara Granițelor, în parteneriat cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Comunitatea Românilor din Serbia. Programul a cuprins câte un spectacol cu piesa „Ursul păcălit de vulpe", adaptare după povestea lui Ion Creangă, și workshop-uri[1] *interactive de improvizație și interpretare pentru copii, sub genericul „Atelierul micului actor", proiect inițiat și susținut de actori profesioniști din Arad și București.*

Teatrul înlocuiește multe ore de română

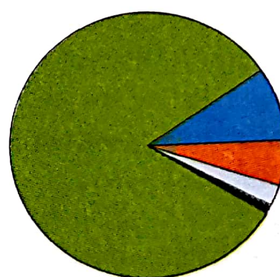
Primul spectacol din marțea trecută a avut loc la Școala românească „Lucian Magdu" din Bătania, unde atât spectacolul, cât și atelierul de actorie au avut foarte mare succes. În după-amiaza aceleiași zile, caravana de teatru a poposit printre copiii din Micherechi, unde, în casa de cultură, o sută de copii de la grădiniță și de la școala generală au așteptat nerăbdători să înceapă povestea. În ambele locații, cei mici au intrat foarte ușor în joc, alături de dascălii lor.

„Chiar și eu m-am simțit azi copil [...]. Cred că această piesă a contat pentru copii mai mult decât ore întregi de limba română. Totdeauna sunt binevenite astfel de ocazii, atât pentru copiii noștri, cât și pentru cei de la alte școli", ne-a mărturisit directoarea școlii din Bătania, Iulia Olteanu. [...]

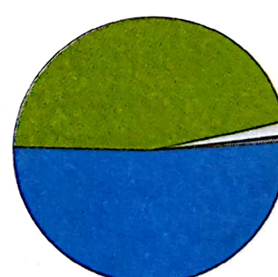
Scopul: să atragem copiii către limba română

„Proiectul nostru are scopul ca prin joc și prin tot felul de metode actoricești, prin interactivitate, să lucrăm cu copiii, să-i atragem în lumea poveștilor, a teatrului și, mai mult de atât,

Componența etnică a orașului Bătania
- Maghiari (82,22%)
- Români (8,83%)
- Sârbi (5,45%)
- Romi (2,45%)
- Necunoscut (0,4%)
- Alții (0,65%)

Componența etnică a satului Micherechi
- Maghiari (51,14%)
- Români (46,53%)
- Romi (1,76%)
- Necunoscut (0,28%)
- Alții (0,28%)

Sursa graficelor: wikipedia.org

---
1 *workshop* – grup de lucru, atelier.

să-i aducem către limba română în toată frumusețea și splendoarea ei. [...] Cu siguranță pot să facă și ei după aceasta niște momente de improvizație în recreație, ceea ce este clar că încurajează comunicarea și sparge barierele comunicaționale și rigiditatea de la școală. Iar dacă va fi așa, ne-am atins obiectivul și ceea ce am dorit, de fapt, să facem", ne-a spus Adriana Gae, expert la Direcția Românii din Afara Granițelor, ICR București, coordonatorul caravanei.

„...Sunt îndrăgostită de copii"

Povestea „Ursul păcălit de vulpe" a fost interpretată de actorii bucureșteni Elena Vasîlică (Vulpița), Sebastian-Anton Paul (Ursul) și Marian Cobuz (Țăranul). „Atelierul micului actor" a fost condus de actrițele Angela Petrean Varjasi și Mădălina Toderaș din Arad. Atât la Bătania, cât și la Micherechi, cel mai simpatizat personaj al poveștii a fost Vulpița, probabil pentru că a reușit să păcălească pe toată lumea. „Pentru mine este ușor să lucrez cu copiii, pentru că am această afinitate și sunt îndrăgostită de copii. Mă hrănesc cu energia pe care ei o dăruiesc, din puritatea lor și din dispoziția pe care o au tot timpul pentru joc, pentru faptul că ei acceptă tot timpul provocările și pentru că sunt plini de candoare. [...]", ne-a explicat actrița Elena Vasîlică.

După urmărirea poveștii, copiii au putut „gusta" și ei cum e să fii actor. La „Atelierul micului actor", cei mici au învățat mișcare scenică, metode actoricești, au înțeles care e relația dintre actori și public, au urcat pe scena imaginară și au cucerit lumea teatrului. Decât curiozitatea lor, numai însuflețirea le-a fost mai mare. [...]

Joi, 4 iunie, programul caravanei a continuat la copiii din Satu Nou și Sân Mihai – Serbia.

A.B., http://foaiaromaneasca.blogspot.com

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din următorul articol de dicționar, explicația care corespunde sensului din text al cuvântului *caravană*. **2 puncte**

CARAVÁNĂ, *caravane,* s. f. **1.** Grup de oameni și de animale de povară (de obicei, cămile), care străbat împreună un pustiu. ♦ Convoi de vehicule cu călători, care parcurg împreună același drum. ♦ Grup de vehicule sau de persoane care călătoresc împreună în scopuri culturale, sanitare, turistice etc. *Caravană sanitară. Caravană cinematografică.* **2.** (Reg.) Căruță sau car mare pentru transport. – Din fr. **caravane.**

___

___

2. Bătania este:
a. un sat din Ungaria;
b. un sat din România;
c. un oraș din Ungaria;
d. un oraș din România.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Dintre localitățile amintite în text, pe hartă apar:
a. doar trei;
b. doar patru;
c. doar cinci;
d. toate.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Transcrie, din primul paragraf, câte o secvență la care face trimitere la: **4 puncte**

a. „Un cadou de Ziua Copilului"

____

b. „teatru interactiv și atelier pentru micii actori"

____

5. Stabilește, pe baza informațiilor oferite de text și de imaginile asociate, valoarea de adevăr a afirmațiilor de mai jos, notând alături *adevărat* sau *fals*. **6 puncte**

a. La Micherechi procentul de români este mai mare decât la Bătania. ________________

b. „Ursul păcălit de vulpe" s-a jucat de două ori în aceeași zi. ________________

c. Spectatorii au fost doar elevi. ________________

d. Piesa a fost interpretată de cinci actori de la București și de la Arad. ________________

e. Afirmația „sunt îndrăgostită de copii" aparține coordonatoarei caravanei, Adriana Gae. ________

f. „Atelierul micului actor" a fost o activitate interactivă. ________________

6. Prezintă, în 50 – 80 de cuvinte, argumentele pe care le oferă textul în sprijinul afirmației că proiectul caravanei organizate de Institutul Cultural Român a fost un succes. **6 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți exprimi punctul de vedere despre afirmația doamnei profesoare Iulia Olteanu privind rolul educativ al teatrului: „Cred că această piesă a contat pentru copii mai mult decât ore întregi de limba română". **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

AMBASADA ROMÂNIEI
în Republica Cipru

Prima pagină » Ambasada » Actualitatea ambasadei

Actualitatea ambasadei

ARC 2014 – Program de tabere pentru românii de pretutindeni

Iuliana Georgiana Zmău, elevă (Spania): „Am primit locul în această tabără datorită participării la Concursul Mihai Eminescu. M-am distrat foarte bine aici, mi-am făcut mulți prieteni și am învățat să iubesc Țara mea și Limba strămoșilor noștri. Mi-aș dori tare mult să mă mai întorc la Sulina! Nu voi uita niciodată timpul petrecut aici alături de prieteni, de domnii profesori, de organizatori și de doamna mea profesoară de Limba română! Mulțumesc DRP* pentru această șansă! M-am simțit norocoasă!"

https://nicosia.mae.ro/local-news/979

* DRP – Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Se termină în vocală toate cuvintele din seria:
a. foarte, bine, aici;
b. mulți, prieteni, să;
c. și, noștri, mea;
d. doamna, această, alături.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din secvența „de doamna <u>mea</u> profesoară" este:
a. pronume personal în cazul genitiv;
b. pronume posesiv în cazul genitiv;
c. adjectiv pronominal posesiv în cazul genitiv;
d. adjectiv pronominal posesiv în cazul acuzativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Modul verbului subliniat din secvența „să mă mai întorc" exprimă:
a. un fapt real;
b. o posibilitate;
c. o imposibilitate;
d. o acțiune improbabilă.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Alege din text o propoziție cu subiect inclus și transform-o în propoziție cu subiect exprimat.
4 puncte

____

____

5. Continuă enunțul de mai jos, adăugând o subordonată cauzală. **4 puncte**

„M-am simțit norocoasă ______________________________"

6. Un elev de la Școala Generală din Micherechi, Ungaria, își prezintă impresiile din tabăra de la Sulina:

Un grup de elevi ai școlii noastre din Micherechi, printre care m-am găsit și eu, însoțiți de directoarea Ana Sárközi, am pornit spre distracție, vacanță, excursie, aventură la Sulina. [...] Am avut posibilitatea să participăm la mai multe ocupații. [...] Am călătorit și cu vaporul, care a fost foarte interesant pentru mine, fiindcă în viața mea nu am mai călătorit pe apă cu vapor! Cele trăite în aceste zile nu le pot prea bine să le spun în cuvinte. Mulțumesc școlii generale din Micherechi, profesoarelor și României pentru posibilitatea de a petrece o vacanță la mare.

http://foaiaromaneasca.blogspot.com

Subliniază în textul dat două structuri gramaticale care crezi că ar trebui îndreptate și scrie variantele pe care le consideri mai potrivite. **4 puncte**

____

____

7. Din textul reprodus mai jos sunt șterse câteva semne de punctuație.

„Ne-a plăcut la Sulina, la Moreni la Târgoviște la Iași! România te iubim"

https://nicosia.mae.ro/local-news/979

Adaugă semnele de punctuație care lipsesc. **4 puncte**

8. Scrie, în 40 – 70 de cuvinte, o scrisoare adresată unui prieten român care trăiește într-o altă țară din Europa, prin care să-l convingi să se înscrie în programul de tabere pentru copiii români de pretutindeni, folosind două atribute exprimate prin adjective pronominale. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

În aceeași limbă
Toată lumea plânge,
În aceeași limbă
Râde un pământ.
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt.

În limba ta
Ți-e dor de mama
Și vinul e mai vin,
Și prânzul e mai prânz.

Și doar în limba ta
Poți râde singur,
Și doar în limba ta
Te poți opri din plâns.

Iar când nu poți
Nici plânge și nici râde,
Când nu poți mângâia
Și nici cânta,
Cu-al tău pământ,
Cu cerul tău în față,
Tu taci atunce
Tot în limba ta.

Grigore Vieru, *În limba ta*

Reflectând pe marginea versurilor, observi și notezi următoarele:
- substantivul din titlu se repetă de șapte ori în text;
- nu apar alți termeni din câmpul lexical al substantivului din titlu;
- în schimb, apar mai mulți termeni din câmpul lexical al sentimentelor;
- între structurile „aceeași limbă" (repetată la început) și „limba ta", conjuncția „ci" stabilește un raport de opoziție;
- structura „aceeași limbă" este asociată cu substantivele „lume", „pământ" și cu verbe la persoana a treia;
- structura „limba ta" este asociată cu verbe, pronume, adjective pronominale la persoana a doua singular;
- structura „în limba ta" este de două ori precedată de adverbul „doar".

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *relația dintre limba maternă și limbile străine învățate ulterior*, valorificând textul poeziei, observațiile pe care le-ai notat și propria experiență.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta pe scurt viziunea poetului Grigore Vieru despre importanța limbii materne; 4 puncte
- vei comenta două secvențe din poezie pe care le consideri semnificative în conturarea acestei viziuni; 6 puncte
- vei susține sau vei combate o idee sugerată în text privind relația dintre limba maternă și limbile străine învățate ulterior; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau cu o idee din alte opere literare. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

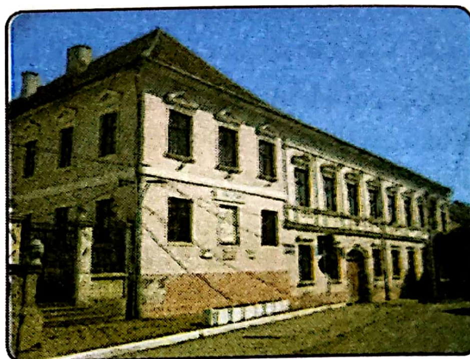
TESTUL 28

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

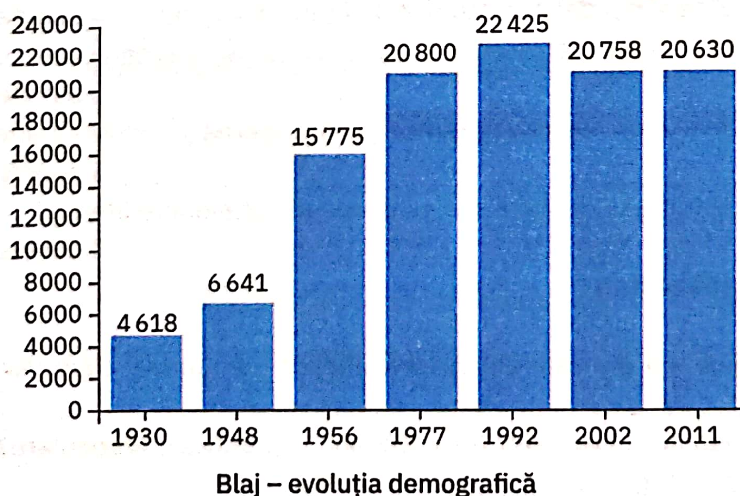
BLAJ

Prima școală românească din Blaj

Prima atestare documentară referitoare la Blaj datează din 1252, an în care contele Herbord a cumpărat domeniul „de la întâlnirea Târnavelor", domeniu denumit în continuare „villa Herbordi". În 1313, fiul lui Herbord, Blasius, a devenit stăpân al moșiei respective. Denumirea Blajului provine de la numele proprietarului, Blasius. Până la Unirea Transilvaniei cu România, în 1918, Blajul este printre puținele orașe din Ardeal care are o populație preponderent românească.

În anul 1754, prin eforturile episcopului Petru Pavel Aron, la Blaj și-a deschis porțile prima școală publică cu limba de predare română. În secolul următor, numărul școlilor românești va crește.

Poetul Mihai Eminescu a fost fascinat de Blaj și, în 1866, la vârsta de 16 ani, pleacă de acasă, de la Ipotești, pentru a vedea capitala intelectuală a românilor din acea epocă, așa cum era considerat Blajul. Eminescu străbate drumul de la Ipotești la Blaj pe jos sau cu căruța și este fermecat de poveștile pe care le aude de la oamenii prietenoși cărora li se alătură, dar și de felul în care vorbesc locuitorii Blajului, de sonoritatea cuvintelor folosite de aceștia. De altfel, atunci când a ajuns la Blaj, Eminescu a exclamat: „Te salut din inimă, Mică Romă! Îți mulțumesc, Dumnezeule, că m-ai ajutat s-o pot vedea!" Poetul avea dreptate să numească Blajul Mica Romă, mai ales că orașul este din 1737 centrul Bisericii Romane Unite cu Roma. Piața centrală din Blaj, transformată în prezent într-un parc, era locul preferat al lui Eminescu, fiindcă aici țăranii și negustorii veneau să-și vândă produsele, iar, la sfârșitul anului școlar, studenții își vindeau manualele.

Blaj – evoluția demografică

Lacul Cherețeu aflat în apropiere de Blaj, unde Eminescu își petrecea mult timp, are o poveste veche și origini legendare plasate în timpuri imemoriale, când pe acele meleaguri se spune că trăiau uriași. În 1755, s-a înființat în oraș prima trupă de teatru în limba română; aici a fost, la 1848, Marea Adunare de pe Câmpia Libertății, tot aici a apărut primul ziar românesc cu litere latine.

Catedrala Sfânta Treime are cel mai mare iconostas[1] din țară și se pare că la Blaj s-a înființat prima grădină botanică din lume.

[1] *iconostas* - catapeteasmă, perete împodobit cu icoane ce separă altarul de restul bisericii.

La recensământul din 1930 au fost înregistrați la Blaj 4 618 locuitori, dintre care 3 509 români (75,9%), 721 maghiari (15,6%), 227 evrei (4,9%), 112 germani (2,4%) ș.a.

La recensământul din 1956 au fost consemnați 8 711 locuitori.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația municipiului Blaj se ridică la 20 630 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 20 758 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (78,26%).

După articolul *Blaj*, ro.wikipedia.org

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Explică, într-un enunț, sensul structurii „o populație preponderent românească".

2 puncte

____

____

____

2. Blajul a avut cea mai numeroasă populație în anul:

a. 2002;
b. 1992;
c. 1977;
d. 1956.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. În locul pieței centrale din Blaj s-a construit:

a. un mall;
b. un parc;
c. o clădire de birouri;
d. un bloc.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează într-un enunț tema textului, justificându-ți afirmația cu două informații din text.

4 puncte

____

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații referitoare la textul dat, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Prima atestare documentară a orașului Blaj datează din anul 1313.		
b. Până în 1918, Blajul are o populație preponderent românească.		

c. Mihai Eminescu a fost fascinat de Blaj.		
d. La Blaj a fost înființată în 1754 prima școală publică românească.		
e. Lacul Cheretеu își are originile în timpuri în care pe pământ existau uriași.		
f. Catedrala Sfânta Treime de la Blaj are cel mai mare iconostas din țară.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre fotografie și textul dat. **6 puncte**

7. Andrei și Diana discută despre faptul că Blajul a fost numit cândva „mica Romă".
ANDREI: Cred că Eminescu se referea la importanța culturală a orașului când îl compara cu Roma.
DIANA: Eu cred exagerezi. Roma este, totuși, Roma, un oraș străvechi, pe când Blajul era doar un orășel căruia românii din imperiu îi exagerau importanța.

Având în vedere informațiile din articol, cu care dintre opiniile celor doi prieteni ești de acord? Motivează-ți alegerea, într-un text de 60 – 100 de cuvinte, integrând atât argumente ale celui/celei cu care ești de acord, cât și propriile tale argumente. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Nu știu dacă „Eminescu – poet național" a devenit, astăzi, un brand (cum e la modă să se spună...). Am asistat la punerea în circulație, în ultimele decenii, a ciocolatei cu portretul lui și a sărățelelor cu statuia lui, care însă n-au rezistat pe piață. N-am văzut ridicându-se voci ultragiate că „sfântul preacurat al ghiersului românesc" vinde sau nu vinde produse de larg consum; unii se întreabă încă de ce nu vinde chipul lui Eminescu ciocolată cum o face Mozart, la el acasă și în toate aeroporturile europene.

Ioana Bot, *Eminescu explicat fratelui meu*

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin vocale în hiat toate cuvintele din seria:
a. știu; ciocolatei;
b. poet, național;
c. punerea, circulație;
d. întreabă, aeroporturile.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „Am asistat la punerea în circulație, în ultimele decenii, a ciocolatei cu portretul <u>lui</u> și a sărățelelor cu statuia lui, care însă n-au rezistat pe piață." este:
a. pronume personal;
b. pronume posesiv;
c. pronume reflexiv;
d. adjectiv pronominal posesiv.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Verbul subliniat în enunțul „Nu știu dacă «Eminescu – poet național» <u>a devenit</u>, astăzi, un brand (cum e la modă să se spună...)." este:
a. predicativ;
b. auxiliar;
c. copulativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Rescrie structura „aeroporturile <u>europene</u>", astfel încât atributul subliniat să fie realizat printr-un substantiv, precizând cazul substantivului. **4 puncte**

____

5. Enunțul „Am asistat la punerea în circulație, în ultimele decenii, a ciocolatei cu portretul lui și a sărățelelor cu statuia lui" este:
a. asertiv;
b. interogativ;
c. exclamativ;
d. imperativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **4 puncte**

6. Realizează expansiunea verbului la gerunziu din enunțul dat, astfel încât să obții o propoziție subordonată, precizând felul acesteia: „N-am văzut ridicându-se voci ultragiate". 4 puncte

7. Justifică folosirea în text a ghilimelelor, în sintagma: „sfântul preacurat al ghiersului românesc". 4 puncte

8. Redactează un text argumentativ, de 40 – 70 de cuvinte, în care să explici dacă ți se pare potrivit ca o ciocolată să aibă pe ambalaj portretul lui Eminescu, utilizând două circumstanțiale de cauză (circumstanțiale sau realizări propoziționale ale acestora), pe care să le subliniezi. 8 puncte

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Fiind băiet păduri cutreieram
Și mă culcam ades lângă isvor,
Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam,
S-aud cum apa sună-ncetișor:
Un freamăt lin trecea din ram în ram
Și un miros venea adormitor.
Astfel ades eu nopți întregi am mas,
Blând îngânat de-al valurilor glas.

Răsare luna,-mi bate drept în față:
Un rai din basme văd printre pleoape,
Pe câmpi un val de argintie ceață,

Sclipiri pe cer, văpaie peste ape,
Un bucium cântă tainic cu dulceață,
Sunând din ce în ce tot mai aproape...
Pe frunza-uscate sau prin naltul ierbii,
Părea c-aud venind în cete cerbii.

Alături teiul vechi mi se deschise:
Din el ieși o tânără crăiasă,
Pluteau în lacrimi ochii-mi plini de vise,
Cu fruntea ei într-o maramă deasă,
Cu ochii mari, cu gura-abia închisă;
Ca-n somn încet-încet pe frunze pasă,
Călcând pe vârful micului picior,
Veni alături, mă privi cu dor.

Și ah, era atâta de frumoasă,
Cum numa-n vis o dată-n viața ta
Un înger blând cu fața radioasă,
Venind din cer se poate arăta;
Iar păru-i blond și moale ca mătasa
Grumazul alb și umerii-i vădea.
Prin hainele de tort subțire, fin,
Se vede trupul ei cel alb deplin.

Mihai Eminescu, *Fiind băiet păduri cutreieram*

În discuția care a urmat lecturii poeziei de către profesorul de română, s-au exprimat mai multe opinii despre ce a vrut să exprime autorul. Câțiva colegi au vorbit despre lumea magică a copilăriei, despre dorința de a petrece timp în mijlocul naturii, alții au considerat că este vorba despre faptul că visul te ajută să evadezi din lumea cotidiană. Cu unii ai fost mai mult sau mai puțin de acord, cu alții nu, așa că ai hotărât să-ți exprimi punctul de vedere, raportându-te și la cele discutate în clasă.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să descrii *impresia pe care ți-a produs-o* lectura poeziei *Fiind băiet păduri cutreieram* de Mihai Eminescu.

În redactarea compunerii:
- vei preciza tema poeziei, punând-o în relație cu titlul; 4 puncte
- vei selecta două secvențe pe care le consideri relevante din punctul de vedere al temei, motivându-ți alegerea; 6 puncte
- vei comenta două figuri de stil pe care le consideri sugestive pentru temă; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau de lectură. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 29

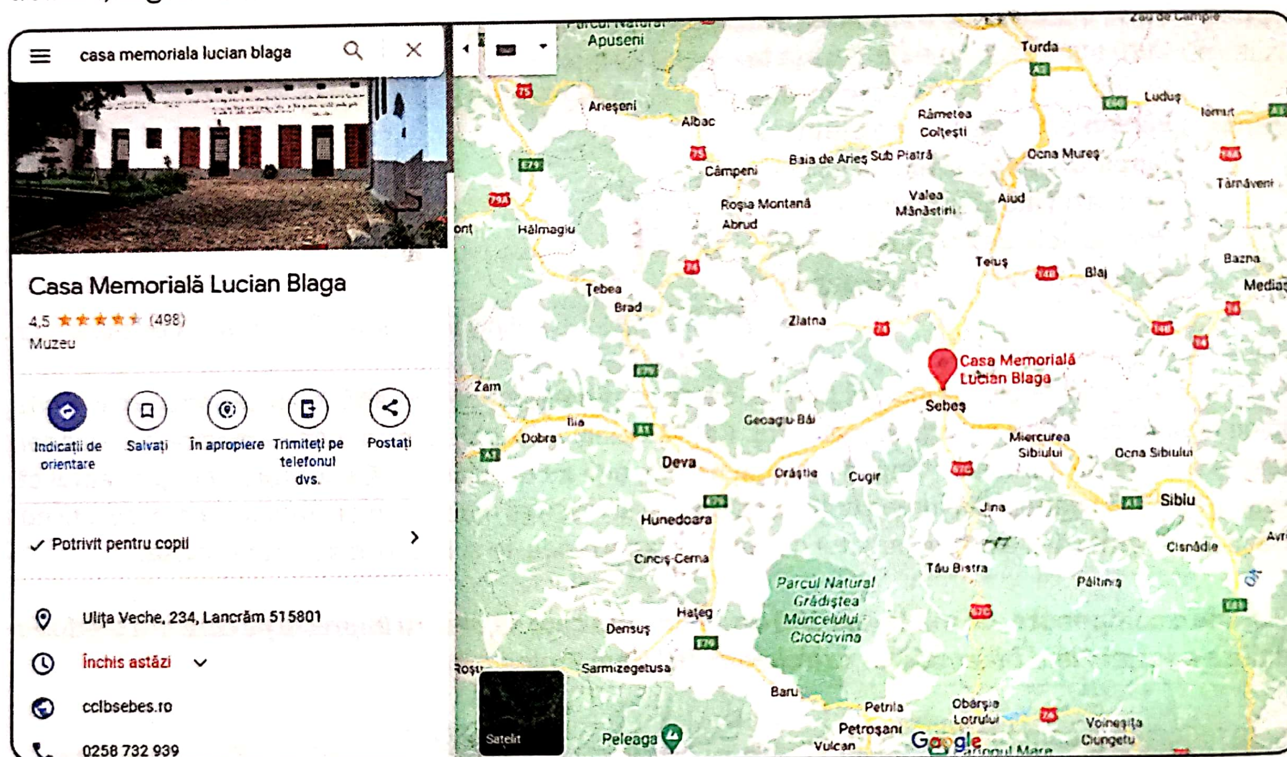
- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

CASA MEMORIALĂ „LUCIAN BLAGA“

Șoseaua ce leagă Alba Iulia, Cetatea Unirii, cu orașul Sebeș străbate localitatea Lancrăm, satul natal al marelui filosof și poet Lucian Blaga (n. 9 mai 1895 – d. 6 mai 1961). Din drumul european E 81 se desprinde la stânga o străduță îngustă, denumită Ulița Veche, unde, la numărul 234, se află o căsuță trainică, zugrăvită într-un albastru deschis. Este Casa Memorială „Lucian Blaga“.

Localizare pe Google Maps a Casei Memoriale „Lucian Blaga“

Aici poetul și-a petrecut anii copilăriei, fiind mezinul soților Ana și Isidor Blaga, care au avut nouă copii. Când în anul 1908 tatăl poetului moare, Ana a fost nevoită să vândă căminul familial pentru a se putea întreține și pentru a asigura educația copiilor. Casa a fost răscumpărată de la proprietari de statul român abia în anul 1995, cu ocazia centenarului, devenind muzeu.

> „Veșnicia
> s-a născut la sat.“
> **Lucian Blaga**

Scriitorul a evocat nostalgic primii ani de viață, casa părintească, locurile copilăriei, chipurile părinților și ale fraților în lucrarea memorialistică *Hronicul și cântecul vârstelor*.

Pășim cu emoție pe poarta căsuței cu mușcate la ferestre, lăsăm în stânga grădina umbroasă și urcăm câteva trepte de piatră șlefuite de pași și de timp, ca să pătrundem în camerele care adăpostesc portrete, fotografii, manuscrise și volume semnate, scrisori impregnate

de personalitatea marelui poet. Mobilierul și obiectele personale, paltonul, pălăria, geamantanul de student sau penița de scris reînvie parfumul unei lumi apuse. Toate exponatele sunt provenite prin donații de la rude și apropiați ai poetului, personalități literare, precum și din partea unor instituții.

În vechea șură, s-a amenajat o mică bibliotecă și o sală modernă, multifuncțională, destinată manifestărilor culturale organizate anual, la începutul lunii mai, în cadrul Festivalului Internațional „Lucian Blaga".

Program de vizită:
marți – duminică: 8: 00 – 16: 00
luni: închis
Contact
Str. Ulița Veche nr. 234, Lancrăm, 515801
Email: casamemoriala@cclbsebes.ro

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Lista care conține doar cuvinte formate prin derivare este:
a. european, străduță, trainic;
b. căsuță, străduță, literar;
c. european, străbate, căsuță;
d. căsuță, străbate, trainic.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Dacă pornești din Turda către Lancrăm pentru a vizita casa memorială, itinerariul cuprinde, în ordine, următoarele localități:
a. Ocna-Mureș, Aiud, Teiuș, Sebeș;
b. Ocna-Mureș, Aiud, Alba Iulia, Sebeș;
c. Ocna-Mureș, Aiud, Alba Iulia, Teiuș;
d. Ocna-Mureș, Aiud, Teiuș, Alba Iulia.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Afirmația corectă susținută de ilustrație este:
a. Casa Memorială „Lucian Blaga" este situată pe strada Ulița Veche, la numărul 234, obținând un rating de 4 dintr-un total de 486 voturi.
b. Casa Memorială „Lucian Blaga" este situată pe situată pe strada Ulița Veche, la numărul 234, obținând un rating de 4,5 dintr-un total de 498 voturi.
c. Casa Memorială „Lucian Blaga" este situată pe drumul european E 81, obținând un rating de 5 dintr-un total de 488 voturi.
d. Casa Memorială „Lucian Blaga" este situată pe drumul european E 81, obținând un rating de 4,5 dintr-un total de 489 voturi.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Formulează o idee principală și una secundară pentru penultimul paragraf din text.
4 puncte

____

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă este adevărată sau falsă, bazându-te pe informațiile din text. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Lucian Blaga a copilărit în orașul Sebeș, de lângă Lancrăm.		
b. Mama lui a vândut casa pentru a cumpăra alt teren și pentru a asigura școlarizarea copiilor.		
c. Casa familiei Blaga a devenit muzeu cu prilejul centenarului.		
d. Printre obiectele personale expuse în muzeu se află paltonul, pălăria și pipa scriitorului.		
e. În șură s-a amenajat o bibliotecă.		
f. Muzeul este potrivit pentru familii cu copii, putând fi vizitat de marți până duminică.		

6. Scrie, în 40 – 70 de cuvinte, textul unui e-mail pe care ar urma să îl trimiți la adresa casamemoriala@cclbsebes.ro pentru a cere o informație care lipsește din seria celor incluse în imaginea cu localizarea muzeului.. **6 puncte**

7. Doi colegi se contrazic cu privire la cea mai bună cale de informare despre un muzeu pe care urmează să-l viziteze:

Emil: Prefer localizarea pe hartă!

Alin: Prefer textul de prezentare a muzeului!

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, care să susțină unul dintre punctele de vedere de mai sus, valorificând fragmentul *Casa Memorială „Lucian Blaga"*. **8 puncte**

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Casa părintească din Lancrăm, sat situat între orășelul Sebeș-Alba și Cetatea Bălgradului (Alba Iulia), era o clădire veche, destul de masivă în asemănare cu celelalte case dimprejur. Ne rămăsese de la moșul Simion Blaga, care fusese pe vremuri, până pe la 1870, preot în sat. [...]

Șura din fundul curții, de dimensiuni neobișnuite, cu porți mari ce se deschideau din toate încheieturile, comunica celui ce intra în ogradă un simțământ de așezare, de durată, de statornicie. [...] Aceasta era lumea mea: casa, șura, stogul de paie de după șură, în care îmi făceam, în fiecare vară, un adevărat labirint. [...] De jur împrejur, la capătul vederii, era pentru mine o margine, marginea lumii. Mama îmi mai spunea însă că în Munții Apuseni ar mai fi o țară: Țara Vâlvelor[1]. Fulgerele mute [...] ar fi săgețile de foc ale vâlvelor! Din tonul în care mama îmi vorbea despre aceste lucruri simțeam însă că Munții Apuseni puteau totuși să fie o margine, marginea lumii, și că dincolo de ei nu mai era decât... povestea.

Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:
- **a.** preot, Simion;
- **b.** toate, încheieturile;
- **c.** făceam, marginea;
- **d.** deschideau, încheieturile.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Enunțul care conține un adjectiv pronominal demonstrativ este:
- **a.** „Aceasta era lumea mea";
- **b.** „cu porți mari ce se deschideau din toate încheieturile";
- **c.** „Șura... comunica celui ce intra în ogradă";
- **d.** „Din tonul în care mama îmi vorbea despre aceste lucruri simțeam".

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

[1] vâlvă – (în mitologia populară) zână despre care se crede că stăpânește, supraveghează și distribuie comorile dintr-o mină de aur din munții Transilvaniei.

3. Transcrie din text câte un enunț în care verbul „a fi" este verb predicativ la modul condițional-optativ, respectiv verb copulativ la modul indicativ.

2 puncte

____

____

4. Completează spațiile libere din nota de jurnal a unui turist, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze.

4 puncte

Nimic nu se compară cu ultima călătorie de vacanță: să urci la cetate pe străzile ____________________(*Alba Iulia*, caz genitiv), să pășești pe urmele lăsate de ____________________(*ilustrul nostru strămoș*, plural) și să te oprești la Muzeul ____________________(*unire*, caz genitiv) – ce poate fi mai emoționant?

5. Rescrie propoziția următoare, astfel încât circumstanțialul de timp să fie exprimat printr-un adverb de timp obținut prin conversiune din substantivul subliniat: „în care îmi făceam, în fiecare <u>vară</u>, un adevărat labirint".

4 puncte

____

____

6. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații referitoare la enunțul dat, pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă.
„Din tonul în care mama îmi vorbea despre aceste lucruri simțeam însă că Munții Apuseni puteau totuși să fie o margine [...] și că dincolo de ei nu mai era decât... povestea.":

4 puncte

Afirmația	**Adevărat**	**Fals**
a. Enunțul dat conține trei predicate verbale și un predicat nominal.		
b. Enunțul conține trei propoziții subordonate și o principală.		
c. Două propoziții din enunț sunt coordonate copulativ.		
d. Prin contragerea propoziției „să fie o margine", se obține un complement indirect.		

7. Alegeți prin subliniere forma corectă a cuvintelor evidențiate în enunțul de mai jos, preluat dintr-o postare on-line.

4 puncte

Principala zonă istorică a orașului este Cetatea Alba Carolina, dezvoltată foarte mult de *Carol al VI-lea/Carol al 6-lea*. Fortăreața construită după un plan *a/al* arhitectului italian Giovanni Morando Visconti, în formă de stea, este cea mai impresionantă de acest tip din *Sud-estul/sud-estul/sud estul* Europei, în special din cauza porților triumfale care au rezistat în *acești/aceste* zeci de ani de când a fost ridicată.

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți, pentru un proiect școlar, ființa imaginară numită „vâlvă" în zona Transilvaniei, folosind o construcție pasivă și o interjecție (onomatopee sau interjecție predicativă), pe care le vei sublinia. **8 puncte**

Subiectul al III-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

Sat al meu, ce porți în nume
sunetele lacrimei,
la chemări adânci de mume[1]
în cea noapte te-am ales
ca prag de lume
și potecă patimei.
Spre tine cine m-a-ndrumat
din străfund de veac,
în tine cine m-a chemat
fie binecuvântat,
sat de lacrimi fără leac.

Lucian Blaga, *9 Mai 1895*[2]

În timpul unei discuții la clasă referitoare la locul natal, ți-ai notat câteva cuvinte-cheie: • iubire • lacrimă • metaforă. De asemenea, ai reținut și câteva idei pe care te-ai gândit că le-ai putea folosi într-o compunere despre dragostea pentru locul natal: • Numele satului poartă „sunetele lacrimei". • Satul natal este „prag de lume". • Titlul poeziei omagiază misterul nașterii, al „trimiterii în lumină".

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *dragostea pentru locul natal*, valorificând atât poezia scrisă de Lucian Blaga, cât și cunoștințele și experiențele tale.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta aspectele spațio-temporale ale lumii evocate în text; 4 puncte

[1] *Mitul mumelor* la Lucian Blaga este mit al creației, al nașterii, al „trimiterii în lumină". Mumele sunt ființe mitice aparținând unui spațiu originar, izvor al creației și al artei.

[2] Lucian Blaga s-a născut la 9 mai 1895.

- vei selecta două secvențe din poezie care exprimă iubirea pentru satul natal, explicând semnificațiile acestora; 6 puncte
- vei interpreta o figură de stil/o sintagmă pe care o consideri sugestivă pentru legătura profundă a poetului cu satul natal; 6 puncte
- vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee dintr-o altă operă artistică. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 30

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

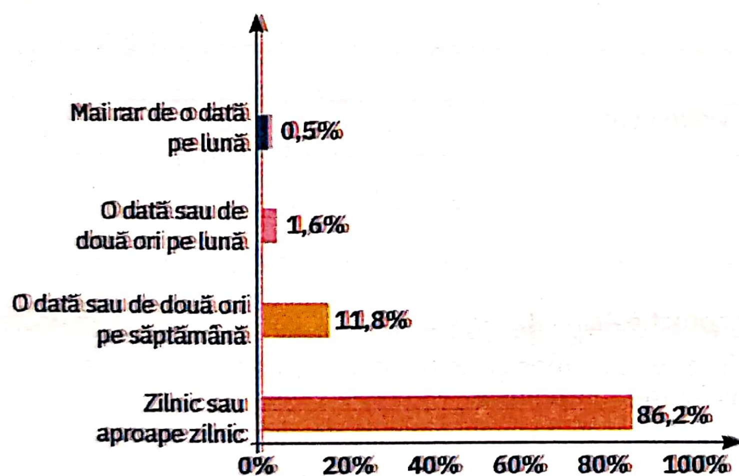
Subiectul I 30 de puncte

Se dă textul:

JOCURILE PE COMPUTER

Primele jocuri au fost create și dezvoltate pentru a fi folosite de specialiști în domeniu, pe computere EDSAC (Electronic Delay Storage Automatic Calculator – calculator automat de stocare ulterioară automată) și osciloscoape[1]. Ralph Baer este cel care a pus bazele jocurilor video, deschizând era consolelor[2] de jocuri video, cea mai cunoscută fiind Odyssey Magnavox.

Anul 1947 a marcat apariția celui mai vechi joc pe calculator, o simulare de rachete creată de Thomas T. Goldsmith Jr. și de Estle Ray Mann. În anii 1950 – 1960, au apărut și alte jocuri precum X și 0, care are la origine o aplicație asociată tezei de doctorat a lui A.S. Douglas, Tennis For Two, creat în laboratoarele de cercetare din New York pentru a distra vizitatorii, și Spacewar, un joc de simulare spațială apărut în 1962 și răspândit rapid în universități și laboratoare.

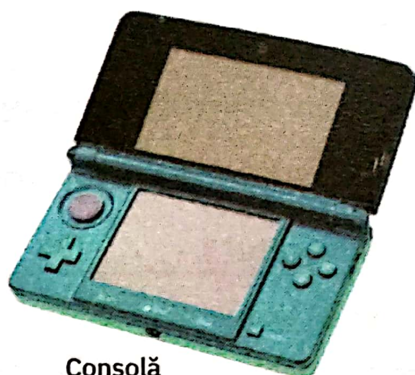
Anii ’70 au adus pe piață jocurile Arcade (mașini de divertisment bazate pe plata cu monede), care s-au bucurat de o mare popularitate timp de peste 10 ani. Cel mai de succes a fost Pong, accesibil mai întâi în localuri publice, apoi și în varianta pentru acasă. Locul acestora a fost luat în anii 2000 de jocurile în rețea prin intermediul calculatoarelor, apoi de cele online prin console. După această dată, de o popularitate crescândă s-au bucurat și jocurile prin intermediul telefoniei mobile. Faptul că aproape 90% dintre copii accesează internetul zilnic, iar jumătate dintre ei fac acest lucru pentru a se juca pe computer, mai ales în rețea, demonstrează popularitatea jocurilor de calculator în rândul tinerilor.

Astăzi, tot mai mulți specialiști susțin că jocurile online vor ajunge în următorii ani să eclipseze toate celelalte forme de divertisment. Evoluția și progresul tehnologiilor informaționale au determinat intrarea într-o nouă eră a jocurilor de calculator. Utilizat ca mijloc de divertisment de un număr din ce în ce mai ridicat de persoane din întreaga lume, jocul de calculator reprezintă astăzi un fenomen social în continuă diversificare. Dacă în anii ’70 și ’80 predominau jocurile cu caracter sportiv, astăzi atracția o constituie jocurile de strategie și de acțiune, pe piață făcându-și apariția și numeroase jocuri cu caracter violent.

---

[1] *osciloscop* – aparat de măsură pentru observarea vizuală a curbei care reprezintă variația rapidă în timp a unei mărimi fizice, de obicei electrice.

[2] *consolă* – terminal al unui ordinator destinat dialogului om-mașină; în prezent: sistem dedicat jocurilor video, ce reprezintă de fapt un calculator interactiv pentru divertisment.

Consolă Nintendo 3DS

Începând cu 2011, Nintendo 3DS a marcat o nouă generație a consolelor portabile. A fost urmată în același an de PlayStation Portable și PlayStation Vita, iar în 2015, de noul Nintendo 3DS XL. Ultima generație de console este reprezentată de Nintendo Swich.

După Maria Ochescu, *Istorie*, manual pentru clasa a VII-a

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la texul dat.

1. Scrie un enunț în care cuvântul subliniat în text să aibă un sens diferit, valorificând explicațiile din următorul articol de dicționar.

ECLIPSA, *vb.*, **1.** A întuneca total sau parțial un corp ceresc, interpunându-se în calea razelor lui de lumină sau între el și Soare. **2-3.** (Înv.) A (se) afla în eclipsă (**1**). **4-5.** (Fig.) A pune, a lăsa în umbră, a întrece pe cineva (în merite, în strălucire): *a depăși, a întrece.* **6.** (Fam.) A se face nevăzut. **7-8.** Refl. (Fam.) A pleca brusc sau pe furiș. **9.** (Fam.) A se sustrage (pentru un timp) atenției publice. **10.** (Fig.) A rămâne în umbră. **2 puncte**

____

____

____

2. Persoana care a pus bazele jocurilor video este:
a. Ralph Baer;
b. Thomas T. Goldsmith;
c. Estle Ray Mann;
d. A.S. Douglas.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Conform graficului, cei mai mulți copii folosesc internetul:
a. mai rar de o dată pe lună;
b. o dată sau de două ori pe lună;
c. o dată sau de două ori pe săptămână;
d. zilnic sau aproape zilnic.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează într-un enunț tema textului, justificându-ți afirmația cu două informații din text. **4 puncte**

____

____

____

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, raportându-te la textul dat. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Primele jocuri pe computer au fost create pentru a fi folosite de copii.		
b. Jocurile în rețea au apărut în anii 2000.		
c. Jocurile pe computer s-au bucurat de o mare popularitate, prin intermediul telefoanelor mobile.		
d. Jocurile on-line vor fi eclipsate de celelalte forme de divertisment.		
e. Jocul pe computer reprezintă un fenomen social în continuă diversificare.		
f. Pe piață, își fac apariția, în prezent, jocurile violente.		

6. Explică, în 50 - 80 de cuvinte, relația dintre fotografie și textul dat. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte în care să-ți exprimi punctul de vedere privind importanța educativă a jocurilor pe computer, valorificând cel puțin o informație din text. **8 puncte**

Subiectul al II-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

Ați auzit de Steve Jobs și de Bill Gates?

Primul e domnul care a creat Apple și a câștigat mulți bani cu un măr pe jumătate ronțăit.

Cel de-al doilea e domnul care a creat Microsoft și a câștigat încă și mai mulți bani ca Steve, pentru că oamenii aleg mai degrabă ferestrele care se deschid în loc de mere pe jumătate mâncate.

Dar oare știți cum Steve a devenit Steve Jobs și cum Bill a devenit Bill Gates?

Și știți că Bill și Steve erau cei mai buni prieteni din lume înainte de a deveni dușmani de moarte?

Bill s-a născut la 28 octombrie 1955.

Steve a văzut lumina zilei câteva luni mai devreme, la 24 februarie 1955.

Cei de la Wikipedia spun că Bill e originar din Seattle și Steve e din San Francisco, dar e fals: amândoi au văzut lumina zilei și au copilărit la Franklin Grove, un orășel din statul Illinois a cărui populație nu depășește 1000 de locuitori, cunoscut pentru cele patru biserici ale sale și pentru micul centru comercial.

1955 e, așadar, anul care marchează actul oficial de naștere a informaticii și a noilor tehnologii, a mărului și a iPhone-ului, a Microsoft-ului și a Larei Croft. În acel an, două genii au văzut lumina zilei la Franklin Grove, doi bărbați fără de care ce scriu eu aici n-aș putea citi nici eu și n-ați putea citi nici voi.

Fanny Chartres, *Steve și Bill – Poveste vag inspirată din viețile lui Steve Jobs și Bill Gates*, în volumul *Cui i-e frică de computer?*

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin vocale în diftong toate cuvintele din seria:
a. de-al, oare, erau;
b. auzit, creat, mai;
c. zilei, cei, populație;
d. doilea; amândoi, oficial.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. În textul dat există:
a. trei numerale ordinale, la genul masculin;
b. două numerale ordinale la genul masculin;
c. un numeral cardinal;
d. trei numerale ordinale cu valoare adjectivală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Formele verbale subliniate în enunțul „doi bărbați fără de care ce scriu eu aici n-aș putea citi nici eu și n-ați putea citi nici voi." denumesc o acțiune:
a. terminată;
b. posibilă;
c. reală;
d. continuă.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Alege din text o propoziție cu subiect inclus și transform-o în propoziție cu subiect exprimat. **4 puncte**

5. Transformă verbul la infinitiv, din fraza următoare, în verb la modul conjunctiv, precizând felul propoziției subordonate obținute în urma acestei transformări: „doi bărbați fără de care ce scriu eu aici n-aș putea citi nici eu". **4 puncte**

6. Transformă penultima propoziție subordonată din fraza următoare în partea de propoziție corespunzătoare, precizându-i felul: „Cel de-al doilea e domnul care a creat Microsoft și a câștigat încă și mai mulți bani ca Steve, pentru că oamenii aleg mai degrabă ferestrele care se deschid în loc de mere pe jumătate mâncate." **4 puncte**

7. Transcrie enunțurile alegând forma corectă. **4 puncte**
   a. El avea patrusprezece/paisprezece ani când a început să fie pasionat de calculatoare.
   b. El era în clasa a doisprezecea/a douăsprezecea când a avut iPhone.
   c. Avea optsprezece/optisprezece ani când a descoperit că este pasionat de jocurile pe computer.
   d. A ieșit a cincia/a cincea din joc.

8. Scrie, în 40 – 70 de cuvinte, o scrisoare adresată unui prieten pasionat de informatică, prin care să-i sugerezi că ar putea deveni creator de jocuri pe computer, folosind și două numerale cardinale cu valori morfologice diferite, pe care să le numești. **8 puncte**

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Ding-Ding era o zmeoaică delicată, cu dinți frumoși, sculptați cu floricele și steluțe, și cu solzi de sticlă gălbuie pe gât. [...]

Acum lucra la un joc video complicat, care-i luase câteva luni de programare și de care încă nu era mulțumită. Ca să construiască universul în care urmau să aibă loc aventurile, frunzărise zeci de enciclopedii, manuale și dicționare. Desenase mii de schițe, decoruri mărețe, personaje impunătoare, monștri înspăimântători. Animase fiecare frunză din codru, fiecare firișor de păr de pe brațul eroilor. Inventase apoi regulile jocului, arme și capcane, dar, tocmai când se aștepta ca totul să funcționeze ca într-o lume adevărată, se întâmplase ceva și jocul ei devenise o aiureală. [...]

Trebui să meargă zile-n șir până ajunse la muchia compact-discului cu jocul [...] . În muchia nespus de înaltă erau săpate trepte, pe care minuscula Ding-Ding le urcă încă un timp nesfârșit. Când, adunându-și ultimele puteri, reuși să se ridice pe suprafața netedă a discului, se petrecu minunea care o speriase atât de tare în prima ei călătorie virtuală, dar care acum i se păru chiar plăcută. Un fulger brusc o izbi și o prefăcu-n pulbere, pulberea-n cifre și cifrele-n pixeli colorați. Se simțea acum mai ușoară și mai pură. De-acum nu mai trebuia să mănânce și să doarmă.

Pe suprafața discului, nu foarte departe, se zărea marginea unei păduri. Ding-Ding se îndreptă într-acolo, și curând străbătea codrul cu arbori seculari, ce-și înfigeau rădăcinile în plasticul transparent. Încet, și acest plastic dispăru, acoperit de pământ, iar printre crengi nu se mai văzu la o enormă depărtare tavanul laboratorului, ci un cer azuriu ca o piatră prețioasă.

Cât de ciudat era să umbli prin locuri închipuite și desenate de tine! Să cunoști fiecare bulgăre de pământ și fiecare ființă vie... Uite, ciupercuțele astea delicate le desenase sâmbăta trecută, iar acum erau vii și fragede, cu un strop de rouă pe pălărie. Sau uite strigoaica ghemuită pe creanga de copac...

Mircea Cărtărescu, *Povestea lui Ding-Ding, programatoarea*, în *Enciclopedia zmeilor*

Citind textul, ai notat următoarele cuvinte și structuri pe care ai putea să le folosești în redactarea unei compuneri despre relația dintre om și un lucru creat de el însuși: „lucra", „joc video complicat", „câteva luni de programare", „să construiască", „universul", „aventurile", „enciclopedii, manuale și dicționare", „schițe", „regulile jocului", „locuri închipuite și desenate de tine".

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *relația dintre om și un lucru creat de el însuși*, în care să valorifici aspecte din textul citat, sugestiile oferite de observațiile pe care le-ai notat, precum și cunoștințele și experiența ta de cititor de literatură.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta succint situația în care se află creatorul; 4 puncte
- vei comenta două secvențe pe care le consideri semnificative pentru relația dintre creator și creație; 6 puncte
- vei susține sau vei combate o idee sugerată în text privind rolul cercetării în crearea unui lucru, prezentând un argument propriu; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de lectură. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte**;
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

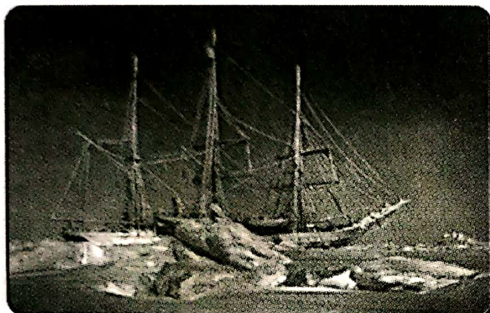
TESTUL 31

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

EMIL RACOVIȚĂ

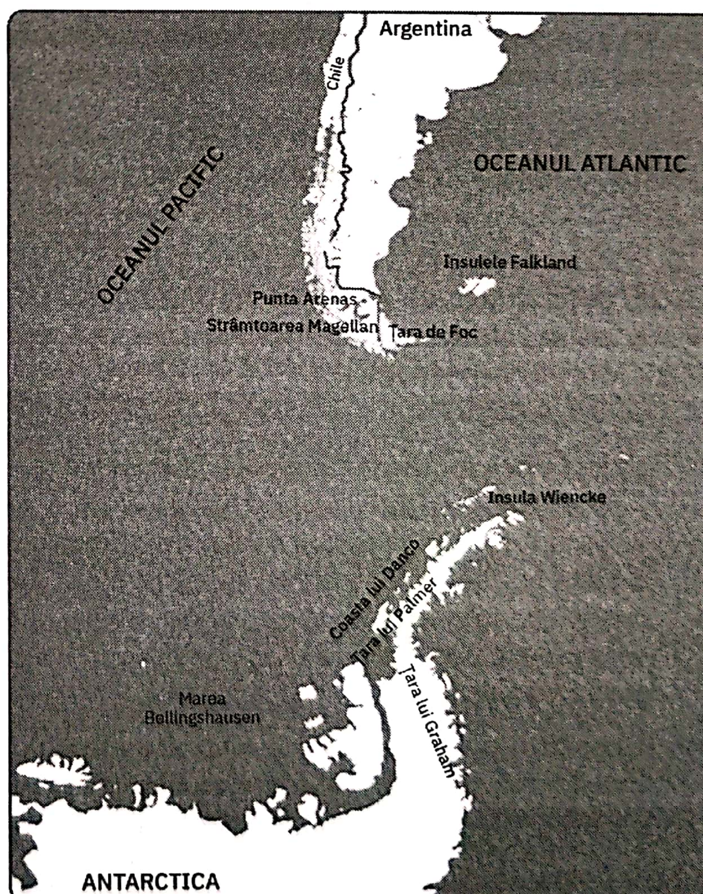

Ilustrația 1

Emil Racoviță (1868 – 1947) a fost primul român care a explorat Antarctica, la bordul navei cu pânze „Belgica". L-a avut alături și pe Roald Amundsen, cel care, la 14 decembrie 1911, va fi primul pământean ce a atins Polul Sud.

Cea mai dificilă problemă pentru exploratori a fost alegerea alimentelor. Acestea urmau să ajungă pentru doi ani și jumătate, să cântărească puțin și să nu fie voluminoase, dar, extrem de important, să fie bogate în calorii, pentru a combate frigul cumplit, și, de asemenea, în vitamine. În final, nava a fost încărcată cu vreo 40 de tone de alimente.

„Belgica" părăsește portul Anvers la 16 august 1897 și se îndreaptă către țărmurile Americii Latine. Exploratorii vor face o scurtă oprire în portul Punta Arenas, cel mai sudic oraș din Chile, și vor continua drumul către Țara de Foc și Strâmtoarea Magellan. Racoviță studiază flora și fauna, dar va rămâne celebru mai cu seamă pentru descoperirea unei specii necunoscute, „balena cu cioc". Aici, la capătul lumii, Racoviță va parcurge același drum pe care se aventurase și alt român, inginerul și căutătorul de aur Iulius Popper (1857 – 1893). Călăuzit de deviza „Numai cei puternici reușesc", Popper explorase și cartografiase pentru prima oară regiunea, botezând multe dintre locurile descoperite cu nume românești, păstrate și azi pe hărți: „Rio Ureche", „Muntele Carmen Sylva" cu vârful „Sinaia", „Munții Lahovary", „Rio Rosetti".

Ilustrația 2

În Antarctica, exploratorii descoperă câteva insule, una dintre acestea fiind numită de către Emil Racoviță „Cobălcescu", în onoarea geologului și paleontologului[1] român Grigore Cobălcescu (1831 – 1892). Expediția mai înscrie pe harta încă incompletă atunci a

[1] *paleontologie* – știință care se ocupă cu studiul complex al organismelor fosile animale și vegetale.

Antarcticii insula „Wiencke" și „Țara lui Danco", după numele a doi membri ai expediției, care au pierit în această călătorie.

La 17 mai 1898, soarele răsare pentru ultima dată, iar exploratorii vor petrece lunga noapte polară pe corabia lor blocată de gheţuri. Viaţa pe vas devine tot mai grea. Doar curajul și camaraderia îi vor ajuta să treacă peste această grea încercare. Cum sosirea verii arctice nu topește gheaţa, exploratorii hotărăsc să-și croiască drum tăind banchiza cu fierăstraiele. Le vor fi necesare două luni pentru a ajunge la marea liberă și vor reveni la Punta Arenas la 28 martie, spre uimirea localnicilor care îi crezuseră pierduţi. În anul petrecut în Antarctica, membrii expediţiei au explorat Ţara lui Palmer, aflată în nordul Ţării lui Graham, dovedind că imensa câmpie de gheaţă este, de fapt, un mare arhipelag, au descoperit coasta lui Danko și au iernat în Marea Bellingshausen, plasată între 70° și 71° latitudine sudică.

Pentru Emil Racoviță, expediția cu „Belgica" a fost doar începutul unei cariere științifice excepționale. Ulterior, va iniția un program internațional de cercetare numit „Biospeologica", al cărui scop era studierea faunei peșterilor, pentru ca în anul 1920 să înființeze, la Cluj, primul Institut Speologic din lume.

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din următorul articol de dicționar, sensul din text al verbului „a petrece". **2 puncte**

PETRÉCE, vb. III **1.** Tranz. și intranz. A-și duce viața sau a-și ocupa timpul (într-un anumit fel, într-un anumit loc, o anumită perioadă. **2.** Intranz. A-și duce viața sau a-și ocupa timpul în chip plăcut (înveselindu-se, distrându-se, chefuind etc.); a se distra, a se desfăta; a chefui. **3.** Refl. unipers. (Despre evenimente, întâmplări, gânduri, sentimente etc.) A avea o anumită desfășurare, o anumită evoluție, a se produce într-un anumit fel; a se întâmpla, a se desfășura. **4.** A însoți, a conduce pe cineva la plecare o bucată de drum. – Lat. ***petraicere**.

____

____

2. Următoarele locuri sunt botezate de către Emil Racoviță cu nume românești:

a. Vârful Sinaia;
b. Insula Cobălcescu;
c. Muntele Carmen Sylva;
d. Râul Rosetti.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Alege intrusul. Era important ca alimentele exploratorilor:

a. să fie bogate în calorii;
b. să nu fie voluminoase;
c. să cântărească puțin;
d. să reziste la frig.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Menționează, într-un enunț, tema textului. **4 puncte**

____

____

____

5. Folosind informații din text, trasează cu o linie pe Ilustrația 1 (harta care înfățișează Antarctica și sudul extrem al continentului sud-american) drumul urmat de expediția „Belgica", din momentul părăsirii portului Punta Arenas până la revenirea în aceleași port. **6 puncte**

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, în ce măsură ți-a fost folositoare fotografia inserată în text, al cărei autor este chiar Emil Racoviță, pentru a înțelege dificultatea călătoriei sale. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să exprimi argumentat acordul sau dezacordul cu deviza lui Iulius Popper, „Numai cei puternici reușesc", valorificând și textul dat. **8 puncte**

Subiectul al II-lea

Se dă textul:

Trebuie să mărturisesc că simțământul pe care ni l-a pricinuit eliberarea noastră nu a fost câtuși de puțin cel pe care închipuirea îl zămislise în timpul captivității. Eram siguri că, odată ajunși la marginea ei, vom fugi cât mai iute de banchiza pustie și haină. Am stat la marginea ei o zi întreagă, am sondat și am pescuit și în fiecare din noi era ascuns simțământul de părere de rău că părăsim acel locaș. Când a venit clipa să ne îndepărtăm spre nord, am putut băga de seamă cu uimire că nu părăseam această banchiză fără o ușoară strângere de inimă. Luni de zile de-a rândul am pătimit, dar am avut și clipe de fericire; am trăit mai degrabă rău, este adevărat, dar ce contează, fiindcă totuși am trăit. Nu e oare de-ajuns pentru a stârni regretul?!

Emil Racoviță, *Jurnal*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Numărul cuvintelor care conțin diftongi din enunțul „Trebuie să mărturisesc că simțământul pe care ni l-a pricinuit eliberarea noastră nu a fost câtuși de puțin cel pe care închipuirea îl zămislise în timpul captivității." este:

a. doi;
b. trei;
c. patru;
d. cinci.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. În structura „Luni de zile de-a rândul am pătimit, dar am avut și clipe de fericire; am trăit mai degrabă rău, este adevărat, dar ce contează, fiindcă totuși am trăit. Nu e oare de-ajuns pentru a stârni regretul?!" există:

a. verbe de conjugarea I, II, III, IV;
b. verbe de conjugarea I, II, IV;
c. verbe de conjugarea II, IV;
d. verbe de conjugarea IV;

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Enunțul „Nu e oare de-ajuns pentru a stârni regretul?!" este:

a. asertiv;
b. interogativ;
c. exclamativ;
d. imperativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din telegrama trimisă de Emil Racoviță celor de acasă, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

Dragilor,
Mă întorc acasă bucuros și trist. Bucuros pentru că am reușit ce ne-am propus, trist pentru că doi dintre ____________ (*camarad*) ____________ (*nostru*) au pierit. ____________ (*a trece*) luni până ne vom vedea, dar greutățile ____________ (*a depăși*) deja.
Vă îmbrățișez,
Emil

5. Transcrie construcția concesivă din propoziția „Contrar așteptărilor, exploratorii au părăsit banchiza cu o ușoare strângere de inimă". **4 puncte**

____

6. Formulează, ca din partea familiei, un salut de bun venit adresat exploratorului, sub forma unei fraze formată din patru propoziții, din care una să fie condițională, pe care o vei sublinia **4 puncte**

____

____

____

____

7. Adaugă semnele de punctuație corespunzătoare astfel încât enunțul „— Trebuie să hotărăști Emil ce vei face în viață." să fie: **4 puncte**

imperativ: ____

interogativ: ____

8. Redactează un text narativ, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți momentul în care exploratorii ajung în sfârșit în „marea liberă", utilizând și două adjective la gradul superlativ absolut, pe care să le subliniezi. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea

Se dă textul:

Aproape de orizont, soarele se ivea tulbure, înghițit de valuri masive și dense de aburi și de neguri. Mutând întreaga greutate pe piciorul teafăr, omul își scoase ceasul. Era ora patru, gândindu-se că era spre sfârșitul lui iulie sau în jurul lui 1 august – nu știa data precisă, ci doar cu o aproximație de o

săptămână sau două. Întorcându-și privirea spre sud, se gândi că undeva, dincolo de aceste dealuri întunecate, de-a curmezișul pustietăților canadiene, trebuie să treacă și Cercul Polar. [...]

Nu se opri nicio clipă. Cu o deznădejde vecină cu nebunia, fără să-i pese de durere, o apucă în sus pe povârniș, spre culmea colinei. Era grotesc și caraghios cu mersul lui șchiop, poticnit. Odată ajuns în vârful colinei, în fața ochilor i se desfășură o vale pustie, lipsită de orice urmă de viață. Spaima îl năpădi iarăși. O birui însă, își ridică și mai sus sacul pe umărul stâng și coborî povârnișul. [...]

Deși singur, nu se simțea pierdut. Știa că puțin mai departe se află un loc unde molizi și brazi pitici, piperniciți străjuiesc malul unui mic lac. Și în lacul acela se vărsa un pârâiaș limpede, nu ca torentul acesta. Pe malul acelui pârâiaș creștea iarbă – își aducea bine aminte de asta –, dar copaci nu erau; va merge pe mal până la confluența cu un alt pârâu, al cărui nume, de asemenea, nu-l cunoștea. Apoi va porni și mai departe până la un al treilea pârâu, care curgea spre vest, și va merge de-a lungul lui până la vărsarea în râul Dease, și acolo va găsi o ascunzătoare sub o barcă răsturnată și acoperită cu mulți bolovani. În ascunzătoarea aceea va găsi muniții pentru pușca lui goală, cârlige de undiță, sfoară și o plasă mică – toate cele necesare pentru a ucide sau a prinde în capcană vânatul. Va mai găsi și puțină făină, slănină, ceva fasole... [...]

De două zile nu pusese nimic în gură, iar pe săturate nici el nu-și mai aducea aminte de când nu mâncase. Din când în când se apleca să culeagă boabe străvezii de mușchi, le băga în gură, le mesteca și le înghițea. O boabă de mușchi e un fel de grăuncior de sământă, plin cu apă. În gură, boaba se topea, lăsându-i un gust sălciu. Omul știa că boabele astea nu sunt hrănitoare, dar le mozolea răbdător, cu o speranță dementă, care sfida experiența.

Jack London, *Dragoste de viață*

Din discuția care a urmat lecturii textului, ai reținut următoarele idei pentru o viitoare compunere în care să descrii comportamentul unui om aflat într-o situație dificilă:

- dezorientarea și spaima din primele momente;
- hotărârea de a-și domine suferința fizică;
- planul de urmat și, mai ales, gândul că nu trebuie să-și piardă speranța în reușită.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să descrii *comportamentul unui om aflat într-un moment de cumpănă din viață*, valorificând atât textul lui Jack London, cât și cunoștințele și experiențele tale.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta circumstanțele în care are loc întâmplarea descrisă; 4 puncte
- vei comenta două reacții pe care le consideri semnificative pentru comportamentul persoanei/persoanelor implicate, raportându-le la reacții comparabile din textul dat; 6 puncte
- vei integra în descriere două dintre următoarele figuri de stil: hiperbolă, comparație, epitet; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 32

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

SCRISUL DE MÂNĂ

Ca aplicație la tehnicile de argumentare învățate, Bogdan scrie un eseu argumentativ informându-se din următoarele surse:

1. Elena Voinea, *Scrisul de mână este pe cale de dispariție?*, avocatnet.ro

2. Mălina Mancaș, *Beneficiile și importanța scrisului de mână*, romedic.ro

3. Alina Botezatu, *Sondaj: jumătate dintre români consideră că scrisul de mână îi ajută să își fixeze mai bine cunoștințele*, mediafax.ro

Iată mai jos câteva fragmente din eseul lui.

Evoluția tehnologică ne pune în fața unei schimbări majore în educație: milioane de copii din școlile Europei Occidentale (Finlanda – din 2016) și ale SUA (din 2014) nu mai învață obligatoriu scrisul de mână.

Care ar putea fi argumentele acestei opțiuni?

1. *Argumentul stării de fapt*

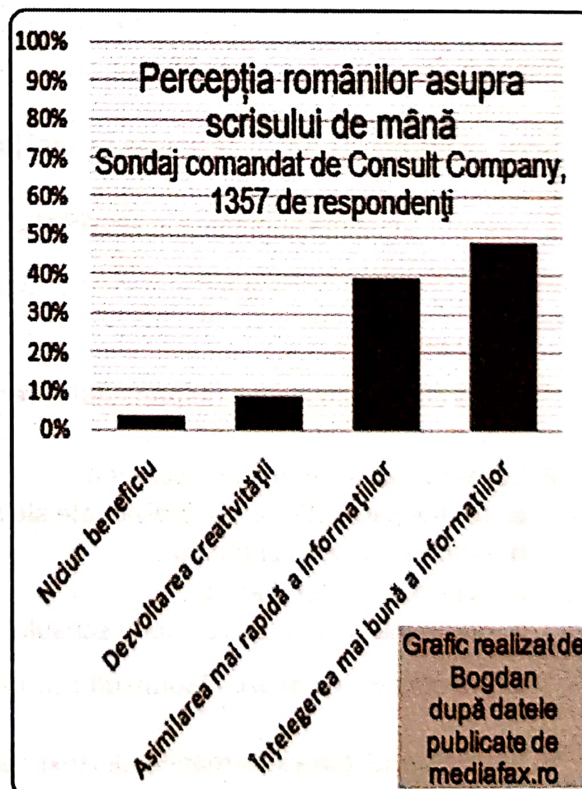
Lumea s-a digitalizat. Rezultatele unui studiu din Marea Britanie arată că 40 de procente din persoanele participante la un sondaj nu au mai scris nimic de mână de peste șase luni. Atunci, de ce i-am mai învăța pe copii ceva ce nu vor mai folosi ca adulți? În plus, copiii vin la școală cu deprinderile specifice operațiunilor pe un ecran.

2. *Argumentul eficienței*

a. Așa stând lucrurile, de ce nu am profita la școală de aceste deprinderi pentru a trece direct la scrisul digital? În perspectivă, economia de timp va fi notabilă, având în vedere că scrierea de mână e mult mai lentă – 70 de litere scrise de mână pe minut, față de 190 tastate!

b. De asemenea, atunci când tastăm și greșim, putem corecta fără a lăsa nicio urmă. Gata cu mototolitul nervos al paginilor! Economie de hârtie!

c. Sunt copii și adulți care nu pot scrie frumos, ordonat și citeț. Din acest motiv vor fi mereu dezavantajați la evaluările scrise.

Beneficii ale scrisului de mână

Nu sunt deloc argumente neglijabile. Dar să le luăm pe rând!

1. *Starea de fapt*

Da, tehnologia a evoluat spectaculos. Să nu ignorăm, totuși, eventualele riscuri. Ce vor face generațiile educate astfel dacă se vor confrunta cu diverse disfuncționalități tehnologice? Dacă nu vor mai ști să scrie de mână, cum se vor descurca? Iar recuperarea tradiției pierdute ar fi extrem de anevoiasă.

2. *Paradoxul eficienței*

a. Procesul de învățare presupune atenție, concentrare, răbdare. Scrisul de mână reprezintă, spun specialiștii, un exercițiu excelent tocmai pentru formarea aptitudinilor menționate. El activează regiuni din ambele emisfere cerebrale, unde sunt situați centrii limbajului, ai memoriei, ai organizării mentale și permite creierului să evalueze și să structureze datele. Suntem deci într-o situație paradoxală: cu cât scriem mai lent, cu atât învățăm mai repede. Ilustrarea proverbului latin „Festina lente!" este deplină.

b. E adevărat, corectarea în textul digital nu mai e o problemă. Vom fi deci cu atât mai neatenți! Mai ales că atunci când tastăm facem o activitate multitasking, împărțind inevitabil atenția între tastatură și ecran. Dimpotrivă, scrisul de mână ne obligă să fim mai atenți pentru a evita greșelile și să ne concentrăm pentru a obține o structurare optimă a textului. Necesită o mobilizare intelectuală mult mai mare, care pe termen lung ne ajută să devenim mai eficienți.

c. E drept că unii scriu frumos și citeț, iar alții urât și greu lizibil – așa cum nu toți au voci frumoase. Grafologia arată că forma scrisului ne exprimă personalitatea și chiar starea în care suntem când scriem. Toate astea se pierd în scrisul digital. Se pierde, de fapt, o parte din identitatea noastră. E ca și cum am ajunge să vorbim toți cu aceeași voce.

Nu în ultimul rând, când scriem de mână punem împreună percepția vizuală, cu activitatea motorie și cognitivă, folosim mai multe zone ale creierului și – spun specialiștii – ne dezvoltăm creativitatea.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Cele două cuvinte subliniate în secvența „unii scriu frumos și citeț, iar alții urât și greu lizibil" sunt:

a. sinonime;
b. antonime;
c. omonime.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat în text înseamnă:

a. studiul particularităților individuale ale scrisului;
b. tehnica realizării graficelor;
c. ramură a artelor plastice;
d. disciplină care studiază istoria scrisului.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Stabilește, pe baza informațiilor din text, valoarea de adevăr a afirmației de mai jos, notând alături *adevărat* sau *fals*. **2 puncte**

Scrisul de mână este de aproximativ trei ori mai lent decât cel digital. ____________

4. Propune un titlu pentru eseul lui Bogdan, justificându-ți opțiunea în 30 – 40 de cuvinte. **4 puncte**

5. Transcrie în dreptul fiecărei afirmații din tabel o secvență de maximum 15 cuvinte care reprezintă un contraargument al respectivei afirmații. **6 puncte**

Argumente contra învățării scrisului de mână	**Argumente în favoarea scrisului de mână**
„atunci când tastăm și greșim putem corecta fără a lăsa nicio urmă“	
	„cu cât scriem mai lent, cu atât învățăm mai repede“
„Sunt copii și adulți care nu pot scrie frumos, ordonat și citeț“	

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, în ce fel ar putea fi folosite datele din graficul care însoțește textul ca argument în favoarea scrisului de mână. **6 puncte**

7. Redactează, în 60 – 100 de cuvinte, un text narativ în care să relatezi o întâmplare reală sau fictivă (dar verosimilă), legată de scrierea unei teme pentru acasă, astfel încât să ilustrezi dictonul latin „Festina lente!" („Grăbește-te încet!"). **8 puncte**

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Petrache Poenaru s-a născut la data de 10 ianuarie 1799, în localitatea Bănești din județul Vâlcea.

În anul 1821, în timpul revoluției, Petrache Poenaru a fost secretarul lui Tudor Vladimirescu. Deși, după înfrângerea acestuia, pandurii erau vânați și condamnați la moarte, Petrache Poenaru scapă [...]. În 1826 primește o bursă franceză și își completează studiile la École Polytechnique din Paris, unde studiază topografia și geodezia.

În 1827 obține Brevetul francez 3208 pentru „Condei portăreț fără sfârșit, alimentându-se el însuși cu cerneală". Această invenție a revoluționat domeniul instrumentelor de scris, contribuind la crearea unui obiect folosit și în prezent de milioane de oameni. Tocul cu rezervor al lui Poenaru elimina zgârieturile de pe hârtie și scurgerile nedorite de cerneală și propunea soluții pentru îmbunătățirea părților componente, pentru a asigura un debit constant de cerneală, precum și posibilitatea înlocuirii unor piese. [...]

În 1870, la 10 septembrie, este ales membru al Academiei Române. [...]

S-a stins din viață la 2 octombrie 1875, la vârsta de 76 de ani.

radioromaniacultural.ro

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Seria în care toate cuvintele sunt corect despărțite în silabe este:

a. re-vo-lu-ți-ei; geo-de-zi-a; zgâ-ri-e-tu-ri-le; i-lus-trezi;
b. re-vo-lu-ți-ei; ge-o-de-zi-a; zgâ-rie-tu-ri-le; i-lus-trezi;
c. re-vo-lu-ți-ei; ge-o-de-zi-a; zgâ-ri-e-tu-ri-le; i-lus-trezi;
d. re-vo-lu-ți-ei; ge-o-de-zi-a; zgâ-ri-e-tu-ri-le; i-lu-strezi.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Dintre cele patru substantive subliniate în text, sunt însoțite de articol nehotărât:
   a. toate;
   b. trei;
   c. două;
   d. unul.

   Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

3. Transcrie din text două verbe însoțite de pronume reflexive. 2 puncte

   ____

4. Transcrie din text o secvență care conține o construcție concesivă și o secvență care conține o construcție pasivă. 4 puncte

   ____

   ____

5. Continuă propoziția transcrisă mai jos, adăugând o apoziție adecvată ca sens în contextul dat. 4 puncte

Această invenție a revoluționat domeniul instrumentelor de scris, contribuind la crearea unui obiect folosit și în prezent de milioane de oameni ______________________________.

6. Completează spațiile libere din fragmentul citat mai jos cu forma corectă a cuvintelor indicate între paranteze. 4 puncte
Tot la inițiativa sa, în 1836, se organizează primele ______________ (*observație*) meteorologice ______________ (*sistematic*) pentru determinarea temperaturii, presiunii și ______________ (*al/a/ai/ale*) ______________ (*umezeală*) aerului.

7. Victor începe să scrie entuziasmat în jurnalul său:

1 iunie

Dragă jurnalule
Nu simți în seara asta o atingere mai blândă mai delicată? E noul meu stilou cadou de la bunicul. L-am primit în cutie personalizată. Scrie pe ea Nepotului meu iubit.

Adaugă în text semnele de punctuație care lipsesc. 4 puncte

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți un stilou frumos și de calitate, folosind cel puțin o construcție pasivă și un atribut exprimat prin verb. 8 puncte

   ____

   ____

   ____

   ____

   ____

   ____

   ____

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Pentru că am rămas singur, m-am hotărât să încep chiar azi *Romanul adolescentului miop*. Voi lucra în fiecare după-amiază. Nu am nevoie de inspirație; trebuie să scriu doar viața mea, iar viața mi-o cunosc, și la roman mă gândesc de mult. Dinu știe; păstrez caiete din clasa a IV-a, când aveam pistrui ca un ovrei și învățam chimie într-un laborator instalat în firida sobei. De câte ori mi se părea că trebuie să fiu întristat, scriam în *Jurnalul* meu. Și acel *Jurnal* de acum doi ani avea un „subiect": trebuia să se vădească într-însul viața unui adolescent suferind de neînțelegerea celorlalți. Dar adevărul era altul: *Jurnalul* mă măgulea și îmi alina dorul de răzbunare; răzbunare dreaptă împotriva celor care nu mă înțelegeau, credeam eu.

Romanul îl voi scrie altfel. Eroul sunt eu, firește. Mă tem însă că viața mea – stinsă între copii și cărți – nu va interesa cititorii [...] Înțeleg și eu că toata durerea unui adolescent miop nu va mișca niciun suflet dacă acest adolescent nu se va îndrăgosti și nu va suferi. [...]

M-am tulburat mult la început, pentru că nu știam cum să fie fata care va străbate sufletul adolescentului miop. Eu n-am cunoscut decât pe fetele cizmarului vecin, care în niciun caz nu pot trece într-un roman. Cea mai mare, Maria, era slabă și rea; își teroriza frații, fura caise verzi și țipa alergând după tramvaie. Cealaltă, Puica, era grasă și murdară. Nici una, nici alta nu puteau seduce un adolescent. Aceasta, nimeni n-o putea înțelege mai bine ca mine. Dinu mi-a mărturisit că mă poate ajuta. A cunoscut atâtea fete, îmi spune. Dar cum aș putea scrie eu un roman cu o eroină cunoscută de Dinu? [...]

Îmi merge tot mai rău, de la o vreme, cu școala. Singura nădejde a rămas romanul care va apărea în vitrine la toamnă. Corigent tot voi rămâne, dar pentru cea din urmă oară. Profesorii se vor teme de mine, mă vor respecta și se vor împotrivi în cancelarie când Vanciu va hotărî să mă lase corigent la matematică, iar Faradopol la germană.

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*

Citind textul, identifici și notezi următoarele cuvinte și structuri semnificative:

a. referitoare la autorul viitorului roman: •„voi lucra", „inspirație", „singur", „întristat", „durerea", „dorul meu de răzbunare";

b. referitoare la conținutul romanului: • „viața mea", „eroul sunt eu", „viața unui adolescent suferind de neînțelegerea celorlalți", „se va îndrăgosti", „va suferi";

c. referitoare la cititori: • „nu va interesa cititorii", „se vor teme de mine, mă vor respecta".

Îți vin în minte și îți notezi câteva întrebări: • Contribuie experiența de viață a autorului la reușita romanului?

• Realitatea nu poate „trece într-un roman" așa cum este ea, fără a fi schimbată? • Subiectul romanului trebuie ales în funcție de preferințele publicului? • De unde vine nevoia de a scrie un roman?

Scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte despre *relația între literatură și viață*, în care să valorifici aspecte din textul citat, sugestii oferite de observațiile pe care le-ai notat, precum și cunoștințele și experiența ta de cititor de literatură.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta succint situația în care se află personajul narator; 4 puncte
- vei comenta două secvențe pe care le consideri semnificative privind relația între literatură și viața reală; 6 puncte
- vei susține sau vei combate o idee sugerată în text privind rolul ficțiunii (imaginației) în creația literară, prezentând un argument propriu; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de lectură. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• conținutul compunerii – 20 de puncte;
• organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• redactarea compunerii – 6 puncte (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 33

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

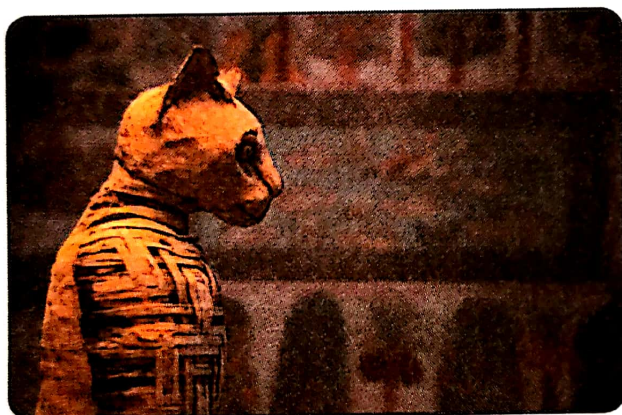
Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

PISICA ÎN MITOLOGIE

„Noaptea toate pisicile sunt negre."
Proverb

În plan istoric, pisica a căpătat o importanță deosebită în momentul în care vechii egipteni au început să o venereze ca animal sacru. Exportul de pisici era strict interzis, iar uciderea unei feline se pedepsea cu moartea. Pisicile erau mumificate după moarte și îngropate în sanctuare, deseori cu provizii de șoareci mumificați. Cum un om obișnuit nu putea deține o ființă divină, faraonul fiind proprietarul tuturor felinelor, muritorii de rând puteau doar să le furnizeze hrană și adăpost. Ochii pisicii erau considerați magici – se credea că ele pot vedea sufletul.

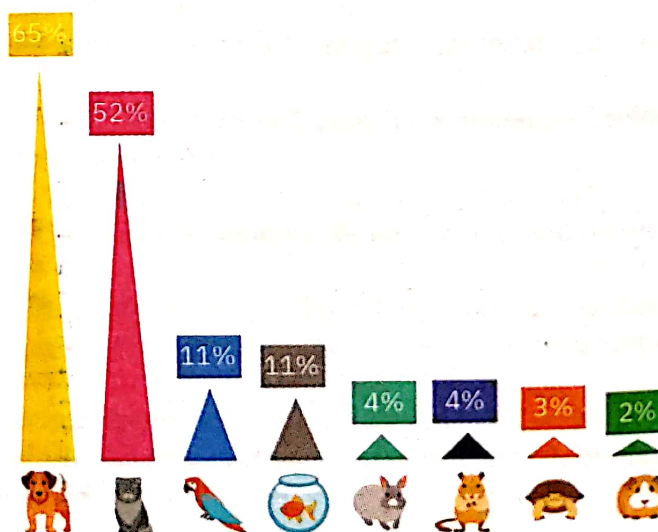
Pisică mumificată oferită drept jerfă zeilor

La moartea unei pisici se ținea doliu, pentru că ea avea puterea magică de a proteja casa. În mitologia egipteană, pisica era asociată zeiței Bastet, fiica lui Isis și a lui Osiris, considerați a fi cei mai importanți zei. Pentru că era o crimă împotriva faraonului să-l deposedezi de feline, mult timp acestea nu au ajuns în afara Egiptului. Abia după cuceririle persane și romane Egiptul a oferit lumii întregi comoara sa prețioasă: urmașa domesticită a pisicii sălbatice africane, care a decăzut din poziția privilegiată de divinitate în cea de animal de companie.

O imagine total opusă celei dezvoltate în Egipt este cea din Evul Mediu european, care a demonizat pisica și a transformat-o în unealta diavolului, pisicile fiind asociate vrăjitoarelor. Se credea că acestea aveau capacitatea de a se întrupa în pisici negre pentru a face rău oamenilor.

Papa Grigore al IX-lea (1227 – 1241) considerapisica o „creatură diabolică", de aceea oricine deținea o pisică era automat suspectat de vrăjitorie și deseori condamnat la moarte împreună cu animalul său. Unele dintre superstiții au supraviețuit până în ziua de azi, așa cum este cea legată de ghinionul provocat unei persoane prin fața căreia trece o pisică neagră. În Evul Mediu, exterminarea sistematică a pisicilor

Cel mai des întâlnite animale de companie din România (% din totalul proprietarilor de animale de companie)

a avut consecințe nefaste, precum epidemia de ciumă din secolul al XIV-lea, răspândită de șobolani. Vor mai trece însă cel puțin trei secole până la „reabilitarea" pisicilor și la încetarea vânătorii de vrăjitoare.
În ziua de azi pisica este unul dintre animalele cel mai des întâlnite în casele noastre.

https://www.green-report.ro/ce-animale-de-companie-prefera-romanii/

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț în care cuvântul subliniat în text să aibă un sens diferit, valorificând explicațiile din următorul articol de dicționar. **2 puncte**

A CĂPĂTA – 1. A obține un lucru (dorit). **2.** A câștiga. **3.** A agonisi. **4.** A obține. **5-6.** A primi în dar sau de pomană. **7.** A avea parte de... **8.** (stări sufletești, boli) A se îmbolnăvi de... **9.** A culege (de pe jos).

___

___

2. În Egiptul Antic, pisica era asociată:
a. zeului Osiris;
b. zeiței Isis;
c. zeiței Bastet;
d. faraonului.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Statistic, al doilea animal de companie preferat de români este:
a. câinele;
b. papagalul;
c. pisica;
d. broasca țestoasă.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Formulează ideea principală potrivită pentru penultimul paragraf al textului. **4 puncte**

___

___

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă aceasta este adevărată sau falsă, raportându-te la textul dat. **6 puncte**

Afirmația	Adevărat	Fals
a. În Egiptul Antic, exportul de pisici era permis.		
b. Pentru vechii egipteni, pisica era un animal sacru.		
c. În Egiptul Antic, la moartea unei pisici se ținea doliu.		
d. În Evul Mediu european, pisica era considerată a fi de origine divină.		
e. Se credea că vrăjitoarele aveau capacitatea de a se întrupa în pisici negre.		
f. Pisica neagră este considerată purtătoare de ghinion.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre fotografie și textul dat. **6 puncte**

7. Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să prezinți punctul de vedere în legătură cu semnificația proverbului citat. **8 puncte**

Subiectul al II-lea **30 de puncte**

Se dă textul:

O pisică pleacă la plimbare la pagina 1 și se plimbă și se plimbă, până la pagina 40. E o pisică la fel ca toate pisicile – cu mustăți, urechi și gheare –, e aceeași, dar ce-o fi oare de arată așa diferit? Păi sigur, ați ghicit: depinde cine se uită la ea. Mică, micuță, cam cât un ac cu gămălie dacă e privită de o pasăre

în zbor, uriașă și cu colți înspăimântători dacă la ea se uită un biet șoricel, lungă, slabă, deșirată când la ea se uită un câine, dolofană și numai bună de ronțăit când se uită la ea o vulpe înfometată.

Un joc fantastic al perspectivelor într-o carte uimitoare, simplă și extrem de rafinată.

Prezentarea cărții *Cu toții au văzut o pisică* de Brendan Wenzel,
https://www.editura-arthur.ro/info/carte/cu-totii-au-vazut-o-pisica

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Lista care conține doar cuvinte formate prin derivare este:
a. gămălie, privită, înspăimântători;
b. deșirată, ronțăit, dolofană;
c. până, micuță, înfometată;
d. plimbare, micuță, șoricel.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „E o pisică la fel ca <u>toate</u> pisicile." este:
a. substantiv comun;
b. adjectiv pronominal nehotărât;
c. adverb de mod;
d. pronume nehotărât.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Numărul substantivelor din ultimul enunț al textului este:
a. trei;
b. patru;
c. cinci;
d. șapte.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din îndemnul de mai jos cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

________________(*a face*, mod imperativ, persoana a II-a singular, formă negativă) griji! ________________(*a alege*, mod imperativ, persoana a II-a singular, formă afirmativă) pisica ________________(*care*) o dorești și ________________ (*a convinge*, mod imperativ, persoana a II-a singular, formă afirmativă) părinții să o păstrezi!

5. Transformă construcția pasivă din propoziția de mai jos în construcție activă. **4 puncte**
„Mică, micuță, cam cât un ac cu gămălie dacă e privită de o pasăre în zbor."

____

____

6. Realizează expansiunea cuvântului subliniat din enunțul următor, menționând felul propoziției subordonate obținute: „O pisică pleacă <u>la plimbare</u> la pagina 1 și se plimbă și se plimbă, până la pagina 40." **4 puncte**

____

____

7. Corectează toate greșelile pe care le observi în următorul SMS. **4 puncte**

Corina părinții mei vor să-mi ia o pisică. Trimite-mi repede adresa aceia a adăpostului de animale care ziceai că o ai

____

____

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să descrii o pisică, folosind două atribute adjectivale exprimate prin două adjective diferite, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea

Se dă textul:

Un cotoi sau pisică,
Din două nu știu care,
Nici mare, nici prea mică,
Dar foarte mâncătoare,
Și din soiul acela ce-n păduri locuiește
Și pe copaci trăiește,
Văzu un tigru mare
Trecând pe o cărare.
De sus de pe ghindarul unde era urcată,
Pisica socoti
Că poate a-l îngrozi;
Și făr-a pierde vreme se adresă îndată
La tigru ce trecea,
Fără a o vedea:
„Ia stai, mă rog, puțin, jupâne de pe jos,
Care te socotești
Că nu știu cine ești;

Mândria ce arăţi cu noi e de prisos:
Ştii din ce neam mă trag şi că strămoşii mei
Sunt fii de dumnezei?
Nemuritorii toţi, din cer când au fugit,
Subt nume de pisici în lume au trăit.
Preoţii egipteni în templuri îi slăvesc,
Şi nişte tigri mici cu noi se potrivesc!"
— „Dacă strămoşii tăi cu tine semăna,
Negreşit era proşti câţi lor se închina,
Răspunse tigru meu; iar dacă au avut
Vreun merit cunoscut,
Ceva dumnezeiesc
Atunci eu te căiesc
Şi pentru starea ta de milă sunt pătruns,
Căci d-or fi câte spui, zău, prea rău ai ajuns."

Deşi mulţi au zis-o, eu tot o mai zic:
Slava strămoşească pe strămoşi cinsteşte;
În zadar nepotul cu ea se făleşte,
Când e, cum se-ntâmplă, un om de nimic.

Grigore Alexandrescu, *Pisica sălbatică şi tigrul*

Din discuţia care a urmat lecturii de către profesor a textului *Pisica sălbatică şi tigrul*, ţi-ai notat schimbul de replici dintre doi colegi.

DAVID: Ce este şi cu morala din fabula asta? Cunosc destui colegi care se laudă cu realizările părinţilor. Şi eu am făcut-o de câteva ori. Ce mare lucru? Pe cine am deranjat?

EMA: Nu cred că asta vrea să spună fabula, David. Grigore Alexandrescu a vrut să arate că faptele bune ale altora nu ţin locul faptelor bune pe care ar trebui să le faci tu.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ţi exprimi opinia despre *semnificaţia textului* scris de Grigore Alexandrescu, folosind discuţia celor doi colegi şi exprimându-ţi acordul sau dezacordul cu unul dintre ei.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta argumentat propriul punct de vedere despre semnificaţia întâmplării; 4 puncte
- vei discuta semnificaţia textului, cu ajutorul a două argumente; 6 puncte
- vei preciza pe care dintre cei doi colegi l-ai ales, motivându-ţi opţiunea; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experienţa ta de viaţă; 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conţinutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea şi claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuaţie – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte şi dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 34

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

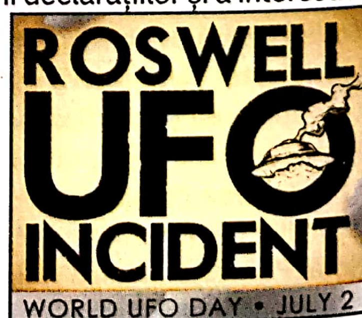
ÎNTÂLNIRE DE GRADUL 3?

„Incidentul" de la Roswell este considerat de către *ufologi* (persoane pasionate de studiul farfuriilor zburătoare) drept cea mai interesantă „întâlnire de gradul trei" din istoria planetei. Este vorba despre presupusa prăbușire a unei nave extraterestre în apropierea localității Roswell (din statul american New Mexico), în 2 iulie 1947. Nici până în prezent circumstanțele incidentului nu au fost complet elucidate. Ufologii au susținut că a fost vorba despre prăbușirea unui OZN, în timp ce guvernul american a afirmat inițial că a fost un balon meteorologic. Speculațiile au fost alimentate de mărturia târzie, din anul 1978, a unui militar, maiorul J. M., participant la evenimentul din urmă cu 30 de ani, care a declarat într-o emisiune televizată că obiectul prăbușit la Roswell era cu siguranță de origine extraterestră, iar „dovezile" prezentate atunci ziariștilor de reprezentanții armatei americane, la o conferință de presă, fuseseră falsificate pentru a se păstra secretul. Câțiva ani mai târziu, un alt participant la evenimente, tot militar, a susținut că a fost martor la autopsiile unor extratereștri morți, recuperați în urma prăbușirii navei lor la Roswell. Drept urmare a înmulțirii declarațiilor și a interesului tot mai mare al presei, Congresul Statelor Unite a efectuat o anchetă, finalizată, în anii '90, cu un raport în care se recunoaște că în incident nu a fost implicat un balon meteorologic, ci a fost vorba despre eșecul unui proiect strict-secret al aviației americane. Astfel, mărturiile despre existența cadavrelor unor extratereștri au fost generate de confuzia creată în jurul recuperării manechinelor folosite în cadrul acelui experiment. Departe de a lămuri evenimentele, aceste „clarificări" au generat și mai multe suspiciuni, astfel că și în prezent numeroși oameni continuă să creadă că în acel incident a fost implicată o navă extraterestră,

> Denumirea de „Farfurie zburătoare" a apărut în anul 1947, când un pilot amator declara că a văzut trecând pe lângă el, cu o viteză incredibilă, câteva „obiecte argintii" care își schimbau rapid traiectoria, descriindu-le ca semănând cu farfuriile de jucărie pe care le arunci și care planează în aer. Dacă un OZN (**o**biect **z**burător **n**eidentificat) este văzut la o distanță mai mică de 150 metri, fenomenul se numește „întâlnire de gradul 1"; dacă, fiind la mai puțin de 150 de metri, lasă și urme (pe sol, pe plante etc.), vorbim de o „întâlnire de gradul 2", iar dacă apar și „ocupanții", este vorba de o „întâlnire de gradul 3".

Intervievați (eșantion de vârstă/studii)	Cred că există OZN-uri	Au văzut OZN-uri
18 – 29 de ani	39%	18%
30 – 49 de ani	32%	17%
50 – 64 de ani	34%	14%
+65 de ani	29%	13%
studii superioare	27%	11%
liceu	38%	18%

Ilustrația 1. Sondaj Gallup 2016

Ilustrația 2

iar guvernul american ascunde adevărul. Mai mult, unele descoperiri spectaculoase ale ultimelor decenii, precum armura corporală Kevlar, laserele și circuitele integrate sunt considerate de ufologi a fi fost inspirate de tehnologia extraterestră descoperită în nava prăbușită la Roswell. În prezent, 2 iulie este Ziua mondială a OZN-urilor.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Explică semnificația punctuației cuvântului subliniat din propoziția: Departe de a lămuri evenimentele, aceste „clarificări“ au generat și mai multe suspiciuni. **2 puncte**

____

____

2. Conform sondajului Gallup, cred în cel mai înalt grad în existența OZN-urilor:
a. persoanele sub 29 de ani, cu studii liceale;
b. persoanele peste 65 de ani, cu studii superioare;
c. persoanele sub 29 de ani, cu studii superioare;
d. persoanele de 50 – 64 de ani, cu studii superioare.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Explicația inițială oficială a „incidentului“ Roswell a fost:
a. prăbușirea unei nave extraterestre;
b. prăbușirea unui balon meteorologic;
c. un proiect strict-secret eșuat al aviației americane;
d. un experiment eșuat de testarea a armurii corporale Kevlar, a laserului și a circuitelor integrate.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Precizează motivul pentru care 2 iulie este Ziua mondială OZN-urilor. **4 puncte**

____

____

____

5. Formulează câte un enunț care să exprime, succesiv, acordul total, acordul parțial și dezacordul total față de afirmația: „...unele descoperiri spectaculoase ale ultimelor decenii, precum armura corporală Kevlar, laserele, circuitele integrate, sunt considerate de ufologi a fi fost inspirate de tehnologia extraterestră descoperită în nava prăbușită la Roswell“.

6 puncte

acord total	
acord parțial	
dezacord total	

6. Explică prezența Ilustrației 2 în textul dat.

6 puncte

____
____
____
____
____

7. Patru prieteni discută despre articolul de mai sus, publicat într-un almanah SF.

8 puncte

ALINA: Misterele i-au pasionat mereu pe oameni, încât nu mă mir că mulți continuă să creadă în OZN-uri, deși nimeni nu le-a dovedit existența. Eu cred că „martorii“ unor astfel de evenimente mai degrabă vor să creadă în existența extratereștrilor și se autoiluzionează povestind ce ar fi dorit să vadă, nu ce au văzut.

MIHAI: Înclin să cred că la Roswell a avut loc o „întâlnire de gradul 3“ și mă bazez pe declarațiile unor martori credibili, precum maiorul J. M. Onoarea îl împiedică pe un militar să mintă. Iar dacă a tăcut 30 de ani, este pentru că, probabil, i s-a ordonat să tacă, iar în armată ordinele se execută.

ANDA: Întâmplarea poate a fost adevărată sau poate e doar o născocire a presei în căutare de audiență. Nu cred însă că trebuie să ne preocupe existența extratereștrilor câtă vreme lângă noi se întâmplă evenimente – războaie, boli teribile – care ne influențează viața. Lor merita să le dăm atenție și, cine știe, poate vom reuși să le prevenim sau măcar să le micșorăm consecințele.

SERGIU: Eu nu cred în „întâlniri de gradul 3“. Ufologii nu au nicio dovadă concretă. Și mi-e greu să cred în adevărul unor mărturii venite după 30 de ani. În urma accidentului ar fi trebuit să rămână multe urme materiale. Cum poate crede cineva că au putut fi șterse total, și încă atât de rapid?

Având în vedere informațiile din articol, cu care dintre opiniile celor patru ești de acord? Motivează-ți alegerea, într-un text de 60 – 100 de cuvinte, integrând atât argumente ale celui pe care l-ai ales, cât și propriile argumente.

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

Subiectul al II-lea

Se dă textul:

ULTIMA ORĂ!

Capsula Crew Dragon[1] a companiei SpaceX, având-u-i la bord pe cei doi astronauți, Bob Behnken și Doug Hurley, a amerizat duminică, în apropiere de coastele Floridei, după ce aceștia au petrecut mai mult de două luni în spațiu. Bob și Doug au fost recuperați de o navă a marinei americane. Întreaga operațiune a fost urmărită live, de la centrul NASA, de Elon Musk, șeful SpaceX, prima companie privată care a trimis oameni în spațiu.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie toate cuvintele în care există diftongi: „astronauți", „seara", „coastele", „operațiune", „companie". **2 puncte**

____

2. În al doilea enunț al textului există:
a. un pronume;
b. două pronume;
c. trei pronume;
d. patru pronume.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Revenirea din spațiu a celor doi cosmonauți s-a amânat cu o zi. Rescrie comunicatul „Ultima oră!", folosind, acolo unde consideri necesar, timpuri verbale potrivite cu noul moment al acțiunii. **2 puncte**

____

____

____

____

4. Anunță-l pe prietenului tău Sergiu amânarea întoarcerii cosmonauților. Completează spațiile libere cu formele corecte ale cuvintelor notate între paranteze. **4 puncte**

______________ (*Sergiu*, vocativ),
__________ (*a fi*, indicativ prezent) furtună în Pacific și Dragonul ______________ (*a întârzia*, viitor) câteva ore. Dă-i de veste și ______________ (*Carmen*, dativ).

5. Rescrie enunțul astfel încât substantivul „astronauți" să fie articulat hotărât. Ai în vedere și punctuația. „Capsula Crew Dragon a companiei SpaceX, având-u-i la bord pe cei doi astronauți, Bob Behnken și Doug Hurley, a aterizat duminică, în apropiere de coastele Floridei". **4 puncte**

[1] *Capsula Crew Dragon* este cel mai modern vehicul spațial al momentului. Capabilă să transporte astronauți pe Stația Spațială Internațională, este produsă de compania SpaceX a miliardarului american Elon Musk. Primul zbor s-a încheiat cu succes în data de 2 august 2020.

6. Scrie un salut de bun venit adresat lui Bob și Doug, sub forma unei fraze formate din două propoziții principale aflate în raport de coordonare prin juxtapunere. **4 puncte**

7. Subliniază forma corectă din enunțurile: **4 puncte**
   a. Reușita zborului capsulei Crew Dragon va marca odată/o dată importantă în zborurile spațiale.
   b. Cu toții sunt ferm/fermi convinși că viitorul zborurilor spațiale cu oameni la bord va căpăta un nou impuls.
   c. La conferința de presă organizată după amerizare au participat destul/destui de mulți ziariști.
   d. Din păcate, vremea nu ține cu spectatorii: plouă întruna/într-una de două zile.

8. Imaginează-ți și descrie, în 40 – 70 de cuvinte, recuperarea celor doi astronauți de către nava marinei americane. **8 puncte**

Subiectul al III-lea

Se dă textul:

Ne amintim marea simpatie ce însoțise pe cei trei călători la plecarea lor spre Lună. Dacă la începutul acțiunii ei stârniseră o asemenea emoție în Lumea Veche și Nouă, ce entuziasm trebuia să-i întâmpine la întoarcerea lor? Aceste milioane de spectatori ce invadaseră peninsula Florida nu se vor năpusti să-i întâmpine pe nemaipomeniții aventurieri? Aceste legiuni de străini, ce alergaseră din toate punctele globului spre țărmurile americane, vor părăsi ele teritoriul Uniunii fără să-i revadă pe Barbicane, Nicholl și Michel Ardan? Nu, și pasiunea arzătoare a publicului trebuia să răspundă cu vrednicie măreției acțiunii. Creaturile umane care părăsiseră sferoidul terestru și care reveneau

după această ciudată călătorie în spațiile cerești nu puteau fi lipsite de o primire fastuoasă. Mai întâi să-i vadă, apoi să-i audă, aceasta era voința generală. Această dorință trebuia să se realizeze foarte grabnic pentru aproape toți locuitorii Uniunii.

Barbicane, Michel Ardan, Nicholl, reveniți fără întârziere la Baltimore, fură întâmpinați cu un entuziasm de nedescris. Însemnările de călătorie ale lui Barbicane erau gata pentru a fi date publicității. *New-York Herald* cumpără acest manuscris la un preț care încă nu era cunoscut, dar care trebuie să fi fost extraordinar. Într-adevăr, în timpul publicării *Călătoriei în Lună*, tirajul acestui ziar a ajuns până la cinci milioane de exemplare. După trei zile de la întoarcerea călătorilor pe Pământ, cele mai mici amănunte ale expediției lor erau cunoscute. Nu mai rămânea decât să-i vezi pe eroii acestei acțiuni supraomenești.

Jules Verne, *De la Pământ la Lună*

Din discuția cu doi dintre colegi, urmare a lecturii romanului *De la Pământ la Lună*, din care ai citit secvența finală (sosirea cu bine a astronauților din prima călătorie a unor pământeni de la Pământ la Lună), ai considerat utile următoarele idei pentru o viitoare compunere în care să prezinți felul în care îți imaginezi că s-ar fi putut desfășura întâlnirea lor cu cei de acasă:

• folosirea unor cuvinte și structuri lexicale precum „cred că", „este posibil (să)", „sunt convins/ă", „în primul rând", „fără îndoială";

• descrierea locului unde se va produce întâlnirea cu cei de acasă: la bordul navei de recuperare, la sediul complexului spațial, în orașul în care locuiesc etc.;

• sentimente: teamă (de situații neprevăzute), emoție, nerăbdare etc. prezentate în progresia lor.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să descrii *reîntâlnirea unor astronauți abia reveniți pe Pământ dintr-o misiune spațială cu familiile și prietenii apropiați*, valorificând atât textul lui Jules Verne, cât și cunoștințele și experiența ta de viață.

În redactarea compunerii:
- vei descrie circumstanțele care generează situația descrisă; 4 puncte
- vei comenta două reacții pe care le consideri semnificative pentru comportamentul persoanelor implicate, raportându-le la reacții comparabile din textul dat; 6 puncte
- vei integra în descriere două imagini artistice diferite; 6 puncte
- vei corela o idee din text cu experiența ta de viață; 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 35

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

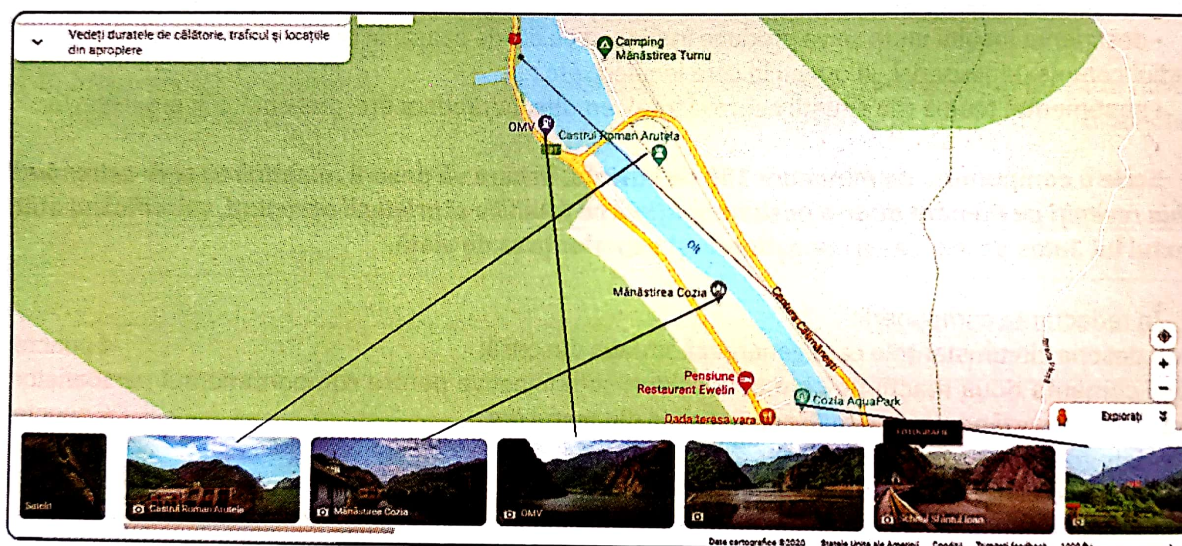
Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

CĂLIMĂNEȘTI

Stațiune balneoclimaterică de interes național situată în Subcarpații Olteniei, la poalele Munților Cozia și Căpățânii (județul Vâlcea), cu izvorul la care s-au tratat Mircea cel Bătrân și Napoleon al III-lea

La ieșirea Oltului din cel de-al patrulea și ultimul defileu pe care îl sapă în munte, cel de la Cozia, la 20 km nord de Râmnicu-Vâlcea (observăm cum stațiunile balneoclimaterice din Subcarpații Olteniei sunt dispuse ca razele soarelui, la distanțe egale de municipiul reședință de județ), se află stațiunea – Călimănești sau Călimănești-Căciulata –, <u>veche</u> vatră istorică românească.

Captură Google Maps – obiective din Călimănești

Mircea cel Bătrân. Pictură din biserica Episcopiei de Argeș

Acest defileu al Oltului amintește de daci și de romani. Ultimii l-au numit *Alutus și* au construit aici, la poalele Munților Cozia, castrul Arutela (astăzi, strada principală a stațiunii se numește *Calea lui Traian*). Denumirea localității provine însă de la Căliman, un conducător de obște sătească din secolul al V-lea. Tot pe aici au trecut primii Basarabi, întemeietori ai Țării Românești și din al căror neam se trage Mircea cel Bătrân, învingătorul temutului sultan Baiazid „Fulgerul" la „Rovine în câmpii" și ctitorul Mănăstirii Cozia. Mănăstirea adăpostește mormântul puternicului domnitor, în timpul căruia Țara Românească a cunoscut cea mai mare întindere teritorială din istorie, dar și mormintele membrilor familiei lui Mihai Viteazul, cel care a realizat, la 1600, prima unire a tuturor provinciilor românești.

Câți oameni nu s-au vindecat cu apele minerale de la Călimănești? De la ciobanul care s-a scăldat întâia oară într-un lac din „câmpul lui Căliman" și s-a vindecat de „metehnele trupului", după cum spune legenda, au folosit puterea miraculoasă a acestor ape (sulfuroase, clorurate, bromurate, sodice, calcice, magneziene, hipotone) Mircea cel Bătrân, urmașul său Matei Basarab, împăratul Imperiului Austro-Ungar Franz Joseph și chiar nepotul marelui Napoleon, viitorul Napoleon al III-lea, cel care a girat „Mica Unire" de la 24 ianuarie 1859 a principatelor române Țara Românească și Moldova, căruia i se aducea apă îmbuteliată de la izvorul nr. 1 din Călimănești-Căciulata, cu poștalionul, până la Paris.

„Apa trece, pietrele rămân."
proverb românesc

Hotel Central, construit între 1907 – 1911, este emblematic pentru stațiunea Călimănești-Căciulata, o bijuterie arhitecturală barocă păstrând parfumul începutului de secol XX.

După Silviu Neguț, Marius-Cristian Neacșu, *Mica enciclopedie a României pentru copii*

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Scrie un enunț care să conțină un sinonim pentru un alt sens decât cel din text al cuvântului „veche" („veche vatră istorică românească"), alegând din articolul de dicționar de mai jos.

2 puncte

VECHI, VÉCHE, *vechi,* adj. **1.** Care există de mult timp, din alte vremuri; care ține, durează, se face de multă vreme; făcut demult. **2.** Care a fost folosit mult și este stricat, uzat. **3.** (Rar) Bătrân. ♦ Fig. îmbătrânit (înainte de vreme). **4.** (Marcând raportul dintre oameni) Cu care cineva are relații, se cunoaște de multă vreme. **5.** Care a îndeplinit în trecut o anumită funcție, a avut o anumită ocupație etc. pe care n-o mai are în prezent; fost. – Lat. pop. **veclus** (= *vetulus*).

____

2. Numele a două obiective turistice aflate în Călimănești, despre care ai citit în text și le regăsești pe hartă, sunt:

a. Mănăstirea Cozia, castrul roman Arutela;
b. Mănăstirea Cozia, Schitul Sf. Ioan;
c. Mănăstirea Cozia, Cozia Aqua Park;
d. Mănăstirea Cozia, camping Mănăstirea Turnu.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Enunțul în care este menționată originea denumirii localității Călimănești este:

a. „Acest defileu al Oltului amintește de daci și de romani."
b. „Denumirea localității provine însă de la Căliman, un conducător de obște sătească din secolul al V-lea."
c. „Tot pe aici au trecut primii Basarabi, întemeietori ai Țării Românești..."
d. „De la ciobanul care s-a scăldat întâia oară într-un lac din «câmpul lui Căliman»"

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Formulează ideea principală potrivită pentru al doilea paragraf al textului. **4 puncte**

____

____

____

5. Notează „X" în dreptul fiecărei afirmații pentru a stabili dacă este adevărată sau falsă, bazându-te pe informațiile din text.
6 puncte

Afirmația	Adevărat	Fals
a. Denumirea „Alutus" s-a păstrat din limba dacă.		
b. La mănăstirea Cozia se află mormintele domnitorilor Mircea cel Bătrân și Mihai Viteazul.		
c. Două personalități istorice care s-au vindecat cu apele minerale de Călimănești sunt Matei Basarab și împăratul Franz Joseph.		
d. Legenda apelor tămăduitoare vorbește despre muntele lui Căliman.		
e. Personalitatea care a girat „Mica Unire" a fost Napoleon al III-lea.		
f. Hotel Central are o arhitectură barocă și datează de la începutul secolului al XX-lea.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre a doua ilustrație (portretul domnitorului) și textul dat.
6 puncte

7. Ți-ai propus să soliciți un interviu pentru revista școlii unuia dintre colegii tăi care a vizitat stațiunea Călimănești, trimițându-i pe e-mail câteva întrebări la care să răspundă. Formulează patru dintre „întrebările jurnalistului", alegând din lista următoare: Cine? Ce? Când? Unde? De ce?
8 puncte

Subiectul al II-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Din cauza intervențiilor sale în sprijinul popoarelor creștine din sudul Dunării, Mircea a intrat în conflict cu Imperiul Otoman. Astfel că, în 1395, sultanul Baiazid I, zis și „Fulgerul", a trecut Dunărea în fruntea unei armate însemnate (cca 40 000 de soldați) pentru a-l supune pe domnitorul Mircea cel Bătrân. Bazându-se pe o oaste mai mică, de aproximativ 12 000 de soldați, și neputându-se opune într-o luptă în câmp deschis, Mircea a ales o tactică de hărțuire, pustiind totul în calea acestuia spre a-l lipsi de provizii. La 17 mai 1395, armata Țării Românești înfrânge avangarda otomană într-un loc mlăștinos și împădurit, numit Rovine, aceasta fiind întâia mare confruntare armată între români și turci. Într-o cronică bulgară se spune că „în această bătălie, mulțimea săgeților a fost așa de mare, încât văzduhul nu se mai putea vedea de desimea lor".

După articolul *Mircea cel Bătrân*, ro.wikipedia.org

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:
a. calea, cauza;
b. Dunărea, pierde;
c. Mircea, oaste;
d. aceasta, pustiind.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

2. Cuvântul subliniat din enunțul „Mircea a ales o tactică de hărțuire" este:
a. articol hotărât;
b. pronume personal;
c. numeral cardinal;
d. adjectiv pronominal nehotărât.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Numărul formelor verbale nepersonale și care nu intră în alcătuirea unui predicat din enunțul „Bazându-se pe o oaste mai mică, de aproximativ 12 000 de soldați, și neputându-se opune într-o luptă în câmp deschis, Mircea a ales o tactică de hărțuire, pustiind totul în calea acestuia spre a-l lipsi de provizii." este:
a. trei;
b. patru;
c. cinci;
d. șase.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din scrisoarea unui căpitan din oastea lui Mircea cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

Doamna mea,

Sunt rănit, dar în viață după cea mai aprigă luptă ce mi-a fost dat a vedea de când lupt alături de vodă Mircea. Mulți de-ai ____________________(*nostru*) au căzut pe câmpul de luptă, dar și mai mulți de-ai lor ____________________ (*a pieri*) în mlaștină. Noi, vlahii, ____________________ (*a se înarma*) cu mii de lănci, de ____________________(*sabie*), de săgeți și cu o inimă neînfricată, urmându-l îndeaproape pe domnul nostru.

5. Completează enunțul de mai jos, astfel încât subiectul să fie exprimat printr-o formă verbală nepersonală: „E ușor ____________________________, de făcut e mai dificil." **4 puncte**

6. Transformă circumstanțialul de cauză din propoziția următoare în realizarea sa propozițională: „Din cauza intervențiilor sale în sprijinul popoarelor creștine din sudul Dunării, Mircea a intrat în conflict cu Imperiul Otoman". **4 puncte**

____

____

____

____

7. Textul de mai jos, preluat dintr-o postare on-line, conține câteva greșeli de scriere. Rescrie textul corect, respectând normele ortografice și de punctuație. **4 puncte**

Ajutor! Care au fost relațiile dintre Țările Române și imperiul otoman în secolul 14? Dau fundă. Cât de rapid se poate vă rog

____

____

____

____

8. Redactează un text, de 40 – 70 de cuvinte, în care să descrii bătălia de la Rovine, utilizând și două numerale diferite (cardinal, ordinal) pe care să le subliniezi cu o linie, respectiv cu două linii. **8 puncte**

____

____

____

____

____

____

____

Subiectul al III-lea 30 de puncte

Se dă textul:

Mircea însuși mână-n luptă vijelia-ngrozitoare,
Care vine, vine, vine, calcă totul în picioare;
Durduind soseau călării ca un zid înalt de suliți,
Printre cetele păgâne trec rupându-și large uliți;
Risipite se-mprăștie a dușmanilor șiraguri,
Și gonind biruitoare tot veneau a țării steaguri,
Ca potop ce prăpădește, ca o mare turburată —
Peste-un ceas păgânătatea e ca pleava vânturată.

Mihai Eminescu, *Scrisoarea III* (fragment)

În timpul unei discuții în clasă referitoare la *imagini ale domnitorului – reprezentări în literatură*, s-a formulat următoarea semnificație posibilă a textului pe care ai putea să o folosești în redactarea compunerii tale: imaginea domnitorului în scena de luptă descrisă artistic are menirea de a trezi cititorilor sentimentul de mândrie față de eroismul înaintașilor.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *imaginea domnitorului*, în care să valorifici aspecte din textul citat, sugestii oferite de observația pe care ai notat-o, precum și cunoștințele și experiența ta de cititor de literatură.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta tema textului și rolul domnitorului în fragmentul dat; 4 puncte
- vei explica valoarea expresivă a două secvențe din poezie despre lupta eroică a armatei române conduse de domnitor; 6 puncte
- vei comenta două figuri de stil pe care le consideri sugestive pentru imaginea domnitorului; 6 puncte
- vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de lectură sau cu propria experiență de elev. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SOLUȚII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU VARIANTELE PROPUSE

TESTUL 1

Subiectul I

1. Cuvântul care nu descrie clasa amfibienilor: *nevertebrate*.
2. d.
3. a. specii vulnerabile: aprox. 11%; **b.** specii în mare pericol: aprox.7% – 8%.
4. De exemplu: Un argument în favoarea protejării amfibienilor și a mediului în care aceștia trăiesc este legat de rezultatul studiului realizat de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii din 2004, care a constatat că aproximativ 30% din speciile de amfibieni încadrate în categoria de risc în anul 1980 au trecut în 2004 într-o categorie de risc superioară, ceea ce demonstrează că habitatul acestora a suferit modificări din cauza poluării.
5. Poți indica următoarele asemănări: fac parte din clasa amfibienilor, au, în stare adultă, o respirație dublă (pulmonară și cutanee), ochi dispuși lateral, cu două pleoape mobile și coadă bine dezvoltată. La deosebiri, poți alege dintre: salamandra se recunoaște după tegumentul dorsal negru-lucios, cu pete galbene până la portocaliu și coadă aproape conică, în timp ce tritonul cu creastă se recunoaște după abdomenul galben sau portocaliu, pătat cu negru, coada turtită lateral, masculul având o creastă dorsală dințată în perioada de reproducere.
6. Salamandrele sunt unice între vertebrate prin capacitatea să regenereze membrele pierdute sau alte părți ale corpului.
7. Pentru a-ți exprima punctul de vedere, este important să folosești și cuvinte/structuri precum: „consider că", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea structură:
a. o scurtă referire la simbolistica salamandrei în Antichitate.
b. susținerea opiniei tale, luând în considerare ideile formulate în clasă, pe care le vei completa cu ale tale, făcând trimitere la explicațiile care s-au vehiculat pentru a justifica apariția acestor simboluri (răceala pielii ei și obiceiul de a hiberna în bucăți de lemn atacate de putregai). Pentru marcarea fiecărui argument poți folosi: „pe de parte/pe de altă parte", „în aceeași ordine de idei", „de asemenea" etc., iar pentru exemplificare „spre exemplu", „de pildă", „cu alte cuvinte" etc.
c. concluzia, la final („în concluzie", „așadar" etc.), prin care să reiei într-o formă succintă opinia formulată la început, cu scopul de a-ți întări punctul de vedere.

Subiectul al II-lea

1. De exemplu: La Muzeul Satului am văzut două care aflate într-o gospodărie țărănescă din zona Olteniei.
2. b.
3. (își) aduce aminte = locuțiune verbală; din preajma = locuțiune prepozițională.
4. un interviu = complement direct; copilăriei = atribut substantival genitival; de a percepe = atribut verbal; ne- = complement indirect.
5. De exemplu: Își aduce aminte că adulții din preajma sa au știut să nu-i strivescă această sensibilitate, hrănind (gerunziu) felul acela diferit al copilului de a percepe lumea.
6. Vei construi o frază având ca element de relație o conjuncție coordonatoare (*și, iar, dar, însă, sau, ori, fie, deci* etc.). De exemplu: Vă admir /și abia aștept noua dumneavoastră carte. /
7. Răspunsurile așteptate sunt: **a.** Egiptul antic; capete; **b.** Evul Mediu; manuscrisele medievale.

8. Pentru a redacta o cerere adresată directorului școlii tale, vei respecta următoarele recomandări: a. Vei menționa funcția persoanei căreia îi este adresată cererea (formula de adresare se plasează central la 10 cm de marginea de sus a paginii) b. După formula „Subsemnatul/Subsemnata,", vei nota numele indicat în cerință și statutul, urmat de ceea ce soliciți (eliberarea unei adeverințe din care să reiasă calitatea de elev la Școala Gimnazială „Emil Racoviță" din Câmpeni). c. Vei preciza o explicație, o motivație pentru cererea formulată (de exemplu: Menționez că solicit această adeverință pentru ...). d. Mai jos, pe același rând, în partea din stânga vei adăuga data, iar în dreapta, semnătura celui care formulează solicitarea (atenție, nu semna cu numele tău real), iar în partea de jos a foii persoana căreia îi este adresată cererea, cu funcția pe care o deține.

Subiectul al III-lea

Pentru a redacta o compunere în care să-ți exprimi punctul de vedere în legătură cu atitudinea femeii din împrejurimile Curții de Argeș, personaj al Iuliei Hasdeu, poți să te folosești și de ideile formulate în clasă de colegi, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi. Fiind totuși vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal, în formularea răspunsului vei folosi persoana I singular. Te poți referi la farmecul personal și la frumusețea acestei femei de la țară. Pornind de la legenda pe care femeia o spune, poți alege să compari îndemânarea acesteia cu agilitatea salamandrei sau poți asocia atitudinea ei calmă, senină cu simbolistica salamandrei în Evul Mediu, cunoscut fiind că în perioada medievală salamandra îl reprezintă pe cel care, în mijlocul necazurilor, nu își pierde pacea sufletului și încrederea. Așadar, pentru a-ți exprima punctul de vedere personal, este important să folosești și cuvinte/structuri precum: „consider", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a compunerii tale:

a. o scurtă referire la textul citit, apoi formularea clară a opiniei (de exemplu: Atitudinea calmă, împăcată a femeii din împrejurimile Curții de Argeș dezvăluie pace sufletească și încredere; frumusețea interioară se răsfrânge în atitudinea și pe chipul ei);

b. justificarea opiniei de mai sus, luând în considerare ideile formulate de colegi. Pentru marcarea fiecărui argument poți folosi: „pe de parte, pe de altă parte", „în plus", „în aceeași ordine de idei", „de asemenea" etc., iar pentru exemplificare „spre exemplu", „de pildă, „cu alte cuvinte" etc. Vei face referire la gesturile și la răspunsurile ei care trădează politețe, cumpătare, respect. Vei comenta atitudinea femeii, punând-o în relație cu ceea ce ai aflat din legenda spusă de ea (femeia este îndemânatică aidoma salamandrei). De asemenea, poți corela o idee referitoare la atitudinea personajului cu o experiență din viața ta sau cu o idee din altă operă artistică.

c. concluzia, subliniind lecția de viață desprinsă din text („în concluzie", „așadar" etc.).

TESTUL 2

Subiectul I

1. a. Kubilai Han; b. nordul.
2. c. Golful Biscaya.
3 d.
4. Noaptea, Steaua Polară – indică (în emisfera nordică) nordul; Soarele – apune spre vest; Marco Polo pornea din portul italian Veneția – în anul 1271; Oamenii au inventat busola și harta – din dorința de a se orienta mai ușor.
5. adevărat **a, c, f**; fals: **b, d, e.**
6. Vei formula enunțuri în care poți prezenta comparativ („Pe de o parte..." / „Pe de altă parte...") o asemănare și o deosebite între călătorul din Evul Mediu și călătorul din zilele noastre.

Asemănare: dorința de a cunoaște spații noi/de a călători

Deosebire: Astăzi, folosind un telefon inteligent (smartphone) și o conexiune la internet poți afla, în câteva secunde, unde te afli și ce traseu trebuie să urmezi.

7. Atât Amelie, cât și Victor îți oferă idei folositoare pentru rezolvarea cerinței, pe care le poți utiliza. Mai poți face referire la ce a spus Marco Polo înainte de a muri („Nu am povestit nici jumătate din câte am văzut, pentru că nimeni nu m-ar fi crezut.") și la harta călătoriei, care te ajută să vizualizezi traseul pe care l-a parcurs Marco Polo până la curtea împăratului Kubilai Han, așezată în Marea Câmpie Chineză.

Fiind vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal, în formularea răspunsului folosește persoana I singular.

Subiectul al II-lea

1. a.

2. b.

3. d.

4. Dragile mele prietene,

Cu vreo patru zile în urmă, am terminat de citit cartea „România pitorească". M-a împins entuziasmul direct în cea mai apropiată bibliotecă, unde am răsfoit câteva atlase geografice. Am căutat aceeași imagine realizată la scară mică și mijlocie, apoi am urmărit cursul pâraielor care se varsă în Siret. Ce mai, a fost un adevărat triumf.

Vă salut. Ștefi

5. adevărat: **b**, **c**; fals: **a**, **d**.

6. Ce bisericuță de lemn privește de sus, în vale peste micile gospodării împrăștiate peste întinsul tăpșan? (propoziție interogativă)

7. — Ce locuri grozave sunt pe-aici**!** M-am uitat cu luare-aminte și iat**ă** că am zărit grebenii munți**lor** aflați pe partea dinspre miazănoapte a Râmnicului-Sărat. Când se vor ivi zorii zi**lei**, pornim către Piatra Vânătă.

8. În text, vei descrie locul în care se află casa/bisericuța de lemn. Poți integra adverbe de timp și de loc în prima parte a textului descriptiv (de exemplu: „departe", „acolo", „azi"). Vei prezenta casa/bisericuța de lemn, folosind tehnica înlănțuirii detaliilor pentru a surprinde aspecte semnificative legate de așezare, formă, mărime, culoare, interior etc. Fiind vorba de o descriere, poți integra grupuri nominale și figuri de stil: enumerație, epitet, comparație, personificare.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi. Ai în vedere unitatea compunerii (introducere, cuprins și încheiere). Așadar, textul va avea minimum trei alineate. Introducerea încadrează expozițiunea. Vei fixa situația inițială (repere ale cadrului spațio-temporal, personaje). În cuprins, vei relata întâmplarea, respectând succesiunea logică a faptelor, valorificând atât cele două legende din textul lui Alexandru Vlahuță, cât și cunoștințele pe care le-ai căpătat citind diferite alte legende. În plus, vei formula câte două trăsături care să individualizeze personajele create. Este important să prezinți întâmplarea respectând etapele firului narativ. Prin urmare, după expozițiune, vei insera intriga, vei dezvolta întâmplarea la care participă cei doi copii de uriaș și vei pune în evidență punctul culminant. Deznodământul încadrează finalul întâmplării. În încheiere, vei corela o idee din textul dat cu întâmplarea povestită de tine.

TESTUL 3

Subiectul I

1. c.
2. a. clasa Insecta; **b.** alior.
3. d.
4. indici spațiali: „din SUA și de la granița canadiană până în Mexic"; indici temporali: „Înainte de sosirea toamnei".
5. adevărat: **a, c, d, f**; fals: **b, e.**
6. În redactarea jurnalui vei preciza data, un reper spațial, iar dacă dorești poți folosi și formula de adresare (De exemplu: „Dragă jurnalule"). Vei consemna informații despre fluturele monarh, folosind atât mărci ale subiectivității, cât și termeni științifici, având în vedere că este jurnalul unui cercetător.
7. Atât Carina, cât și Andrei îți oferă, pentru rezolvarea cerinței, idei folositoare pe care le poți utiliza. Fiind vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal, în formularea răspunsului vei folosi persoana I singular.
Te poți referi la formele și culorile spectaculoase ale insectelor, evidențiind faptul că natura a ales forme și culori atât de diferite pentru fluturi nu doar pentru a-i face atrăgători, ci și pentru a-i proteja. Poți să îți exprimi îngrijorarea față de atitudinea oamenilor care ar trebui să fie mai atenți la aceste făpturi mărunte care ne bucură privirea.
Așadar, pentru a-ți exprima punctul de vedere personal, este important să folosești și cuvinte/ structuri precum: „consider că", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea structură:
a. o scurtă referire la afirmația lui Plinius cel Bătrân, apoi formularea opiniei legate de atitudinea omului față de făpturile mărunte;
b. justificarea opiniei de mai sus, luând în considerare ideile formulate de cei doi copii, adăugându-ți propria părere. Pentru marcarea fiecărui argument poți folosi: „pe de parte", „pe de altă parte", „în plus", „în aceeași ordine de idei", „de asemenea", „totodată" etc., iar pentru exemplificare: „spre exemplu", „de pildă", „astfel", „cu alte cuvinte" etc.);
c. concluzia („în concluzie", „așadar", „prin urmare" etc.), prin care reiei într-o formă nuanțată opinia formulată la început, cu scopul de a-ți întări punctul de vedere.

Subiectul al II-lea

1. b.
2. d.
3. c.
4. Am ajuns la tăblița aceea pe care scria COPACI CU FLUTURI. Am urmat săgețile până când am ajuns la o dumbravă luminoasă. Acolo erau tăblițe pe care se putea citi: „NU DERANJAȚI FLUTURII!".
5. „Am alergat tot drumul spre casă din cauza emoțiilor."
6. adevărat: **a, c**; fals: **b, d.**
7. Am unsprezece ani și sunt în clasa a cincea. Îmi place să privesc fluturii din dumbravă. Dacă vrei să afli mai multe despre fluturii migratori, vino negreșit să-i vezi!
8. În răspunsurile pe care le-ai putea da, poți utiliza adjective la diferite grade de comparație precum: „un loc mai umbros", „aripi atât de frumoase" sau „Fiți foarte atenți!".

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți și să le nuanțezi.
În scrisoare, vei respecta forma și convențiile specifice unui astfel de text: data, localitatea, formula de adresare, formula de încheiere, semnătura emițătorului, eventual un post-scriptum (P.S.).
Fiind vorba despre o scrisoare, textul propriu-zis va avea minimum trei paragrafe: introducere, cuprins și încheiere. Vei ține seama de unitatea compunerii tale. În introducere, vei formula scopul scrisorii, făcând timitere la felul tău sensibil și atent de a te raporta la lumea din jur. În al doilea paragraf, vei dezvolta ideea formulată inițial, adăugând exemple pe care ți le-ai notat în urma lecturii poeziei și vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta. Poți adăuga și alte exemple personale (vei face trimitere la universul tău familiar). În al treilea paragraf, vei pregăti despărțirea de destinatar (de exemplu: „Mă bucur că am reușit să-ți scriu despre mine/despre lumea mea/ despre felul în care văd eu lumea. Sper să te revăd cât de repede./Abia aștept să primesc veștile de la tine."). În privința redactării, trebuie să respecti regulile de așezare în pagină a unei scrisori, coerența, ortografia si punctuația. De pildă, după formula de adresare, vei folosi virgula și vei începe primul paragraf cu literă mare și cu alineat. Vei folosi virgula și după formula de încheiere, înainte de nume/semnătură.

TESTUL 4

Subiectul I

1. c.
2. d.
3. c.
4. În redactarea răspunsului la această cerință vei indica două diferențe între partea de nord a continentulul și sudul continentului african, urmărind relieful, prezența fluviilor și a marilor lacuri sau a mărilor și oceanelor care străjuiesc țărmul african în nord și în sud.
5. adevărat: **a**, **c**, **d**, **f**; fals: **b**, **e**.
6. Pentru a menționa avantajele zonelor din Sahara unde apele subterane ivite la suprafață favorizează prezența oazelor, gândește-te la beneficiile pe care le aduce prezența abundentă a apei în viața oamenilor.
7. Pentru a explica imaginea 3, vei valorifica informațiile primite de la prietenii tăi. Te poți referi la faptul că mare parte din populația Africii nu are acces la apă potabilă în condiții de siguranță. De asemenea, te poți referi la faptul că în apropierea apei nu se vede nicio locuință și vei preciza că pentru a avea acces la resurse de apă potabilă locuitorii multor state africane, chiar și copiii, trebuie să se deplaseze la distanțe mari față de așezările lor.

Subiectul al II-lea

1. Intrusul este cuvântul compus *deși*.
2. b.
3. d.
4. Pentru a rezolva cerința, vei folosi substantivul dat cu formă articulată și vei face acordul subiectului multiplu cu predicatul nominal. De asemenea, vei adăuga o conjuncție coordonatoare copulativă care va lega termenii subiectului multiplu (de exemplu: Cascada și fluviul african sunt spectaculoase).

5. În fraza pe care o vei alcătui, vor exista două propoziții coordonate adversativ în care vei insera numeralul ordinal „prima" din structura „pentru prima dată".
6. **a.** multe = atribut adjectival;
   b. în Africa = circumstantial de loc;
   c. cea mai spectaculoasă = nume predicativ;
   d. Zambezi = atribut substantival.
7. Mă întreb ce-or fi spus grecii când au călcat pe continentul african.
   Deși munții din Africa de Nord-Vest nu sunt cei mai înalți, grecii i-au numit Munții Atlas după numele regelui pedepsit de Zeus să poarte pe umerii săi bolta cerească.
8. Este puțin probabil să fi călătorit în Africa și, chiar dacă ai călătorit, este și mai puțin probabil să fi ajuns pe fluviul Zambezi. Însă cu siguranță știi ce este o cascadă, așa încât acesta ar trebui să fie punctul de plecare al textului tău. Pentru a îndeplini cerința, ar trebui să ai în vedere două informații: că este cea mai spectaculoasă de pe întregul continent și că este numită de localnici „cascada care fumegă și tună". Așadar, imaginează-ți ce ar putea să reprezinte pentru o cascadă faptul că „este cea mai spectaculoasă" și corelează-l cu informația că „fumegă și tună". Așadar, te poți gândi la căderea apei de la mare înălțime, sau la faptul că se află într-o zonă sălbatică, sau la faptul că deversează o cantitate atât de mare de apă, încât stropii produși formează un fel de ceață (fumegă), sau la faptul că produce un zgomot extrem de puternic (tună).

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
În nota de jurnal, vei preciza coordonatele geografice, data, o formulă de adresare (De exemplu: „Dragul meu jurnal"). Vei folosi mărcile subiectivității pentru a-ți exprima emoțiile și stările trăite (de exemplu: neliniște, spaimă, bucuria reușitei). Vei prezenta întâmplarea și semnificațiile acesteia din perspectivă personală. Întâmplarea pe care o vei relata trebuie să fie, în primul rând, credibilă. Te poți inspira dintr-o situație legată de experiența personală, dar mai potrivit ar fi să apelezi la textul lui Radu Tudoran. Trebuie să respecți structura unei compuneri (intoducere, cuprins și încheiere). Fiind vorba de un jurnal, vei face prezentarea la persoana I, relatând retrospectiv evenimentul.

TESTUL 5

Subiectul I

1. „Acțiune organizată după un anumit plan, în vederea realizării unor sarcini politice, sociale etc., într-o anumită perioadă de timp; *p. ext.* timpul cât durează această acțiune."
2. **d.**
3. **b.**
4. **a.** Sunt necesare resurse de informare cu privire la ecologie și protecția mediului în format atractiv pentru tineri (infografice, clipuri video etc.). b. Dezvoltarea conceptului de „școală verde"/„școală zero deșeuri" și alocarea de resurse pentru ca majoritatea unităților de învățământ să respecte aceste criterii.
5. adevărat: **a, c, d, f**; fals: **b, e.**
6. Pentru a formula răspunsul la această cerință, te vei folosi de următoarele cuvinte cheie: poluare, bicicletă (mijloc de transport verde), protejarea mediului, plante.
7. Pentru a-ți exprima punctul de vedere în legătură cu afirmația Gretei Thunberg: „Criza climatică trebuie gestionată ca o criză! Clima este cea mai importantă problemă electorală.", este important

să folosești și cuvinte/structuri precum: „consider că", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea structură:

a. o scurtă referire la importanța protejării mediului (vezi textul dat). Vei formula într-un enunț punctul tău de vedere în legătură cu protejarea planetei/în legătură cu soluțiile tinerilor pentru diminuarea poluării.

b. susținerea opiniei, luând în considerare idei desprinse din text („școală verde"/„școală zero deșeuri", colectare selectivă, materiale reciclabile, stimularea agriculturii bio etc.). Pentru a marca fiecare argument, poți folosi: „pe de parte", „pe de altă parte", „în plus", „în aceeași ordine de idei", „de asemenea" etc., iar pentru exemplificare: „spre exemplu", „de pildă", „cu alte cuvinte" etc.

c. concluzia („în concluzie", „în consecință" etc.), prin care să reiei într-o formă nuanțată opinia formulată la început, cu scopul de a-ți întări punctul de vedere.

Subiectul al II-lea

1. De exemplu: Suedia, suedeză, proeminentă, emisiile.
2. **c.**
3. **b.**
4. „Thunberg, elevă în clasa a IX-a, a luat hotărârea să nu meargă la școală până la alegerile generale din Suedia". (locuțiune verbală sinonimă cu verbul „a decis")
5. Greta Thunberg protestează în fața guvernului suedez pentru a limita emisiile de carbon în conformitate cu Acordul de la Paris. (circumstanțial de scop)
6. Vei folosi linia de dialog pentru a marca vorbirea directă; virgula pentru a enumera câteva acțiuni de protejare a mediului sau după un substantiv în cazul vocativ; semnul întrebării marchează finalul unei propoziții interogative; semnul exclamării poate fi folosit după o interjectie sau la finalul unui enunț exclamativ.
7. **a.** Douăsprezece; **b.** Al o sutălea; **c.** Cele câteva zeci de tineri; **d.** În 25 decembrie.
8. Pentru a redacta un text despre efectele nocive ale poluării și ale încălzirii globale, este recomandat să formulezi în introducere un enunț despre importanța unui mediu natural curat. În cuprins, poți scrie câteva idei legate de cauzele care au dus la încălzirea globală (defrișarea pădurilor, fabricile care poluează, deșeuri poluante etc.). Poți să amintești și faptul că poluarea afectează mediul în care trăim și pune în pericol sănătatea oamenilor și a animalelor. În incheiere vei formula câteva sfaturi cu privire la protejarea mediului înconjurător adresate elevilor din școala unde înveți. Nu uita să folosești în răspunsul tău două verbe la modul imperativ, pe care le vei sublinia.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Întâmplarea relatată ar trebui să fie, în primul rând, credibilă. Te poți inspira dintr-o situație legată de experiența personală. Fiind vorba despre un text narativ, vei ține seama de unitatea compunerii tale (introducere, cuprins și încheiere).
Introducerea încadrează expozițiunea. Vei surprinde situația inițială, adăugând repere ale cadrului spațio-temporal și personajele. În cuprins, vei relata o întâmplare despre unul dintre scopurile SIL (1. sănătate, 2. buna purtare, 3. buna învățătură, 4. îndreptarea lumii), respectând succesiunea logică a faptelor și valorificând atât textul Ioanei Pârvulescu, cât și cunoștințele și experiența ta. În plus, vei formula câte două trăsături care să individualizeze personajele create. Vrei prezenta întâmplarea, respectând etapele firului narativ. Prin urmare, după expozițiune, vei insera intriga, vei

dezvolta firul narativ și vei pune în evidență punctul culminant. Deznodământul încadrează finalul întâmplării. Poți să te referi la o idee din text pe care o consideri reprezentativă sau poți scrie un enunț despre lecția de viață învățată.

TESTUL 6

Subiectul I

1. **a.** prudentă; **b.** s-a orientat.

2. **b.**

3. „Semper quaerens" („Veșnic curios").

4. Tema: călătoria în spațiu sau explorarea spațiului; pentru a justifica tema textului, te poți folosi de informațiile despre aselenizarea celor doi astronauți și de informația bonus (vezi imaginea 2).

5. adevărat: **a**, **c**, **e**, **f**; fals: **b**, **d**.

6. Pentru a explica replica lui Neil Armstrong „Un pas mic pentru (un) om, un pas uriaș pentru omenire.", este recomandat să observi felul în care este scris cuvântul „uriaș" și să faci legătura cu semnificația acestui moment în istoria lumii.

7. Pentru a-ți exprima punctul de vedere în legătură cu importanța misiunii Apollo 11, este important să folosești și cuvinte/structuri precum: „consider că", „cred că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea structură:

a. o scurtă referire la semnificația acestei misiuni (misiune riscantă, de explorare în necunoscut). Vei formula într-un enunț punctul tău de vedere în legătură cu această misiune.

b. susținerea opiniei, luând în considerare idei desprinse din text (misiune televizată, un întrerupător de circuit s-a rupt în momentul aterizării etc.). Pentru a marca fiecare argument poți folosi: „pe de parte", „pe de altă parte", „în plus", „în aceeași ordine de idei" etc., iar pentru exemplificare „spre exemplu", „de pildă", „cu alte cuvinte" etc.

c. adăugarea concluziei („în concluzie", „așadar", „în consecință" etc.), prin care să reiei într-o formă nuanțată opinia formulată la început cu scopul de a-ți întări punctul de vedere.

Subiectul al II-lea

1. **b.**

2. **c.**

3. **d.**

4. Știai că există o stea al cărei centru e, de fapt, un diamant la fel de mare ca Luna noastră?

5. „Acum poți fi și tu un mic geniu datorită seriei scrise de Ken Jennings. (complementul direct exprimat printr-o formă verbală la infinitiv)

6. Nu-ți face griji, micule geniu! Datorită firii tale curioase, ai fost ales în clubul „Micul geniu". Citind volumele din seria „Cărțile micului geniu", vei deveni un expert al spațiului cosmic. La concursul despre spațiul cosmic ai obținut un timp optim.

7. — Domnule Jennings, sunteți grozav! Mă bucur că ați fost ghidul nostru. Semnele de punctuație folosite: • linia de dialog marchează vorbirea directă; • virgula se folosește după construcția „Domnule Jennings" în cazul vocativ; • semnul exclamării apare la finalul unui enunț exclamativ; • punctul marchează finalul propoziției enunțiative.

8. În textul descriptiv pe care îl vei redacta, vei prezenta locul în care au ajuns cei doi astronauți (Luna) și impresiile acestora. În prima parte a textului descriptiv poți utiliza și cele două predicate nominale diferite, pe care le vei sublinia (de exemplu: Marea Liniștii părea neclintită. Locul era

învăluit în tăcere.). Vei folosi tehnica înlănțuirii detaliilor pentru a surprinde aspecte semnificative legate de forme, mărimi, culori etc.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Pentru compunerea narativ-descriptivă în care vei prezinta un fenomen din natură observat într-o noapte de vară, recomandăm să alegi o imagine de care îți amintești cu drag, însă, orice vei decide să prezinți, compunerea ta este bine să aibă următoarea structură:

a. introducerea: în care vei anunța ce anume vei descrie și motivul pentru care ai ales acel fenomen din natură;
b. descrierea fenomenului ales (pentru această parte a compunerii tale, îți recomandăm să recitești cu atenție atât baremul, cât și indicațiile aflate în urma discuției cu colegii de clasă despre fragmentul citit din povestirea Adinei Popescu);
c. încheierea: în care vei relua motivul pentru care ai decis să prezinți fenomenul din natură ales/ motivul pentru care ai prezentat acea amintire dintr-o noapte de vară.

TESTUL 7

Subiectul I

1. De exemplu, cuvântul *emisiune* are și sensul de „program transmis prin radio sau prin televiziune într-o ordine dinainte stabilită". (În fiecare sâmbătă, ascult emisiunea pentru copii de la radio.)
2. b.
3. d.
4. Poți indica următoarea asemănare: Primele timbre tipărite în Marea Britanie și în România nu au pe margine dantelură. O deosebire: Pe marca poștală din Marea Britanie apare profilul Reginei Victoria, pe timbrul românesc apare simbolul heraldic al Modovei.
5. adevărat: **a, d, e**; fals: **b, c, f.**
6. Pentru a explica de ce a fost ales capul de bour pentru a fi imprimat pe primul timbru românesc, trebuie să te gândești la simbolul heraldic al regiunii geografice în care a apărut primul timbru românesc. Poți găsi explicații și în legenda inclusă în text.
7. Replica bourului din desenul lui Paul Dumitru poate face referire la valoarea primelor mărci poștale românești. Poți aduce în discuție și exemplarul din ziarul „Zimbrulu si Vulturulu" francat cu opt mărci poștale „Cap de bour" de 5 parale, din a doua emisiune din 1858. Nu uita faptul că mărcile poștale din primele emisiuni sunt foarte valoroase, fiind extrem de rare.

Subiectul al II-lea

1. b.
2. d.
3. principal, veritabil (adjective care nu au grade de comparație)
4. a. predicat nominal = este un ambasador
b. subiect multiplu = forma și funcția
c. atribut substantival genitival = al istoriei
d. circumstanțial de loc = în colțuri
5. Pronumele demonstrativ „acela", adjunct și parte dintr-un grup nominal, are funcția sintactică de atribut pronominal prepozițional; de exemplu: Discuția cu acela mi-a plăcut.

6. De exemplu: Pasiunea ta pentru mărci poștale este grozavă[1]/ și te prețuiesc pentru dăruirea ta.[2]/ (raport de coordonare copulativă)
7. După apariția primelor timbre, costurile pe care le implică trimiterea unei scrisori s-au plătit în avans. În plus, marca poștală a devenit un veritabil ambasador al istoriei, culturii și civilizației umane.
8. În redactarea notei de jurnal vei preciza data, eventual o formulă de adresare și vei consemna informații despre vizita pe care ai făcut-o la Clubul filateliștilor din orașul tău, cu ocazia Zilei naționale a mărcii poștale. Îți vei exprima uimirea/fascinația față de colecțiile de timbre vechi, folosind două interjecții diferite, pe care le vei sublinia. Poți folosi interjecții care exprimă diferite stări sufletești (*ah, vai, of* etc.) sau interjecții predicative (*iată, uite, hai, haide*).

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Pentru a redacta un text narativ în care să relatezi povestea reală sau imaginară a unui timbru vechi primit de la bunicii tăi, vei reflecta la cele trei cuvinte-cheie din textul Veronicăi D. Niculescu: *pasiune, colecție, renunțare*.
Întâmplarea relatată ar trebui să fie, în primul rând, credibilă. Te poți inspira dintr-o situație legată de experiența personală, adăugând idei creative adecvate cerinței (vei pune în evidență timbrul vechi, în jurul căruia vei construi textul). Fiind vorba despre un text narativ, vei ține seama de unitatea compunerii tale (introducere, cuprins și încheiere). Vei răspunde la întrebări de tipul: Unde se afla cel care a cumpărat/a primit timbrul? Când l-a cumpărat/l-a primit? Ce vârstă avea? Care este povestea lui/ei? Ce s-a întâmplat cu timbrul?
Introducerea încadrează expozițiunea. Vei surprinde situația inițială, adăugând repere ale cadrului spațio-temporal și personajele. În cuprins, vei relata povestea reală sau imaginară a mărcii poștale primite de la bunicii tăi, valorificând atât textul Veronicăi D. Niculescu, cât și cunoștințele și experiența ta. În plus, vei formula câte două trăsături care să individualizeze personajele create. Vrei prezenta întâmplarea, respectând etapele firului narativ. Prin urmare, după expozițiune, vei insera intriga, vei dezvolta firul narativ și vei pune în evidență punctul culminant. Deznodământul încadrează finalul întâmplării. Poți să te referi la o idee din text pe care o consideri reprezentativă sau poți scrie un enunț despre lecția de viață învățată.

TESTUL 8

Subiectul I

1. a.
2. b.
3. De exemplu: „depozitează și prelucrează produsele culesului, hrănesc și îngrijesc puietul".
4. a
5. a; d; f.
6. Vei avea în vedere detaliile legate de: lungimea corpului, forma capului. Figura 1 – albină lucrătoare; figura 2 – matcă; figura 3 – trântor.
7. Poți să te situezi de partea celor care susțin afirmația sau de partea celor care o resping, dar poți să fii parțial de acord cu afirmația. Indiferent ce abordare alegi, vei respecta structura unui text argumentativ:

a. exprimarea opiniei, introduse prin structuri specifice („cred/nu cred că ...“, „consider/nu consider că ...“, „sunt convins ...“, „în opinia mea ...“, „din punctul meu de vedere...“ etc.);
b. prezentarea argumentelor (idei, fapte, date, exemple etc.) introduse prin structuri specifice: „în primul rând“/„în al doilea rând“; „pe de o parte“/„pe de altă parte“; „de exemplu“; „cum ar fi“ etc.
c. formularea unei concluzii introduse prin structuri precum: „în concluzie“, „așadar“, „deci“ etc.
Vei folosi, de asemenea, cuvinte și structuri care să exprime relațiile logice dintre enunțuri.
Pentru a contura o opinie susținută de argumente solide, vei apela la experiența ta de viață, de exemplu, la relațiile din cadrul familiei, al grupului de prieteni, al colectivului de elevi.

Subiectul al II-lea

1. d. Pentru a rezolva corect, desparte cu atenție în silabe cuvintele pentru a observa unde apar diftongi.
2. b.
3. d. În primele două structuri verbul înseamnă „a se afla“, deci este predicativ. În a treia formează o construcție pasivă, deci este auxiliar.
4. Complementul direct trebuie să devină subiect. Sugestie de rezolvare:
Apoi reperele fixe sunt stabilite de autoare.
Cititorul este purtat de personajele principale ale celor trei părți...
5. Sugestie de rezolvare, conținând un circumstanțial de scop exprimat printr-un verb la infinitiv: „pentru a-ți întări imunitatea“.
6. căruia; a [se acordă cu *afacerea*]; coloniile; pe care.
7. Bunico, trimite-mi repede rețeta aceea de prăjitură cu miere pe care ai făcut-o tu de Crăciun.
8. Ai în vedere folosirea corectă a semnelor de punctuație: linia de dialog, virgula la apariția substantivelor în vocativ, semnul întrebării, semnul exclamării.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la structurile semnificative și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii.
- Pentru primul reper, poți sintetiza lecția de viață printr-un proverb („După faptă și răsplată.“; „Bine faci, bine primești.“).
- Pentru reperul al doilea și al treilea, poți prezenta în paralel secvențele semnificative cu trăsăturile personajului. De exemplu, prima secvență, traversarea riscantă a râului învolburat, evidențiază altruismul. A doua secvență, construirea stupului, evidențiază grija și respectul pentru micile viețuitoare.
- Pentru reperul al patrulea, în valorificarea experienței tale de viață, poți prezenta un exemplu în care ai procedat asemănător și care ți-a adus mulțumire de sine. De asemenea, îți poți desigur aminti texte literare pentru copii în care apare aceeași temă. Poți face trimiteri și la filme cunoscute, inclusiv la filme consacrate de desene animate.

TESTUL 9

Subiectul I

1. Provin din adjective care în latină sunt la superlativ și înseamnă „cel mai bun“, respectiv „cel mai mare“.

2. De exemplu: coiful și scutul.
3. **d** („fiind", „coexista").
4. „era considerată străbuna romanilor"; „era tatăl lui Romulus".
5. a. da [Ai în vedere precizarea „model de virtute și fidelitate"– deci Mars și Vulcanus erau copii legitimi]; b. nu; c. da; d. da; e. da; f. da.
6. Trebuie să stabilești o ordine în care organizezi descrierea. De exemplu, începi cu imaginea de ansamblu (statură, ținută, atitudine, gesturi), apoi prezinți elementele de vestimentație, obiectele, animalele reprezentate. Stabilește cu atenție la ce detalii ale statuii nu se referă textul alăturat și prezintă două dintre acestea.
7. Poți observa, ca trăsături specific omenești, înfățișarea, relațiile de familie dintre ei, calitățile și defectele pe care le au (virtute, fidelitate, înțelepciune, gelozie). Aspecte supranaturale: stăpânirea forțelor naturii (fulgerele, cutremurele); nașteri miraculoase; asocierea cu obiecte sau animale supranaturale.

Subiectul al II-lea

1. **d.**
2. superlativ relativ de superioritate.
3. **b.**
4. „Plaka, Thission și Psyri", „magazine..., restaurante... și taverne".
5. Observi că semnele se referă la interdicții, deci vei folosi verbul predicat la imperativ, forma negativă, de preferință la plural. De asemenea, vei recunoaște în imagini camera de filmat, respectiv aparatul de fotografiat.
6. *era*; *vechi**i***; *foarte frumos*; *atracți**i**.*
7. În primul enunț, „colegului" este la genitiv, atribut al substantivului „prietenilor". Deci fotografiile nu sunt trimise colegului, ci doar prietenilor săi. În al doilea enunț, „colegului" este la dativ, complement indirect. Deci fotografiile sunt trimise și colegului.
8. Trebuie să respecți convențiile specifice scrisorii: formula de adresare și de încheiere. Vei sublinia importanța și atractivitatea obiectivului. Poți alege verbe la indicativ perfect compus, indicativ viitor și la condițional-optativ.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii. Poți interpreta figurile de stil atunci când prezinți tema poeziei.

- Pentru primul reper: De exemplu, vei observa termenii din câmpul semantic al naturii și te vei referi la sentimentele pe care le generează venirea ei. Poți interpreta aici metafora „zâna primăvară" sau epitetele „albaștri", „delicați", integrând astfel ce era necesar pentru al treilea reper.
- Pentru al doilea reper: Comentarea primei secvențe – de exemplu, strofa a doua, care exprimă legătura între om și natură prin sentimentul bucuriei adus de venirea primăverii. Comentarea următoarei secvențe – de exemplu, ultima strofă, care transmite un îndemn la prețuirea și ocrotirea naturii.
- Pentru al patrulea reper: Poți ilustra cu aspecte din experiența ta de viață importanța ocrotirii naturii și prețuirea frumuseților ei.

TESTUL 10

Subiectul I

1. De exemplu: Expr. *A vorbi* (sau *a spune) ca la* (sau *ca din) carte* – Studentul vorbește ca la carte.
2. d.
3. d.
4. De exemplu: Pentru tema fragmentului poți alege „cartea" (obiect cultural), iar cuvintele-cheie pot fi „editura" și „tipografia", pentru că tipărirea și promovarea unei cărți se realizează cu ajutorul celor două instituții culturale.
5. adevărat: a, c, e; fals: b, d, f.
6. Poți alege, de exemplu, unul din domeniile menționate și în text, în al treilea paragraf, despre care ai primit deja o explicație. La confruntarea cu graficul 1, poți găsi procentajul și poziționarea exactă a domeniului de publicare ales (de exemplu: domeniul *drept* – 13% din sfera cărții dedicate unor categorii profesionale specifice – este poziționat spre sfârșitul listei).
7. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „consider", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea structură:
a. introducere: o scurtă referire la persoana care rostește cuvintele, precum și la evenimentul care le-a prilejuit;
b. prezentarea opțiunii pe care o deduci din cuvintele rostite (de exemplu: editurile care încurajează cărțile și autorii români contribuie la dezvoltarea literaturii contemporane, dar și la afirmarea unor specialiști din diverse domenii);
c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere" etc.) prin care să reiei afirmația, cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat.

Subiectul al II-lea

1. b.
2. a.
3. c.
4. Completarea cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze („vreunora", „ale cărei", „ai cărui", „înșiși").
5. Rescrierea enunțului: „e singurul care <u>nu este remarcat</u> academic".
6. De exemplu: „Între ei, Isidore (sau Dory),/ [1] <u>care era mezinul familiei,</u>/ [2(propoziție apozitivă)] e singurul/ [1] care nu se remarcă academic/ [3]"; propoziție apozitivă: „<u>care era mezinul familiei</u>"; numărul de propoziții obținute: 3.
7. Forma corectă a cuvintelor: „doi scafandri", „Scafandrii", „câine-lup", „niciunul".
8. Fiind vorba de un fragment de jurnal, relatarea se face la persoana I, sunt prezente mărci ale afectivității și, posibil, ale vorbirii colocviale, iar textul poate fi narativ-descriptiv; de asemenea, fragmentul poate fi datat. Îți vei imagina ce ar putea căuta copilul în afara familiei: un prieten cu care să discute, o carte, o bibliotecă, o aventură, o excursie etc.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Compunerea ta ar putea începe cu prezentarea succintă a situației narative, în care să integrezi indicii spațio-temporali (cu precizarea celor două locuri în care personajul Haia se află simultan: „în curtea bibliotecii" și „într-o cameră mică"). Ai putea alege secvența semnificativă referindu-te la

pauza de lectură, la pretextul întâmplării fantastice („amețeala" sau/și lectura unei cărți rare). Poți discuta despre personajul feminin ca pasionat de lectură (dar și visător): „și le imaginase pe toate când le citise cu câteva zile în urmă"; „Patru ore mai târziu, Haia ridică ochii din culegerea de povestiri medievale germane". Întâmplarea trăită de Haia îi provoacă o stare de incertitudine datorată situației inexplicabile în care este implicată. Poți preciza că este vorba despre o strategie specifică prozei (sau filmelor) fantastice: suprapunerea a două planuri, pe teme precum călătoria în timp și spațiu, ieșirea din timp cu ajutorul magiei cărților etc.

TESTUL 11

Subiectul I

1. „**4.** Care susține o opinie contrară ideilor unanim admise (Sionim: *nonconformist*)."
2. b.
3. b.
4. Te poți referi, de exemplu, la dorința de a înțelege cum a fost posibilă tragedia morții marinarilor francezi sau la convingerea că un pericol grav poate fi înfruntat și depășit dacă mintea refuză să se lase copleșită de frică.
5. Este nevoie să unești, pe hartă, Insulele Canare de Insula Barbados.
6. În răspunsul tău poți pleca de la informația despre dimensiunea bărcii: avea „4,5 m lungime și 3,5 m lățime". Fotografia nu face decât să completeze vizual informația, încât să-ți poți imagina mai ușor cum te-ai putea simți într-o barcă atât de fragilă cu care ți-ai propune să pleci singur, fără provizii, într-o călătorie transatlantică de 5000 de km. Și să înțelegi totodată de cât curaj a avut nevoie acest „naufragiat de bunăvoie".
7. Exprimarea unui punct de vedere presupune expunerea unei păreri strict individuale și, posibil, subiective, așadar enunțarea personală a lucrurilor, așa cum le vezi tu, fără să urmărești să-i faci pe ceilalți să adere neapărat la cele spuse. Evident, acest fapt nu exclude argumentarea propriei susțineri. Părerea ta trebuie introdusă prin conectori specifici precum „consider că", „părerea mea este", „în opinia mea", „din punctul meu de vedere". În cazul de față, este vorba despre lupta dintre voință și slăbiciunea trupului confruntat cu o situație extremă. Așadar, fie accepți fatalitatea/ceva ce pare inevitabil și ești învins, fie refuzi, dominându-ți slăbiciunea fizică, și învingi.

Subiectul al II-lea

1. a.
2. d.
3. b.
4. „Să te numești «Marița», să fii curajoasă și să colinzi apele, ducând pretutindeni numele prea-iubitei mele Doamne."
5. De exemplu: S-a inovat în felul în care au fost dispuse pânzele pe catargele goeletelor. Se poate manevra de un echipaj puțin numeros. Se învață tainele navigației pe bricul „Mircea". Se va organiza o expoziție de fotografii având ca temă vasele cu pânze.
6. De exemplu: În țările române, prima goeletă a fost construită în anul 1834, în șantierul naval din Brăila, la comanda domnitorului Bibescu și a fost botezată «Marița», după numele soției sale.
7. De exemplu: Goeleta este un vas/vasul care navighează pe mare și folosește pânze montate pe catarge pentru a valorifica puterea vântului.
8. Este util să ai în vedere următoarele: să oferi suficiente detalii ale momentului, încât evenimentul descris să devină clar pentru cititor (de exemplu: voievodul este însoțit de doamna Marița și de

curteni; prezența constructorilor; nerăbdarea privitorilor; momentul propriu-zis al botezului cu sticla de șampanie spartă de punte și aplauzele celor prezență etc.); să organizezi textul în mod logic: întâi descrierea locului și a participanților și abia apoi momentul botezului; să structurezi compunerea în alineate corespunzătoare introducereii, cuprinsului și încheierii.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

Descrierea ar trebui să fie credibilă, de aceea, în măsura posibilului, te poți gândi la o situație legată de experiența personală (de exemplu: plecarea unui prieten pe care l-ai găzduit câteva zile, în vacanță; la plecarea surorii/fratelui într-o excursie/la studii într-o altă localitate/în altă țară etc.).

Trebuie să respecți structura unei compuneri:

a. introducere: în care vei anunța ce anume vei descrie și motivul alegerii (te-a emoționat, de exemplu);

b. descrierea propriu-zisă, cu precizarea unor elemente ale contextului spațio-temporal (de exemplu, precizarea locului, a momentului din zi, a mijlocului de transport etc.); agitația momentului; descrierea stărilor sufletești prin care trec cel ce pleacă și cel ce rămâne (este util să iei ca model personajele lui Radu Tudoran: Adnana – cea care rămâne – este mai emotivă, căpitanul – cel ce pleacă – este mai preocupat de pregătirile dinaintea drumului și nu sesizează emoția celuilalt);

c. încheiere (în care să reiei concis motivul alegerii, referindu-te la o idee din text pe care să o corelezi cu propria ta experiență).

TESTUL 12

Subiectul I

1. De exemplu: **a.** planare, plutire; **b.** avânt, elan.

2. c.

3. d.

4. De exemplu: tenacitatea – „Pentru Vlaicu nimic nu era imposibil de realizat".

5. corect: **c, e, f** ; incorect: **a, b, d.**

6. Pentru explicarea semnificației unui simbol grafic de pe bancnotă te poți opri la informațiile din text, precum vulturul ca simbol al aviatorilor sau elicea primului avion.

7. Scrisoarea va respecta structura și convențiile acestui tip de text: formula de adresare și de încheiere. Vei utiliza stilul familiar (verbe și pronume la singular, având în vedere vârstele voastre apropiate). Te poți referi la Aurel Vlaicu dându-l ca exemplu de tenacitate și pasiune (a studiat și s-a perfecționat continuu pentru a obține rezultatele dorite), fiind un model pentru un tânăr care visează să devină inventator.

Subiectul al II-lea

1. b.

2. a.

3. d.

4. Verbele la mai-mult-ca-perfect: <u>încremenise</u>, <u>îndrăznise</u>, <u>nu pățise</u>, <u>promisese</u>.

5. Pronumele personal „lui".

6. De exemplu: Să zbori destul de sus, dar să nu te apropii de soare.

7. Corectarea textului: Vă rooog, dau coroana cui mă ajută! Ce i-a spus Dedal lui Icar înainte să zboare/ înainte de a zbura? Vreau doar / Nu vreau decât acest răspuns, repede!!
8. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred că", „consider că", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a răspunsului:
a. indicarea vinovatului (de exemplu: zeul, regele, tatăl, el însuși);
b. prezentarea unui motiv exprimat direct în text sau dedus;
c. o concluzie.
Vor fi prezente mărci ale subiectivității și ale argumentării. Nu uita să integrezi în text două circumstanțiale de cauză (sau realizări propoziționale ale acestora).

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
În compunere, este bine să folosești mărci ale subiectivității și ale opiniei pentru a-ți exprima impresia produsă de lectura poeziei, precum: „cred că", „consider că", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Ai putea porni de la tema poeziei (de exemplu: zborul, viața, timpul etc.) și de la semnificația titlului (zborul ca metaforă a vieții).
Atât selecția secvențelor, cât și a figurilor de stil ar fi bine să le însoțești de precizarea semnificațiilor acestora, dar și de motivarea alegerii lor.
Pentru al doilea reper, poți observa, de exemplu, că în construcția primei strofe se apelează la o succesiune de verbe la persoana a II-a, singular, care indică etapele necesare pentru a putea zbura (ca o rețetă), în legătură cu titlul poeziei. Ar fi bine să încerci să arăți gesturile („Mai întâi îți strângi umerii,/mai apoi te înalți pe vârful picioarelor") sunt urmate de interiorizarea stării de zbor, condiție pentru înfrângerea propriilor limite.
În strofa a doua, semnificația de la început, comună, a zborului (ideal uman, expresia dorinței omului de a-și depăși limitele etc.) este înlocuită, metaforic, de o nouă semnificație, atribuită de poet, și anume aceea a vieții („acum voi zbura/de la naștere spre moarte") și a timpului.
La al treilea reper, ai putea alege, dintre figurile de stil, pentru prima strofă enumerația gesturilor, iar pentru strofa a doua o comparație (de exemplu: „Îți închizi ochii/cum închid norii câmpia") sau o repetiție („Refuzi auzul,/auzul unui singur secol"). Astfel, poezia devine dintr-o lecție de viață („de zbor") o reflecție asupra trecerii ireversibile a timpului.
În final, extrapolarea s-ar putea realiza referindu-te, de exemplu, fie la povestea lui Icar, fie la o experiență personală precum practicarea unui sport care necesită „zborul" (desprinderea de la sol și/sau depășirea propriilor limite).

TESTUL 13

Subiectul I

1. De exemplu, sensul de „amestec omogen constituit din două sau mai multe substanțe".
2. d.
3. c.
4. „Mișcarea Pământului în jurul propriei axe". Pentru justificare, poți cita mai multe secvențe din text în care apar noțiunile „mișcare" și „axă", de exemplu: „este mult mai ușor să presupunem că Pământul se rotește zilnic în jurul axei sale" sau „A trebuit să vină Galileo Galilei (1564 – 1642) să afirme că totuși Pământul se învârte în jurul axei sale". De asemenea, poți remarca faptul că e vorba despre istoricul acestei teme în evoluția astronomiei, din Antichitate până în secolul al XVII-lea.

5. **a.** fals; **b.** adevărat; **c.** fals; **d.** fals; **e.** fals; **f.** adevărat.
6. Pentru a răspunde corect, va trebui să observi că diferența între cele două imagini constă în numărul și plasarea săgeților care indică mișcări circulare ale corpurilor cerești. Astfel vei putea stabili cum se asociază desenele din figură cu cele două concepții despre univers prezentate în text.
7. Pentru a putea susține un punct de vedere, va trebui să identifici mai întâi și să notezi pe ciornă ceea ce știi despre cercetarea și explorarea spațiului cosmic și despre beneficiile pe care le-a adus de-a lungul timpului și le aduce în societatea contemporană (orientarea marinarilor pe mare, măsurarea timpului, lansarea sateliților artificiali etc.). Informația din text pe care o poți utiliza se referă la modul de lansare a rachetelor cosmice.

Subiectul al II-lea

1. a.
2. a.
3. c.
4. „pe bolta cerului"; cazul genitiv.
5. Mișcarea de rotație este mișcarea pe care o face Pământul în jurul axei sale.
6. *conferinței*; *organizate*; *a*; *fizicianului*.
7. Răspuns așteptat:
Matei repetă definiția mișcării de rotație a Pământului.
Matei, repetă definiția mișcării de rotație a Pământului!
8. Vei preciza „obiectul" reprezentat (globul pământesc), continentele sau părțile din continente care se văd, oceanele, trasarea axei și săgeata care indică sensul rotației. Poți folosi o circumstanțială de loc și una de scop.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii.
– Pentru primul reper: Prezinți pe scurt conținutul fragmentului: îngrijorarea părinților care nu înțeleg pasiunea pentru studiu a copilului și rostul studiului; încercarea copilului de a le explica părinților cunoștințe elementare de astronomie; refuzul părinților de a accepta aceste explicații.
– Pentru al doilea reper: Comentarea primei secvențe – de exemplu, fragmentul de la început, care prezintă îngrijorările mamei legate de consecințele dăunătoare ale studiului. Comentarea următoarei secvențe – tentativa nereușită a lui Huțu de a le explica părinților mișcarea Pământului. Poți observa modul ingenios al fiului de a vorbi pe înțelesul părinților. Cu toate acestea, ei refuză să ia în serios explicația fiului.
– Al treilea reper: Poți explica atitudinea părinților ca efect al lipsei de educație, al dificultății de a accepta idei care contrazic experiența lor de viață, modul de a percepe realitatea din jur etc.
– Al patrulea reper: Te poți referi, de exemplu, la felul în care ai fost surprins citind sau învățând la școală despre unele fenomene din natură despre care tu aveai o cu totul altă imagine.

TESTUL 14

Subiectul I

1. De exemplu: „1. Lucrare de tehnică decorativă etc." – Vestigiile de la Histria adăpostesc un mozaic bicolor.
2. d.

3. c.

4. De exemplu: Pentru tema fragmentului poți alege *interculturalitatea* sau *identitatea culturală în context național*, iar pentru justificare, numărul și felul de etnii și de lăcașe de cult (de religii).

5. adevărat: **b, c, f**; fals: **a, d, e.**

6. Prezentarea comparativă presupune urmărirea pe cele 12 coloane a cifrelor corespunzătoare etniilor din cele două orașe, Tulcea și Sulina, pentru a sintetiza deosebiri (de exemplu: în Tulcea sunt mai mulți locuitori decât în Sulina și sunt reprezentate toate cele 11 etnii) și asemănări (de exemplu: românii sunt populația majoritară, iar rușii lipoveni sunt minoritari foarte bine reprezentați numeric în ambele orașe).

7. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „consider", „părerea mea este că" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a răspunsului:

a. introducere: o scurtă referire la persoana care rostește cuvintele, precum și la evenimentul care le-a prilejuit;

b. prezentarea opțiunii pe care o deduci din cuvintele rostite (de exemplu: mai multe etnii nu duc neapărat la înțelegeri, cât mai ales la schimburi culturale și lingvistice sau la a învăța toleranța, empatia, acceptarea diferențelor);

c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere" etc.) prin care să reiei afirmația cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat.

Subiectul al II-lea

1. Într-o serie de cuvinte cu hiat, intrușii sunt cuvintele cu diftong: „aceeași", „să înduioșeze".

2. c.

3. c.

4. Completarea cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze („Dragile", „m-am îndrăgostit", „scrii", „se așază").

5. Transformarea adjectivelor participiale în propoziții atributive: „care este întinsă pe mai multe planuri", „care/ce sunt urmărite alternativ".

6. adevărat: **a, d**; fals: **b, c.**

7. Forma corectă a cuvintelor: Mecanicul <u>asambla</u> motorul. Am înțeles că nu îți <u>făcuseși</u> tema. Nu <u>dispera</u>, nota la test <u>va fi</u> mare!

8. Fiind vorba de un text narativ-descriptiv imaginativ, ai putea descrie în câteva detalii Pricoliciul sau Tărâmul Celălalt. Întâmplarea va respecta etapele acțiunii, avându-l ca personaj principal pe Pricolici. Vei integra o construcție condițională și un adverb de loc.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

În compunere, ai putea afirma că textul are ca temă prietenia, referindu-te la felul în care personajele se împrietenesc, după ce trec printr-o situație dificilă: accidentul fetiței provoacă regretul Pricoliciului, iar fata nu-i poartă ranchiună, ci i se face milă de el și îl invită la ea acasă.

Pentru caracterizarea personajelor, te poți referi la câte o trăsătură a fiecăruia – de exemplu: Pricoliciul regretă că fetița s-a rănit și „este slab și plin de zgârieturi"; fetița este prietenoasă, ceea ce arată că dorința de a-i ajuta pe ceilalți nu depinde de chipul, vârsta sau aspectul lor. Aceeași idee ai întâlnit-o probabil atât în viața de zi cu zi, de exemplu când ai ajutat o persoană cu un handicap/un om sărman/un bătrân etc., cât și într-o carte pe care o poți menționa, povestind succint întâmplarea similară.

TESTUL 15

Subiectul I

1. Medicii i-au făcut pacientului o explorare amănunțită.
2. b.
3. c.
4. De exemplu: Primii astronomi au fost cei care au cercetat corpurile cerești observabile cu ochiul liber. – *idee principală*. Acestea erau: Soarele, Luna și stelele. – *idee secundară*
5. a. adevărat; **b.** fals; **c.** adevărat; **d.** adevărat; **e.** fals; **f.** adevărat.
6. De exemplu: Prima imagine înfățișează Carul-Mare, Carul-Mic și Steaua Polară și îl ajută pe cititor să înțeleagă mai bine de ce au fost denumite așa și să le poată recunoaște pe cer. De asemenea, imaginea indică unde se află Steaua Polară în raport cu Carul-Mic, aducând o informație în plus față de ceea ce spune textul.
7. Informațiile din text pe care le poți utiliza în răspunsul tău: statele lumii doresc să cucerească spațiul cosmic și trimit zeci de misiuni spațiale; Steaua Polară indică întotdeauna nordul.

Subiectul al II-lea

1. d.
2. c.
3. b.
4. *corpurile <u>cerului</u>*; cazul genitiv.
5. *De exemplu: Asteroizii* sunt corpuri cerești solide[1]/ și se deplasează pe orbite proprii în jurul Soarelui[2]/.
6. Cel mai mare asteroid cunoscut astăzi este Ceres, cu o circumferință de 975 km, care a fost descoperit în urmă cu mult timp.
7. În primul enunț, „colegului" este la cazul genitiv, atribut al substantivului „prietenilor". Deci, explicațiile nu sunt date colegului, ci doar prietenilor și părinților săi. În al doilea enunț, „colegului" este la cazul dativ, complement indirect. Deci, explicațiile sunt date și colegului. Virgula schimbă sensul enunțului.
8. Fiind vorba de un text descriptiv care va fi publicat în „Dicționarul spațiului cosmic", vei porni de la explicația din textul dat despre comete. Este important să respecți cele trei convenții ale unui text descriptiv (de exemplu: predominanța grupului substantiv-determinant, enumerarea de trăsături/ detalii, utilizarea timpurilor verbale corespunzătoare etc.) și vei utiliza corect două adjective la grade de comparație diferite pe care le vei sublinia.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
În compunere, te poți referi la faptul că oamenii percep în mod diferit harta cerului/imaginea cerului. Unii o cercetează și o consideră fascinantă, alții nu înțeleg atracția oamenilor către formele de pe cer. O astfel de situație este întâlnită în textul dramatic scris de Mihail Sebastian. Profesorul încearcă să-i arate necunoscutei formele unor constelații, dar ea nu înțelege despre ce vorbește și se sperie. Replici sugestive pentru percepția diferită a personajelor: „PROFESORUL: Te uiți prea jos, de asta n-o vezi. Acolo unde privești, e capul dragonului.", respectiv „NECUNOSCUTA: Mă... mă duc până în curte... Vreau să mă plimb."

Ca secvențe care evidențiază percepția diferită a celor două personaje, poți face referire la faptul că profesorul vrea ca necunoscuta să vadă forma constelațiilor, în vreme ce ea caută pretexte (vrea să doarmă sau să se plimbe), fiindcă se teme de el.
Vei corela un aspect conținut în text cu experiența ta de viață sau cu o idee dintr-o altă operă literară.

TESTUL 16

Subiectul I

1. Pentru a ilustra polisemantismul, poți alege oricare sens de la I (1, 2, 3), de exemplu: „I.1. Cantitate dintr-o masă de apă care face o mișcare ritmică ușoară de ridicare și coborâre formând ondulații la suprafața apei". De exemplu: Undele apei legănau barca ușor.
2. **a.**
3. **c.**
4. Ideea principală – de exemplu: Telefonul a fost inventat de profesorul Alexander Graham Bell, ajutat de mecanicul Thomas Watson.
   Ideea secundară – de exemplu: Profesorul de la Universitatea din Boston, Alexander Graham Bell, s-a născut la Edinburgh, în Scoția, în 1848.
5. adevărat: **b**, **e**, **f**; fals: **a**, **c**, **d**.
6. Poți remarca, de exemplu, că ilustrația conține trei aparate telefonice care amintesc principalele momente din istoria telefonului, menționate și în text: aparatul lui Bell, „cu microfonul și receptorul separate, fiecare fiind ținute în câte o mână", apoi un telefon cu disc și un smartphone.
7. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „consider că" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a răspunsului:
   a. introducere: o scurtă referire la compania care rostește refuzul, precum și la perioada istorică;
   b. în prezentarea părerii tale despre un asemenea refuz, despre cauza și urmările sale, pot fi menționate și alte situații asemănătoare cunoscute de tine (de exemplu: reticența oamenilor la nou poate avea ca urmare pierderi financiare fabuloase, dar și câștigul celor refuzați etc.);
   c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere" etc.) prin care să reiei afirmația, cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat.

Subiectul al II-lea

1. **c.**
2. **b.**
3. Transcriere: o construcție pasivă „să fie deportată"; o construcție impersonală cu pronume reflexiv: „se întâmplă".
4. Completarea cu formele cerute ale pronumelor reflexive și personale: Îmi (complement posesiv exprimat prin pronume reflexiv, persoana I, numărul singular), îi (complement direct exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, numărul plural), -i (complement direct exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, numărul plural), -mi (complement indirect exprimat prin pronume personal, persoana I, singular).
5. Verbul „urmează", cu valoare personală în enunț – de exemplu: Daniel o urmează pe Natasha în plimbarea ei prin New York.
6. adevărat: **c**, **d**; fals: **a**, **b**.
7. Forma corectă a cuvintelor: site-ul, trendul, gadgeturilor, supermeni.

8. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „consider că", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a răspunsului:
   a. enunțarea opțiunii personale pentru carte sau film (ecranizarea cărții);
   b. prezentarea unui motiv prin care îți susții afirmația și a unui exemplu/a unei situații cu care te-ai confruntat și te-a convins (de exemplu: ai citit comentariul lui Alex@123 despre carte și știi și tu că filmele nu „copiază" cărțile ecranizate);
   c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar" etc.) prin care să reiei afirmația, cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat. Nu uita ca în text să integrezi două circumstanțiale diferite (sau realizări propoziționale ale acestora).

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
În compunere, este important să dezvolți și să nuanțezi ideile notate pornind de la scenele selectate. De exemplu, poți alege pentru a comenta scena inițială, în care băiatul o urmărește pe Fata Fără Nume și scena cu BMW alb. Este evident că băiatul o place pe fată, dar este destul de timid încât să se teamă că ar putea fi descoperit. Probabil ai remarcat: o urmărea de mai multă vreme. Dacă nu ai dat importanță la prima lectură adverbului „iar" („se leagănă iar în ritmul muzicii"), recitește cu mai multă atenție și îi vei găsi semnificația.
A doua secvență îți va arăta un cu totul alt chip al fetei: muzica din căștile „super-roz" este o modalitate de a se rupe de realitate deloc roz („Am cea mai oribilă zi cu putință."). Cele două scene îți oferă suficiente informații pentru a putea identifica și ilustra trăsăturile celor doi.
Dacă ești băiat, te poți gândi cum ai fi procedat în situația descrisă sau într-o situație asemănătoare, pe care chiar ai trăit-o. Dacă ești fată, te poți gândi cum ai fi reacționat în situația descrisă sau într-o situație asemănătoare, pe care chiar ai trăit-o.

TESTUL 17

Subiectul I

1. Pentru primul enunț, poți folosi conjuctivul verbului „a căra" la persoana a treia sau pluralul substantivului „car". Pentru al doilea enunț, vei folosi substantivul „mare".
2. **b.**
3. „Cele mai frumoase povestiri din Biblie".
4. **a.** fals; **b.** adevărat; **c.** adevărat; **d.** fals.
5. Ai în vedere, pentru prima imagine, informațiile din anexă, iar pentru celelalte două, enumerarea temelor celor patru etape.
6. Pentru a-ți defini opțiunea, poți scrie pe o ciornă, în paralel, liste cu aspecte pro, respectiv contra participării la un astfel de concurs. Apoi răspunde aducând mai multe justificări convingătoare.
7. Vei observa că în citatul propus sunt asociate substantivele *viață* și *cărți*. De asemenea, te vei concentra pe înțelesul ideii de a avea mai multe vieți, aceasta însemnând, de exemplu, să acumulezi mai multă cunoaștere sau experiență de viață. Apoi, apelând la experiența ta de cititor, vei încerca să identifici cât mai multe avantaje ale lecturii, de exemplu: lărgirea orizontului de cunoaștere, dezvoltarea psihică, formarea caracterului, dezvoltarea creativității etc. Sunt binevenite exemple de cărți prin care să îți susții afirmațiile.
   Indiferent ce abordare alegi, vei respecta structura unui text argumentativ:

a. exprimarea opiniei, introduse prin structuri specifice („cred/nu cred că ...", „consider/nu consider că ...", „sunt convins ...", „în opinia mea ...", „din punctul meu de vedere..." etc.);
b. prezentarea argumentelor (idei, fapte, date, exemple etc.) introduse prin structuri specifice: „în primul rând"/„în al doilea rând"; „pe de o parte"/„pe de altă parte"; „de exemplu"; „cum ar fi" etc.
c. formularea unei concluzii introduse prin structuri precum: „în concluzie", „așadar", „deci" etc.
Vei folosi, de asemenea, cuvinte și structuri care să exprime relațiile logice dintre enunțuri.

Subiectul al II-lea

1. a.
2. De exemplu: *competiție, jurizare.*
3. „întregul", „acestei".
4. d.
5. „Până atunci, felicitări ambelor echipe pentru întregul parcurs de-a lungul acestei a treia ediții."
6. *Cine sunt? Ce sunt?* este cartea *Concursului Humanitas în licee*, un concurs de cultură generală. Capitolele acestui volum sunt temele etapelor primei ediții a *Concursului Humanitas în licee*: *Secolul 19*; *Darwnismul; Grecia antică; Nașterea universului; Istoria românilor*.
Autori: Ioana Pârvulescu, Vlad Zografi, Andrei Cornea și Cătălin Strat.
- virgulă înaintea apoziției;
- două puncte înaintea enumerării;
- punct la sfârșitul unui enunț asertiv.

7. *al* [se acordă cu *proiect*]; *ediții*; *edițiile*; *ale* [se acordă cu *edițiile*].
8. Ai în vedere că vei scrie o scrisoare formală, deci va trebui să respecți regulile unui astfel de text: o formulă de adresare adecvată relației între expeditor și destinatar; termeni politicoși; redactare corectă; o formulă de încheiere adecvată. În privința conținutului, vei prezenta câteva aspecte care te recomandă pentru a participa cu succes la concurs. Virgula este obligatorie după formula de adresare; poți pune două puncte înaintea unei enumerări, conținând, de exemplu, alte concursuri la care ai participat sau cărți pe care le-ai citit; în scrierea temei acelor concursuri vei folosi ghilimele; semnul întrebării se folosește când soliciți o informație.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii. Poți interpreta figurile de stil atunci când comentezi fragmentele semnificative.
- Pentru primul reper: De exemplu, vei observa că întregul dialog este despre cartea profesorului; el este cufundat în lectură, absorbit de conținutul cărții, în timp ce șeful este preocupat de aspectul ei („poze") și mai ales de preț.
- Pentru al doilea reper: Alegi o replică semnificativă a șefului care să arate că nu înțelege adevărata valoare a cărților; te poți referi și la limbajul lui popular, ce arată lipsa de educație. Alegi o replică semnificativă a profesorului, de exemplu ultima sa replică, din care reiese pasiunea pentru cunoaștere și sacrificiile pentru a putea citi cartea.
- Pentru al treilea reper: Vei alege două indicații scenice ilustrative pentru pasiunea profesorului față de lectură, pentru fascinația stârnită de carte.
- Pentru reperul al patrulea: Poți aduce, din experiența personală, un exemplu care să arate cât de important este uneori să avem acces la o carte.

TESTUL 18

Subiectul I

1. **d.**
2. **d.**
3. Vei găsi în paragraful de sub simbolul Secțiunea de ILUSTRAȚIE, de unde poți transcrie oricare două reguli de realizare a ilustrațiilor trimise la concurs (de exemplu, să pornească de la un roman publicat la editura organizatoare, ilustrațiile pot fi realizate în orice tehnică etc.)
4. **c.**
5. corect: **b, c, f**; incorect: **a, d, e.**
6. Pentru explicarea relației dintre ilustrație (afișul concursului) și textul dat, vei avea în vedere rolul unui afiș și alcătuirea lui din elemente grafice, simbolice și text (poți exemplifica). Textul are mai ales scop informativ, iar afișul, scop persuasiv.
7. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „consider", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a răspunsului:
   a. introducere: o scurtă referire la persoana care rostește cuvintele, precum și la evenimentul care le-a prilejuit;
   b. prezentarea opțiunii pe care o deduci din cuvintele rostite (de exemplu: titlul concursului sugerează îndemnul la empatizare cu personajele, la înțelegerea profundă a cărții alese, dar și la capacitatea creatoare a copiilor);
   c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere..." etc.) prin care să reiei afirmația, cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat.

Subiectul al II-lea

1. **a.**
2. **b.**
3. **d.**
4. Completarea cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze („Nu-ți face", „Ia-ți", „adidașii", „pe care").
5. Trecerea verbului <u>să scriu</u> la infinitiv: *a scrie,* cu funcție de subiect.
6. Alcătuirea unei întrebări – de exemplu: *Care este ocazia/*$^{1(principală)}$ *pe care nu vrea să o rateze scriitorul? /*$^{2(atributivă)}$
7. Corectarea greșelilor: Premierea lucrării <u>celei mai bune</u> despre o carte <u>greu</u> de procurat îi bucură pe elevii <u>nou-veniți</u> la cercul despre literatura și cultura <u>engleză</u>.
8. Fiind un text descriptiv, pe lângă cele două atribute adjectivale diferite, vei folosi frecvent grupul nominal. De asemenea, vei folosi mărci ale subiectivității, vei motiva ce te-a atras acolo. Poți construi locul unde ți-ar plăcea să călătorești, chiar dacă este imaginar, și din detalii ale lumii reale: spațiu, timp, parteneri de călătorie, etape etc.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
În compunere, te poți referi la faptul că eroii preferați pot apărea mai multe opere literare, tocmai pentru că sunt atât de îndrăgiți de cititori. O astfel de situație este întâlnită în textul dramatic scris

de Vasile Alecsandri, care prezintă eroi din basmele populare (Sânziana, Pepelea, zmeul) într-un schimb de replici (te mai poți referi la act, scenă, didascalii).
Ca secvențe ce evidențiază modele comportamentale specifice personajelor de basm (protagonist, antagonist, fata răpită), te poți referi la confruntarea dintre Pepelea și zmeu, la obiectul magic (fluierul fermecat) și chiar la nostalgia fetei vrăjite. Însușirile personajelor sunt evidențiate în special prin modalități de caracterizare specifice textului dramatic, cum sunt limbajul și didascaliile, pe care le vei exemplifica (de pildă, zmeul este înfumurat, cum deducem din limbajul lui și din atitudinea față de Pepelea: „Ce?... tu, piticule, îmi poruncești mie?" etc.).
Pentru a corela o idee din textul dat cu o altă operă artistică, te poți referi, de exemplu, la snoava populară din care provine expresia „cuiul lui Pepelea" și la semnificația sa (pretext abil mascat de a te amesteca permanent în treburile altuia) sau la o situație des întâlnită în basme, cea a fetei răpite care își așteaptă eroul salvator, dar și în romanele fantasy mai recente sau în ecranizările acestora.

TESTUL 19

Subiectul I

1. De exemplu: Ghilimelele atrag atenția asupra folosirii cu sens contrar, ironic a enunțului. Nu era un reportaj, deci nu era o transmisiune de la fața locului, fiind, în fapt, o adaptare radiofonică a celebrului roman științifico-fantastic *Războiul lumilor* scris de H.G. Wells.
2. b.
3. d.
4. De exemplu: Tema textului este manipularea oamenilor prin intermediul mass-mediei; două informații: confuzia dintre adaptarea radiofonică a romanului *Războiul lumilor* și o invazie reală a marțienilor; marea credibilitate de care se bucura radioul.
5. adevărat: **a**, **b**, **e**, **f**; fals: **c**; **d**.
6. De exemplu: Tabelul oferă o imagine a nivelului tot mai mare de pătrundere a radioului în viața oamenilor și, implicit, a gradului de credibilitate de care se bucura în America.
7. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „consider că" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a răspunsului: **a.** introducere: o scurtă referire la faptul că radioul reprezenta, în anii '30, o sursă de informare extrem de populară și mult mai la îndemână decât presa, pentru că față de aceasta avea avantajul că „îți intra direct în casă"; **b.** în prezentarea părerii tale poți menționa, de exemplu, faptul că radioul îți intra în casă, invadându-ți intimitatea, precum un vizitator nepoftit; c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere" etc.) prin care să reiei afirmația, cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat.

Subiectul al II-lea

1. lui, să-i.
2. b.
3. d
4. <u>Mihai</u>, tocmai <u>s-au întors</u> cosmonauții care <u>au plecat</u> anul trecut pe Marte și despre care nu se mai știa nimic. Au descoperit, se pare, că pe Marte <u>ar exista</u> viață. Ce zici de asta?
5. „Marțian" este o denominație generică,[1]/ pe care o întâlnim din ce în ce mai des/[2 (atributivă)].
6. Azi știm prea bine[1]/ că nici pe Marte nu avem[2]/ cu cine să stăm de vorbă[3]/[(directă)].
7. a. Vom merge <u>doar</u> pe Marte. **b.** <u>Vom mai încerca</u> să ajungem pe Marte? **c.** Nava spațială era cu ferestrele <u>larg</u> deschise. **d.** Vom călători prin spațiu <u>maximum</u> două luni.

8. Fiind un text descriptiv, pe lângă cele două adjective la grade de comparație diferite, ar fi potrivit să folosești mai ales grupul nominal. De asemenea, ar trebui să folosești mărci ale subiectivității. Planeta Marte, chiar dacă este un spațiu imaginar pentru oameni, poate fi prezentată prin referirea la aspecte caracteristice lumii reale: spațiu, eventuale forme de viață etc.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – imaginarea modului în care ar putea fi percepută planeta Pământ de către un călător extraterestru –, ai în vedere în primul rând să prezinți circumstanțele care generează situația descrisă – călătoria unui marțian trimis ca observator terestru; poți evidenția și comenta două reacții pe care le consideri semnificative pentru comportamentul pământenilor în momentul în care se întâlnesc cu marțianul, raportându-le la situații comparabile din textul dat. Pentru redarea atmosferei poți porni de la impresia generală, continuând cu aspectele vizuale, dinamice, auditive etc. și adăugând detalii despre reacții, gesturi, atitudini etc. În ceea ce privește corelarea unei idei din text cu experiența ta cinematografică/de lectură, te poți referi la filme științifico-fantastice pe care le-ai vizionat sau la reportaje televizate în care oamenii relatează pretinse întâlniri cu extratereștri.

TESTUL 20

Subiectul I

1. Poți include oricare dintre următoarele sinonime: a fascina, a seduce, a captiva.
2. c.
3. b.
4. De exemplu, te poți referi la emoția momentului când Champollion constată că poate citi cu ușurință hieroglifele sau la bucuria deschiderii unui canal de comunicare între civilizații atât de depărtate în timp.
5. adevărat: **a**, **c**, **e**, **f**; fals: **b**, **d**.
6. De exemplu, te poți referi la faptul că prin intermediul acestor imagini cititorul vizualizează „cheia" descifrării sensului uitat al hieroglifelor.
7. Atât Elena, cât și Emil îți oferă idei folositoare pentru rezolvarea cerinței, pe care le poți utiliza. Mai poți face referiri și la imaginea 1 care te ajută să vizualizezi diferența dintre „uriașii" timpurilor de demult și „piticii" care suntem noi, cei de astăzi, în raport cu ei. Evident, Champollion nu se referă la „uriași" și la „pitici" în sensul propriu al cuvintelor, ci la sensul lor figurat. Fiind vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal, în formularea răspunsului folosește persoana I singular.

Subiectul al II-lea

1. b.
2. a.
3. d.
4. De exemplu (sunt posibile mai multe variante corecte, cu condiția respectării logicii timpurilor/formelor verbale): Eu, sărmanul Robinson Crusoe, am naufragiat în timpul unei furtuni îngrozitoare în preajma unei coaste care se zărea în apropiere, am fost adus pe țărmul acestei insule blestemate și pustii, pe care am numit-o Insula Deznădejdii, căci toți tovarășii mei s-au

înecat, iar eu însumi nu am fost departe de moarte. Am petrecut restul acestei zile amărându-mă din pricina sorții mele triste.

5. Povestind aventura lui Robinson Crusoe, Daniel Defoe a vrut să arate că depășirea dificultăților depinde doar de tine.
6. De exemplu: Personajul lui Defoe rămâne douăzeci și opt de ani pe insula sa nenumită/[1], care se afla undeva în dreptul gurilor fluviului Orinoco, aproape de Venezuela, de insula Trinidad și de Arhipelagul Antilelor/[2 (atributivă)].
7. De exemplu (sunt corecte mai multe variante, cu condiția respectării logicii timpurilor verbale): În dimineața acestei zile am văzut cu uimire că fluxul despotmolise corabia și valurile o târâseră aproape de insulă. Se oprise aici pe nisip. Îmbărbătat că nu este nimicită, după cum mă așteptam/mă așteptasem, am căutat să ajung la ea și să găsesc ceva hrană și lucruri necesare pentru a trăi. Din fericire, am reușit.
8. „deznădejde" = starea sufletească a omului care nu mai are nicio speranță în rezolvarea sau îndreptarea unei situații; disperare. Pentru a-ți imagina și a descrie Insula Deznădejdii, poți porni de la câteva informații din text: insulă pustie, nelocuită, departe de continent. Având aceste informații, poți continua descrierea imaginând și alte detalii: foarte aridă/neprimitoare/sălbatică (superlativ absolut), fără resurse de hrană etc. Pentru a integra și un adjectiv la superlativ relativ poți formula o propoziție care să înceapă astfel: Cea mai dificilă situație/problemă/urmare a naufragiului (superlativ relativ) a fost ... .

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

Întâmplarea relatată trebuie să fie credibilă. Este nevoie să respecți structura unei compuneri:

a. introducere – în care anunți ce anume vei povesti și motivul pentru care ai ales această întâmplare; de asemenea, prezinți coordonatele spațio-temporale, precum și persoanele implicate (poți folosi și informații din textul dat: dimineață/seară; drumeție la munte alături de părinți/colegi de clasă, dar este indicat să nu folosești nume proprii; o furtună neașteptată/apariția unui animal sălbatic periculos/un excursionist care are nevoie de ajutor etc.);
b. cuprins (reacțiile participanților: vezi ideile notate de tine; prezentarea momentului de maximă tensiune);
c. încheiere (în care să reiei concis motivul pentru care ai ales să povestești această întâmplare, referindu-te la o idee din text pe care o consideri reprezentativă).

Textul tău va avea, așadar, minimum trei alineate.

TESTUL 21

Subiectul I

1. De exemplu, antonimul „indisciplina". Ai în vedere că antonimul trebuie să fie tot substantiv.
2. a.
3. Bega.
4. a. pedeapsă; b. superior.
5. Vei observa, de exemplu, ca element comun măsura disciplinară a exmatriculării, numită în text „eliminare", dar și diferența în ce privește perioada de timp pentru care se aplică această măsură.

6. Înainte de a-ți exprima opțiunea, identifică și notează pe ciornă cât mai multe avantaje și dezavantaje. Cântărește bine și răspunde aducând justificări cât mai convingătoare legate de aspecte ce țin de educație, de formarea personalității, de pregătirea pentru viață.
7. Poți scrie pe ciornă o listă de aspecte care susțin caracterul necesar și benefic al pedepselor și, în paralel, o listă de consecințe negative ale aplicării pedepselor. Pune în balanță cele două liste și decide-te asupra unui punct de vedere: susții pedeapsa ca formă de educație; o respingi; o susții, dar cu rezerve.
   Indiferent ce abordare alegi, vei respecta structura unui text argumentativ:
   a. exprimarea opiniei, introduse prin structuri specifice („cred/nu cred că ...", „consider/nu consider că ...", „sunt convins ...", „în opinia mea ...", „din punctul meu de vedere..." etc.);
   b. prezentarea argumentelor (idei, fapte, date, exemple etc.) introduse prin structuri specifice: „în primul rând"/„în al doilea rând"; „pe de o parte"/„pe de altă parte"; „de exemplu"; „cum ar fi" etc.
   c. formularea unei concluzii introduse prin structuri precum: „în concluzie", „așadar", „deci" etc.
   Vei folosi, de asemenea, cuvinte și structuri care să exprime relațiile logice dintre enunțuri.

Subiectul al II-lea

1. a.
2. De exemplu: explorator, explorat, neexplorat.
3. De exemplu: „elevii", „unei prezentări".
4. Acordul cu subiectul multiplu.
5. Identifici subordonata observând pronumele relativ „care"; stabilești felul ei; elimini predicatul, înlocuindu-l cu un alt termen din familia lui lexicală, de exemplu „absolvent"; ai în vedere că substantivul trebuie să fie atribut și pentru asta trebuie să înlocuiești pronumele „celor" cu un substantiv. De exemplu – „Succes și cariere importante generațiilor de absolvenți ai acestei instituții de învățământ!"
6. De exemplu: le-am; să-i; le-ar; ne-am.
7. Va trebui să folosești virgula după formula de adresare. Poți folosi semnul întrebării; ghilimelele, de exemplu pentru a scrie denumirea unei activități; parantezele pentru precizări suplimentare; punctul.

Pentru a exprima solicitarea folosești structuri precum: „vă rog, aș dori să aflu", „mi-ați putea spune" etc. Pentru a cere clarificări, folosești structuri precum: „nu mi-e clar"; „n-am înțeles"; „la ce se referă, mai exact"; „dacă am înțeles eu bine" etc.

8. Ai în vedere structura textului narativ: plasarea în timp și în spațiu, succesiunea logică a secvențelor narate, folosirea adecvată a modurilor și a timpurilor verbale, în funcție de succedarea faptelor prezentate. Nu uita că întâmplarea trebuie să fie credibilă.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii. Poți interpreta figurile de stil atunci când comentezi fragmentele semnificative.
- Pentru primul reper: De exemplu, prezența temenilor din câmpul semantic al jocului: „jucării", „păpușa" (repetat de trei ori); prezența diminutivelor, care sugerează universul copilăriei; elementele care sugerează fantezia prin care copilul transformă realitatea într-o lume imaginară; bucuria jocului.

- Pentru al doilea și al treilea reper: Comentarea primei secvențe: de exemplu, strofa a doua, care sugerează fascinația jocului și imaginația copilului, prin metafora „împărăție nouă", în opoziție cu epitetul „vechi nimicuri". Comentarea următoarei secvențe: de exemplu, ultima strofă, în care se sugerează ideea din titlu, anume că prin joc copilul ia „lecții" de viață, imitând comportamentul adulților. Poți remarca aici personificarea păpușii și reprezentarea ei ca un copil care nu vrea să adoarmă, precum și exclamația din ultimul vers.
- Pentru al patrulea reper: poți scrie, din experiența ta, despre rolul jocului în dezvoltarea imaginației și a creativității, în pregătirea pentru viață, în formarea caracterului; despre bucuria jocului etc.

TESTUL 22

Subiectul I

1. De exemplu: Cu puțin timp înaintea începerii celui de-al Doilea Război Mondial.
2. a.
3. b.
4. Alan Turing.
5. adevărat: **a**, **d**, **e**; fals: **b**, **c**, **f**.
6. De exemplu: cele două fotografii ilustrează evoluția mașinilor de calcul, de la o mașină de calcul greoaie, de dimensiuni considerabile, la un computer pe care îl poate manevra chiar și un copil mic.
7. Afirmația lui Churchill ilustrează ideea potrivit căreia mașinile de calcul au reprezentat o armă *secretă* și *extrem de valoroasă* în cel de-al Doilea Război Mondial. Atenție la structura unui text argumentativ: **a.** exprimarea opiniei introduse prin structuri specifice („cred"/„nu cred că", „consider"/„nu consider că", „sunt convins", „în opinia mea", „din punctul meu de vedere" etc.); **b.** prezentarea argumentelor (idei, fapte, date, exemple etc.) introduse prin structuri specifice („în primul"/„în al doilea rând", „pe de o parte"/„pe de altă parte", „de exemplu" etc.; **c.** formularea unei concluzii introduse prin structuri precum: „în concluzie", „așadar", „deci" etc. Atenție și la folosirea unor cuvinte și structuri care să exprime relațiile logice dintre enunțuri.

Subiectul al II-lea

1. c.
2. a.
3. d.
4. 30 iulie 1942.
Azi a fost o zi infernală, dar încep să cred că, în cele din urmă, îi vom nimici pe nemți. Am interceptat foarte multe mesaje și treptat ni se alătură oameni din ce în ce mai tineri și mai inteligenți. Cu ajutorul lor, sper ca războiul să se sfârșească mai repede, la fel ca și ororile naziștilor. Avem informații că războiul este pe deplin justificat și că Hitler trebuie oprit.
5. De exemplu: În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la Bletchley Park au fost repurtate de către britanici mai multe succese în descifrarea comunicațiilor militare criptate ale Germaniei, inclusiv a celor ale spionilor naziști, considerate imposibil de decriptat.
6. De exemplu: În timp ce se desfășura cel de-al Doilea Război Mondial[1] (circumstanțială de timp)/, la Bletchley Park britanicii au repurtat mai multe succese în descifrarea comunicațiilor militare criptate ale Germaniei[2]/.
7. a. A fost trimis ca spion, în Anglia. **b.** Știrea a apărut la toate televiziunile. **c.** Am discutat mult despre problema codurilor. **d.** El a fost ales drept conducător al echipei.

8. Nu uita să evidențiezi de fiecare dată vorbitorii prin intermediul unor propoziții incidente (de exemplu: a spus Miruna, a intervenit Bogdan, l-a contrazis David etc.). Atenție și la semnele de punctuație!

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Fiind vorba despre o scrisoare electronică, compunerea ta ar trebui să păstreze forma obișnuită pentru un astfel de text. În cuprins ai putea să remarci diferența dintre tine și destinatar, în privința relației cu tehnologia, faptul că, la aceeași vârstă, în timp ce el descoperea primele gadgeturi și utilitatea practică a acestora, tu ești deja familiarizat/ă de multă vreme cu tehnologia digitală. Cu toate acestea însă, deși gadgeturile din copilăria lui ar putea fi considerate „primitive" față de cele din azi, ți se pare că ei puneau mai mult accent pe utilitatea practică a tehnologiei, nu pe latura ei de divertisment, așa cum facem noi. Desigur, poți extinde scrisoarea notând și alte impresii. Nu uita că după formula de adresare trebuie să te prezinți (prenume, vârstă, țară etc.) și, de asemenea, să precizezi cum ai aflat despre destinatar. Atenție la convențiile unui astfel de tip de text: formula de încheiere în acord cu formula de adresare (politicoasă, respectuoasă în ambele, având în vedere că nu îl cunoști personal pe scriitor și că acesta este un adult). Data și adresa, pentru un eventual răspuns, sunt incluse automat în mesaj, deci nu mai trebuie scrise.

TESTUL 23

Subiectul I

1. Sensul din text al verbului „a cădea la înțelegere" este „a ajunge la o înțelegere".
2. c.
3. c.
4. Tema textului este judecata pripită a lui Paris, iar două informații semnificative din text pot fi că Paris se lasă tentat de promisiunea zeiței Afrodita și că astfel va declanșa Războiul Troian.
5. adevărat: **a, c, d, e,**; fals: **b, f.**
6. Poți alege argumente pro/contra precum: felul în care este descris momentul povestit (mai adecvat poveștii/mai modern); faptul că te-a ajutat să identifici/ți-a făcut mai dificilă identificarea personajelor etc.
7. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „consider că" etc. Poți avea în vedere următoarea organizare a răspunsului: **a.** introducere: exprimarea acordului sau dezacordului față de alegerea lui Paris; **b.** în prezentarea părerii tale despre alegerea lui Paris, poți menționa situații precum: ezitarea, alegerea nechibzuită etc.; **c.** concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere" etc.) prin care să reiei afirmația cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat.

Subiectul al II-lea

1. b.
2. a.
3. a.
4. Rick Riordan a scris o carte <u>despre un copil</u> curajos.
5. De exemplu: Pornește într-o aventură spectaculoasă[1]/ ca să recupereze una dintre cele mai puternice arme ale Olimpului: fulgerul lui Zeus[2 (circumstanțială de scop)]/.

6. De exemplu: Percy, ai grijă la toate provocările ivite în calea ta și nu te descuraja niciun moment!
7. **a.** Percy repetă ce are de făcut. – enunț asertiv; **b.** Percy repetă ce are de făcut? – enunț interogativ
8. Pentru redactarea unui text despre locul în care ajunge Percy, în căutarea fulgerului, ai în vedere cele trei convenții ale unui text descriptiv (de exemplu: predominanța grupului substantiv-determinant, enumerarea de trăsături/detalii, utilizarea timpurilor verbale corespunzătoare etc.) și utilizează corect două adjective la grade de comparație diferite.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
În compunere, ai putea afirma că textul are ca idee centrală înțelepciunea, referindu-te la jocul fetelor de-a zeii și la alegerea pe care o face naratoarea de a o întruchipa pe Atena, zeița înțelepciunii și nu pe Afrodita, zeița frumuseții, exprimându-ți propriul punct de vedere asupra acestei alegeri. Pentru caracterizarea personajelor, te poți referi la câte o trăsătură a fiecăruia – de exemplu: naratoarea este o cititoare pasionată, generoasă, dar și diplomată; Dia, prietena sa, este oarecum superficială, indiferentă, cochetă. Aceeași situație ai întâlnit-o probabil atât în viața de zi cu zi, cât și într-o carte pe care o poți menționa, povestind succint întâmplarea similară.

TESTUL 24

Subiectul I

1. **a.**
2. Pentru un răspuns corect, este important să citești nota 4 aferentă tabelului, din care vei afla că România este doar țara de naștere a celor patru laureați, nu țara în care și-au desfășurat activitatea.
3. **d.**
4. Poți alege notorietatea, folosind ca argument faptul că tocmai în virtutea notorietății au devenit cunoscute și detalii din viața personală a laureaților; poți exemplifica prin Günther Grass și consultația stomatologică sau prin Louis Ignarro ori prin „papagalul" Martin Chalfie.
5. sigur: **a**, **b**, **d**, **e**; posibil: **c**, **f**.
6. Poți remarca, de exemplu, că Martin Chalfie glumește pe seama surprizei trăite la aflarea veștii, iar caricatura ilustrează cu alte mijloace același lucru.
7. Fiind vorba despre exprimarea unei opinii, așadar de un punct de vedere personal, este important să folosești și cuvinte/structuri precum: „cred", „consider", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea structură:
   a. introducere: o scurtă referire la persoana care rostește cuvintele, precum și la evenimentul care le-a prilejuit;
   b. numirea trăsăturii pe care o deduci din cuvintele rostite (de exemplu, modestie: „fără ajutorul celor mulți din jurul meu, care mi-au împărtășit ideile, n-aș fi reușit");
   c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere" etc.) prin care să reiei afirmația, cu scopul de a-ți întări punctul de vedere.

Subiectul al II-lea

1. **c.**
2. **c.**
3. **c.**

4. Se va ajunge în curând la examenul de studii pakistaneze.
5. De exemplu: Fundația care îi poartă numele este condusă în prezent de către Malala.
6. De exemplu: Când a mai crescut [1] (circumstanțială de timp) a devenit o militantă cunoscută „pentru dreptul copiilor și al tinerilor la educație".
7. b. Atenție! În situația dată, te adresezi unei laureate a Premiului Nobel, așa încât ar fi nepotrivită o formulă familiară.
8. În descriere te poți referi la reacțiile diferiților colegi (emoție, siguranță etc.), la comportament (unii mai repetă câte ceva, alții sunt sau încearcă să pară nepăsători etc.).

Subiectul al III-lea

Fiind vorba despre o scrisoare electronică, compunerea ta ar trebui să păstreze forma obișnuită pentru un astfel de tip de text. Nu uita că după formula de adresare trebuie să te prezinți (prenume, vârstă, țară) și, de asemenea, să precizezi cum ai aflat despre destinatar. Atenție la convențiile unui astfel de tip de text: formula de încheiere în acord cu formula de adresare (persoana I în ambele, având în vedere vârstele voastre apropiate). Data și adresa, pentru un eventual răspuns, sunt incluse automat în mesaj, deci nu mai trebuie scrise.
În cuprins ar fi potrivit să remarci atât curajul de a lupta pentru drepturile unei întregi generații, cât și curajul de a înfrunta moartea și, de asemenea, faptul că a devenit un simbol a luptei pentru dreptul la educație al copiilor din întreaga lume. Desigur, poți extinde scrisoarea electronică notând și alte impresii.

TESTUL 25

Subiectul I

1. Sensul este „a se izola" (de ceilalți).
2. a.
3. d.
4. Orice opțiune poate fi acceptată, cu condiția susținerii acesteia prin argumente. Răspunsul tău va conține trei paragrafe. În primul vei anunța aprecierea la care te-ai oprit. În celelalte două paragrafe (introduse prin structuri specifice precum: „în primul rând/în al doilea rând"; „pe de o parte/pe de altă parte") îți vei susține punctul de vedere. Fiecare argument trebuie însoțit de explicații, comentarii și/sau exemple. Fiind vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal, folosește persoana I singular.
5. adevărat: **b**, **c**, **e**, **f**; fals: **a**, **d**.
6. Ca și în cazul exercițiului 4, orice opțiune poate fi acceptată, cu condiția susținerii acesteia prin argumente. Fiind vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal, folosește persoana I singular. Posibile argumente afirmative: textul oferă o înșiruire de date, fără a stabili ierarhii; graficele mi-au oferit date precise; graficele completează textul și ușurează înțelegerea etc. Posibile argumente negative: graficele mi-au distras atenția; graficele încarcă inutil textul pentru că oferă aceeași informație, dar pusă într-un alt format.
7. Compunerea ta ar trebui să păstreze forma obișnuită pentru un astfel de text. Formulele de adresare și de încheiere trebuie scrise la persoana a II-a singular. Deoarece nu cunoști numele interlocutoarei, poți folosi o formulă de adresare ușor glumeață, care să-i atragă atenția (de exemplu: „Dragă elevă care dorești să ți se spună să înveți"). Sensul constatării „Dacă tu nu vrei să înveți, degeaba!" este acela că totul ține de tine, de ambiția ta, fiindcă nimeni nu poate învăța în locul tău și în acest sens ar trebui construit textul.

Subiectul al II-lea

1. d.
2. b.
3. nedespărțiți (pozitiv), cel mai potrivit (superlativ relativ).
4. „Cireșarii" este un roman foarte interesant. Îți va plăcea mult. Eu l-am dat gata în fix optsprezece zile. L-aș reciti în vara asta.
5. Numele li se potrivește/[1] cum nu se poate mai bine/[2 (circumstanțială de mod)].
6. „... fără să îndrăznesc/să mă apropii/ (completivă directă)." – ... fără să îndrăznesc a mă apropia (complement direct).
7. c.
8. Nu uita să evidențiezi de fiecare dată vorbitorii prin intermediul unor propoziții incidente (de exemplu: a spus Tibi, a intervenit Anca, l-a contrazis Teo etc.). Atenție și la semnele grafice!

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Anton Pann discută despre prietenie, ilustrând proverbul „prietenul la nevoie se cunoaște". Alexandru nu acordă prea mare importanță întâmplării povestite: „Asta s-a întâmplat și gata! – pare a zice el. Nu cred că prietenul avea altă opțiune. Eleonora îl contrazice și aduce în discuție ideea de prietenie adevărată. Prietenii trebuie să se ajute și tocmai într-o situație deosebită poți afla cine este, cu adevărat, cel de lângă tine. Anca îl contrazice chiar pe autor, considerând că a ales o temă de dezbatere importantă, dar nu a ilustrat-o bine.
Ca și în cazul celor trei colegi, exprimarea unui punct de vedere presupune expunerea unei păreri strict individuale și, posibil, subiective, așadar o enunțare personală. Acest lucru este valabil și în cazul tău: va trebui să-ți exprimi părerea așa cum ai interpretat tu pățania celor doi, fără să urmărești să-i faci pe ceilalți să adere neapărat la cele spuse. Va trebui, totuși, să anunți la care dintre cei trei te vei raporta, chiar dacă ar fi util să te referi, fie și sumar, și la părerile celorlalți. Evident, acest fapt nu exclude argumentarea susținerii tale, ci dimpotrivă. Părerea ta trebuie introdusă prin conectori specifici precum „consider că", „părerea mea este", „în opinia mea", „din punctul meu de vedere". Evidențiază fiecare pas al expunerii tale prin alineate separate.

TESTUL 26

Subiectul I

1. de exemplu: buget de timp = timpul pe care îl ai la dispoziție pentru a rezolva anumite probleme.
2. b.
3. c.
4. Asociația „Salvați Copiii", Institutul Național de Statistică.
5. adevărat: **a**, **b**, **c**, **d**, **f**; fals: **e**.
6. De exemplu: supraîncărcarea elevilor cu sarcini școlare.
7. Exprimarea unui punct de vedere presupune expunerea unei păreri strict individuale și, posibil, subiective, așadar enunțarea personală a lucrurilor, așa cum le vezi tu, fără să urmărești să-i faci pe ceilalți să adere neapărat la cele spuse. Evident, acest fapt nu exclude argumentarea susținerii tale. Părerea ta trebuie introdusă prin conectori specifici precum „consider că", „părerea mea este", „în opinia mea", „din punctul meu de vedere". În cazul de față poți să fii de acord cu afirmația și să aduci argumente din propria ta experiență de elev (materii numeroase, sarcini de lucru

exagerate, lipsa de înțelegere a profesorilor/ părinților etc.). Poți să nu fii de acord cu afirmația și tot din propria experiență să argumentezi prin gestionarea mai bună a timpului de lucru, prin relațiile mai puțin rigide cu profesorii și părinți etc.

Subiectul al II-lea

1. a.
2. a.
3. d.
4. a. I-am împrumutat o carte Mariei. **b.** Au adus multe cadouri părinților. **c.** Spune-mi ce cărți ai mai citit în vacanță. **d.** Ți-am trimis un SMS.
5. De exemplu: Ca timpul liber să nu mai fie o problemă pentru tine/[1 (circumstanțială de scop)], îți voi face eu programul de lucru/[2 (principală, regentă)].
6. De exemplu: În ce mă privește, mă număr printre cei ce nu pot trăi/ fără să citească./ (circumstanțială de mod)
7. reușită: Te vei descurca la examen, nu vei avea probleme.
nereușită: Te vei descurca la examen? Nu! Vei avea probleme!
8. Având în vedere numărul relativ mic de cuvinte în care trebuie să te încadrezi, poți începe răspunsul tău în mod direct: Pentru mine cărțile sunt importante/necesare, pentru că ...; Mie nu mi se par neapărat importante, pentru că...; Uneori le consider indispensabile, alteori nu, așa încât nu pot oferi un răspuns exact, dar...

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Impresia produsă de contactul cu o creație artistică este strict individuală, așadar nu există un răspuns-șablon. În compunerea ta este indicat să folosești persoana I singular ca marcă a subiectivității, precum și structuri adecvate: „cred că“, „pentru mine acest lucru înseamnă,“ „impresia produsă a fost“ etc. Ai în vedere că nu trebuie să scrii o argumentare, așadar nu trebuie să urmezi reperele unui astfel de text. Pentru a scrie însă o compunere bine apreciată la examen, va trebui să ai în vedere obligatoriu cei patru „pași“, chiar dacă nu neapărat în ordinea enunțată: precizarea temei în relație cu titlul; selectarea celor două secvențe pe care le consideri relevante din punctul de vedere al temei și motivarea alegerii tale; corelarea temei poeziei cu propria ta experiență de elev; precizarea lecției de viață desprinse din text.

TESTUL 27

Subiectul I

1. „Grup de vehicule sau de persoane care călătoresc împreună în scopuri culturale, sanitare, turistice.“
2. c.
3. c.
4. a. „în 2 – 4 iunie“; **b.** „reprezentații de teatru și ateliere de improvizație și interpretare destinate copiilor“.
5. a. adevărat; **b.** adevărat; **c.** fals; **d.** fals; **e.** fals; **f.** adevărat.

6. Poți avea în vedere informațiile despre reacțiile copiilor în timpul spectacolelor și despre implicarea lor la atelierele interactive; de asemenea, declarația doamnei profesoare, cea a coordonatoarei caravanei și cea a actriței Elena Vasîlică.
7. Pentru o bună abordare, notează-ți pe o ciornă tot ce crezi că este important despre relația între teatru și dezvoltarea abilităților de comunicare, de exemplu: achiziția de cuvinte și de expresii noi, pronunțarea, intonația etc.

Indiferent ce abordare alegi, vei respecta structura unui text argumentativ:

a. exprimarea opiniei, introduse prin structuri specifice („cred/nu cred că ...", „consider/nu consider că ...", „sunt convins ...", „în opinia mea ...", „din punctul meu de vedere..." etc.);
b. prezentarea argumentelor (idei, fapte, date, exemple etc.) introduse prin structuri specifice: „în primul rând"/„în al doilea rând"; „pe de o parte"/„pe de altă parte"; „de exemplu"; „cum ar fi" etc.
c. formularea unei concluzii introduse prin structuri precum: „în concluzie", „așadar", „deci" etc.

Vei folosi, de asemenea, cuvinte și structuri care să exprime relațiile logice dintre enunțuri.
Pentru a contura o opinie susținută de argumente solide, poți apela și la experiența ta de spectator sau de participant la realizarea unor spectacole de teatru.

Subiectul al II-lea

1. c.
2. d.
3. b.
4. Toate propozițiile din text au subiect inclus. Verbele predicate sunt la persoana I singular, deci trebuie să adaugi forma corespunzătoare a pronumelui personal, care va fi subiectul propoziției.
5. Vei adăuga o conjuncție sau o locuțiune conjuncțională specifică subordonatei cauzale: „fiindcă", „deoarece", „pentru că", „din cauză că" și vei continua cu o propoziție adecvată.
6. De exemplu, „să participăm la mai multe ocupații", unde ar trebui înlocuit substativul cu un termen mai potrivit; „nu am mai călătorit pe apă cu vapor", de unde substantivul „pe apă" ar trebui eliminat și forma articulată hotărât a substantivului ar fi mai potrivită; „nu le pot prea bine să le spun în cuvinte", unde ar trebui evitată repetarea pronumelui.
7. „Ne-a plăcut la Sulina, la Moreni, la Târgoviște, la Iași! România, te iubim!"

- primele două virgule, pentru marcarea coordonării între părți de propoziție de același fel;
- virgula după vocativ;
- semnul exclamării la finalul enunțului exclamativ.

8. Trebuie să respecți convențiile specifice scrisorii: formula de adresare și de încheiere. Vei sublinia beneficiile pe care le-ar aduce o astfel de tabără pentru cunoașterea și utilizarea limbii române, în ceea ce privește cunoașterea țării natale, legarea unor relații de prietenie, participarea la activități atractive etc.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii.

- pentru primul reper: De exemplu, vei observa asocierea limbii materne cu sentimente de dor, de durere, dar și de bucurie.
- pentru al doilea reper: Comentarea primei secvențe: de exemplu, prima strofă, unde apare opoziția între limba maternă și celelalte limbi, exprimată prin prezența conjuncției „ci". Te poți referi și la

faptul că structura „aceeași limbă“ este asociată cu substantivele „lume“; „pământ“ și cu verbe la persoana a treia, în timp ce structura „limba ta“ este asociată cu verbe, pronume, adjective pronominale la persoana a doua singular, pentru a sugera legătura strânsă a fiecăruia cu limba sa maternă. Comentarea următoarei secvențe: de exemplu, strofa a doua, în care apare ideea că cele mai profunde sentimente nu pot fi exprimate decât în limba maternă. Te poți referi la rolul adverbului „doar“ – repetat – în exprimarea acestei idei.

- reperul al treilea și al patrulea pot fi tratate împreună, susținând sau combătând o idee sugerată în poezie, pe baza experienței tale. Te poți gândi, de exemplu, la situații în care ai fost nevoit să te exprimi într-o limbă străină și te-ai simțit limitat în comunicare.

TESTUL 28

Subiectul I

1. Populația Blajului era alcătuită mai ales din români.
2. **b.**
3. **b.**
4. De exemplu: tema textului – prezentarea orașului Blaj; informații relevante – prima atestare documentară – 1252; prima școală publică cu limba de predare română – 1754; Mihai Eminescu l-a numit „Mica Romă“; Marea Adunare de pe Câmpia Libertății – 1848; primul ziar românesc scris cu litere latine.
5. adevărat: **b**, **c**, **d**, **f**; fals: **a**, **e**.
6. De exemplu: te poți referi la faptul că fotografia prezintă unul dintre monumentele reprezentative pentru faima culturală a Blajului, cea mai veche școală publică românească, și că face articolul mai atractiv.
7. Atenție! Poți alege orice răspuns, dar, indiferent de varianta aleasă, textul tău este recomandat să aibă următoarea structură formată din trei – cinci paragrafe:
a. introducerea – indicarea celui/celei cu care ești de acord, urmată de o formulă de trecere la argumentarea opiniei (de exemplu: „În cele ce urmează, îmi voi explica punctul de vedere“);
b. argumentarea – argumentele vor fi formulate în paragrafe distincte introduse prin structuri specifice precum: „în primul rând“, „în al doilea rând“; „pe de-o parte ..., pe de altă parte ...“. Atenție! Argumentele pot susține același punct de vedere (pro sau contra) sau pot alterna aprobarea cu respingerea, nehotărârea, neîncrederea („pe de o parte cred că“, „nu este mai puțin adevărat însă că“, „este puțin probabil să“). Este bine ca argumentele să le însoțești de scurte explicații sau de exemple;
c. concluzia: întărirea opiniei exprimate, introdusă printr-o formulă specifică („în concluzie“, „așadar“ etc.).

Subiectul al II-lea

1. **b.**
2. **a.**
3. **c.**
4. aeroporturile <u>din Europa</u>, substantiv în cazul acuzativ.
5. **a.**
6. N-am văzut/[1] să se ridice voci ultragiate/[2]. Propoziția subordonată obținută este completivă directă.

7. De exemplu: Te poți referi la faptul că ghilimelele indică o afirmație care nu-i aparține autoarei și că sunt folosite pentru a marca ironia în privința percepției distorsionate a imaginii poetului de către contemporani.
8. Exprimarea unui punct de vedere presupune expunerea unei păreri strict individuale și, posibil, subiective. Evident, acest fapt nu exclude argumentarea susținerii tale. Părerea ta trebuie introdusă prin conectori specifici precum „consider că", „părerea mea este", „în opinia mea", „din punctul meu de vedere". Ai în vedere că o cauzală este introdusă prin „pentru că", „deoarece" etc. (în cazul realizării sale propoziționale). De asemenea, circumstanțialul poate fi ușor obținut cu ajutorul gerunziilor.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi. Nu este obligatoriu să respecți în compunere ordinea celor patru repere indicate. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă. Poți interpreta figurile de stil atunci când comentezi fragmentele semnificative.

- Pentru primul reper: De exemplu, tema poeziei este evocarea lumii magice a copilăriei, lume ilustrată și de titlul în care verbele *fiind*, la gerunziu și *cutreieram*, la modul indicativ, timpul imperfect, evidențiază permanența amintirii copilăriei în sufletul omului, respectiv evocarea nostalgică a trecutului.
- Pentru al doilea și al treilea reper: Comentarea primei secvențe: de exemplu, prima stofă, care sugerează paradisul copilăriei petrecute în mijlocul naturii, imagine redată prin metafora „Astfel ades eu nopți întregi am mas,/Blând îngânat de-al valurilor glas"; comentarea următoarei secvențe: strofele a doua, a treia și a patra în care este evidențiată pătrunderea în lumea visului care transformă natura înconjurătoare într-un paradis dominat de lumina lunii, idee ilustrată prin intermediul metaforelor: „Răsare luna,-mi bate drept în față"; „Un rai din basme văd printre pleoape,/Pe câmpi un val de argintie ceață"; tot în vis își face apariția și crăiasa portretizată prin epitete și comparații: „Un înger blând cu fața radioasă", „păru-i blond și moale ca mătasa".
- Pentru al patrulea reper: Poți vorbi, din experiența ta, despre lumea magică a copilăriei, despre dorința de a petrece timp în mijlocul naturii, despre evadarea în lumea visului etc.

TESTUL 29

Subiectul I

1. d.
2. d.
3. b.
4. Ideea principală – de exemplu: În casa memorială sunt expuse obiectele personale și de mobilier care au aparținut poetului.; ideea secundară – de exemplu: Exponatele sunt donate de rude, cunoscuți sau instituții.
5. corect: **c, e, f**; incorect: **a, b, d**.
6. Pentru a redacta textul unui e-mail adresat unei instituții, vei folosi o formulă de adresare și o formulă de încheiere specifice stilului oficial, vei avea o exprimare politicoasă, cu pronume de politețe și verbe la persoana a II-a, plural, iar mesajul va fi succint, fără divagații, cu scop informativ. Fiind vorba despre un e-mail, data și adresa sunt incluse automat în mesaj, deci nu mai trebuie scrise. O informație care lipsește din imagine ar putea fi, de exemplu, taxa pentru grupuri sau capacitatea muzeului/numărul maxim de persoane care pot intra într-o serie.

7. Pentru a susține un punct de vedere, vei folosi cuvinte/structuri precum: „cred", „părerea mea este că", „din punctul meu de vedere" etc. Poți avea în vedere următoarea structură:

a. introducere: o scurtă referire la persoana care rostește cuvintele, precum și la evenimentul care le-a prilejuit;

b. prezentarea opțiunii pe care o deduci din cuvintele rostite (de exemplu: în localizarea pe Google Maps apar toate informațiile utile care fac posibilă o organizare rapidă a vizitei – harta, adresa, programul de vizitare, ratingul etc. vs. în pagina web (site-ul propriu-zis) sunt descrise detaliat aceste informații și, în plus, afli ce vei vedea, ce importanță are personalitatea a cărei casă memorială o vizitezi, aspecte despre viața sa etc.);

c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie", „așadar", „având în vedere" etc.), prin care să reiei afirmația cu scopul de a întări punctul de vedere enunțat.

Subiectul al II-lea

1. b.

2. d.

3. „A fi" este verb predicativ la modul condițional-optativ în enunțul „În Munții Apuseni ar mai fi o țară" și verb copulativ la modul indicativ în enunțul „Aceasta era lumea mea".

4. Completarea cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze: Albei Iulia, iluștrii noștri strămoși, Unirii.

5. De exemplu: adverb de timp obținut prin conversiune din substantivul „vară": „în care îmi făceam vara un adevărat labirint".

6. adevărat: **a**, **c**; fals: **b**, **d**.

7. Formele corecte: Carol al VI-lea, al, sud-estul, aceste.

8. Fiind vorba de un text descriptiv imaginativ, vei porni de la explicarea termenului, din josul textului, și de la cuvintele mamei pentru a contura vâlva în câteva detalii. Nu uita să integrezi în descriere o construcție pasivă și o interjecție (onomatopee sau interjecție predicativă).

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

În compunere, poți porni de la ideea că dragostea pentru locul natal este un sentiment general uman, care i-a inspirat pe scriitori ca Ion Creangă sau Lucian Blaga în operele lor.

Pentru primul reper, te poți referi la coordonatele spațiale și temporale ale lumii evocate („sat al meu, în cea noapte te-am ales", „9 Mai 1895"), precum și la legătura profundă dintre poet și sat, prin verbe, pronume și adjective pronominale posesive de persoana I. Titlul este chiar data nașterii poetului.

Pentru al doilea reper, ai putea selecta, ca secvențe care exprimă iubirea pentru satul natal, de exemplu finalul („în tine cine m-a chemat/fie binecuvântat,/sat de lacrimi fără leac"). O figură de stil sugestivă poate fi metafora „prag de lume" sau epitetul metaforic „sat de lacrimi fără leac".

Pentru a corela poezia dată, sub aspectul temei sau al sentimentului transmis, cu alt text literar, la ultimul reper, poți utiliza fragmentul de la subiectul al II-lea din „Hronicul și cântecul vârstelor", scriere memorialistică în care se vorbește despre același sat, dar și „Amintiri din copilărie" de Ion Creangă sau poezii despre satul natal (de George Coșbuc, Octavian Goga etc.).

TESTUL 30

Subiectul I

1. Luna a eclipsat Soarele.
2. a.
3. d.
4. Tema este evoluția jocurilor pe computer, de la începuturi, de la crearea primului joc, din anul 1947, până în prezent; două posibile informații sugestive în acest sens: prezentarea jocurilor care au avut o mare popularitate de-a lungul timpului (Arcade, Pong) și istoria consolelor.
5. adevărat: **b**, **c**, **e**, **f**; fals: **a**, **d**.
6. Fotografia prezintă o variantă foarte nouă a unei console de jocuri, având în vedere faptul că în text este prezentată istoria acestor console, și îl ajută pe cititor să înțeleagă mai bine textul.
7. Fiind vorba despre exprimarea unei opinii, așadar de un punct de vedere personal, este important să folosești și anumite cuvinte/structuri („cred“, „consider“, „părerea mea este că“, „din punctul meu de vedere“ etc.). Poți avea în vedere următoarea structură:
a. introducere: o scurtă referire la istoria jocurilor pe computer și la faptul că primele astfel de jocuri au fost create și dezvoltate pentru a fi folosite de specialiști în domeniu;
b. numirea unor elemente care susțin importanța educativă a jocurilor pe computer: dezvoltarea spiritului competitiv, cultivarea sportivității, dezvoltarea capacității de a găsi strategii etc.;
c. concluzie: o formulă specifică („în concluzie“, „așadar“, „având în vedere“ etc.) prin care să reiei afirmația cu scopul de a-ți întări punctul tău de vedere.

Subiectul al II-lea

1. a.
2. b.
3. b.
4. Ați auzit de Steve Jobs și de Bill Gates? – propoziție cu subiect inclus; Voi ați auzit de Steve Jobs și de Bill Gates? – propoziție cu subiect exprimat.
5. ...doi bărbați fără de care[1]/ ce scriu eu aici[2]/ n-aș putea[1]/ să citesc nici eu[3 (completivă directă)]/.
6. Cel de-al doilea e domnul[1]/ care a creat Microsoft[2]/ și a câștigat încă și mai mulți bani ca Steve[3]/, pentru că oamenii aleg mai degrabă ferestrele[4 (circumstanțială de cauză)]/ care se deschid[5]/ în loc de mere pe jumătate mâncate[4]./ În urma transformării propoziției 4 (penultima), se obține un circumstanțial de cauză: Cel de-al doilea e domnul[1]/ care a creat Microsoft[2]/ și a câștigat încă și mai mulți bani ca Steve, oamenii alegând mai degrabă ferestrele[3]/ care se deschid[4]/ în loc de mere pe jumătate mâncate[3]/.
7. a. El avea paisprezece ani când a început să fie pasionat de calculatoare. **b.** El era în clasa a douăsprezecea când a avut iPhone. **c.** Avea optsprezece ani când a descoperit că este pasionat de jocurile pe computer. **d.** A ieșit a cincea din joc.
8. Ai în vedere că vei scrie o scrisoare informală/familiară, deci va trebui să respecți regulile unui astfel de text: o formulă de adresare adecvată relației dintre expeditor și destinatar, de exemplu: „Dragul meu prieten,“; termeni colocviali; o formulă de încheiere adecvată, de exemplu: „Cu afecțiune“. În privința conținutului, ar fi potrivit să prezinți câteva aspecte care îl recomandă pe prietenul tău pentru a deveni creator de jocuri pe computer, de exemplu: pasiunea pentru astfel de jocuri, pentru informatică, dar și pentru calculatoare, în general, participarea la jocuri în rețea etc. Cele două numerale cardinale folosite pot avea valoare substantivală, adjectivală sau pronominală.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii.

- Pentru primul reper: ar trebui să prezinți pe scurt conținutul fragmentului – încercarea zmeoaicei programatoare de a crea un joc pe computer, cercetarea întreprinsă în acest scop, familiaritatea ei cu lumea creată.
- Pentru al doilea reper: te poți referi la două secvențe considerate semnificative pe care să le comentezi. De exemplu, al doilea paragraf al textului, unde este prezentată cercetarea zmeoaicei, pentru crearea jocului perfect, și ultimul paragraf, unde se vorbește despre familiaritatea zmeoaicei cu lumea creată.
- Pentru al treilea reper: poți, de exemplu, să susții sau să combați ideea că rolul cercetării este important în realizarea oricărui proiect.
- Pentru al patrulea reper: poți scrie despre experiența ta de cititor.

TESTUL 31

Subiectul I

1. „1. Tranz. și intranz. A-și duce viața sau a-și ocupa timpul (într-un anumit fel, într-un anumit loc, o anumită perioadă)."
2. b.
3. d.
4. De exemplu: prezentarea întâmplărilor în care a fost implicat Emil Racoviță, alături de ceilalți exploratori, în timpul călătoriei în Antarctica la bordul navei „Belgica".
5. Este nevoie să unești, pe hartă, următoarele repere: Punta Arenas – Țara lui Palmer – Țara lui Danko – Marea Bellingshausen – Punta Arenas.
6. Poți explica, de exemplu, că imaginea corabiei acoperite de gheață, absența oricărui semn de viață te-au ajutat să înțelegi mai bine încercarea deosebit de dificilă prin care au trecut exploratorii în lunga iarnă arctică. Poți aduce în discuție, ca justificare, și moartea celor doi tovarăși de expediție, Wiencke și Danco, a căror amintire le este păstrată prin numirea unor teritorii din Antarctica, necunoscute până atunci.
7. Pentru acord poți aduce argumente care decurg din următoarele sensuri ale cuvântului „puternic": persoană capabilă să facă ceva prin forța capacității intelectuale și psihice; persoană caracterizată prin dârzenie, tenacitate, fermitate (demonstrând că numai un om înzestrat cu o forță intelectuală și psihică „puternică", un om dârz, tenace, ferm poate reuși); pentru dezacord poți alege următoarele sensuri ale cuvântului „puternic": care are o mare forță fizică sau o construcție robustă, tare, voinic, viguros (argumentând că reușita nu este dependentă în primul rând de forță fizică, ci mai cu seamă de calități precum dârzenia, tenacitatea etc.)

Subiectul al II-lea

1. d. (trebu-ie, elibera-rea, noas-tră, închipui-rea, captivită-ții)
2. b.
3. c. Atenție! Doar punctuația poate să nu-ți fie de ajutor în rezolvarea exercițiului. Dacă recitești fragmentul de jurnal din care a fost extrasă propoziția, vei observa că, deși există și un semn de întrebare (dublat de unul de exclamare), Racoviță nu solicită un răspuns/nu cere o informație

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii.

- Pentru primul reper: ar trebui să prezinți pe scurt conținutul fragmentului – încercarea zmeoaicei programatoare de a crea un joc pe computer, cercetarea întreprinsă în acest scop, familiaritatea ei cu lumea creată.
- Pentru al doilea reper: te poți referi la două secvențe considerate semnificative pe care să le comentezi. De exemplu, al doilea paragraf al textului, unde este prezentată cercetarea zmeoaicei, pentru crearea jocului perfect, și ultimul paragraf, unde se vorbește despre familiaritatea zmeoaicei cu lumea creată.
- Pentru al treilea reper: poți, de exemplu, să susții sau să combați ideea că rolul cercetării este important în realizarea oricărui proiect.
- Pentru al patrulea reper: poți scrie despre experiența ta de cititor.

TESTUL 31

Subiectul I

1. „1. Tranz. și intranz. A-și duce viața sau a-și ocupa timpul (într-un anumit fel, într-un anumit loc, o anumită perioadă)."
2. **b.**
3. **d.**
4. De exemplu: prezentarea întâmplărilor în care a fost implicat Emil Racoviță, alături de ceilalți exploratori, în timpul călătoriei în Antarctica la bordul navei „Belgica".
5. Este nevoie să unești, pe hartă, următoarele repere: Punta Arenas – Țara lui Palmer – Țara lui Danko – Marea Bellingshausen – Punta Arenas.
6. Poți explica, de exemplu, că imaginea corabiei acoperite de gheață, absența oricărui semn de viață te-au ajutat să înțelegi mai bine încercarea deosebit de dificilă prin care au trecut exploratorii în lunga iarnă arctică. Poți aduce în discuție, ca justificare, și moartea celor doi tovarăși de expediție, Wiencke și Danco, a căror amintire le este păstrată prin numirea unor teritorii din Antarctica, necunoscute până atunci.
7. Pentru acord poți aduce argumente care decurg din următoarele sensuri ale cuvântului „puternic": persoană capabilă să facă ceva prin forța capacității intelectuale și psihice; persoană caracterizată prin dârzenie, tenacitate, fermitate (demonstrând că numai un om înzestrat cu o forță intelectuală și psihică „puternică", un om dârz, tenace, ferm poate reuși); pentru dezacord poți alege următoarele sensuri ale cuvântului „puternic": care are o mare forță fizică sau o construcție robustă, tare, voinic, viguros (argumentând că reușita nu este dependentă în primul rând de forță fizică, ci mai cu seamă de calități precum dârzenia, tenacitatea etc.)

Subiectul al II-lea

1. **d.** (trebu-ie, elibera-rea, noas-tră, închipui-rea, captivită-ții)
2. **b.**
3. **c.** Atenție! Doar punctuația poate să nu-ți fie de ajutor în rezolvarea exercițiului. Dacă recitești fragmentul de jurnal din care a fost extrasă propoziția, vei observa că, deși există și un semn de întrebare (dublat de unul de exclamare), Racoviță nu solicită un răspuns/nu cere o informație

cuiva, ci, amintindu-și de zilele petrecute în Antarctica, își exprimă mai degrabă regretul pentru sfârșitul aventurii prin care a trecut, alături de tovarășii lui. Așadar, aici este vorba, așadar, despre o stare afectivă, iar nu de o întrebare.

4. Mă întorc acasă bucuros și trist. Bucuros pentru că am reușit ce ne-am propus, trist pentru că doi dintre camarazii noștri au pierit. Vor trece luni până ne vom vedea, dar greutățile le-am depășit deja.

5. Contrar așteptărilor, (exploratorii au părăsit banchiza cu o ușoare strângere de inimă).

6. Elemente de relație potrivite pentru semnalarea unei condiționale: dacă, de, odată ce etc.

7. imperativ: — Trebuie să hotărăști, Emil, ce vei face în viață! // interogativ: — Trebuie să hotărăști, Emil, ce vei face în viață?

8. „marea liberă" are sensul de mare fără gheață, care permite navei să plutească; superlativul absolut poate fi format cu adverbe (*foarte, prea, tare*), prin repetarea formei de pozitiv a adjectivului, cu ajutorul unor prefixe (*super-, extra-*) și sufixe (*-isim*).

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

Întâmplarea relatată ar trebui să fie în primul rând credibilă. Te poți inspira dintr-o situație legată de experiența personală (poate cel mai potrivit ar fi legat de apropierea momentului în care, aflat aproape de absolvirea gimnaziului, trebuie să iei o hotărâre importantă: pe ce drum vei porni în liceu și, de ce nu, la facultate), dar mai potrivit ar fi să apelezi la textul lui Jack London. Trebuie să respecți structura unei compuneri:

a. introducere, în care vei anunța ce anume vei descrie și motivul alegerii (te-a emoționat, de exemplu, ți-a dat de gândit etc.);

b. descrierea propriu-zisă, cu precizarea unor elemente ale contextului spațio-temporal, descrierea reacțiilor celui implicat/celor implicați (dacă te vei referi la apropiata absolvire a gimnaziului, poți descrie, de exemplu, nehotărârea, ezitarea, faptul că ai avea nevoie să apelezi la cineva cu experiență – părinții, profesorii; dacă ai ales textul lui Jack London, poți evidenția alternanța dintre deznădejde și spaimă, pe de-o parte, și hotărârea de a-și domina suferința și de a învinge, planul pe care și-l face omul pentru a ajunge la locul în care speră să găsească provizii, suferința extraordinară);

c. încheiere, în care să reiei concis motivul alegerii tale, referindu-te la o idee din text pe care o consideri reprezentativă.

TESTUL 32

Subiectul I

1. a.

2. a. Pentru stabilirea corectă a sensului, ai în vedere contextul în care apare cuvântul, de exemplu, secvența „ne exprimă personalitatea".

3. adevărat.

4. Titlul trebuie să reflecte conținutul textului (tema prezentată), dar e bine să fie corelat și cu tipul de text, în cazul de față, argumentativ. Deci ar putea să cuprindă structura „scrisul de mână" și termeni precum „pro", „contra", „controversă", „dispută" etc.

5. De exemplu: prima linie – „Vom fi deci cu atât mai neatenți!"; a doua linie – „În perspectivă, economia de timp va fi notabilă"; a treia linie – „forma scrisului ne exprimă personalitatea".

6. Observi că mai puțin de cinci procente din respondenți nu văd niciun beneficiu al scrisului de mână. Ceilalți se referă la aspecte esențiale: cunoaștere, creativitate. Deci datele oferă un argument solid în favoarea scrisului de mână.
7. Va trebui mai întâi să înțelegi sensul dictonului. Vei observa că el asociază doi termeni cu sensuri opuse. Ar putea fi deci un îndemn să nu pierdem timpul, să fim eficienți, dar să nu ne pripim, ci să acționăm temeinic. Dacă ne grăbim prea tare, facem lucrurile prost și va trebui să le reluăm, deci vom pierde mai mult timp. Nu trebuie să scrii în compunere această interpretare, trebuie doar s-o ilustrezi cu o întâmplare legată de temele pentru acasă. Ai în vedere structura textului narativ: plasarea în timp și în spațiu, succesiunea logică a secvențelor narate, folosirea adecvată a modurilor și a timpurilor verbale, în funcție de succesiunea în timp a faptelor prezentate. Nu uita că întâmplarea trebuie să fie credibilă!

Subiectul al II-lea

1. c. Prefixoidul *geo-* din limba greacă, care apare și în substantivul *geografie*, se desparte în silabe: *ge-o*.

2. a.

3. De exemplu: „s-a născut", „își completează".

4. Exemplu de construcție concesivă: „Deși, după înfrângerea acestuia, pandurii erau vânați și condamnați la moarte"; exemplu de construcție pasivă: „este ales membru al Academiei Române".

5. În primul rând, vei ține cont că apoziția se desparte prin virgulă. În contextul dat, apoziția poate determina substantivul „obiect" sau substantivul „oameni". În primul caz ai putea adăuga substantivul „stiloul". În al doilea caz ai putea adăuga structura „utilizatori ai stiloului".

6. Răspunsurile așteptate:
- *observați**i**;*
- *sistematice* [Cuvântul este adjectiv, deci se acordă cu substantivul. Dacă ar fi fost adverb, circumstanțial de mod, ar fi trebuit despărțit prin virgule.];
- *a;*
- *umezel**ii**.*

7. Răspunsurile așteptate:

Dragă jurnalule,

*Nu simți în seara asta o atingere mai blândă, mai delicată? E noul meu stilou, cadou de la bunicul. L-am primit în cutie personalizată. Scrie pe ea **„**Nepotului meu iubit**"**.*

- virgulă după vocativ;
- virgulă marcând coordonarea prin juxtapunere între două părți de propoziție de același fel;
- virgulă înaintea apoziției;
- ghilimele pentru marcarea unui citat.

8. Descrierea trebuie să fie coerentă, să aibă o structură logică. De exemplu, poți începe cu aspectul stiloului: mărime, părțile componente, cromatică, alte detalii și apoi să prezinți felul în care scrie.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.

Respectarea celor patru repere indicate nu înseamnă obligatoriu ca acestea să apară în ordinea oferită. Important este să existe o structură logică, clară, coerentă a compunerii.

- Pentru primul reper: Prezinți pe scurt conținutul fragmentului – planurile și întrebările adolescentului în legătură cu subiectul romanului pe care dorește să-l scrie: sursele de inspirație, succesul la publicul cititior.

- Pentru al doilea reper: Te referi la două secvențe considerate semnificative și le comentezi. De exemplu, al doilea paragraf al textului, unde se vorbește despre relația dintre eroii de roman și oamenii din viața reală, și al treilea paragraf, unde se vorbește despre rolul experienței de viață a autorului.
- Pentru al treilea reper: Poți, de exemplu, să susții sau să combați ideea că realitatea așa cum este ea trebuie schimbată pentru a deveni subiect de roman sau ideea că autorul trebuie să fie preocupat de succesul la public al romanului său.
- Pentru al patrulea reper: Poți scrie despre experiența ta de cititor, arătând dacă preferi subiecte ieșite din comun sau mai apropiate de realitatea obișnuită.

TESTUL 33

Subiectul I

1. Poți include oricare dintre următoarele sinonime: a obține, a câștiga, a agonisi etc.
2. **c.**
3. **c.**
4. De exemplu: Unele dintre superstițiile legate de pisici au supraviețuit din Evul Mediu până în zilele noastre.
5. adevărat: **b**, **c**, **e**, **f**; fals: **a**, **d**.
6. De exemplu, te poți referi la faptul că imaginea te-a ajutat să înțelegi mai ușor textul.
7. De exemplu, în anumite împrejurări asemănătoare, situațiile diferite par identice.

Subiectul al II-lea

1. **d.**
2. **b.**
3. **a.**
4. Nu-ți face griji! Alege-ți pisica pe care o dorești și convinge-ți părinții să o păstrezi!
5. De exemplu: Mică, micuță, cam cât un ac cu gămălie dacă o privește o pasăre în zbor.
6. De exemplu: O pisică pleacă/[1(principală)], să se plimbe la pagina 1/[2 (circumstanțială de scop)].
7. Corina, părinții mei vor să-mi ia o pisică! Trimite-mi repede adresa aceea a adăpostului de animale pe care ziceai că o ai.
8. Pentru a-ți imagina și a descrie pisica lui Brendan Wenzel îndeplinind totodată și condițiile impuse, poți porni de la câteva informații din text: pisică mică (atribut adjectival exprimat prin adjectiv propriu-zis), dacă e privită de o pasăre, uriașă și cu colți înspăimântători dacă e văzută de un șoricel, lungă, slabă, deșirată (adjectiv provenit din verb la participiu), dacă e privită de un câine, dolofană și numai bună de ronțăit, pentru o vulpe înfometată. Având aceste informații, poți continua descrierea imaginând și alte detalii: rasa, ochii, botul, culoarea etc.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Poți porni de la ideea că Grigore Alexandrescu ilustrează, prin intermediul textului, proverbul „laudă mare, traistă ușoară". Observă că pisica sălbatică îl desconsideră pe tigru, căruia nu îi recunoaște superioritatea, lăudându-se că este descendenta unor zei. Tigrul deplânge condiția actuală a pisicii, aflată în opoziție cu măreția strămoșilor. În ultimele patru versuri, autorul explică tâlcul întâmplării, arătând că și în lumea oamenilor există persoane care se fălesc cu faptele strămoșilor, în timp ce ei nu

fac nimic demn de laudă. David nu acordă prea mare importanță întâmplării povestite. Oamenii se mai laudă câteodată cu realizările înaintașilor, dar prin lauda lor nu deranjează pe nimeni. Ema îl contrazice și aduce în discuție tâlcul întâmplării, considerând cărealizările altora nu țin locul propriilor realizări. Încearcă să asociezi o idee desprinsă din text cu o experiență personală. Ca și în cazul celor doi colegi, exprimarea unui punct de vedere presupune expunerea unei păreri strict individuale și, posibil, subiective, așadar o enunțare personală. Acest lucru este valabil și în cazul tău. Este bine să anunți la care dintre cei doi colegi te vei raporta, deși te poți referi, succint, și la părerea celuilalt. Evident, acest fapt nu exclude argumentarea susținerii tale, dimpotrivă! Părerea ta trebuie introdusă prin conectori specifici precum: „consider că", „părerea mea este", „din punctul meu de vedere". Evidențiază fiecare pas al expunerii prin alineate.

TESTUL 34

Subiectul I

1. De exemplu: Ghilimelele s-au utilizat pentru a atrage atenția asupra folosirii cu sens contrar a semnificației cuvântului: nu s-a clarificat nimic, dimpotrivă, totul a devenit și mai neclar.
2. a.
3. c.
4. De exemplu: amintește de incidentul din localitatea Roswell.
5. De exemplu:

acord total	Descoperiri spectaculoase ale ultimelor decenii, precum armura corporală Kevlar, laserele, circuitele integrate, sunt inspirate de tehnologia extraterestră descoperită în nava prăbușită la Roswell".
acord parțial	Probabil că descoperiri spectaculoase ale ultimelor decenii, precum armura corporală Kevlar, laserele, circuitele integrate, sunt inspirate de tehnologia extraterestră descoperită în nava prăbușită la Roswell".
dezacord total	Este improbabil ca descoperiri spectaculoase ale ultimelor decenii, precum armura corporală Kevlar, laserele, circuitele integrate, să fie inspirate de tehnologia extraterestră descoperită în nava prăbușită la Roswell".

6. De exemplu: anunță Ziua mondială OZN-urilor.
7. Atenție! Poți alege orice răspuns, dar, indiferent de varianta aleasă, textul tău este recomandat să aibă următoarea structură formată din trei – cinci paragrafe:
a. introducerea – indicarea elevului ales, urmată de o formulă de trecere la argumentarea opiniei (de exemplu: „În cele ce urmează, îmi voi explica punctul de vedere");
b. argumentarea – argumentele vor fi formulate în paragrafe distincte, introduse prin structuri specifice precum: „în primul rând", „în al doilea rând"; „pe de o parte", „pe de altă parte". Argumentele pot susține același punct de vedere (pro sau contra) sau pot alterna aprobarea cu respingerea, nehotărârea, neîncrederea („pe de o parte, cred că", „nu este mai puțin adevărat însă că", „este puțin probabil să"). Este bine să însoțești argumentele de scurte explicații sau de exemple;
c. concluzia: întărirea opiniei exprimate, introdusă printr-o formulă specifică („în concluzie", „așadar" etc.).

Subiectul al II-lea

1. seara, coastele.
2. b.

3. Ultima oră! Capsula Crew Dragon a companiei SpaceX, având-u-i la bord pe cei doi astronauți, Bob Behnken și Doug Hurley, va ameriza în apropiere de coastele Floridei, după ce aceștia au petrecut mai mult de două luni în spațiu. Bob și Doug vor fi recuperați de o navă a marinei americane. Întreaga operațiune va fi urmărită live, de la centrul NASA, de Elon Musk, șeful SpaceX, prima companie privată care a trimis oameni în spațiu.
4. Sergiule, este furtună în Pacific și Dragonul va întârzia câteva ore. Dă-i veste și lui Carmen.
5. „Capsula Crew Dragon a companiei SpaceX, având-u-i la bord pe astronauții Bob Behnken și Doug Hurley, a aterizat duminică, în apropiere de coastele Floridei."
6. Atenție: juxtapunerea este marcată totdeauna prin virgulă.
7. Forma corectă a enunțurilor: **a.** Reușita zborului capsulei Crew Dragon va marca o dată importantă în zborurile spațiale. **b.** Cu toții sunt ferm convinși că viitorul zborurilor spațiale cu oameni la bord va căpăta un nou impuls. **c.** La conferința de presă organizată după amerizare au participat destul de mulți ziariști. **d.** Din păcate, vremea nu ține cu spectatorii: plouă întruna de două zile.
8. Desigur, recuperarea astronauților se poate produce în multe moduri, dar, indiferent cum ți-o închipui, descrierea ta trebuie să conțină detalii despre spațiul și timpul evenimentului, precizări despre cine îi va recupera și cum se va proceda și, de asemenea, scurte referiri la starea de spirit a celor implicați.

Subiectul al III-lea

Este important să faci referire la cuvintele-cheie și/sau la ideile notate la începutul testului, pe care este indicat să le dezvolți, să le nuanțezi.
Pentru realizarea unei compuneri adecvate cerinței – descrierea reîntâlnirii astronauților abia reveniți pe Pământ dintr-o misiune spațială cu familiile și prietenii apropiați – ai în vedere, în primul rând, să prezinți suficiente detalii pentru a oferi o imagine cât mai edificatoare a evenimentului. Poți evidenția proporția diferită în care spectatorii participă la acest moment (în textul lui Jules Verne este vorba despre prima călătorie în spațiul cosmic a unor pământeni, iar entuziasmul este planetar; tu însă vei prezenta una dintre multele astfel de aventuri spațiale, încât la sosire este evident că va fi prezentă mult mai puțină lume).
Pentru redarea atmosferei, poți porni de la impresia generală/sentimentul dominant (emoție, bucurie), continuând cu aspectele vizuale, dinamice, auditive etc. și adăugând detalii despre reacții, gesturi, atitudini etc.
Pentru redarea comportamentului persoanelor implicate, își poți organiza prezentarea cronologic (emoțiile, gândurile, stările înainte de eveniment, în primele momente, pe parcurs), subliniind diferența dintre atitudinea celor apropiați de cosmonauți (familie, prieteni – emoție, bucurie etc.) și restul celor prezenți (tehnicieni – sentimentul de ușurare că totul s-a terminat conform planului; oameni de ordine – concentrare, astfel încât să fie evitate situații nedorite).
În ceea ce privește corelarea unei idei din text cu experiența ta de viață, deoarece este improbabil să fi fost prezent la un astfel de eveniment, te poți referi la filme despre astfel de aventuri spațiale pe care le-ai urmărit sau la reportaje televizate de la astfel de evenimente. Ca idee, ai putea alege între curaj, dorința de a-ți depăși limitele, dorința de a lărgi sfera cunoștințelor umane.

TESTUL 35

Subiectul I

1. De exemplu: Mașina de acolo este veche.
2. a.
3. b.

4. De exemplu: De-a lungul timpului, mai multe personalități istorice au ajuns la Călimănești.
5. corect: **c, e, f** ; incorect: **a, b, d**.
6. Pentru explicarea relației dintre prima ilustrație (portretul domnitorului) și textul dat vei avea în vedere faptul că tabloul votiv al lui Mircea cel Bătrân înfățișează cea mai reprezentativă personalitate istorică pentru Călimănești, ctitorul mănăstirii Cozia, unde este și înmormântat, și care s-a tratat cu apele minerale de la Călimănești.
7. Îl poți întreba pe colegul tău, de exemplu, ce locuri ar recomanda prietenilor să viziteze în stațiunea Călimănești-Căciulata, în eventualitatea că ar călători în zonă, unde ar putea să poposească peste noapte, de ce este considerată stațiunea o „veche vatră istorică", când/în ce anotimp ar recomanda colegilor să viziteze stațiunea etc.

Subiectul al II-lea

1. **b.**
2. **a.**
3. **c.**
4. Forma corectă a cuvintelor: noștri, s-au pierdut, ne-am înarmat, săbii.
5. De exemplu: de zis.
6. De exemplu: Din cauză că/Deoarece a intervenit în sprijinul popoarelor creștine din sudul Dunării, Mircea a intrat în conflict cu Imperiul Otoman.
7. Forma corectă a mesajului: Ajutor! Care au fost relațiile dintre **ț**ările **r**omâne și **I**mperiul **O**toman în secolul **al XIV-lea**? Dau fundă. Cât de rapid se poate**,** vă rog**!**
8. Pentru redactarea unui text despre bătălia de la Rovine, vei respecta trei convenții ale unui text descriptiv (de exemplu: predominanța grupului substantiv-determinant, enumerarea de trăsături/detalii, utilizarea timpurilor verbale corespunzătoare etc.). Nu uita să inserezi în descriere și două numerale diferite (cardinal, ordinal).

Subiectul al III-lea

În compunere, este important să faci referire la observația notată, pe care este indicat să o dezvolți, să o nuanțezi. Poți încadra textul în temă (poem despre istoria națională: bătălia dintre oastea condusă de domnitorul Mircea cel Bătrân și otomani) și să prezinți rolul domnitorului în fragmentul dat (de exemplu: în scena de luptă, apare ca un erou atotputernic care conduce armata română spre victorie, este în fruntea ostașilor pe care îi mobilizează prin puterea exemplului; rolul adjectivului pronominal de întărire „Mircea însuși").
Pentru a explica valoarea expresivă a două secvențe din poezie despre lupta eroică a armatei române conduse de domnitor poți alege, de exemplu, apariția cavaleriei române „Durduind soseau călării ca un zid înalt de suliți"; imaginea dinamică „Și gonind biruitoare tot veneau a țării steaguri" etc.
Poți alege figuri de stil: hiperbola care-l proiectează mitic pe domnitor „Mircea însuși mână-n luptă vijelia-ngrozitoare", repetiția care intensifică dinamismul scenei „Care vine, vine, vine, calcă totul în picioare".
Pentru a corela un aspect conținut în text cu experiența ta de lectură, te poți referi la cunoștințele de la istorie despre bătălia de la Rovine, arătând realitatea istorică a reușitei militare comparativ cu sentimentul de mândrie și cu glorificarea lui Mircea cel Bătrân transmise de poet.